

LVII.

Forslag til Lov

om

Retten's Pleje.

(Fremsat i Landstinget den 14. December 1906 af Justitsminister *Alberti*.)

*Første Bog.***Domsmagten m. m.***Første Afsnit.*

Domstolenes Ordning.

*Kapitel 1.***Retterne.**

§ 1.

De almindelige Domstole ere Højesteret, Landsretterne og Underretterne, samt Sø- og Handelsretten i København.

Rigsretten, Sessionerne, de gejstlige og militære Retter omfattes ikke af denne Lov.

§ 2.

Højesteret er øverste Domstol for hele Riget. Den har sit Sæde i København og bestaar af en Justitiarius og 12 andre Højesteretsdommere. Til at træde i Justitiarii Sted i paakommende Tilfælde beskikker Kongen en af Retten's Dommere.

I hver Sags Afgørelse ved Højesteret deltage, for saa vidt ikke andet særlig er bestemt, mindst 7 Dommere. Haves i nogen Sag ikke det fornødne Antal af Højesteretsdommere til Raadighed, kalder Justitiarius en eller flere Landsdommere til at deltage i Sagens Behandling.

§ 3.

Skriverforretningerne ved Højesteret samt Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaaes af en Justitssekretær. Ved Skriverkontoret ansættes 3 Fuldmægtige og det øvrige fornødne Kontorpersonale. Højesterets Justitiarius træffer Bestemmelse om Forretningernes Fordeling.

§ 4.

Der skal være 2 Landsretter: Østre Landsret og Vestre Landsret, hver med samme Landomraade, som henholdsvis Landsoverretten i København og Landsoverretten i Viborg hidtil har haft.

Østre Landsret, der har sit Sæde i København, bestaar af en Justitiarius og indtil 16 andre Landsdommere; Vestre Landsret, der har sit Sæde i Viborg, bestaar af en Justitiarius og indtil 11 andre Landsdommere.

I Justitiarii Forfald træder i fornødent Fald det ældste tilstedeværende ordentlige Medlem af Retten i hans Sted.

§ 5.

Landsretternes Domsmyndighed omfatter dels Behandling og Paakendelse i første Instans af Retssager i det Omfang, som bestemmes ved Reglerne i denne Lov, dels Prøvelse i anden Instans af Underretternes Behandlinger og Afgørelser overensstemmende med de nævnte Regler. Endvidere kan Kære rejses for Landsretten over Underrettens Afgørelser vedrørende de i § 14 a.—d. ommeldte Forhold.

§ 6.

Hvor ikke andet er særlig bestemt i denne Lov, deltage i de enkelte Landsretssagers Behandling mindst 3 af Rettens Dommere. Sagernes Fordeling mellem Dommerne bestemmes af Justitiarius efter Forhandling med Rettens Medlemmer.

§ 7.

I de Straffesager, ved hvis Paadømmelse Nævninger medvirke, beklædes Formandspladsen af en af Kongen blandt Rettens Medlemmer dertil for et Tidsrum af 5 Aar ad Gangen beskikket Formand. Ved hver Landsret kan beskikkes 3 saadanne Formænd.

§ 8.

Er Formanden forhindret fra at fungere i de i foregaaende Paragraf omhandlede Sager, kan Landsrettens Justitiarius enten selv overtage dennes Hverv eller overdrage det til en anden af Rettens Dommere. I andre Sager beklædes Formandspladsen af Rettens Justitiarius eller, naar han ikke deltager i Behandlingen, af den efter Tjenestealder ældste af de 3 Dommere, af hvem Retten dannes.

§ 9.

Sø- og Handelsretten i København, der har at behandle Sø- og Handelssager, som i Henhold til denne Lovs Bestemmelser anlægges i København, samt de Straffesager, der efter de hidtil gældende Regler have hørt under Sø- og Handelsretten bestaar af en af Kongen beskikket Formand samt saa mange handelskyndige og søkyndige Medlemmer, som fastsættes ved kgl. Anordning.

De sø- og handelskyndige Medlemmer vælges paa den i Lov af 19. Februar 1861 § 3 angivne Maade og skulle have de i samme Lovs § 4 nævnte Egenskaber, ligesom Bestemmelserne i Lovens §§ 6 og 7 skulle gælde om dem.

Til at sætte Retten udkræves i Sager, der i Medfør af §§ 201—02 vilde høre under Landsretterne, Tilstedeværelsen af Formanden og 4 sø- eller handelskyndige Dommere. I Sager, der ifølge de nævnte Paragraffer vilde høre under Underretterne, beklædes Retten af Formanden og 2 sø- eller handelskyndige Dommere. Dog kan Retten beklædes af Formanden alene, naar der ikke er Spørgsmaal om Vidneførsel, Syn og Skøn, Afhøring af Parter, Parts Ed, Kendelse om omtvistede Punkter eller Domsforhandling. Ved Behandling af Straffesager samt, naar Søforklaringer eller Søforhør skulle optages, dannes Retten af Formanden og 2 søkyndige Medlemmer; dog kan Retten i Straffesager udenfor Domsbehandling beklædes af Formanden alene, for saa vidt der ikke til Brug under denne skal afhøres Vidner, ske Besigtigelse eller afgives Syn eller Skøn.

Ved Sø- og Handelssager forstaaes i denne Lov de borgerlige Sager, i hvilke Fagkundskab til Søforhold eller til Handelsforhold skønnes at være af Betydning; og ved Afgørelsen heraf vil der være at tage særligt Hensyn til, om begge Parter ønske Sagen behandlet som Sø- og Handelssag.

I København blive Handlendes, Fabrikanters og Skibsrederes Konkursboer derhos at behandle af Sø- og Handelsretten under Ledelse af en af Kongen blandt Byrettens Medlemmer valgt Næstformand, som beskikkes til tillige at fungere i denne Egenskab. I hvert enkelt Bos Behandling deltager Næstformanden og 2 af de sø- eller handelskyndige Medlemmer.

Retten bestemmer selv den Omgang, hvorefter de sø- og handelskyndige Medlemmer skulle deltage i Rettens Møder og Boernes Behandling.

I Formandens Forfald træder i fornødent Fald Næstformanden i hans Sted. I Næstformandens Forfald træder Formanden i dennes Sted.

§ 10.

Oppebørsel af og Regnskabsaffæggelse for Retsafgifter forestaas ved hver Landsret af en Justitssekretær, der tillige er Retsskriver. Desuden ansættes der ved Landsretterne, foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale, ved Østre Landsret 6, ved Vestre Landsret 3 Fuldmægtige. Landsrettens Justitiarius træffer Bestemmelse om Forretningernes Fordeling.

Ved Sø- og Handelsretten indrettes et af Formanden ledet Skriverkontor, hvorved ansættes en Justitssekretær samt to Fuldmægtige foruden det øvrige fornødne Kontorpersonale.

§ 11.

Domsbehandling af alle Landsretssager i 1ste Instans, saavel borgerlige Sager som Straffesager, foregaar dels paa det Sted, hvor Landsretten har sit Sæde, dels paa andre ved kongelig Anordning dertil fastsatte Steder i Landsretskredsen. I Anordningen bestemmes, hvilke Dele af Landsretskredsen, der skal henlægges til hvert af disse Tingsteder.

§ 12.

Landsretskredsene inddeles i Underretskredse. Disses Tal og Omraade forbliver som hidtil. Forandring i Omraadet kan ske ved kongelig Anordning.

§ 13.

Underrettens Virkekreds omfatter Behandling og Paakendelse af Retssager og Foretagelse af Retshandlinger i det Omfang, som bestemmes ved Reglerne i denne Lov

§ 14.

Til Underretternes Virkekreds henhører fremdeles udenfor den egentlige Retspleje:

- a. Tinglæsningsvæsenet;
  - b. de Retsbetjentene ved Lov af 23. Januar 1862 angaaende Tiendevederlagets Berigtigelse paahvilende Forretninger;
  - c. Udmeldelse af Syns- og Skønsmænd udenfor Retsplejen, for saa vidt den ikke kan ske af Øvrigheden;
- samt udenfor Københavns Byrets Omraade:
- d. Notarialforretninger.

Notarialvæsenets Ordning i København fastsættes ved særlig Lov.

§ 15.

Københavns Byret, som udgør Underret for København, bestaar af en Justitiarius og indtil 20 andre Dommere. Af disse ere to Fogder og to Skifteforvaltere. Byretten deles i indtil 16 Afdelinger, som hver beklædes af en enkelt Dommer, der behandler og paakender de til Afdelingen henlagte Sager. Forretningernes Fordeling mellem Afdelingerne bestemmes af Justitiarius, med Justitsministerens Billigelse. Justitiarius fordeler, efter Forhandling med Rettens øvrige Medlemmer, Afdelingerne imellem Medlemmerne. Naar det gores fornødent, kan Justitiarius overdrage til et Medlem af Retten midlertidig eller i enkelte Sager tillige at udføre Forretninger i en anden Afdeling end den ham tildelte.

§ 16.

Til Københavns Byret hører et Skriverkontor samt et Pante- og Brevskriverkontor.

Skriverkontoret, hvorunder Skriverforretningerne ved Byrettens forskellige Afdelinger samt Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter vedrørende Domssager og Skiftevæsenet høre, forestaas af en Justitssekretær; der ansættes indtil 21 Fuldmægtige foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale. Fogedforretninger og de til Skifteforvaltningen hørende Forretninger kunne, for saa vidt der ikke derved bliver Spørgsmaal om Afgørelse af Tvistigheder, efter Dommerens Bestemmelse udføres af en Fuldmægtig eller en anden dertil af Byrettens Justitiarius bemyndiget Person. To af Fuldmægtigene tillægges der under Benævnelsen Underfogder Bemyndigelse til paa eget Ansvar at afsige de under Fogedforretninger forefaldende Kendelser, saaledes at der med Hensyn til Paanke og Kære gælde de samme Regler som med Hensyn til vedkommende Dommere i Byretten, jfr. Kap. 50.

Pante- og Brevskriverkontoret, hvorunder Skøde- og Pantebøgernes Førelse hører, forestaas af en Pante- og Brevskriver, og der ansættes 4 Fuldmægtige foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale. Beslutninger vedkommende Bøgernes Førelse kunne tages af Pante- og Brevskriveren eller en Fuldmægtig. Tinglæsninger og Aflæsninger foregaa ved de Afdelinger, som behandle borgerlige Domssager. Rettens Justitiarius fastsætter Fordelingen med Justitsministerens Billigelse.

Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaas for Fogedforretningernes Vedkommende af Fogderne og for Pante- og Brevskriverforretningernes Vedkommende af Pante- og Brevskriveren.

§ 17.

Udenfor København bestaa Underretterne hver af en Dommer, der tillige er Retsskriver. De nuværende særskilte Retsskriverembeder forblive dog bestaaende indtil videre.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

Til Forretningerne som Retsskriver henregnes:

- 1) Besørgelsen af de under Retten hørende Skriverforretninger og Udfærdigelser, derunder Udskrifter af Retsbøgerne;
- 2) Oppebørsel af Retsafgifter og Regnskabsaflægning herfor;
- 3) Ekspedition af Dokumenter, der tinglæses eller aflæses, og Førelse af Skøde- og Pantebøgerne; og
- 4) Notarialforretninger.

Paa Underretsdommerens Begæring kan der af Landsrettens Justitiarius meddeles dertil egnede Mænd (§ 46) Bemyndigelse til paa Dommerens Ansvar at udføre Fogedforretninger, de til Skifteforvaltningen hørende Forretninger eller Dele af samme samt Notarialforretninger. Bemyndigelse til at udføre nogen Del af de egentlige Dommerforretninger kan kun meddeles af Justitsministeren.

Med Hensyn til Udpantningers Foretagelse ved Sognefogden gælde Reglerne i Bogen om den borgerlige Retspleje Kapitel 51.

§ 18.

I Søsager samt i de Straffesager, der efter de hidtil gældende Regler have hørt under Soretterne, tiltrædes Underretten udenfor København af 2 søkyndige Mænd overensstemmende med Reglerne i Lov om Soretter af 12. April 1892 §§ 2, 3, 4 og 5, og saaledes at Retten kan beklædes af Formanden alene i de foran i § 9 angivne Tilfælde.

§ 19.

De hidtilværende Tingsteder for Underretterne udenfor København bevares indtil videre. Forandring heri kan træffes ved kongelig Anordning.

Dommeren skal have Bolig ved Kredsens Tingsted (Hovedtingsted). Dog kan Justitsministeren tilstede Afgivelse herfra.

§ 20.

Sø- og Handelssager kunne behandles ved de for almindelige borgerlige Retsager dannede Retter, naar begge Parter ere enige herom.

Begæring om, at en Sag skal behandles som Sø- eller Handelssag, eller Indsigelse derimod skal fremsættes senest paa den første Tægtedag. Rettens Afgørelse af Spørgsmaal derom kan ikke medføre Afvisning af Sagen, men kun Henvisning af dens videre Behandling til den rette Domstol. Kærefristen er 3 Dage.

Sø- og Handelssager, der ellers vilde være at behandle udenfor København, kunne, naar Parterne ere enige herom, indbringes for Sø- og Handelsretten i København.

§ 21.

Regeringens Ret til at anordne ekstraordinære Retter vedbliver i sit nuværende Omfang. Saadanne Retter ville dog i alle Henseender i Sager, der falde under nærværende Lov, have i deres Fremgangsmaade at anvende denne Lovs Regler, saaledes at de uden dog at være bundne ved Bestemmelserne om Retskredsens Grænser fungere som Underret og Landsret og i alle Afgørelser staa under Kære og Anke umiddelbart til Højesteret.

Ligeledes kan Kongen *dels* i Sager, i hvilke der foreligger Sigtelse for Overtrædelse af den borgerlige Lovgivning, og tillige for Forhold, der vedrører Sigtedes Stilling som gejstlig Embedsmand, bestemme, at Sagen i sin Helhed skal undersøges og paakendes enten ved gejstlig eller ved borgerlig Ret, *dels* i Sager, hvorunder

Personer, af hvilke nogle henhøre under militære, andre under borgerlige Retter, sigtes for Delagtighed i samme forbryderske Forhold, bestemme, at Sagen i sin Helhed skal undersøges og paakendes ved borgerlig Ret. I disse Tilfælde kan Kongen tilforordne de borgerlige Retter, til hvilke Sagens Undersøgelse og Paakendelse henvises, samt de borgerlige Domstole, hvem Paakendelsen i Tilfælde af Anke tilkommer, hver tvende henholdsvis gejstlige eller militære Medlemmer som Dommere.

§ 22.

Underretsdommerne udenfor København vedblive, indtil anden Bestemmelse træffes ved Lov, foruden deres Dommergerning at varetage samtlige de til Retsbetjentene efter den hidtil værende Ordning henlagte administrative Forretninger.

I Underretskredse, hvor Folketallet efter sidste Folketælling overstiger 40,000 Indbyggere, ansættes dog en særlig Dommer, til hvilken henlægges de Dommeren og Skrивeren ved Underretterne paahvilende Forretninger vedrørende Strafferetsplejen og den borgerlige Retspleje, og en særlig Politimester, til hvilken de nævnte administrative Forretninger henlægges. I Underretskredse, hvor Folketallet efter sidste Folketælling overstiger 70,000 Indbyggere, ansættes 2 særlige Dommere foruden en Politimester; Forretningernes Fordeling mellem Dommerne fastsættes ved kongelig Anordning.

Kapitel 2.

Retsmøder.

§ 23.

Højesteret holder Møde til de samme Tider, som hidtil har været brugeligt, men Retten kan bestemme saadanne Forandringer heri, som den maatte anse for hensigtsmæssige, hvorom det fornødne bliver at bekendtgøre i Lovtidenden.

Beslutninger af Retten, som gaa ud paa i Henhold til Reglerne i denne Lov at tilstede Afvigelse fra de almindelige processuelle Regler, ere ikke bundne til de foreskrevne eller vedtagne Mødetider.

§ 24.

Til Domsbehandling af Retssager i 1ste Instans, saavel borgerlige Sager som Straffesager, afholdes regelmæssigt Ting af Østre Landsret i Løbet af hver Maaned i København, og i øvrigt af hver Landsret mindst en Gang i Løbet af hver 3 Maaneder paa hvert af Tingstederne udenfor København.

Tiden for de ovennævnte regelmæssige Tings Begyndelse bestemmes for hvert Fjerdingaar af Landsrettens Justitiarius og bringes til almindelig Kundskab.

Over de Sager, som skulle foretages paa et Ting, forfatter Landsrettens Kontor en Fortegnelse, i hvilken Sagerne — borgerlige Sager for sig, Nævningesager for sig og andre Straffesager for sig — opføres i den Orden, i hvilken de forhenes at burde foretages, med Angivelse af den Tid, paa hvilken hver Sag paaregnes at ville kunne komme for. Denne Fortegnelse forelægges betimeligt Rettens Formand til Godkendelse. Naar Fortegnelsen, efter Omstændighederne med de Ændringer, som Formanden maatte have bestemt, er godkendt af ham, bekendtgør Retsskrивeren ved Opslag paa Tingstedet en overensstemmende hermed affattet Retsliste. Senere Forandringer eller Tillæg indføres paa Retslisten, saa snart de ere godkendte af Formanden.

Overordentlige Ting til Domsbehandling af Straffesager, under hvilke Sigtede er fængslet, afholdes saavel paa Rettens Hovedtingsted som paa dens andre Tingsteder efter de af Justitsministeren ved Anordning fastsatte Regler.

§ 25.

Til Behandling af andre end de i § 24 nævnte Sager afholde Landsretterne Møder til de Tider, som Retterne bestemme, og hvorom offentlig Bekendtgørelse finder Sted. Overordentlige Møder kan vedkommende Formand beramme, naar saadant af særegne Grunde findes fornødent.

Sø- og Handelsretten i København træffer selv Bestemmelse om Tiden for Rettens Møder og om Bekendtgørelsen heraf.

§ 26.

Bestemmelse om Tiden for ordentlige Møder i de Afdelinger af Københavns Byret, der behandle Domssager, saavel som om Bekendtgørelsen heraf træffes af Byrettens Justitiarius med Justitsministerens Billigelse; overordentlige Møder kunne berammes af Dommeren i den paagældende Afdeling. Møder i andre Sager berammes af Dommeren overensstemmende med Reglerne i de følgende Bøger.

§ 27.

For Underretterne udenfor København bestemmes ved kongelig Anordning Tiden for de ordentlige Retsmøder til Domssagers Behandling paa de enkelte Tingsteder. Dommeren berammer i hvert enkelt Tilfælde Tiden for andre Retsmøder.

§ 28.

Paa Søn- og Helligdage afholdes ikke Retsmøder undtagen i paatrængende Tilfælde. Om Tilfældet er paatrængende, afgøres af Retten eller dennes Formand.

I den stille Uge og i Tiden fra 24. December til 6. Januar bortfalde de ordentlige Retsmøder.

§ 29.

Naar Hensyn til Retspersonalet eller Rettens øvrige Forretninger kræver det, eller Omstændighederne i øvrigt gøre det nødvendigt, kan Formanden afbryde begyndte Retsmøder eller afsige eller udsætte berammede Retsmøder, hvorom da Underretning snarest muligt bliver at give alle vedkommende.

§ 30.

Retsmøderne ere offentlige, hvor ikke det modsatte særlig er foreskrevet. Dog kan Retten undtagelsesvis paa Begæring af en Part eller i Embeds Medfør beslutte, at Forhandlingen skal foregaa for lukkede Døre, naar Hensyn til Sædeligheden eller Orden og Ro i Retslokalet kræver det. Det samme gælder i borgerlige Sager, naar offentlig Forhandling vilde tilføje nogen en ufornøden Krænkelser, og i Straffesager, naar Statens Forhold til fremmede Magter kræver det, samt med Hensyn til Rets handlinger, som finde Sted udenfor Domsforhandling, naar særegne Omstændigheder give Grund til at antage, at Retsmødets Offentlighed vil være til Hinder for Sagens Oplysning, eller det begæres af Værgen for en Sigtet under 18 Aar. Domme afsiges stedse i offentligt Møde.

§ 31.

Rettens Beslutning om, at Dørene skulle lukkes, sker ved Kendelse, efter at Parterne have haft Lejlighed til at udtale sig. Kendelsen, der i borgerlige Sager ikke er Genstand for Kære, afsiges offentligt; om Dørene skulle lukkes under den forudgaaende Forhandling, afgør Rettens Formand.

Beslutning om, at Dørene skulle lukkes, kan træffes saavel ved Forhandlingens Begyndelse som i Løbet af denne; den kan straks eller senere indskrænkes til en Del af Forhandlingen.

§ 32.

Naar Domsforhandlingen i en Straffesag holdes for lukkede Døre, have de ved den paatalte Handling forurettede Personer, fremdeles Dommere, Øvrighedspersoner, Sagførere samt de, der ere indkaldte som Nævninger til det paagældende Ting, Adgang til at overvære samme; endvidere kan der af Rettens Formand tilstedes enkelte andre Adgang. Om de Forhandlinger, der af Hensyn til Statens Forhold til fremmede Magter eller til Sædeligheden finde Sted for lukkede Døre, maa ikke ske Meddelelse til nogen, hvem Adgang til at overvære dem ikke har været tilstedet. Overtrædelse heraf straffes med Bøder eller simpelt Fængsel.

Hvorvidt der i borgerlige Sager, i hvilke Forhandling finder Sted for lukkede Døre, kan tilstedes enkelte Personer, som ikke have med Sagen at gøre, Adgang, beror paa Rettens Formand. Det samme gælder, naar i en Straffesag Retshandling udenfor Domsforhandling foregaa for lukkede Døre.

§ 33.

Adgang til offentligt Retsmøde kan nægtes Personer under 18 Aar samt enhver, der fremstiller sig i en saadan Tilstand, at hans Nærværelse vilde stride mod Rettens Værdighed eller god Orden, i Straffesager desuden Personer, der for Vold eller for nogen i den offentlige Mening vanærende Handling have været straffede med offentligt Arbejde, Fængsel paa Vand og Brød eller Trangsarbejde uden senere at have faaet Æresoprejsning. Rettens Formand kan under enhver Omstændighed, for at hindre, at Rummet overfyldes, begrænse Antallet af de Personer, der indlades.

*Kapitel 3.***Retsbøger.**

§ 34.

Almindelige Forskrifter om, hvilke Retsbøger der skal føres ved de forskellige Retter, saavel som om deres Indretning og Førelse, kunne gives ved kongelig Anordning. Indenfor de derved dragne Grænser bestemmes Retsbøgernes Indretning for de af flere Dommere bestaaende Retter af Justitiarius, henholdsvis Formanden, for de øvrige Retters Vedkommende af Landsrettens Justitiarius.

De Retsbøger, som føres, autoriseres ved de af flere Dommere bestaaende Retter af vedkommende Justitiarius eller Formand og ved de øvrige Retter af vedkommende Dommer.

§ 35.

Angaaende alle Rets handlinger optages Beretning i Retsbogen.

I Retsbogen indføres Angivelse af:

- 1) Tiden og Stedet for Retsmødet;
- 2) Navnene paa de Personer, der fungere som Dommere, Nævninger, Retsskriver og Retsvidner;
- 3) Sagens Nummer med Parternes Navne;
- 4) Navnene paa de Personer, der ere til Stede som Parter eller paa disses Vegne eller til deres Bistand, eller Bemærkning om de Forholdsregler, som maatte være trufne med Hensyn til deres Tilkaldelse eller Udelukkelse;
- 5) om Retsmødet er offentligt eller ikke.

§ 36.

Retsbogen skal indeholde en kort Fremstilling af Forhandlingerne.

Fuldstændigt optages Parternes Paastande, Begæringer og Indsigelser, for saa vidt de ikke indeholdes i Skrifter, som overleveres Retten, i hvilket Fald Henvisning er tilstrækkelig, samt Indsigelser, som fremsættes af Vidner, Syns- eller Skønsmænd.

Af Udviklinger og Foredrag til Begrundelse af Paastande, Begæringer eller Indsigelser optages intet i Retsbogen, hvor ikke det modsatte udtrykkelig er bestemt; dog kan Formanden beslutte, at enkelte Udtalelser skulle optages.

Særlig Bemærkning gøres i Retsbogen om, hvorledes der er gaaet til Værks med Hensyn til Former, som efter Loven skulle iagttages, om, hvad der fremlægges i Retten, og hvilke Dokumenter der ere blevne oplæste.

Rettens Afsigelse af Domme og Kendelser og dens øvrige Beslutninger optages i Retsbogen. Domme og Kendelser indføres fuldstændigt i Dombogen.

Om noget i øvrigt skal optages i Retsbogen, beror paa, om saadant særlig er foreskrevet i Loven.

§ 37.

Hvor ikke det modsatte er udtrykkelig bestemt, finder Oplæsning og efter Omstændighederne Vedtagelse af det Retsbogen tilførte kun Sted, naar Rettens Formand af særlige Grunde anser det for nødvendigt, enten af egen Drift eller i borgerlige Sager ifølge Begæring af Part, Vidne eller Syns- eller Skønsmand.

§ 38.

Retsbogen underskrives ved hvert Retsmødes Slutning af Rettens Formand, fremdeles af de Personer, der maatte have fungeret som Retsskriver eller Retsvidner. Den afgiver Bevis for, hvad der er foregaaet under Retsbehandlingen, og særlig for, hvorledes der er gaaet til Værks med Hensyn til Former, som efter Loven skulle iagttages; Modbevis er ikke udelukket.

§ 49.

Aktstykker og andre Dokumenter, som fremlægges i Retten, forsynes med Fremlæggelsespaategning.

§ 40.

Stævningerne og Parternes øvrige Processkrifter forblive i Rettens Arkiv. Af Dokumenter og andre Aktstykker, der benyttes som Bevis, skulle, naar de forlanges tilbageleverede, Genpart, der bekræftes af Retsskriveren, eller, hvor saadan ikke er ansat, af Dommeren, afgives til Retten; dog undtages herfra Dokumenter, der ere Udskrift af Embedsbøger. Om og i hvilket Omfang Genpart skal tages af Handelsbøger, Regnskabsbøger eller andre Dokumenter af betydeligt Omfang, beror paa Formanden.

§ 41.

Hvor en Retsskriver er ansat, samler han de enhver Sag vedkommende Dokumenter og bevarer dem samt de af tilbageleverede Originaler tagne Genpart. Ved andre Retter paahviler dette Dommeren. De i Nævningesager overensstemmende med §§ 857 og 861—863 udfærdigede Spørgsmaal tilligemed Nævningernes vedtegnede Erklæringer blive at samle og opbevare som Bilag til Retsbogen.

§ 42.

Udenfor de Tilfælde, for hvilke der i denne Lov er truffet særlig Bestemmelse, kunne Parterne, herunder ogsaa Sigtede i Straffesager, samt andre, som der

have retlig Interesse — de sidstnævnte i Straffesager dog først, naar Sagen er endt — hos Retsskriveren eller, hvor ingen saadan er ansat, hos Dommeren forlange Udskrift af Retsbøgerne, derunder dog ikke Stemmegivningsbogen, samt af de øvrige hos Retten beroende til en Sag hørende, fremlagte Dokumenter.

Kapitel 4.

Dommere, Retsskrivere, Retsvidner og Retsbude m. m.

§ 43.

Faste Dommere ved Rigets almindelige Domstole beskikkes af Kongen. Underretsdommere, som tillige have administrative Forretninger, beskikkes under de hidtil brugte Betegnelser, dog med Udeladelse af Betegnelsen som Skriver.

Kun fuldmyndige, uberygtede, vederhæftige Mænd, som have underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen med bedste Karakter, kunne beskikkes.

§ 44.

Til Højesteretsdommer kan i Reglen kun beskikkes en Mand, der i 3 Aar har været Landsdommer, Justitiarius, Formand i Sø- og Handelsretten, Overretsassessor, Kriminal- og Politiretsassessor, Højesteretsadvokat eller Højesteretssagfører.

Til Landsdommer kan i Reglen kun beskikkes en Mand, der i 3 Aar har været Underretsdommer, Højesteretsadvokat, Højesteretssagfører, Overretsprokurator, Overretssagfører eller Landsretssagfører.

Til Udbringelse af de i foranstaaende Bestemmelser ommeldte 3 Aar kan Virksomhed i forskellige af de nævnte Stillinger sammenlægges. For Sagførere medregnes kun den Tid, hvori de have givet jævnlige Møde for Retten ved Forundersøgelse i Straffesager, Vidneafhøring og Domsforhandling.

§ 45.

Til midlertidig at beklæde et Dommerembede, naar det paa Grund af Embedsledighed eller en fast Dommers Forfald maatte være nødvendigt, meddeler Justitsministeren Beskikkelse.

I paatrængende Tilfælde, samt naar den faste Dommers Forfald skønnes at ville blive kortvarigt, kan Landsrettens Justitiarius bemyndige til midlertidig at forestaa Dommerembedet ved en Underret udenfor København. Herom skal Meddelelse straks ske til Justitsministeren, som træffer endelig Bestemmelse.

Den, som beskikkes til midlertidig at beklæde et Dommerembede, maa være i Besiddelse af de samme Egenskaber, som udkræves til at beklæde Embedet som fast Dommer. Dog er det ved Underretterne udenfor København med Hensyn til Eksamensfordringen tilstrækkeligt, at den paagældende har underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen med Karakteren *laudabilis* eller har opnaaet Karakteren „Bekvem“ eller „Første Karakter“ enten ved den juridiske Fællesprøve eller ved den tidligere eller nuværende juridiske Eksamen for ustuderede.

§ 46.

Den Bemyndigelse, som i Henhold til § 17 kan gives til paa en Underretsdommers Ansvar at udføre visse denne paahvilende Embedsforretninger, kan kun meddeles

Mænd, som have de i § 43 angivne Egenskaber; dog er det tilstrækkeligt, at den paagældende fyldestgør den i § 45 i Slutningen angivne Fordring med Hensyn til juridisk Eksamen.

§ 47.

Naar det paa Grund af en Dommers Udelukkelse eller Fritagelse formedelst Inhabilitet maatte være nødvendigt, beskikker Justitsministeren eller, ved Underretterne udenfor København, Landsrettens Justitiarius en Sættedommer.

Med Hensyn til Sættedommerne finde Reglerne i § 45, 3die Stykke, Anvendelse.

§ 48.

Spørgsmaal om en Dommers Strafansvar for Overtrædelse af de ham efter Lovene som Dommer paahvilende Pligter bedømmes — bortset fra det i § 49, 2det Stykke omhandlede Tilfælde — efter Straffeloven og paakendes under en selvstændig Straffesag; dog kan Straffen, hvis den ej overstiger Bøder, i Tilfælde af Anke eller Kære paalægges uden særligt Sagsanlæg, efter at der, om fornødent, er givet vedkommende Dommer Lejlighed til mundtlig eller skriftlig at udtale sig om det paagældende Forhold.

Erstatningsansvar maa som hidtil gøres gældende ved Anke, for saa vidt det ikke enten efter Bogen om Strafferetsplejen paakendes i Forbindelse med Spørgsmaal om Straf eller indtales, efter at Straffedom er fældet over den paagældende.

§ 49.

Gør en Dommer sig som saadan skyldig i Forsømmelse eller Skødesløshed i Embedsførelse, der dog ikke er af saadan Beskaffenhed, at den ifølge Lovgivningen paadrager Straf, eller udviser han i øvrigt utilbørligt eller usømmeligt Forhold, paahviler det Justitiarius eller Formanden i den Ret, hvoraf han er Medlem, med Hensyn til Landsretternes Justitiarier og Formanden for Sø- og Handelsretten, Højesterets Justitiarius, samt med Hensyn til de øvrige Dommere vedkommende Landsrets Justitiarius, i Stilhed at give ham fornøden Advarsel.

Det staar derhos Enhver, der under Møde for en Ret anser sig krænkede ved utilbørligt eller usømmeligt Forhold fra en Dommers Side, frit for at paaklage det af Dommeren udviste Forhold til højere Ret. Klagen, der maa fremsættes skriftlig og inden fjorten Dage, efter at Sagens Behandling for paagældende Ret er sluttet, behandles i øvrigt overensstemmende med de i Kapitel 81 givne Regler for Kæremaal. Finder den overordnede Ret Klagen begrundet, kan den udtale sin Misbilligelse af Dommerens Adfærd eller paalægge ham en Bøde.

§ 50.

Viser saadan, efter Omstændighederne gentagen, Advarsel, Misbilligelse eller Bøde sig frugtesløs, eller har Dommeren gjort sig skyldig i et Forhold, der maa svække eller gøre ham uværdig til den Agtelse og Tillid, som Dommerkaldet forudsætter, kan dette drage til Følge efter Omstændighederne Afsættelse uden Pension eller med Pension, beregnet efter Pensionslovens Regler, eller endelig saaledes, at Pensionens Størrelse bliver at bestemme ved særlig Lov. Er der Tale om et efter Straffeloven strafbart Forhold, bliver Sagen af Justitsministeren eller af Justitiarius at foranstalte forfulgt som selvstændig Straffesag. I andet Fald, eller naar Dommen i Straffesagen ikke lyder paa Embedsforbrydelse, afgøres Spørgsmaalet ifølge Justitsministerens nærmere Bestemmelse under en af det offentlige mod Dommeren anlagt Sag. Sagen behandles efter de for Landsretsproceduren for borgerlige Sager i 1ste Instans gældende Regler.

I Overensstemmelse hermed bliver det fremdeles at afgøre, hvorvidt en Dommer bør ved Dom afsættes paa Grund af vedvarende Aands- eller Legemssvaghed.

De Underrettsdommere, der tillige have administrative Forretninger, kunne afskediges efter de hidtil gældende Regler.

§ 51.

Naar Straffesag er rejst mod en Dommer, eller naar han maa antages at have gjort sig skyldig i saadant utilbørligt Forhold, som omhandles i § 50, saavel som naar han er bleven uvederhæftig eller aandssvag, kan han suspenderes. Afgørelse herom træffes, naar Talen er om en Underrettsdommer, af Landsrettens Justitiarius og to af Rettens Medlemmer, og naar Talen er om en Højesterets- eller Landsdommer eller om Formanden for Sø- og Handelsretten, af Højesterets Justitiarius og to af Rettens Medlemmer.

De Underrettsdommere, der tillige have administrative Forretninger, kunne suspenderes af Justitsministeren.

§ 52.

Beslutning om Ophør af midlertidig Beskikkelse til at beklæde et Dommerembede (§ 45) eller af Bemyndigelse til at udføre Dommergerning efter § 17, 4de Stykke, kan tages af den Myndighed, der har meddelt den, dog, for saa vidt det er Landsrettens Justitiarius, med Ret for den paagældende til at forelægge Spørgsmaalet for Justitsministeren.

§ 53.

Justitssekretærer ved Højesteret, Landsretterne, Københavns Sø- og Handelsret og Københavns Byret beskikkes af Kongen. Fuldmægtige ved de nævnte Retter af Kongen eller af Justitsministeren efter de nærmere Regler, som fastsættes ved Lønningsloven.

Til midlertidig at beklæde et af de nævnte Embeder, naar det paa Grund af Embedsledighed eller Forfald maatte være nødvendigt, meddeler Justitsministeren Beskikkelse. I paatrængende Tilfælde, samt naar Forfaldet skønnes at ville blive kortvarigt, kan vedkommende Rets Justitiarius, for Sø- og Handelsrettens Vedkommende Formanden, give den midlertidige Bemyndigelse. Herom skal Meddelelse straks ske til Justitsministeren, som træffer endelig Bestemmelse.

Til fast eller midlertidig at beklæde de i denne Paragraf nævnte Embeder udkræves, at vedkommende er en fuldmyndig, uberygtet og vederhæftig Mand, samt at han har underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen i det mindste med Karakteren *haud illaudabilis* eller har opnaaet Karakteren „Bekvem“ eller „Første Karakter“ ved den juridiske Fællesprøve eller ved den tidligere eller nuværende juridiske Eksamen for ustuderede.

§ 54.

Naar nogen af de i § 53 nævnte Embedsmænd paa Grund af Inhabilitet er udelukket, beskikker vedkommende Rets Justitiarius eller Formand i fornødent Fald en Mand, som har de i § 53, 3die Stykke, angivne Egenskaber, til at fungere i Sagen.

§ 55.

Klage over en Justitssekretær og i København over Pante- og Brevskriverens Afgørelser fremsættes inden 6 Maaneder for den Ret, ved hvilken han er ansat. Efter at have modtaget hans Erklæring afgør Retten, for Københavns Byrets Vedkommende Rettens Justitiarius, Sagen ved Kendelse. Mod denne Kendelse kan rejses Kæremaal. Hvor Retsskriverforretningerne paahvile Dommeren, afgøres deslige Klager ved Kære.

Med Hensyn til Retsskriveres og Pante- og Brevskriverens Ansvar til Straf og Erstatning for Overtrædelse af deres Embedspligter finde Reglerne i § 48 tilsvarende Anvendelse.

§ 56.

Til alle Retsmøder, der i Straffesager afholdes af en Ret, som beklædes af Enkeltdommer, skal, saafremt ingen særlig Retsskriver er tilstede, en Stævningsmand eller i Mangel af en saadan en fuldmyndig, uberygtet Mand i selvstændig Stilling af Dommeren tilkaldes som Retsvidne. Kan en saadan ikke straks komme til Stede, bliver Retshandlingen udsætte, medmindre dens Øjemed derved vilde staa i Fare for at forspildes.

Dommeren sørger saa vidt muligt for, at Tilkaldelsen af andre end Stævningmændene sker efter Omgang; kun i Nødsfald kan en Person tilkaldes til at fungere flere Dage efter hinanden. Udebliver et tilkaldt Retsvidne uden lovligt Forfald eller uden betimelig Anmeldelse herom, kan det straffes med en Bøde af indtil 20 Kr. Dommeren kan paalægge Retsvidnerne at iagttage Tavshed om, hvad de ved Retshandlingen erfare om Undersøgelsens Genstand; Overtrædelse af et saadant Paalæg straffes med Bøder indtil 100 Kr.

Retsvidner have Krav paa samme Godtgørelse som i § 170 foreskrevet for Vidner.

§ 57.

Ved Højesteret. Landsretterne og Københavns Byret ansætter Rettens Justitiarius, ved Sø- og Handelsretten i København Formanden det fastsatte Antal Retsbude. Ved hver Underret udenfor København ansætter vedkommende Dommer et Retsbud.

§ 58.

I hver af de i § 12 ommeldte Retskredse ansættes det fornødne Antal Stævningmænd.

De ved Landsretterne og Underretterne ansatte Retsbude kunne benyttes som Stævningmænd for vedkommende Rets Omraade i det Omfang og paa den Maade, som vedkommende Justitiarius eller Underretsdommer nærmere bestemmer. De Stævningmænd, som yderligere efter Justitsministerens Bestemmelse behøves, beskikkes af vedkommende Justitiarius eller Underretsdommer. Fortegnelse over Retskredsens Stævningmænd opslaas paa Tingstederne samt henholdsvis i Landsretternes og Københavns Byrets Lokaler og bekendtgøres tillige aarlig og oftere, naar Forandring sker, i Statstidenden. Ved Sø- og Handelsretten i København finde de om Stævningmænd ved Landsretterne givne Regler tilsvarende Anvendelse, saaledes at Formanden træder i vedkommende Justitiiarii Sted.

§ 59.

Ved Anordning gives der en Instruks for Stævningmænd.

Enhver Stævningmand afgiver til vedkommende Justitiarius, Retsformand eller Underretsdommer en Erklæring paa Ære og Samvittighed om, at han med Troskab og Samvittighedsfuldhed vil opfylde de Pligter, der paahvile ham efter nærværende Lov og den ham meddelte Instruks. Dommeren i Retskredsen har at vejlede Stævningmændene med Hensyn til deres Pligter.

§ 60.

Det underordnede Personale ved Højesterets, Landsretternes og Københavns Byrets Skriverkontorer ansættes af vedkommende Rets Justitiarius. Ved Sø- og Handelsretten i København sker Ansættelsen ved Formanden.

Kapitel 5.

Tilfælde, hvor Rettens Personer skulle eller kunne vige deres Sæde.

§ 61.

Ingen maa handle som Dommer i en Sag, naar han

- 1) selv er Part i Sagen eller er interesseret i dens Udfald eller, hvis det er en Straffesag, er forurettet ved Forbrydelsen;
- 2) er beslægtet eller besvogret med nogen af Parterne i en borgerlig Sag eller med Sigtede i en Straffesag i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær som Sæskendebørn, eller er en af Parternes eller Sigtedes Ægtefælle, Væрге, Kurator, Adoptiv- eller Plejefader, Adoptiv- eller Plejesøn;
- 3) er gift med eller beslægtet eller besvogret i op- eller nedstigende Linie eller beslægtet i Sidelinien saa nær som Sæskende med nogen i en borgerlig Sag optrædende Sagfører eller anden Rettergangsfuldmægtig for en af Parterne eller med den forurettede i en Straffesag eller dennes Rettergangsfuldmægtig eller med nogen i en saadan Sag optrædende Anklager eller Politiebedsmand eller Forsvarer for Sigtede;
- 4) har aflagt Vidnesbyrd eller været Syns- eller Skønsmand i Sagen eller har handlet i den, hvis det er en borgerlig Sag, som Sagfører eller i øvrigt som Rettergangsfuldmægtig for nogen af Parterne, og hvis det er en Straffesag, som Politiebedsmand, Anklager, Forsvarer eller Rettergangsfuldmægtig for den forurettede;
- 5) har handlet i Sagen i den underordnede Instans som Dommer eller, hvis det er en Straffesag, som Nævning.

Den Omstændighed, at Dommeren, fordi flere Embedsvirksomheder ere forenede i hans Person, tidligere af den Grund har haft med Sagen at gøre, medfører ikke Inhabilitet, naar der ikke efter de foreliggende Omstændigheder er Grund til at antage, at han har nogen særegen Interesse i Sagens Udfald.

§ 62.

I de i foregaaende Paragraf omhandlede Tilfælde er Dommeren, hvis han er Enkeltdommer, pligtig efter Kendelse, afsagt af ham selv, at vige sit Sæde. Beklæder han Retten i Forening med andre Dommere, er han pligtig at gøre Retten Meddelelse om de Omstændigheder, som ifølge foregaaende Paragraf formenes at medføre hans Inhabilitet, ligesom ethvert andet Medlem af Retten, der maatte være bekendt med saadanne Omstændigheder, er berettiget og forpligtet til at rejse Spørgsmaal derom, hvorefter Afgørelse træffes ved Kendelse af Retten, uden at han selv er udelukket fra at deltage i Paakendelsen af Spørgsmaalet.

§ 63.

Parterne kunne ikke blot fordre, at en Dommer skal vige sit Sæde i de i § 61 angivne Tilfælde, men enhver af dem kan fremsætte Indsigelse mod, at en Dommer beklæder Retten, naar andre Omstændigheder foreligge, som ere egnede til at vække Tvivl om hans fuldstændige Upartiskhed. I Tilfælde af den sidstnævnte Beskaffenhed kan ogsaa Dommeren selv, naar han frygter for, at Parterne ej kunne have fuld Tillid til ham, vige sit Sæde, selv om ingen Indsigelse mod ham fremsættes. Beklædes Retten af flere Dommere, kan enhver af disse rejse det Spørgsmaal, om nogen af Rettens Medlemmer paa Grund af Omstændigheder af heromhandlede Art bør fratræde.

De Spørgsmaal, som maatte opstaa i Henhold til nærværende Paragraf, afgøres paa samme Maade, som i § 62 er bestemt med Hensyn til de i § 61 omhandlede Tilfælde.

§ 64.

Spørgsmaalet om en Dommers Fratræden, der, naar det rejses af en af Parterne, i borgerlige Sager i processuel Henseende behandles som andre Formalitetsindsigelser, bør saa vidt muligt rejses før den mundtlige Forhandlings Begyndelse. Det kan afgøres, uden at Parterne have haft Adgang til at ytre sig derom.

§ 65.

Kendelser, hvorved en Enkeltdommer erklærer at ville vige sit Sæde, eller hvorved det paalægges en Dommer i en Kollegialret at vige sit Sæde, ere ikke Genstand for Anke eller Kære. Imod Kendelser, hvorved Indsigelser mod en Dommers Habilitet forkastes, kan Kæremaal rejses. Naar det straks forlanges, kan i denne Anledning en kort Udsættelse af Sagen tilstaas.

§ 66.

Fra det Øjeblik, da Retskendelse for, at en Dommer skal vige sit Sæde, er afsagt, er denne Dommer kun berettiget til at foretage saadanne Handlinger i Sagen, som ej kunne opsættes.

§ 67.

De om Dommere givne Forskrifter finde ogsaa Anvendelse paa Retsskrivere og Retsvidner. Afgørelsen af Habilitetsspørgsmaalet træffes af Retten.

§ 68.

En Stævningsmand maa ikke foretage eller deltage i en Forretning, naar nogen af Parterne er hans Ægtefælle eller beslægtet eller besvogret med ham i lige op- eller nedstigende Linie eller i første Sidelinie, eller han selv er Part i Sagen eller er interesseret i dens Udfald.

Andet Afsnit.

Nævningers Kaldelse.

Kapitel 6.

Almindelige Bestemmelser.

§ 69.

For hvert Aar, regnet fra 1. Juni til 31. Maj, vælges for hver Nævningekreds et Antal Mænd til at udføre Nævningehvervet. Blandt disse udtages Nævningerne for det enkelte Ting ved Lodtrækning, og blandt de saaledes udtagne atter Nævningerne for den enkelte Sag, ligeledes ved Lodtrækning.

Ved Nævningekreds forstaas den Del af en Landsretskreds, som i Henhold til § 11 er henlagt til samme Landsretstingsted.

§ 70.

Til Nævning kan med de af §§ 71 og 72 følgende Undtagelser kaldes enhver, som har Valgret til Folketinget, medmindre han paa Grund af legemlige Mangler eller utilstrækkeligt Kendskab til det danske Sprog er ude af Stand til at fyldestgøre en Nævnings Pligter. Den for Valgretten gældende Betingelse med Hensyn til Boligen bliver her at anvende saaledes, at den paagældende i det Aar, der gaar forud for Nævningeaarets Begyndelse, skal have haft Bopæl i Nævningekredsen.

§ 71.

Udelukkede fra at være Nævninger ere: Ministre, Departementschefer samt ligestillede Embedsmænd i Centraladministrationen, Medlemmer af Højesteret samt Dommere i Landsretterne og Underretterne, Overøvrigheder, Politiets Embeds- og Bestillingsmænd, Folkekirkens og de anerkendte Trossamfunds Gejstlige.

§ 72.

Følgende Personer kunne begære sig fritagne for Nævningehvervet:

- 1) Rigsdagsmænd, medens Rigsdagen er samlet,
- 2) Tjenstgørende Militærpersoner. dog derunder ikke indbefattede de ved Bornholms Væbning ansatte.
- 3) Told- og Postvæsenets Embeds- og Bestillingsmænd, faste Brandfolk, saavel som de ved Jernbaner og Telegrafer samt Telefoner ansatte Personer,
- 4) Læger, som ikke holde Hjælpelæge,
- 5) Apotekere, der drive deres Næring uden Hjælp af en farmaceutisk Kandidat,
- 6) Lodser,
- 7) de, som inden Nævningeaarets Begyndelse fylde 65 Aar,
- 8) de, som paa Grund af deres Helbredstilstand eller Formue- eller Familieforhold ikke uden Fare for deres Velfærd kunne opfylde Nævningeplichten,
- 9) de, som, efter at Grundlisten i Overensstemmelse med § 76 er berigtiget, have fæstet Bopæl i en anden Nævningekreds.

§ 73.

Ingen kan kaldes til Nævning, som ikke er optagen paa Grundlisten (§§ 74 ff.) og Nævningekredsens Aarsliste (§§ 79 ff.). Efter den førstnævnte Listes endelige Berigtigelse af det i § 74 nævnte Udvalg kan ingen optages paa den uden ifølge Forandring af Udvalgets Kendelse efter Anke.

Grunde, der udelukke fra Nævningehvervet (§§ 70 og 71), men som maatte være blevne upaaagtede eller først ere opstaaede efter Udløbet af lovbestemt Frist, skulle af den paagældende Myndighed tages i Betragtning uden Hensyn til nævnte Frist.

Krav paa Fritagelse for Nævningehvervet af Grunde, som først ere opstaaede efter Udløbet af lovbestemt Frist, er ikke afskaaret.

*Kapitel 7.***Grundlister.**

§ 74.

I København udvælge 4 af den samlede Kommunalbestyrelse valgte Medlemmer, af hvilke efter Forholdstal 2 vælges af Magistraten og 2 af Borgerrepræsentanterne, aarlig blandt de Personer, der ere opførte paa Folketingsvalglisten og opfyldte de

øvrige i §§ 70 og 71 foreskrevne Betingelser, hver 300 Mænd, der anses for særlig egnede og værdige til Nævningehvervet, samt 50 Suppleanter. Udenfor København udvælge Kommunalbestyrelserne aarlig efter Forholdstal blandt de Personer, der ere opførte paa Folketingsvalglisten og opfyldte de øvrige i §§ 71 og 72 foreskrevne Betingelser, Mænd, der anses for særlig egnede og værdige til Nævningehvervet, nemlig paa Landet i hver Sogneraadskreds 5 (paa Bornholm dog 6) og 2 Suppleanter, og i Købstæderne samt i Handelspladserne 1 for hvert fulde Antal af 250 Indbyggere og 1 Suppleant for hvert fulde Antal af 500 Indbyggere, regnet efter den sidst afholdte almindelige Folketælling. De nærmere Regler for Valgenes Foretagelse fastsættes ved kongelig Anordning

De Landdistrikter, som med Hensyn til Fattig- eller Skolevæsen have kommunal Bestyrelse fælles med en Købstad (Lov om Landkommunernes Styrelse af 6. Juli 1867 § 1, Lov om Købstadkommunernes Styrelse af 26. Maj 1868 § 15), henregnes i den her omtalte Henseende til Købstaden.

§ 75.

Fortegnelse over de ifølge § 74 valgte Mænd (Grundlisten) skal fremlægges til almindeligt Eftersyn i Overensstemmelse med de i Lov om Valgene til Rigsdagen af 7. Februar 1901 § 12 for Valglisterne til Folketinget foreskrevne Regler, hvorhos der til enhver paa Listen optagen skal sendes skriftlig Meddelelse om hans Optagelse.

Indsigelser mod Listen eller Begøring om Fritagelse for Nævningehvervet skulle fremsættes skriftlig for Kommunalbestyrelsen — i København for det i § 74 ommeldte Udvalg — under Angivelse af Grunden, hvorpaa de støttes, inden 3 Dage fra Udløbet af den Tid, i hvilken Listen ligger fremme.

Indsigelse kan fremsættes af enhver, som anser sig uden Føje optaget paa Listen, eller som efter § 72 mener at have Krav paa Fritagelse, saavel som af enhver til Folketinget valgbar Beboer af Kommunen, som formener, at nogen uberettiget er optaget paa Listen.

De fremkomne Indsigelser paakendes af Kommunalbestyrelsen — i København af Udvalget — under Iagttagelse af de i Lov om Valgene til Rigsdagen af 7. Februar 1901 § 14 foreskrevne Regler. Kendelsen kan af den, hvem den gaar imod, indankes til Udvalget for Aarslistens Dannelse. Meddelelse om, at Anke vil finde Sted, skal inden 3 Dage efter Kendelsens Afsigelse gøres til Kommunalbestyrelsen — i København til det i § 74 ommeldte Udvalg.

§ 76.

Den efter Afgørelsen af fremsatte Indsigelser berigtigede Liste underskrives af Kommunalbestyrelsens — i København Udvalgets — Formand og indsendes af ham inden 1. April til Formanden for Udvalget til Aarslistens Dannelse (§ 79). Saa skal og Afskrift af de Kendelser, mod hvilke Anke, overensstemmende med § 75 i Slutningen, er anmeldt, indsendes med fornødne Oplysninger.

§ 77.

I Tilfælde af Forsømmelse med Listernes Indsendelse skal Formanden for Udvalget til Aarslistens Dannelse, i fornødent Fald ved Anvendelse af passende Tvangsbøder, drage Omsorg for, at de savnede Lister uopholdelig indsendes. Findes det, at Listen i nogen Kommune ikke paa lovbefalet Maade er bragt i Stand, paalægger han, i fornødent Fald under Tvangsbøder, Udvalget ufortøvet at træffe de i Loven befalede Foranstaltninger, om fornødent med Forkortelse af de lovbestemte Frister, og gør Indberetning herom til Justitsministeren, der afgør, om Strafansvar skal gøres gældende.

§ 78.

Dersom hidtil upaaagtede eller senere opstaaede Grunde, som udelukke nogen paa Grundlisten opført Person fra Nævningehvervet, efter den i § 75 ommeldte Fristes Udløb maatte komme til Kommunalbestyrelsens — i København Udvalgets — Kundskab, skal derom ved Indsendelse af Listen eller senere, saa snart ske kan, gøres Meddelelse, ledsaget af fornødne Oplysninger, til Formanden for Udvalget for Aarslistens Dannelse, saafremt enten Lodtrækningen til denne Liste endnu ikke har fundet Sted, eller den paagældende ved Lodtrækningen er bleven optaget paa den. Herom skal Kommunalbestyrelsen — i København Udvalget — samtidig underrettet den, om hvis Udelukkelse der er Tale.

*Kapitel 8.***Nævningekredsens Aarsliste.**

§ 79.

Til Afgørelse af, hvilke Mænd der skal opføres paa Nævningekredsens Aarsliste, dannes for 3 Aar ad Gangen i hver Kreds et Udvalg, bestaaende af en af Kongen beskikket Formand, 2 af Landsrettens Justitiarius og 3 af vedkommende Amsraad og Købstad-Kommunalbestyrelser valgte Medlemmer.

De nærmere fornødne Regler om de sidstnævnte Udvalgsmedlemmers Valg fastsættes af Justitsministeren.

Udvalgets Medlemmer ere berettigede til Godtgørelse for Befordring med 20 Øre for hver løbende Kilometer; de Udlæg, som Udførelse af de Udvalgets Formand i de følgende Paragraffer paalagte Forretninger medføre, godtgøres efter Regning.

§ 80.

Formanden for det i § 79 nævnte Udvalg sammenkalder Møde af Udvalget paa Nævningekredsens Tingsted saa betids, at Aarslisten kan være affattet inden 1. Maj. Om Tid og Sted for Mødet, som afholdes offentlig, skal mindst 1 Uge forud Bekendtgørelse indrykkes i Statstidenden, med Opfordring til dem, som i Medfør af § 75 i Slutningen agte at paaanke en Kendelse af Udvalget for Grundlisternes Dannelse, samt til de paa Grundlisterne opførte Personer, der maatte mene at have et ved § 73 hjemlet og ikke ved Forsømmelse (§ 73 i Slutningen) afskaaret Krav paa Fritagelse, om senest Dagen før det berammede Møde skriftlig og med Angivelse af Grund at indgive deres Anke eller Begæring til Udvalgets Formand.

§ 81.

Udvalget afgør først de Spørgsmaal vedrørende Optagelsen paa Grundlisten, som ifølge §§ 78 og 80 ere forelagte det, eller som det selv maatte finde Anledning til at rejse ifølge fremkommen, paa bestemte Kendsgerninger støttet Tvivl, om nogen af de paa Listen opførte Mænd fyldestgør Betingelserne efter §§ 70 og 71 for at kunne være Nævning. Der gives dem, hvem Afgørelsen angaar, og som ere mødte eller have ladet møde, Lejlighed til at udtale sig og til at fremføre medbragte Bevisligheder.

Udvalgets Afgørelser, som paategnes Grundlisten, kunne ikke paaankes.

Naar der ved de Afgørelser, som træffes af noget af Udvalgene, udskydes nogen af de valgte, træder den paa Listen først opførte Suppleant i den udelukkedes Sted.

§ 82.

Naar de nævnte Fortegnelser paa den anførte Maade ere berigtigede, bliver af det hele for hver Nævningekreds særlig udpegede Antal Mænd ved Lodtrækning at udtage, for den københavnske Kreds 720, for den bornholmske Kreds 150 og for hver af de øvrige Nævningekredse 230. Af de saaledes udtrukne Mænd, udskyder hvert af de 6 Udvalgsmedlemmer i København 20 og i hver af de øvrige Nævningekredse 5.

De saaledes udtagne Mænd opføres med deres fulde Navn, Livsstilling og Bopæl efter Bogstavfølge og under Løbenumre paa en særegen Liste, som underskrives af Udvalgets Medlemmer og udgør Nævningekredsens Aarsliste. Listen offentliggøres i Statstidenden.

Om Navnene paa de udskudte Mænd maa ingen Meddelelse til nogen finde Sted. Overtrædelse heraf straffes med Bøder fra 100 til 1000 Kr.

§ 83.

Viser nogen Forsømmelse i Udførelsen af de ham efter Kapitlerne 6—8 paa-hvilende Forretninger, bliver han, for saa vidt ikke højere Straf er forskyldt efter Lovgivningens almindelige Bestemmelser, at anse med Bøder fra 20—400 Kr.

*Kapitel 9.***Udtagelse af Nævninger for det enkelte Ting og for den enkelte Sag.**

§ 84.

Mindst en Uge før hvert Ting, paa hvilket Nævningesager skulle paakendes, afholder det i § 79 nævnte Udvalg et offentligt Møde paa Tingstedet, for ved Lodtrækning at udtage Nævninger for det forestaaende Ting. Mødets Tid og Sted lader Formanden mindst en Uge forud bekendtgøre i Statstidenden og ved Opslag paa Tingstedet med Opfordring til de paa Aarslisten opførte Personer, som mene at have et ved § 72 hjemlet og ikke ved Forsømmelse afskaaret Krav paa Fritagelse, om senest Dagen før det berammede Møde skriftlig med Angivelse af Grund at indgive deres Begæring til Udvalgets Formand.

Denne lader før Mødet de Navne, som findes paa Aarslisten, og som ikke ifølge Afgørelser, trufne i Anledning af tidligere Ting i Nævningeaaret, eller i Medfør af Reglen i § 103 maatte være udgaaede, afskrive paa Sedler med deres paa Aarslisten opførte Løbenumre.

§ 85.

Paa Mødet afgør Udvalget først de mulig fremkomne Spørgsmaal om Fritagelser eller om Udsettelse af Aarslisten. Med Hensyn til disse Afgørelser gælde Reglerne i § 81.

§ 86.

De Sedler, som ikke ifølge de i forrige Paragraf omtalte Afgørelser maatte blive at lægge til Side, sammenholdes derefter med Aarslisten og eftertælles, hvorefter der skrives til Lodtrækning af 48 Hovednævninger og 16 Hjælpenævninger for det forestaaende Ting.

I dette Øjemed blive først de Sedler, der indeholde Navne paa Personer, som bo paa det Sted, hvor Retten skal holdes, eller i Nærheden af det, lagte i en Urne, og blandt dem 22 Sedler udtrukne af Formanden, en for en. Ethvert udtrukket Navn oplæses straks og optegnes paa en Liste. Derefter lægges ogsaa de andre Sedler i

Urnen, og 54 Sedler udtages af Formanden, en for en; ethvert udtrukket Navn oplæses straks og optegnes paa en anden Liste. De udtrukne Numre forsynes med Løbenumre efter den Orden, i hvilken de udtrækkes.

Derefter udskyder hvert af Udvalgets Medlemmer et Navn af hver Liste, hvorpaa de endelige Lister affattes med Udelukkelse af de udskudte Navne. Om disse maa ingen Meddelelse til nogen finde Sted; Overtrædelse heraf straffes med Bøder fra 100 til 1000 Kr.

Den større Liste er Tingets Hovedliste, den mindre Hjælpe listen. Begge Lister underskrives af Udvalgets Formand. De nævnte Lister gælde for hele det forestaaende Ting, selv om dette maatte fortsættes ud over den 31. Maj.

§ 87.

Ved Lodtrækningen til Hjælpe listen blive de Personer, som have været opførte paa Hjælpe listen ved tidligere Ting i Nævningeaaret, men ikke have været indkaldte, ikke medtagne, for saa vidt der foruden dem findes opført paa Aarslisten et tilstrækkeligt Antal saadanne Personer, som komme i Betragtning til Hjælpe listen.

§ 88.

Genparter af Hovedlisten og Hjælpe listen skulle mindst en Uge før Tingets Begyndelse tilstilles Landsretten. Tilsvarende Genparter tilstilles ved Foranstaltning af Formanden for det forestaaende Ting, mindst 6 Dage før Tinget eller Dagen, til hvilken Indstævning er sket, hver af de Tiltalte og deres Forsvarere samt vedkommende beskikkede Anklagere. Finder Indstævning med kortere Varsel Sted, afkortes denne Frist saaledes, at den bliver en Dag kortere end Varslet. Til de Tiltalte sker Meddelelsen paa den i §§ 131 ff. foreskrevne Maade.

§ 89.

Udvalgets Formand drager Omsorg for, at de paa Hovedlisten opførte Personer paa den i § 131 ff. foreskrevne Maade underrettes om at være udtagne til Hovednævninger for det forestaaende Ting ved en Tilsigelse, som opfordrer dem til at holde sig beredte til efter Indkaldelse at møde til Udøvelse af Nævningehvervet og indeholder Paamindelse om Pligten til betimelig Angivelse af mulige Fritagelsesgrunde eller Forfald samt om Følgerne af Forsømmelse i denne Henseende og af Udeblivelse uden lovligt Forfald.

Paa lignende Maade gives der de paa Hjælpe listen opførte Personer Tilsigelse om, at de under det forestaaende Ting skulle holde sig beredte til efter Indkaldelse at møde til Udøvelse af Nævningehvervet.

§ 90.

Hvis nogen af de tilsagte Hoved- eller Hjælpenævninger mener at have noget ikke ved Forsømmelse afskaaret Krav paa Fritagelse eller at have lovligt Forfald, bør han ved Tilsigelsens Forkyndelse eller saa snart, som det bliver ham muligt, opgive saadant enten for Stævningsmanden, der paategner Tilsigelsen Bemærkning herom, eller skriftlig til Udvalgets Formand, samt meddele de Oplysninger i saa Henseende, som staa til hans Raadighed.

Forsømmelse af betimelig Anmeldelse af Fritagelsesgrunde medfører deres Fortabelse.

§ 91.

Finder Udvalgets Formand efter de foreliggende Oplysninger, at en fremsat Begæring om Fritagelse bør tages til Følge, eller at et opgivet Forfald er gyldigt, eller at det ved de i § 78 nævnte Meddelelser er oplyst, at Grunde ere forhaanden, som udelukke nogen af de udtrukne Hoved- eller Hjælpenævninger fra Nævninge-

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

hvervet, foretager han i et offentligt, Dagen forud bekendtgjort Møde paa lignende Maade som i §§ 84—87 foreskrevet ny Lodtrækning til Fuldstændiggørelse henholdsvis af Hovedlisten og Hjælpe listen.

Med Hensyn til de ved denne Lodtrækning udtrukne Nævninger iagttages Reglerne i §§ 88 og 89 snarest muligt; de der ommeldte Frister forkortes saa meget, som Omstændighederne gøre nødvendigt.

Finder Udvalgets Formand ikke tilstrækkelig Grund til at tage Hensyn til fremsatte Begæringer om Fritagelse eller opgivne Forfald, lader han Meddelelse derom forkynde for paagældende paa den i § 89 bestemte Maade med Betydning om, at Spørgsmaalet kan indbringes til Afgørelse af Retten ved Tingets Begyndelse.

De af Formanden i Henhold til denne Paragrafs første Stykke truffne Afgørelser om Fritagelse og Udelukkelse have kun Gyldighed for det forestaaende Ting.

§ 92.

Dagen før Tingets Begyndelse blive Aarslisten, den endelige Hovedliste og Hjælpe liste for Tinget og de paategnede Tilsigelser til Hoved- og Hjælpe nævningerne at tilstille Rettens Formand. Fremdeles skal Udvalgets Formand til samme Tid eller senere snarest muligt tilstille Rettens Formand de Meddelelser, som efter § 79 maatte komme ham i Hænde om tidligere upaaagtede eller senere opstaaede Grunde, som udelukke nogen af de paa Tingets Lister opførte Personer fra Nævningehvervet.

§ 93.

Foranstaltningerne til Nævningernes Udtagelse til den enkelte Sag begynde med, at Rettens Formand indkalder de i Nævningesagerne beskikkede Anklagere og Forsvarere samt de Tiltalte til et Retsmøde, der afholdes en af de første Tingdage. Efter at Hoved-Nævningeliste er oplæst, foregaar Nævningernes Udtagelse til hver enkelt Sag. Indsigelse fra Parternes Side om, at Genpart af Nævningeliste ikke er behørig uddelt, maa fremsættes, førend Lodtrækningen begynder.

Om Navne, som i dette Møde i Medfør af §§ 95 og 96 udskydes, maa ingen Meddelelse til nogen finde Sted. Overtrædelse heraf straffes med Bøder fra 100 til 1000 Kr.

§ 94.

I enhver Nævningesag skulle 12 Nævninger deltage i Afgørelsen.

Kan det forudses, at en Sags Forhandling vil medtage et længere Tidsrum, kan Rettens Formand, førend Lodtrækningen begynder, beslutte, at endvidere en eller flere Nævninger skulle deltage som Suppleanter. Saafremt da nogen af Nævningerne maatte blive forhindret i at overvære den hele Forhandling, indtil Nævningernes Erklæring er afgiven, indtræder en Suppleant i hans Sted efter den Rækkefølge, i hvilken Navnene ere udtrukne.

Suppleanterne overvære Forhandlingen, men deltage ikke i Nævningernes Raadslagninger og Afstemninger, saa længe de ikke ere indtraadte i en Nævninges Sted.

§ 95.

Ved Lodtrækningens Begyndelse har først Anklageren og derefter Tiltalte Ret til at udskyde hver 8 af de paa Nævningeliste opførte Personer.

Lodtrækningen foregaar derpaa paa den Maade, at Sedler, hvorpaa de tiloversblevne Nævningers fulde Navne ere skrevne, og som oplæses, nedlægges i en Urne, af hvilken Sedler derefter enkeltvis udtages og oplæses.

§ 96.

Naar 16 eller, hvis Suppleanter skulle tiltræde, henholdsvis 17 eller flere Nævninger ere udtrukne, har først Anklageren, indtil Ordet er givet Tiltalte, og derefter

Tiltalte, indtil Ordet atter er givet Anklageren eller, indtil Rettens Formand erklærer dette Afsnit af Lodtrækningen for endt, Ret til uden Angivelse af Grund at forkaste en af de udtrukne Nævninger. I Stedet for hver enkelt Nævning, der forkastes, udtrækkes straks et nyt Navn.

I det hele kan der i Henhold til denne Paragraf forkastes 4 Nævninger fra hver Side.

Er der i samme Sag flere Tiltalte, ere disse lige nær berettigede til at udøve den en enkelt Tiltalt ved foregaaende og nærværende Paragraf hjemlede Forkastelsesret.

Kunne de ikke enes om Udøvelsen af denne Ret fordeles de dem indrømmede Forkastelser ligelig imellem dem. Med Hensyn til de Forkastelser, som ikke kunne fordeles saaledes, afgøres det ved Lodtrækning, hvem af de Tiltalte de skulle tilkomme. Ligeledes bestemmes ved Lodtrækning, i hvilken Rækkefølge de skulle erklære sig om Forkastelse. En herefter af en af de Tiltalte erklæret Forkastelse gælder ogsaa for de andre.

Naar 16 eller, hvis Suppleanter skulle tiltræde, 17 eller flere uforkastede Nævninger ere udtrukne, ophører Lodtrækningen for den paagældende Sag.

§ 97.

Rettens Formand drager Omsorg for, at de for hver enkelt Sag udtagne (§ 96) Nævninger paa den i § 131 ff. foreskrevne Maade indkaldes med mindst 2 Dages Varsel til at give Møde i Retten ved en Tilsigelse, som angiver Tid og Sted, da de skulle møde i Retten.

§ 98.

Saafermt saavel vedkommende Anklagere som den eller de Tiltalte samtykke heri, kunne de Nævninger, der ere udtagne til Tjeneste i en Sag, uden ny Udtagelse betragtes som udtagne i en anden Sag, som maa antages at ville blive foretaget eller dog paabegyndt samme Dag.

§ 99.

Enhver Nævning, som udebliver efter behørig Indkaldelse, uden at lovligt Forfald oplyses, eller som, efter at være mødt, uden Orlov eller oplyst lovligt Forfald undrager sig Opfyldelsen af de ham som Nævning paahvilende Pligter, ifalder en Bøde, første Gang fra 40 til 400 Kr., og i Gentagelsestilfælde fra 100 til 1000 Kr.

Spørgsmaal om Nævnings Ansvar efter denne Paragraf afgøres af Retten uden Nævninger.

Den afsagte Kendelse forkyndes snarest muligt for den paagældende Nævning. Denne har i en Uge fra Kendelsens Forkyndelse Adgang til at fremkomme med Oplysninger for Retten om, at behørig Indkaldelse ej har fundet Sted, eller at han har haft lovligt Forfald. Findes disse fyldestgørende, ophæver Retten sin Kendelse. De omhandlede Kendelser kunne ikke gøres til Genstand for Anke eller Kære.

§ 100.

Har en udebleven Nævning, for hvis Vedkommende lovligt Forfald er oplyst, ikke opfyldt den ham efter § 90 paahvilende Pligt til betimelig Anmeldelse og Meddelelse af Oplysninger, eller møder en Nævning for sent, men inden den Sag, i hvilken han skal deltage, er begyndt, kan Retten ved Kendelse idømme ham en Bøde af indtil 20 Kr. Denne Kendelse kan ikke omgøres af Retten, ej heller paaankes eller paakæres.

§ 101.

Rettens Formand kan meddele en Nævning Orlov under Samlingen for en bestemt Tid.

§ 102.

Viser det sig under Tinget, at det til en Sag fornødne Antal (§ 94 sml. m. § 824) ikke kan skaffes til Veje ved Indkaldelse af de tilsagte Hjælpenævninger, foranstalter Rettens Formand Tallet udfyldt ved Lodtrækning blandt de paa Aarslisten opførte Personer, som ere bosatte paa eller nær ved det Sted, hvor Retten holdes. Herved bliver Reglen i § 87 at iagttage. De udtrukne Navne tilføres Hjælpe listen og meddeles straks de beskikkede Anklagere, den eller de Tiltalte og deres beskikkede Forsvarere, hvorhos de paagældende straks indkaldes efter Reglerne i § 89 med Aftens Varsel.

§ 103.

Ved Tingets Slutning lader Rettens Formand Navnene paa de Nævninger, der efter Indkaldelse have givet behørigt Møde paa Tinget og ikke her efter Begæring paa Grund af en midlertidig Forhindring ere blevne fritagne for at gøre Tjeneste i Henhold til § 72 Nr. 8, udstryge paa Aarslisten. Tillige meddeles der de ovenmeldte Nævninger paa Forlangende uden Betaling Vidnesbyrd af Rettens Skriver om, at de have givet behørigt Møde under Tinget.

§ 104.

Der tilkommer Nævninger 3 Kr. for hver Dag, de i Anledning af Nævningehvervet holdes borte fra Hjemmet, og endvidere, naar de give Møde over 3 Kilometer fra den By, hvori de bo, eller, naar de bo paa Landet, fra deres Hjem, Godtgørelse for Billet til Jernbane (III. Klasse) og Dampskib (II. Plads), hvor saadant kan benyttes, og i øvrigt for Befordring frem og tilbage med 20 Øre for hver Kilometer, dog mindst 1 Kr.

§ 105.

Aarslisten samt Tingets Hovedliste og Hjælpe liste tilbagesendes efter Tingets Slutning til Formanden for Udvalget til Aarslistens Dannelse.

Tredie Afsnit.

Sagførere.

Kapitel 10.

Sagføreres Beskikkelse og Adgang til at benytte Fuldmægtig m. m.

§ 106.

Sagførere beskikkes af Justitsministeriet. Beskikkelse meddeles paa Begæring enhver (Mand eller Kvinde), som har Indfødsret, har opnaaet 25 Aars Alderen, ikke er ude af Raadighed over sit Bo, ifølge paalidelige Vidnesbyrd har ført en retskaffen Vandel og derhos opfylder de i de efterfølgende Paragraffer for de enkelte Stillinger foreskrevne Betingelser.

§ 107.

For at blive Højesterets sagfører udfordres, at den paagældende har bestaaet den fuldstændige juridiske Eksamen med Karakteren laudabilis, samt at han enten i 3 Aar

har været i Virksomhed som Landsretssagfører eller i lige Tid været i Virksomhed som Universitetslærer i Lovkyndighed eller Dommer, uden mod eget Ønske at være fjærnet fra disse Stillinger paa en saadan Maade, at den almindelige Pensionsret er gaaet tabt eller indskrænket, og endelig at han har bestaaet den nedenfor i § 110 omhandlede Prøve.

§ 108.

For at blive Landsretssagfører udfordres, at den paagældende har bestaaet den fuldstændige juridiske Eksamen, i det mindste med Karakteren *laudabilis*, samt at han i 3 Aar har været i Virksomhed som Underretssagfører eller har som autoriseret Fuldmægtig hos en Højesteretssagfører eller Landsretssagfører stadig deltaget i Behandlingen af Retssager. Endvidere skal han have aflagt den i § 110 omhandlede Prøve.

§ 109.

For at blive Underretssagfører udfordres, at den paagældende har underkastet sig den fuldstændige juridiske Eksamen, i det mindste med Karakteren *laudabilis*, eller har opnaaet Karakteren „Bekvem“ eller „Første Karakter“ enten ved den juridiske Fællesprøve eller ved den tidligere eller nuværende juridiske Eksamen for ustuderede, samt at han enten i 3 Aar stadig har som autoriseret Fuldmægtig hos en Sagfører deltaget i dennes Forretninger, derunder Behandlingen af Retssager, eller ogsaa, at han i lige Tid har været Retsskriver eller stadig har været i Virksomhed som Fuldmægtig under en Ret eller som autoriseret Fuldmægtig hos en Dommer.

Til Udbringelse af de i de to foregaaende Paragraffer og i nærværende Paragraf ommeldte 3 Aar kan Virksomhed i forskellige af de nævnte Stillinger sammenlægges.

Den, der er i Besiddelse af de Egenskaber, som udfordres for en højere Art af Sagførervirksomhed, er altid berettiget til at stedes til en ringere Art af Sagførervirksomhed.

§ 110.

Sagførerprøverne for Højesteret og Landsretterne bestaa i, at den paagældende henholdsvis for Højesteret eller en Landsret udfører 3, med mundtlig Domsforhandling sluttende Sager, som han selv skal forskaffe sig, og af hvilke mindst 2 ere civile, deraf i alt Fald den ene for Sagsøgeren. Prøven er bestaaet, naar hans Udførelse af disse Sager af vedkommende Domstol kendes forsvarlig.

Saadan Prøve kan ingen underkaste sig oftere end 2 Gange, og ingen erholder Adgang til Prøven, forinden han har fremlagt Justitsministeriets Tilkendegivelse om, at han efter bestaaet Prøve vil kunne erholde Beskikkelse henholdsvis som Højesterets-sagfører eller Landsretssagfører.

§ 111.

For Beskikkelserne som Højesteretssagfører, Landsretssagfører og Underretssagfører erlægges Afgifter henholdsvis af 200, 120 og 60 Kr. — Afgifterne tilfalde Statskassen.

Forinden Beskikkelsen udleveres til vedkommende, har han at underskrive en Forsikring paa Ære og Samvittighed om, at han med Flid og Troskab vil udføre de Sager, der betros ham, og at han i det hele vil samvittighedsfuldt opfylde sine Pligter som Sagfører.

§ 112.

Udøvelsen af Sagførervirksomhed kan ikke forenes med noget Dommer- eller Retsskriverembede, nogen Øvrighedspost eller Ansættelse i Politiets Tjeneste, ej heller med noget Tjenesteforhold hos en Amtmand, Dommer eller Retsskriver. Hvorvidt for

øvrigt nogen offentlig Embeds- eller Bestillingsmand tillige kan udøve nogen Sagfører-virksomhed, bestemmes af Kongen.

Ønsker en Sagfører, som befinder sig i nogen af de Stillinger, med hvilke Udøvelse af Sagførervirksomhed i Almindelighed er uforenelig, i et enkelt Tilfælde at overtage Udførelsen af en Retssag, skal dette dog ikke være ham forment, naar han dertil erholder sine Foresattes Tilladelse.

§ 113.

Den, der beskikkes som Højesteretssagfører, er, saa længe han vil benytte Beskikkelsen, forpligtet til at have Kontor i eller ved København. Landsrets- og Underretssagførere ere forpligtede til, inden Beskikkelsen udleveres dem, at anmelde for Justitsministeriet, i hvilken Landsretskreds eller Underretskreds de ville have Kontor. Højesteretssagførere, som ikke have Kontor i eller ved København, blive, saa længe de beholde Kontor udenfor dette Sted, at betragte som Landsretssagførere. Enhver Sagfører, som flytter sit Kontor til en anden Retskreds, skal inden 14 Dage efter Flytningen anmelde denne for Justitsministeriet. Ingen Sagfører maa samtidig have Kontor i flere Underretskredse.

§ 114.

Højesteretssagførerne ere berettigede til at give Møde for alle Landets Domstole, Landsretssagførerne for begge Landsretter, Københavns Sø- og Handelsret og alle Underretter, Underretssagførerne for Sø- og Handelsretten i Sager, som i Medfør af §§ 201—02 vilde høre under Underret, samt for enhver Underret, jfr. dog § 987.

Ingen Sagfører kan give Møde eller lade møde for en Ret, der beklædes af en Enkeltdommer, med hvem Sagføreren er gift eller er beslægtet eller besvogret i anden Grad af Sidelinien eller nærmere.

§ 115.

Under mundtlig Forhandling i Domssager for Landsret, Københavns Sø- og Handelsret i Sager, der i Medfør af §§ 201—02 vilde høre under Landsret, og for Højesteret er det ikke Sagførere tilladt at give Møde ved en anden, medmindre denne er en Sagfører, der vilde være berettiget til selv at møde for vedkommende Domstol i den paagældende Sag. Dog skal det være Sagførere tilladt ved enhver uberygtet Person at fremsætte og begrunde Begæring om Sagens Udsættelse paa Grund af Forhold, hvorved Sagføreren selv hindres i at give Møde.

§ 116.

Udenfor mundtlig Forhandling i Domssager for Landsret, Københavns Sø- og Handelsret i Sager, som i Medfør af §§ 201—02 vilde høre under Landsret, og for Højesteret samt under mundtlig Forhandling i Domssager for Underret og Sø- og Handelsretten i Sager, der ifølge de nævnte Paragraffer vilde høre under Underret, er det Sagførere tilladt uden særlig Angivelse af Grund at lade møde for sig ved deres autoriserede Fuldmægtige.

Med Angivelse og paa Rettens eller Modpartens Forlangende Bevisliggørelse af lovligt Forfald kunne Sagførere under de i denne Paragraf omhandlede Rettergangsforetagender give Møde ved enhver uberygtet myndig Person.

§ 117.

Enhver Sagfører er berettiget til at have en autoriseret Fuldmægtig, der skal være en uberygtet Person, som har underkastet sig i det mindste den juridiske Fællesprøve eller den tidligere eller nuværende juridiske Eksamen for ustuderede. Autorisa-

tionen meddeles for Fuldmægtige hos Højesteretssagførere af Højesterets Justitiarius, for Fuldmægtige hos Landsretssagførere af Justitiarius i vedkommende Landsret, for Fuldmægtige hos de Underretssagførere, der have Kontor i København, af Justitiarius i Københavns Byret og for Fuldmægtige hos andre Underretssagførere af Dommeren i den Retskreds, i hvilken vedkommende Sagfører har Kontor. De autoriserede Fuldmægtige skulle, saa længe de ville benytte Fuldmagten, have Bopæl i eller ved den Stad eller i den Retskreds, hvor deres Principal har Kontor.

Kapitel 11.

Sagføreres Rettigheder og Pligter.

§ 118.

Sagførerne ere paa den Maade og med de Begrænsninger, som i denne Lov bestemt, eneberettigede til at udføre Retssager for andre. En Bemyndigelse til i eget Navn at indtale en Fordring eller anden Rettighed („Mandatarfuldmagt“) kan ikke give den, hvem Bemyndigelsen er givet, Ret til selv at møde i Sagen, naar han ikke vilde være berettiget til at give Møde som Sagfører for vedkommende Domstol i den paagældende Sag.

Indgrib i Sagførernes Eneret, derunder indbefattet, at nogen uberettiget offentlig betegner sig som Sagfører, anses med Bøder fra 50 til 200 Kr., hvilken Straf, naar Forseelsen er sket gennem Proformaretshandler, ved hvilke det er givet Udseende af, at vedkommende optræder som Transporthaver, kan stige til 500 Kr. Overenskomster om, at Transportgiveren skal betale Bøden, ere ugyldige, og det i Tilfælde af saadant Proformaværk tilsagte Vederlag for Udførelse af Sager kan ikke søges betalt samt kan, hvis det er erlagt, søges tilbage.

§ 119.

Ingen Sagfører er, bortset fra de Tilfælde, hvor han hertil kan beordres, pligtig at paatage sig Udførelsen af en Retssag.

§ 120.

Sagførere ere pligtige med Flid og Troskab at udføre de dem betroede Forretninger. De ere pligtige at fremme de dem betroede Retssager med den Hurtighed, som Tilfældets Beskaffenhed tillader. De maa som en Følge heraf ikke forhale Sagerne ved unødvendige Udsættelser, grundløse Formalitetsindsigelser eller andre Udflugter. De skulle afholde sig fra usømmelig Tale og Skrivemaade for Retten og efterkomme de Paalæg, som særlig gives dem af Retten i Medfør af denne Lov.

§ 121.

Ingen Sagfører maa kræve højere Betaling, end der skønnes billigt, for den Bistand og Tjeneste, han i saadan Egenskab yder ved Udførelse af Retssager.

For øvrigt er det ikke forbudt at betinge sig højere Betaling for det Tilfælde, at Sagen vindes, end for det Tilfælde, at den helt eller for en Del tabes, lige saa lidt som det er forbudt at betinge sig en vis Andel i Sagens Genstand.

Overenskomster om Betaling, der aabenbart forurette en af Parterne, ere ugyldige.

§ 122.

Enhver Sagfører, der er beskikket eller antaget til Udførelse af beneficerede Sager, er pligtig til at vejlede ubemidlede, der henvises til ham, til at affatte Be-

sværinger til Øvrighedsmyndigheder samt med Hensyn til Forhold, som de ønske gjorte til Genstand for Sag ved den Ret, for hvilken han er antagen, derunder navnlig til at affatte og indgive Forligsindkaldelse og Ansøgning om fri Proces. Saadanne Henvisninger foretages af Politimesteren, som skønner over de paagældendes Uformuenhed og iagttager, at Henvisningerne fordeles ligelig mellem de paagældende Sagførere. — Disse Bestemmelser gælde dog indtil videre ikke for de Sagførere, der have Kontor i København eller paa Frederiksberg; men Bestemmelserne kunne af Justitsministeriet, naar Omstændighederne maatte tale derfor, med fornøden Tillempelse udvides til ogsaa at omfatte dem.

Paa de aarlige Finanslove bevilges det fornødne Beløb til Vederlag til de paagældende Sagførere for deres heromhandlede Virksomhed. De nærmere Regler for Fastsættelsen og Udbetalingen af disse Vederlag gives af Justitsministeren.

§ 123.

Sagførere, som overtræde de i nærværende Lov givne Forskrifter eller i øvrigt forse sig i deres Virksomhed som Sagførere, anses med de i Straffelovens § 144 omhandlede Straffe.

Naar den Straf, som skal paalægges en Sagfører, ikke er højere end Bøder, og ingen særlig Bevisførelse udfordres for at oplyse det strafbare Forhold, kan Straffen paalægges under den Sag, med Hensyn til hvilken Forseelsen er begaaet, enten ved en særskilt Kendelse eller ved den endelige Dom.

Kapitel 12.

Ophør af Retten til Sagførervirksomhed.

§ 124.

Den Sagfører, som ved Dom findes skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, skal ved samme Dom frakendes Retten til at udøve Sagførervirksomhed.

Har en Sagfører gjort sig skyldig i det i Straffelovens § 253 omhandlede Forhold, bliver, selv om i øvrigt andet Strafansvar mod ham i Medfør af samme Lovs § 254 maatte bortfalde, Retten til Sagførervirksomhed ved Dom at frakende ham for en bestemt angiven Tid eller for bestandig under den mod ham anlagte Straffesag, eller, hvis en saadan ikke maatte være anlagt, da under en særlig i dette Øjemed ifølge Justitsministerens Bestemmelse mod ham rejst Straffesag.

Naar Dom til Fortabelse af Ret til Sagførervirksomhed er overgaaet en Sagfører, kan han ikke, selv om han paaanker saadan Dom, fortsætte sin Virksomhed, før han ved endelig Dom har faaet sin Dom forandret.

§ 125.

Kommer en Sagfører under Konkurs, har Justitsministeren at fratage ham Retten til at udøve Sagførervirksomhed og kan som Regel først tilbagegive ham den, naar han fremskaffer Erklæring fra samtlige de i Konkursboet anmeldte Kreditorer om, at han har fyldestgjort dem for deres Krav. Bliver en Sagfører umyndiggjort, har Justitsministeren ligeledes at fratage ham Retten til at udøve Sagførervirksomhed, saa længe Umyndiggørelsen vedvarer.

Anden Bog.

Fælles Bestemmelser for borgerlige Sager og Straffesager.

Kapitel 13.

Almindelige Bestemmelser om Procesmaaden.

§ 126.

Retssager forhandles mundtlig. Skrift anvendes kun i det Omfang, i hvilket Loven særlig bestemmer det.

Ved den mundtlige Forhandling benyttes frit Foredrag.

Naar Oplæsning skal finde Sted, bestemmer Rettens Formand, ved hvem den skal foregaa, forsaavidt andet ikke i Loven er foreskrevet.

§ 127.

Retssproget er dansk. Afhørelse af Personer, der ikke ere det danske Sprog mægtige, foregaaer ved Hjælp af en edsvoren Tolk. Dog kan i borgerlige Sager ved Underret Tilkaldelse af Tolk undlades, naar ingen af Parterne gør Fordring herpaa, og Retten tiltror sig fornødent Kendskab til det fremmede Sprog. Det samme kan under sidstnævnte Forudsætning finde Sted i Straffesager udenfor Domsforhandling for Landsret.

Dokumenter, der ere affattede i fremmede Sprog, skulle ledsages af en Oversættelse, der, naar Retten eller Modparten forlanger det, skal autoriseres af en offentlig ansat Translatør.

Forhandling med og Afhørelse af døve, stumme og døvstumme foregaaer enten ved Hjælp af Personer, der ere kyndige i Tegnsproget eller Talemetoden, og som forud tages i Ed, eller ved skriftlige Spørgsmaal og Svar.

Til at bistaa som Tolk eller Tegnsprogkyndig maa ingen tilkaldes, der ifølge §§ 61 og 63 vilde være udelukket fra at handle som Dommer i Sagen. I øvrigt blive de om Vidner gældende Regler at anvende paa de nævnte Personer med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur, og for saa vidt ikke andet særlig er foreskrevet.

§ 128.

Rettens Formand leder Forhandlingen. Han bestemmer Rækkefølgen af de enkelte Dele af Forhandlingen, for saa vidt Loven ikke indeholder Forskrifter derom. Ingen maa tage Ordet uden ifølge hans Tilladelse; han kan fratage den Part Ordet

som ikke vil rette sig efter hans Ledelse. Han drager Omsorg for saa vidt muligt at fjerne alt, hvad der til Unytte trækker Forhandlingen i Langdrag, og slutter Forhandlingens enkelte Dele, naar han anser det foreliggende Emne for tilstrækkeligt behandlet.

§ 129.

Rettens Formand vaager over, at Forhandlingen foregaar med den tilbørlige Orden og Værdighed. Han er berettiget til i dette Øjemed at afbryde og tilrettevise Parter, Vidner eller andre, naar de tillade sig upassende Udtalelser eller utilbørlige personlige Angreb. Vedbliver en Part hermed trods Tilrettevisning, kan Ordet fratages ham. Personer, der ved støjende eller anden utilbørlig Adfærd forstyrre Forhandlingerne eller tilsidesætte den Agtelse, som skyldes Retten, kunne udvises af Retsalen. Bliver i en borgerlig Sag Ordet frataget en Part, eller bortfjernes han, kan Forhandlingen fortsættes, hvis Retten ikke finder en Udsættelse nødvendig. Det samme gælder, naar Ordet fratages den Sigtede i en Straffesag. Bortfjernes han, forholdes efter Reglerne i §§ 789 og 816. Er det en Anklager eller Sigtedes Forsvarer, som bortfjernes, eller hvem Ordet fratages, gaas der frem, som om vedkommende var udebleven.

For Fornærmelser mod Retten eller nogen af de i Retten mødende, Uorden, hvorved Forhandlingerne forstyrres, samt Ulydighed mod Formandens Befalinger, kan Retten (derunder ogsaa Skifte- og Fogedret) ved en Kendelse, der afsiges straks, paalægge Straf af Bøder indtil 40 Kr. eller simpelt Fængsel indtil 8 Dage.

De Straffe, som paalægges i Henhold til denne Paragraf, medføre ingen Indskrænkning i Adgangen til at drage den Skyldige til Ansvar efter Straffelovens almindelige Regler, hvor disse i øvrigt ere anvendelige.

Politiet er forpligtet til uvægerlig og øjeblikkelig at yde Retten Bistand til Udførelse af denne Paragrafs Forskrifter.

§ 130.

De Forretninger, som ifølge denne Lov paahvile Rettens Formand, udføres, naar Retten beklædes af en Enkeltdommer, af denne.

Kapitel 14.

Forkyndelser og Meddelelser.

§ 131.

Forkyndelser og andre processuelle Meddelelser i borgerlige Sager skulle, for saa vidt ikke Loven eller Overenskomst mellem Parterne medfører Undtagelse, foregaa ved en Stævningsmand eller i de i § 134 Nr. 3 angivne Tilfælde ved Politiet.

Paa samme Maade foregaa i Straffesager med de i §§ 137 og 138 hjemlede Undtagelser

- 1) Forkyndelse for Sigtede af Tilsigelse eller Stævning til Møde for Retten, af Anklageordre, Anklageskrift, Bevisfortegnelse, Domsudskrift, Ankemeddelelse eller Kæremaal og af den i sidste Stykke af § 909 ommeldte Tilkendegivelse,

- 2) Forkyndelse for Vidner og Syns- eller Skønsmænd af Indkaldelse til Afhørelse, for Syns- eller Skønsmænd af den Beslutning, hvorved de ere udmeldte, og for udeblevne Vidner eller Syns- eller Skønsmænd af den i § 155, jfr. § 167, ommeldte Kendelse.

§ 132.

Enhver beskikket Stævningsmand kan med fuld Retsvirkning iværksætte Forkyndelser under Iagttagelse af de i Loven givne Forskrifter. Gyldigheden af det foretagne svækkes ikke derved, at Stævningsmanden har handlet udenfor den Retskreds, i hvilken han er ansat.

§ 133.

Det, der skal forkyndes paa den i § 131 foreskrevne Maade, gives i dobbelt Udfærdigelse til den, der skal iværksætte Forkyndelsen. Begæring eller Paalæg om Foretagelse af Forkyndelser kan rettes umiddelbart til en Stævningsmand. Skal Forkyndelse i en borgerlig Sag ske paa et andet Sted end det, hvor Parten opholder sig eller i en Straffesag i en anden Underretskreds end den, hvor Retten, fra hvilken Forkyndelsen udgaar, har sit Sæde, eller udgaar den i en saadan Sag fra Landsretten eller en Anklager, kunne Udfærdigelserne sendes til Underretten i den Kreds, hvor Forkyndelsen skal ske. Vedkommende Underret er da pligtig — i borgerlige Sager mod Forudbetaling af alle fornødne Udgifter — at overgive dem til Stævningsmanden eller Politiet.

Begæringen eller Paalæget om Forkyndelse skal efterkommes snarest muligt, i Byerne senest inden 24 Timer, paa Landet senest inden 48 Timer efter Modtagelsen. Om Tiden, paa hvilken Begæringen eller Paalæget er modtaget, skal Stævningsmanden — i borgerlige Sager efter Forlangende af vedkommende Part — undertegne en ham forelagt skriftlig Tilstaaelse.

Naar Forretningen udføres af en Stævningsmand, skal en anden Stævningsmand eller, i særdeles paatrængende Tilfælde, en anden god Mand tilkaldes som Vidne.

§ 134.

Ved Iværksættelse af Forkyndelsen gælde følgende Regler:

- 1) Forkyndelsen bør saa vidt muligt søges iværksat for den paagældende personlig, ordentligvis paa hans Bopæl eller midlertidige Opholdssted. Forkyndelse for den paagældende personlig er gyldig, uanset hvor den sker. Dog kan den i intet Fald ske i Kirken eller paa andet Sted, medens Gudstjeneste eller kirkelige Handlinger foregaa der.
- 2) Kan Forkyndelsen ikke ske for den paagældende personlig paa hans Bolig her i Riget, kan den gyldig iværksættes for hans Ægtefælle, Børn over 18 Aar, Tjenestefolk eller andre til Husstanden hørende voksne Personer, som ere til Stede der; ere saadanne ikke at træffe, da for vedkommendes Husvært, Principal, Husbonde, Læremester eller Arbejdsherre, for saa vidt denne træffes til Stede der. Forkyndelsen kan endvidere foregaa paa den paagældendes Kontor, Værksted eller andet fast Forretningslokale for en til Kontoret hørende, paa Værkstedet arbejdende eller i Forretningen ansat voksen Person, som findes til Stede, og for Skipperes og Søfolks Vedkommende paa det Skib, hvortil de høre, for en til Skibet hørende voksen Person, der findes til Stede. Har den paagældende ikke Bopæl, Kontor, Værksted eller andet Forretningslokale i Riget, og ikke hører til et herværende Skib, kan Forkyndelsen ske paa hans midlertidige Opholdssted i Riget, for dem, hos hvem han er til Huse.

- 3) Har Stævningsmanden ikke kunnet iværksætte Forkyndelsen paa nogen af de ovenfor angivne Maader, skal han i Forbindelse med det tilkaldte Vidne paa- tegne Udfærdigelsen Attest herom og straks overlevere den til Politiet, der snarest muligt skal søge at iværksætte Forkyndelsen.
- 4) Forkyndelser, som ske paa vedkommendes Bolig eller sædvanlige Opholdssted, skulle foregaa imellem Kl. 7 Morgen og Kl. 8 Aften. Paa Søn- og Helligdage maa de ikke foregaa i Tiden fra Kl. 9 Formiddag til Kl. 4 Eftermiddag. Jule- aften maa de ikke foregaa efter Kl. 6 Eftermiddag.

Udføres Forretningen af en Stævningsmand, skal denne, hvis de af ham mod- tagne Opgivelser ikke lede til Forkyndelsens Iværksættelse, efter Evne søge saadan Underretning, at Forkyndelsen kan ske.

§ 135.

Bemyndigelsen til den enkelte Forretning behøver ikke at godtgøres for den eller dem, for hvem Forkyndelsen sker.

De Personer, for hvem Forkyndelse i Henhold til Reglerne i § 134 Nr. 2 fore- tages, kunne i Reglen ikke vægre sig ved at modtage den. Nægter nogen ubeføjet at modtage Forkyndelsen, eller forsømmer han, hvor Forkyndelsen er sket, at levere vedkommende den ved Forkyndelsen overleverede Genpart, uagtet dette kunde ske uden Udgift eller væsentligt Besvær, kan han ved Kendelse under Sagen tilpligtes at erstatte de ved hans Vægning eller Undladelse forvoldte Omkostninger.

§ 136.

Det ene Eksemplar af den Udfærdigelse, som forkyndes, overgives til den eller dem, for hvem Forkyndelsen sker, medens det andet Eksemplar tilbagegives til den, der har begært eller beordret Forkyndelsen.

Førstnævnte Eksemplar skal, hvis Forkyndelsen ikke er sket for den ved- kommende personlig, forinden Afleveringen forsynes med en Paategning, der inde- holder fornøden Angivelse af den Dag og Time, paa hvilken, det Sted, hvor, og de Personer, for hvem Forkyndelsen er sket. Sidstnævnte Eksemplar skal i alle Tilfælde forsynes med Paategning af ovennævnte Indhold, og, hvis Forkyndelsen ikke er sket for vedkommende selv, tillige med Paategning om, hvorledes der i den Anledning er forholdt, samt hvad der er opgivet om hans Opholdssted.

Er det ikke lykkedes Politiet at iværksætte Forkyndelsen, fordi den paagæl- dende ikke har kunnet antræffes i Retskredsen og ej heller har Bolig eller midler- tidigt Opholdssted der, tilbagegives Udfærdigelsen med Paategning om det stedfundne samt om, hvad der er Politiet bekendt angaaende hans Bolig eller Opholdssted.

Paategningen afgiver Bevis for det, som ifølge den er foregaaet; dog er Mod- bevis ikke udelukket.

Gaar Politiets Opgivelse ud paa, at paagældende har Bopæl eller Opholdssted andetsteds i Riget, bliver Forkyndelsen efter Foranstaltning af den, der har begært eller beordret den, at iværksætte der i Overensstemmelse med de foranstaaende Regler.

§ 137.

Har vedkommende bekendt Bolig eller Opholdssted i Udlandet, og kan For- kyndelse ikke ske her i Riget overensstemmende med § 134, sker Forkyndelse eller Meddelelse paa den ved Stedets Love hjemlede Maade. Fornøden Begæring herom, som vedkommende Part i borgerlige Sager kan fordre udstedt af Retten, tilstilles den paagældende fremmede Myndighed.

§ 138.

Er det ikke lykkedes ved Politiet at opspørge vedkommendes Bopæl eller Opholdssted, eller har i en Straffesag en Sigtet, som vides at opholde sig i Udlandet, unddraget sig Forfølgning ved Flugt, iværksættes Forkyndelsen ved 3 Gange gentagen Indrykkelse i Statstidenden. Det er i saadant Fald tilstrækkeligt, at Udfærdigelsens Indhold indrykkes i Udtog med Bemærkning, at den selv henligger til Modtagelse paa vedkommende Rets Skriverkontor. I Bekendtgørelsen skal det udtrykkelig bemærkes, hvorpaa det støttes, at denne Forkyndelsesmaade benyttes.

Ovenstaaende Regel gælder ogsaa, naar den paagældende fremmede Myndighed har vægret sig ved at efterkomme den til samme ifølge § 137 rettede Begæring; dog skal i saa Fald Udfærdigelsen tillige tilstilles vedkommende med Posten i betalt Brev, der skal anbefales. Postembedsmanden har at forsyne det ene Eksemplar af Udfærdigelsen med Paategning om, at ligelydende Eksemplar er afsendt til nærmere betegnet Adresse i betalt og anbefalet Brev. Paategningen afgiver Bevis herfor, indtil Modbevis føres.

§ 139.

I borgerlige Sager kunne Parterne vedtage, at et opgivet Sted skal agtes for Bopæl, og dette bliver da, for saa vidt der sammesteds forefindes nogen, der er villig til at modtage Forkyndelsen, ved Anvendelsen af de foregaaende Regler at behandle som den virkelige Bopæl.

§ 140.

En Forkyndelse, der er sket overensstemmende med de i §§ 131—136 givne Regler, anses lovlige, uagtet den ikke ved de trufne Foranstaltninger maatte komme til paagældendes Kundskab.

§ 141.

Meddelelse, som under Retsmøde i Sagen gives vedkommende personlig til Retsbogen, kan altid træde i Stedet for Forkyndelse.

§ 142.

Benytte begge Parter i en borgerlig Sag Sagførere til at udføre Sagen, kunne Meddelelser til Sagførerne under Sagens Gang ske umiddelbart fra den ene Sagfører til den anden uden Stævningmænds Mellekomst, blot imod simpelt Modtagelsesbevis.

Meddelelsen kan gyldigt afleveres paa Sagførerens Kontor til enhver Tid, dette er aabent, og Modtagelsesbeviset kan udstedes af Sagførerens der tilstedeværende Fuldmægtig eller andre Kontorbetjente.

§ 143.

De fra Retten udgaaende Meddelelser, for hvilke Loven ingen særlig Forskrift indeholder, ske paa den Maade, som Rettens Formand i hvert enkelt Tilfælde finder hensigtsmæssigst, og uden at hans Beslutninger herom ere Genstand for Kære. Det er tilladt at tilstille Meddelelsen med Posten.

§ 144.

Naar der af Retten i et behørig afholdt Møde træffes Beslutning om Tidspunktet for et nyt Møde eller for en Retsbehandlings Iværksættelse, anses de Personer, der ere til Stede og paaføre Beslutningen, for at have faaet tilstrækkelig Underret-

ning derom. Personer, som have været lovlig tilsagte til Mødet, men som enten ere udeblevne eller uberettiget have forladt Mødet, forinden Beslutningen der toges, have intet Krav paa særlig Forkyndelse eller Meddelelse om det ny Møde eller om Tidspunktet for de besluttede Retshandlingers Iværksættelse. Dog bør Retten ikke undlade ved Budsendelse eller med Posten at give dem Meddelelse om Beslutningen, for saa vidt denne antages at være af Interesse for dem.

§ 145.

Indkaldelser og Meddelelser til militære, hvilke med de af Forholdets Natur flydende Lempelser blive at forkynde efter de i dette Kapitel givne Regler, skulle tillige anmeldes for Afdelingschefen, som foranlediger paagældendes Møde for Retten, hvor saadant gøres fornødent.

Kapitel 15.

Vidner.

§ 146.

Enhver er pligtig til efter lovlig Opfordring at aflægge Vidnesbyrd for Retten om, hvad der med Hensyn til Sagen eller Undersøgelsens Genstand er ham bekendt, for saa vidt Loven ikke særlig hjemler Undtagelse herfra.

§ 147.

Mod dens Ønske, som har Krav paa Hemmeligholdelse, maa Vidnesbyrd ikke afkræves:

1) Folkekirkens og anerkendte Trossamfunds Præster om det, som i Skriftemaal eller i øvrigt i deres Egenskab af Sjælesørgere maatte være dem betroet,

2) i Straffesager Forsvarere angaaende, hvad der er betroet dem i denne deres Egenskab, og i borgerlige Sager Sagførere angaaende det, som de ved Partens Fortrolighed have erfaret i en Sag, der har været dem betroet til Udførelse, eller hvori deres Raad har været søgt,

3) de ved den kongelige Fødselsstiftelse i København ansatte Embedsmænd, Betsjente og Jordemødre angaaende de Kvinders Svangerskab og Barnefødsel, som forløses paa Stiftelsen, medmindre det ved Vidnesbyrdet tilsigtes at oplyse, om Drab eller anden strafbar Handling er begaaet mod Barnet.

Foranstaaende Regler komme dog ikke til Anvendelse i Straffesager, naar Retten skønner, at det for at forebygge, at nogen urettelig domfældes, er magtpaaliggende, at det paagældende Vidnesbyrd aflægges. Dog skal i saa Fald Vidnesbyrdet aflægges for lukkede Døre og ikke udstrækkes ud over det for Øjemedet nødvendige.

Ej heller maa Vidnesbyrd afkræves Embeds- og Bestillingsmænd eller andre, som handle i offentligt Hverv, angaaende, hvad der ifølge dette er dem betroet eller kommet til deres Kundskab, for saa vidt Lov eller anden Forskrift med Hensyn dertil paalægger dem Tavshedspligt, medmindre vedkommende overordnede Myndighed eller for Rigsdagsmænds Vedkommende det paagældende Tings Formand saavel som Regeringen samtykker i, at de afhøres, og da kun paa de Betingelser og i det Omfang, som Samtykket angiver.

Retten har paa Embeds Vegne saa vidt muligt at forebygge, at Vidnesbyrd modtages i de Tilfælde, hvor saadant efter nærværende Paragraf ikke maa afkræves. Er det efter Omstændighederne klart, at en Vidneførsel vilde komme i Strid med ovenstaaende Regler, bør ingen Indkaldelse udstedes.

§ 148.

Vidnesbyrd kan i borgerlige Sager nægtes, naar Besvarelsen af et Spørgsmaal maa forudsættes at ville udsætte Vidnet selv, dets Ægtefælle, Forældre eller Børn for Tab af borgerlig Agtelse eller Velfærd eller dog for et væsentligt Formuetab eller anden hermed i Klasse staaende Skade, samt naar Spørgsmaalet angaar Meddelelser, som Vidnets Ægtefælle under Ægteskabet har gjort Vidnet, for saa vidt Vidnet selv eller dets Ægtefælle herved kan skades.

I Straffesager kan Vidnesbyrd kun nægtes (jfr. dog 4de Stykke), naar Besvarelsen af det stillede Spørgsmaal maa forudsættes at ville udsætte Vidnet selv for Tab af borgerlig Agtelse eller Velfærd.

Et Vidne kan ingen Sinde undslaa sig for at besvare det Spørgsmaal, om der er overgaaet Vidnet en Straffedom, som Vidnet ikke har faaet Æresoprejsning for.

Den, hvem Ansvar for et trykt Skrifts Indhold i Medfør af Lov af 3. Januar 1851 § 3 kan komme til at paahvile, kan nægte Vidnesbyrd angaaende Betingelserne for en Forgængers Ansvar, naar han enten selv vil overtage Ansvar, eller Opfordringen til ham ikke er sket inden 3 Maaned, efter at Bekendtgørelse om Skriftets Udgivelse første Gang var indrykket i et offentligt Blad. Ligeledes kan paa Bladet navngiven Redaktør og Redaktionssekretær ved et offentligt Blad nægte Vidnesbyrd angaaende, hvem der er Hjemmelsmand til en i det paagældende Blad optagen, ikke med Forfatterens Navn forsynet Artikel eller Meddelelse, medmindre Sagen angaar en Forbrydelse, der kan medføre højere Straf end simpelt Fængsel, eller den angaar Brud paa Tavshedspligt i Embedsforhold, begaaede af Embeds- eller Bestillingsmænd i Stat eller Kommune.

At nogen i de nævnte Tilfælde har fundet sig i at afgive en Forklaring, som han var berettiget til at nægte, udelukker ham ikke fra senere at undslaa sig for at bekræfte den eller for at afgive videre Forklaring.

I ethvert Tilfælde, hvor det er klart, at Betingelserne for Fritagelsen ere til Stede, skal Retten før Afhørelsen gøre paagældende opmærksom paa hans Ret til at undslaa sig.

§ 149.

I borgerlige Sager er i Reglen ingen pligtig at møde som Vidne udenfor den Underretskreds, i hvilken han bor eller opholder sig.

I Straffesager er i Reglen ingen pligtig at møde som Vidne udenfor den Underretskreds, i hvilken han bor eller opholder sig, naar han vilde komme til at rejse mere end 70 Kilometer paa Jernbane eller Dampskib eller 25 Kilometer paa anden Maade eller en tilsvarende Vejlængde delvis paa Jernbane eller Dampskib og paa anden Maade for at naa hen til vedkommende Ret. Til Domsforhandling for Landsret i Sager, ved hvis Paadømmelse Nævninger medvirke, er dog enhver, hvis Helbredstilstand ikke er til Hinder derfor, pligtig at møde som Vidne indenfor den Landsretskreds, i hvilken han bor eller opholder sig, samt i øvrigt, naar han ikke vilde faa længere at rejse hen til Retten end 140 Kilometer paa Jernbane eller Dampskib eller 50 Kilometer paa anden Maade eller en tilsvarende Vejlængde delvis paa Jernbane eller Dampskib og paa anden Maade.

Ved Beslutning af Retten eller dens Formand, der bliver at paaberaabe i Indkaldelsen, kan det saavel i borgerlige Sager som i Straffesager paalægges et fjernere boende Vidne at give Møde for Landsret eller Højesteret, naar dets Afhøring maa antages at være af særlig Betydning for Sagens Oplysning.

§ 150.

I borgerlige Sager afgives Vidnesbyrd som Regel for Underretten paa det Sted, hvor Vidnet bor eller opholder sig.

I Straffesager afgives Vidnesbyrd i Reglen for vedkommende Undersøgelsesret eller, for saa vidt Vidnet enten ikke er pligtigt at give Møde for denne, eller et saadant Møde af vedkommende Undersøgelsesdommer skønnes at ville medføre væsentlig større Besvær for Vidnet end Møde for Underretten paa det Sted, hvor Vidnet bor eller opholder sig, for denne sidste Ret. Dog have Vidner, hvis Forklaring skal benyttes som Bevis under Domsforhandling for Landsret i Nævningesager, at møde under denne og der at aflægge Forklaring, medmindre Reglerne i § 149 eller Vidnets Helbredstilstand er til Hinder derfor, eller dette efter Rettens Skøn vilde medføre Vidtløftiggørelse af Forhandlingerne, Ulemper for Vidnet eller Bekostning, som ikke vilde staa i rimeligt Forhold til Sagens Genstand eller den Betydning, Vidnesbyrddet kan antages at have for Sagens Oplysning.

Landsret eller Højesteret kan derhos, for saa vidt ikke Vidnets Helbredstilstand er til Hinder derfor, saavel i borgerlige Sager som i Straffesager bestemme, at Vidnesbyrd, der maa antages at være af særlig Betydning for Sagens Oplysning aflægges under Domsforhandling for Retten.

Er et Vidnes Helbredstilstand til Hinder for, at det møder paa det sædvanlige Tingsted, kan Retten til dets Afhørelse sættes paa saadant Sted, som Omstændighederne udkræve.

§ 151.

Militære af Hæren og Flaaden ere pligtige til at aflægge Vidnesbyrd for de borgerlige Domstole overensstemmende med Reglerne i denne Lov.

§ 152.

Indkaldelse til at møde som Vidne udgaar, hvor ikke andet er bestemt, fra den Ret, for hvilken Vidnesbyrddet skal aflægges. I borgerlige Sager udstedes Indkaldelsen efter vedkommende Parts Begæring og overgives ham til Forkyndelse. Skal et Vidne indkaldes for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, maa en Udskrift af denne forelægges Underretten.

Foruden Vidnets Navn, og hvad der i øvrigt hører til dets nærmere Betegnelse, Sagen og Indkaldelsens Øjemed, hvem der har begært Indkaldelsen, den Ret, for hvilken der skal vidnes, samt Stedet og Tiden for Mødet skal der i Indkaldelsen nævnes det Varsel, som skal gives den indkaldte, og gøres opmærksom paa, at Udeblivelse medfører Strafansvar.

Varslet er i borgerlige Sager en Uge, men kan dog under særlige Omstændigheder afkortes efter Beslutning af Rettens Formand. I Straffesager tilkommer der Vidnet Aftens Varsel, hvortil lægges to Døgn, saafremt det skal møde udenfor den Underretskreds, hvor det bor eller opholder sig, og Afstanden til Tingstedet er over 15 Kilometer; dog kan Retten eller dens Formand fastsætte andet Varsel eller paalægge uopholdeligt Møde.

Skulle Vidner føres i Udlandet, udsteder Retten — i borgerlige Sager efter vedkommende Parts Forlangende — de i saa Henseende fornødne Begæringer til de udenlandske Myndigheder.

§ 153.

Enhver, som er til Stede i et Retsmøde eller i umiddelbar Nærhed af Retslokalet, kan det af Retten paalægges at fremstille sig straks til Afgivelse af Vidnesbyrd. Tilstedeværende Vidner kan det paalægges at møde til ny Tid.

Naar nogen anholdes under Udførelsen af en Forbrydelse eller paa friske Spor, kan Politiet paa Stedet tilsige enhver tilstedeværende til det Retsmøde, hvor den anholdte skal fremstilles.

§ 154.

Naar Vidneførsel foregaar for den dømmende Ret, ere de afhørte Vidner pligtige at blive til Stede, indtil den paagældende Sags Behandling er sluttet, eller Formanden tillader dem at forlade Tingstedet enten helt eller mod at blive til Stede i Nærheden. Hvor vidt de kunne eller skulle blive til Stede i Retssalen, beror paa Formandens Bestemmelse.

§ 155.

Udebliver et lovmæssig indkaldt Vidne uden lovligt Forfald eller uden at have betimelig anmeldt sit Forfald, hvor dette var muligt, eller forlader det i det i § 154 omhandlede Tilfælde uden Tilladelse Tingstedet, før den paagældende Sags Behandling er sluttet, skal Retten i borgerlige Sager efter Partens Begæring straks ved Kendelse idømme Vidnet en Bøde fra 10 til 200 Kr., tilpligte det at erstatte de Udgifter, som maatte være foraarsagede ved Udeblivelsen, samt indkalde det paa ny med et af Retten fastsat Varsel efter Kendelsens Forkyndelse ved Partens Foranstaltning. I Straffesager kan der i samme eller et senere Retsmøde idømmes Vidnet Bøde og Erstatning som foranført, dog at Bøden, hvis Vidnet var indkaldt til Domsforhandling for Nævninger, kan stige til 400 Kr.

Retten kan derhos — i borgerlige Sager dog kun efter Partens Begæring og kun i Tilfælde af Vidneførsel under Domsforhandling eller af gentagen Udeblivelse — lade et udeblevet Vidne afhente med Magt og, hvis Sagen udsættes, beslutte, at Vidnet ved Politiets Foranstaltning skal tages i Forvaring, indtil dets Fremstilling for Retten til Afgivelse af Vidnesbyrd kan finde Sted; dog har Vidnet Adgang til Løsladelse mod saadan Sikkerhed, som Retten finder tilstrækkelig, og i intet Tilfælde maa et Vidne i samme Sag holdes i Forvaring ud over 6 Maanedre, uafbrudt eller sammenlagt. Udgifterne derved afholdes som Delinkventomkostninger.

Kendelse, hvorved Bøde eller Erstatning er idømt et fraværende Vidne, kan omgøres, naar Begæring derom fremsættes i det første Retsmøde, i hvilket Vidnet derefter giver Møde eller fremstilles, eller, hvis det ikke senere møder eller fremstilles, inden en Uge, efter at Kendelsen er det forkyndt eller kommet til dets Kundskab.

§ 156.

Et Vidne, som anser sig for berettiget til i det hele eller for en Del at nægte at vidne i den Sag, hvori, eller for den Ret, hvortil han er indkaldt, skal dog, naar han ikke har lovligt Forfald, møde efter Indkaldelsen og fremsætte sin Indsigelse til Paakendelse af Retten. Naar det af Retten findes fornødent, maa Vidnet oplyse Omstændigheder, af hvilke det kan ses, at Indsigelsen er grundet.

§ 157.

Vidner ere, om fornødent, pligtige til, forinden de møde i Retten, at styrke eller opfriske deres Kundskab om Vidneførselens Genstand ved at efterse deres Regnskabsbøger, Breve eller andre Optegnelser eller bese Genstande, hvortil de uden Omkostning eller Besvær have Adgang, o. desl., og denne Pligt kan af Retten særlig paalægges dem ved Indkaldelsen eller senere.

§ 158.

Forinden et Vidne afhøres om Sagen, stiller Dommeren de Spørgsmaal til det, som findes fornødne for at forvise sig om dets Identitet samt for at afgøre, om der er noget til Hinder for Vidnesbyrdets Modtagelse. Dommeren skal derefter alvorlig

lægge Vidnet paa Hjærte at følge Sandheden, idet han minder det om det Strafansvar, som det paadrager sig ved at afgive falsk Forklaring for Retten, og om, at det maa være forberedt paa at bekræfte sin Forklaring med Ed eller paa anden højtidelig Maade.

Skulle flere Vidner afhøres, kan Dommeren lade denne Forberedelse til Afhørelse foregaa under eet for flere eller samtlige indkaldte Vidner.

§ 159.

Ethvert Vidne afhøres for sig og bør i Reglen ikke paahøre Forklaringer af andre Vidner, af Syns- eller Skøns mænd eller, hvis det er i en Straffesag, af Sigtede. Vidner, hvis Udsagn staa i Strid med hinanden, kunne efter Parternes Begæring eller Rettens Beslutning stilles imod hinanden. Saadant bør dog ikke i Straffesager, ved hvis Paadømmelse Nævninger maa antages at skulle medvirke, uden særlig Grund ske før Domsforhandlingen.

§ 160.

Naar en Part selv afhører de af ham fremstillede Vidner, kan Modparten, hver Gang Afhørelsen af et Vidne er sluttet, rette Spørgsmaal til det, og Parten kan derefter rette de Spørgsmaal til Vidnet, hvortil Modafhøringen har givet Anledning. Rettens Formand kan tillade Fremsættelse af yderligere Spørgsmaal.

Retten kan, efter Begæring eller af egen Drift, lade et Vidne, der er aftraadt, fremstaa paa ny til yderligere Afhørelse; foranstaaende Regler finde herved tilsvarende Anvendelse.

Vidner kunne andrage paa, at de selv eller et andet Vidne eller en Part (i Straffesager Tiltalte) yderligere afhøres om angivne Punkter i det Øjemed at fuldstændiggøre eller berigtige forudgaaende Udsagn.

§ 161.

Under et Vidnes Afhøring bør det iagttages:

at Vidnet saa vidt muligt foranlediges til at udtale sig i sammenhængende Orden om de Punkter, angaaende hvilke dets Forklaring æskes,

at det bringes paa det rene, hvor vidt Vidnets Forklaring støtter sig til egen Iagttagelse, og

at Spørgsmaal, hvorved der foreholdes Vidnet Omstændigheder, som først skulle godtgøres ved dets Svar, saa vidt muligt undgaaes.

Om Vidnet maa benytte nedskrevne Oplysninger ved Besvarelsen af de til det rettede Spørgsmaal, afgøres af Retten, efter at det er opgivet, af hvem, naar og i hvilket Øjemed de ere affattede.

§ 162.

Naar Vidner afhøres af andre end Retten, har denne at vaage over at utilbørlige, navnlig forvirrende Spørgsmaal ikke stilles ved Afhørelsen, og at denne foregaa i en passende Form. Sker Afhørelsen, trods Formandens Advarsel, paa utilbørlig Maade eller paa en Maade, som ikke er egnet til at bringe Sandheden for Dagen, eller som gaar udenfor Sagen, kan han unddrage den paagældende Part Afhørelsen og selv overtage den. Skønner han, at Afhørelsens Fortsættelse ikke kan bidrage til Sagens Oplysning, kan han slutte den.

§ 163.

Vidners Forklaringer optegnes i Retsbogen, saaledes at de vigtigste Udtalelser gengives saa vidt muligt med Vidnets egne Ord, medens uvæsentlige Bemærkninger

kunne udelades. Har Vidnet tidligere været afhørt, er Henvisning tilstrækkelig, saa at kun Afgivelser eller Fuldstændiggørelser optegnes.

Naar Vidner afhøres under Domsforhandling for Landsret i Ankesager, og der ikke er særlig Grund til at antage, at Tilladelse til Anke til Højesteret vil blive søgt eller tilstaaet, samt ved Vidneafhøring under Domsforhandling for Landsret i Nævningsager, beror det paa Retten, om og hvor meget der skal optegnes af Vidners Forklaringer.

Det Retsbogen tilførte bliver efter endt Afhøring at oplæse for Vidnet, og Bemærkning, om Vidnet godkender Forklaringen, optages i Retsbogen.

§ 164.

I borgerlige Sager blive Vidneforklaringer at bekræfte med Ed eller anden højtidelig Forsikring, jfr. § 165, naar nogen af Parterne forlanger det.

I Straffesager skal saadan Bekræftelse ligeledes som Regel finde Sted, saavel naar Vidneforklaringen afgives for en Undersøgelsesret som under Domsforhandlingen, medmindre et for en Undersøgelsesret afhørt Vidne maa antages paa ny at skulle afhøres under Domsforhandling (Nævningsager).

Afgiver et forinden Domsforhandlingen edfæstet Vidne senere Forklaring under Domsforhandlingen, skal Bekræftelse finde Sted efter de for denne givne Regler, medmindre Rettens Formand finder det tilstrækkeligt, at Afhørelsen sker i Henhold til den tidligere aflagte Ed.

Finder Retten i noget Tilfælde, at det, hvorm Vidnet er spurgt, allerede er tilstrækkeligt bevist, eller at det er uden væsentlig Betydning for Sagens Afgørelse, hvis det er en borgerlig Sag, eller ganske uden Betydning for Tiltaltes Frifindelse eller Domfældelse, hvis det er en Straffesag, bortfalder Bekræftelsen.

§ 165.

I Stedet for Ed træder en Forsikring „paa Ære og Samvittighed“, naar Vidnet hører til et Trossamfund, der ikke tillader sine Medlemmer at aflægge Ed efter nogen af de paa det paagældende Tidspunkt gældende Edsformularer, eller der foreligger Erklæring fra Vidnet om, at Vidnet ifølge sin religiøse Tro ikke kan aflægge Ed, eller om, at Vidnet ikke har nogen religiøs Tro. Saadan Erklæring tages dog kun for gyldig, naar den er afgiven enten før den Tid, da det, hvorm Vidnet spørges, skal have fundet Sted, eller mindst et Aar før Vidneførslen, og Erklæringen ikke er to Aar gammel. Erklæringen afgives paa Rettens Kontor i den Retskreds, hvor Vidnet har sit personlige Værneting. Bevis for dens Afgivelse udstedes uden Betaling.

Bekræftelsen sker efter Afhøringen og bør, naar Omstændighederne tale derfor, udsættes, indtil alle Vidner, hvis Forklaringer angaa et og samme Forhold, ere afhørte. For saa vidt Omstændighederne give Anledning dertil, bør Dommeren først paa ny minde Vidnerne om Bekræftelsens Betydning og om det Ansvar, som de paa drage sig ved at bekræfte en falsk Forklaring. Forinden han modtager et Vidnes Bekræftelse, bør han give Vidnet fornøden Lejlighed til at berigtige sin Forklaring; hvor han dertil finder Anledning, kan han foreholde Vidnet, hvad der af andre Vidner er forklaret eller paa anden Maade er fremkommet i Modstrid med Vidnets Forklaring. Vidnets Bekræftelse gaar ud paa, at det forsikrer, at det har talt Sandhed og intet fortiet.

§ 166.

Edfæstelse finder ikke Sted af:

- 1) Børn under 15 Aar,
- 2) Personer, hvis Aandsevner skønnes at være saa mangelfuldt udviklede eller saa svækkede eller forstyrrede, at Edfæstelse vilde være betydningsløs,
- 3) Personer, som ere under Tiltale for eller fundne skyldige i Mened,
- 4) Personer, der ere dømte som skyldige eller medskyldige i den Handling, som er Sagens eller Undersøgelsens Genstand.

Retten kan nægte at edfæste Personer, hvis Vidnesbyrd enten paa Grund af deres forbryderske Vandel eller paa Grund af deres Stilling til Sagen eller til Parterne eller deres Aandstilstand paa den Tid, Erfaringen skal være gjort, eller af lignende Grunde af Retten skønnes at være i særlig Grad upaalideligt.

Foranstaaende Bestemmelser finde tilsvarende Anvendelse med Hensyn til den i § 165 nævnte, i Eds Sted trædende Forsikring.

§ 167.

Vægrer et Vidne sig uden lovlig Grund ved at svare eller aflægge Vidneeden eller afgive den i Stedet derfor trædende Forsikring, kan Retten — i borgerlige Sager efter en Parts Begæring — ved Kendelse paalægge det en Bøde fra 10—400 Kr. Retten kan derhos ved Kendelse bestemme, at det skal tages i Forvaring ved Politiets Foranstaltning, medmindre Vidnets Førelse frafaldes, indtil det indvilliger i at svare eller at aflægge Ed eller Forsikring; dog kan et Vidne i intet Tilfælde i Henhold til nærværende Paragraf eller denne og § 155 i samme Sag holdes i Forvaring ud over 6 Maaneder, uafbrudt eller sammenlagt.

Vidnet kan derhos dømmes til at erstatte de ved dets Vægring foraarsagede Omkostninger. Kære mod Kendelsen skal, naar denne er afgiven under Domsforhandling, erklæres paa Stedet og ellers inden tre Dage. Kære, som overensstemmende hermed erklæres mod Beslutning af en Underret, hvorved Fængsling er besluttet, har opsættende Virkning.

§ 168.

Afgørelse af Tvistigheder, som opstaa under Vidneførslen i Anledning af Indsigelser eller Begæringer af Parter eller Vidner, sker, efter at vedkommende have ytret sig, ved Kendelse, i Straffesager dog kun, naar saadant begæres.

I Reglen afsiges Kendelse straks; men dersom det findes nødvendigt, kan Sagen i en af flere Medlemmer bestaaende Ret udsættes, for at Retten kan raadslaa. Saadan Udsættelse bør dog altid være saa kort som muligt og bør i Straffesager aldrig og i borgerlige Sager ikke uden største Nødvendighed vare længere end til næste Dag.

Foregaar Vidneførslen for en anden Ret end den, ved hvilken Sagen i øvrigt behandles, afgøres opstaaede Tvistigheder af hin.

§ 169.

De i det foregaaende omhandlede Tvangsmidler imod Vidner bringes til Anvendelse af den Ret, for hvilken Vidnet er indkaldt til at møde.

§ 170.

Vidner have Krav paa en Godtgørelse af 1 Kr., hvis deres Møde medfører et Tidsspilde for dem af under 4 Timer, men ellers af 2 Kr. med Tillæg af 1 Kr. for hver 4 Timer, de ud over 8 Timer ere fraværende fra Hjemmet til Opfyldelse af

deres Vidnepligt, samt derhos, for saa vidt det er nødvendigt for dem at tilbagelægge mere end 7 Kilometer for at naa til Retten, paa Erstatning for Rejseudgifter frem og tilbage med 10 Øre for hver løbende Kilometer. Hvis Jernbane eller Dampskib kan benyttes, beregnes Rejseudgifterne dog efter Prisen for henholdsvis 3die Klasse og 2den Plads. Indkaldes Vidnet til at møde udenfor de i de to første Stykker af § 149 fastsatte Afstande, kan der af Retten tilstaaes det passende højere Godtgørelse og Vederlag for Rejseudgifter. De Ydelser, paa hvilke Vidnet har Krav, eller, hvis disse ikke kunne anslaaes bestemt, tilbørligt Forskud paa samme, maa tilbydes betalte samtidig med Indkaldelsens Forkyndelse.

§ 171.

Ved Optagelse af Arvelegitimationstingsvidner og desl. blive de i nærværende Kapitel og § 331 givne Regler at følge, for saa vidt disse ifølge Forholdets Beskafenhed lade sig anvende.

Naar Vidner skulle føres om Rigtigheden af et Testament, blive de i Forordningen af 21. Maj 1845 § 24 indeholdte Regler om, hvem der skal stævnes, at følge.

§ 172.

I Overensstemmelse med de i nærværende Kapitel om Vidneførsel i borgerlige Sager indeholdte Regler, jfr. ogsaa § 331, sker Optagelsen af Beviser til Brug ved borgerlige Retssager, som ere anlagte eller skulle anlægges i Udlandet. Naar Begæringen herom er fremkommen fra udenlandske Myndigheder, behøver Varsel til Parterne ikke at gives, medmindre dette udtrykkelig er forlangt, og de i Henhold til § 311 beskikkede Sagførere træde i Parternes Sted. Er der i Anmodningen forlangt iagttaget en særskilt Form eller Fremgangsmaade, skal dette saa vidt muligt ske, medmindre saadant maa anses at være utilstedeligt efter dansk Ret.

Kapitel 16.

Syn og Skøn.

§ 173.

Begæring om Optagelse af Syn og Skøn i en borgerlig Sag fremsættes for Underretten paa det Sted, hvor Genstanden for Syns- eller Skønsforretningen befinder sig, jfr. § 332. Naar en saadan Begæring af Retten tages til Følge, saavel som naar i en Straffesag de i § 711 nævnte Betingelser foreligge, udmelder Retten ved et Udmeldelsesdekret en eller flere Syns- eller Skøns mænd. Dersom den, der skal tilkaldes, har en almindelig offentlig Bemyndigelse til Foretagelsen af vedkommende Syn eller Skøn, sker i Straffesager Tilkaldelsen ved Rettens til ham rettede Begæring.

Personer, som bo udenfor vedkommende Rets Embedsomraade, kunne kun udmeldes af denne, naar det er oplyst, at de ere villige til at efterkomme Udmeldelsen, eller naar det findes nødvendigt eller hensigtsmæssigt, enten fordi der indenfor Retskredsen ikke findes sagkyndige Personer, som kunne benyttes, eller fordi den Ting, der er Genstand for Forretningen, er udenfor Retskredsen.

§ 174.

Kun Personer, der ere uberygtede og kunne edfæstes, jfr. §§ 165 og 166, kunne udmeldes til Syns- eller Skøns mænd, hvorhos Personer, der vilde være udelukkede

fra at handle som Dommere i Sagen ifølge § 61 Nr. 1 og 2, under ingen Omstændigheder maa tilkaldes som Syns- eller Skønsmænd, og de øvrige i § 62 nævnte Personer kun, for saa vidt det ikke er muligt at finde andre lige saa gode.

Til at foretage Syn og Skøn kan Kvinder udmeldes lige saavel som Mænd. Alt, hvad der i denne og andre Love er bestemt om Syns- eller Skønsmænd, finder tilsvarende Anvendelse paa Kvinder.

§ 175.

Enhver, der er pligtig at vidne, er ogsaa pligtig at modtage Udmeldelse som Syns- eller Skønsmand.

Statens Embedsmænd og Bestillingsmænd fritages for Udmeldelse, naar de ved Skrivelse fra de dem foresatte Myndigheder oplyse, at de ikke have den fornødne Tid, eller at Forretningens Foretagelse i øvrigt kommer i Strid med deres offentlige Pligter. Personer, for hvem Syns- eller Skønforretningens Udførelse vilde medføre stort Besvær eller Ulempe, bør, for saa vidt Omstændighederne tillade det, forskaanes for Udmeldelse. Det samme gælder om den, der har fyldt 65 Aar.

§ 176.

For saa vidt Personer ere beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af visse Syn eller Skøn, bør andre kun udmeldes hertil, naar Henvendelse til hine vilde medføre en Forhaling, hvorved Øjemedet kunde forspildes, eller naar andre særegne Grunde gøre det tilraadeligt.

Til Forretninger, ved hvilke der udkræves særegen Indsigt eller Færdighed, bør i Reglen kun udmeldes Mænd, der ifølge offentlig Stilling eller Livserhverv eller dog ifølge offentlig aflagte Prøver maa anses for duelige hertil.

Skal i en Straffesag en Kvinde synes paa Legeme, bør i alle Tilfælde, hvor det til Øjemedets Opnaaelse er tilstrækkeligt, Kvinder dertil vælges, navnlig bør, hvor Spørgsmaal foreligger om Svangerskab eller Barnefødsel, kvindelige Læger eller Jorde-mødre benyttes, for saa vidt disse maa antages at have tilstrækkelig Indsigt til at afgive Erklæring om Spørgsmaalet.

§ 177.

Enhver af Parterne i borgerlige Sager kan gøre Henstilling til Retten om Valget af Syns- eller Skønsmændene, men Retten er ikke bunden herved. Retten bør forinden Udmeldelsen meddele Parterne i borgerlige Sager, hvis de ere mødte, og Sigtede i Straffesager, hvilke Personer der agtes udmeldte, og give dem Adgang til at udtale sig om disse. Denne Regel kan i Straffesager tilsidesættes, naar Omstændighederne ikke tillade dens Iagttagelse.

Indsigelser, der ikke gøres gældende straks ved Udmeldelsen, kunne i borgerlige Sager ikkun tages i Betragtning, naar Parten oplyser, at han uden Brøde fra sin Side har været ude af Stand til at fremsætte dem tidligere. Den Part, der agter at fremsætte saadanne Indsigelser, har inden en Uge efter Udmeldelsen at indkalde Modparten til et Møde for den Ret, der har foretaget Udmeldelsen, og i dette at fremsætte sine Indsigelser. Rettens Kendelse kan, naar den tager Indsigelserne til Følge, ikke paaklages; nægter den at tage Indsigelserne til Følge, kan der finde Kære Sted over dens Afgørelse.

§ 178.

I borgerlige Sager maa det i Udmeldelsesdekretet tydeligt angives, hvad der er Forretningens Genstand og Øjemed. Tillige nævnes den Tid, da Afhjæmningen skal

foregaa — medmindre Fastsættelsen af Tiden herfor efter Omstændighederne findes at maatte bero til senere Berømmelse — og det paalægges de udmeldte til den Tid at møde for at afgive og beedige deres Erklæring.

I Straffesager foretages den til et Syn eller Skøn fornødne Besigtigelse under et Retsmøde — der efter Omstændighederne bliver at foretage udenfor det sædvanlige Tingsted — medmindre Synet eller Skønnet udkræver fortsat Iagttagelse eller Undersøgelse, eller Besigtigelse under et Retsmøde af anden Grund, saasom af Sømmelighedshensyn, findes uhensigtsmæssig eller uforuden, i hvilket Tilfælde Retten kan overlade Mændene at foretage eller fortsætte deres Besigtigelse udenfor Retsmøde. I saadant Tilfælde bliver der i Udmeldelsesbeslutningen eller Begæringen eller under Møde inden Retten at give dem saadan Meddelelse om Synets eller Skønnets Genstand og Øjemed, som i første Stykke nævnt, samt saadan anden Anvisning, som maatte udkræves. I Udmeldelsesbeslutningen eller Begæringen eller i en Tilførsel til Retsbogen, hvoraf Udskrift overgives Mændene, bliver der at forelægge dem bestemte Spørgsmaal til Besvarelse. Tillige meddeles der dem de fornødne Oplysninger af Sagens Aktstykker og fastsættes en Frist til Erklæringens Afgivelse. Anse de yderligere Oplysninger fornødne, kunne de derom henvende sig til Retten.

Vil Foretagelsen af et Syn eller Skøn medføre Tilintetgørelse eller Forandring af dets Genstand, bør saa vidt muligt en Del af denne holdes udenfor Undersøgelsen. Lader dette sig ikke gøre, bør Syns- eller Skønsmændenes Antal ikke være under to.

De gældende Regler om Obduktionsforretninger blive fremdeles staaende ved Magt.

§ 179.

Med Hensyn til Syns- eller Skønsmænds Møde til Afhjemling eller gentagen Afhøring for Retten finde Reglerne i §§ 149 og 150 tilsvarende Anvendelse.

Skulle Syns- eller Skønsmænd møde for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, maa en Udskrift af denne forelægges Underretten, der forsyner den med en Paategning om, naar Afhjemlingen skal finde Sted.

§ 180.

Udmeldelsesdekretet bliver uden Ophold at forkynde for de udmeldte i Overensstemmelse med de for Vidner givne Regler. Skulle Mændene møde for en Underret ifølge en anden Rets Beslutning, skal tillige den i foregaaende Paragraf ommeldte Berømmelse af Afhjemlingen forkyndes for dem, i borgerlige Sager desuden for Modparten.

I borgerlige Sager skulle Syns- og Skønsmændene give Parterne Underretning om, naar og hvor Forretningen foregaa, ligesom de ogsaa have at meddele Parterne Genpart af den skriftlige Forretning (§ 181) eller dog at give dem Adgang til at gøre sig bekendt med den senest 3 Dage forinden Afhjemlingen.

Klage over Syns- og Skønsmænds Fremgangsmaade ved deres Forretning fremsættes for den Ret, for hvilken Afhjemlingen skal ske. Denne kan paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre Forretningen.

§ 181.

Syns- og Skønsmænd afgive deres Forklaring ved en skriftlig, til Retten stilet, af Mændene underskreven Erklæring. Yderligere Forklaring kan afeskes dem inden Retten; findes Erklæringen mangelfuld, kan derhos Retten paalægge dem at omgøre eller fuldstændiggøre den i en yderligere skriftlig Erklæring.

Er Erklæring afgiven af et dertil beskikket Kollegium, bør Møde i Retten, hvor saadant skal finde Sted, som Regel ikke fordres af flere end et af dets Medlemmer eller, hvor der er Meningsforskel, af et Medlem for hver af de Meninger, hvori Kollegiet har delt sig; dette udpeger selv de Medlemmer, som skulle give Møde. Hvor Erklæring afgives af to eller flere Syns- eller Skønsmænd, bør, hvis Mændene ikke ere enige, hver enkelt Mening fremgaa af Erklæringen.

Afhørelse af Syns- og Skønsmænd sker efter Reglerne om Afhørelse af Vidner; dog kunne Mændene som Regel overvære hverandres saavel som Vidners Afhørelse, og det kan af Retten tilstedes dem at raadføre sig med hverandre, forinden de svare.

§ 182.

I borgerlige Sager have Syns- og Skønsmænd at bekræfte deres Syn eller Skøn med Ed eller, under de i § 165 angivne Betingelser, med en paa Ære og Samvittighed afgiven Forsikring, medmindre begge Parter give Afkald derpaa. Er Syn eller Skøn afgivet i Henhold til en almindelig Beskikkelse hertil, bortfalder Bekræftelsen. Denne gaar ud paa, at Mændene have udført deres Hverv og afgivet deres Erklæring eller Forklaring efter Samvittighed og bedste Overbevisning.

I Straffesager finder saadan Bekræftelse som i første Stykke nævnt Sted, naar Syns- eller Skønsmændenes Erklæring eller Forklaring afgives for en Undersøgelsesret, medmindre Mændene maa antages paa ny at skulle afhøres under Domsforhandlingen (Nævningesager), samt naar Afhøring finder Sted under Domsforhandlingen (Kap. 73 samt §§ 885 og 916), jfr. dog § 164.

§ 183.

Naar en Syns- eller Skønsmand uden gyldigt Forfald udebliver fra Retsmødet eller uden lovlig Grund vægrer sig ved at udføre Hvervet eller undlader at foretage noget, som paahviler ham i Anledning af dette, eller vægrer sig ved at svare paa de Spørgsmaal, som stilles til ham i Retten, eller ved at bekræfte sin Erklæring eller Forklaring med Ed, hvor saadant er foreskrevet, finde Reglerne i §§ 155 og 167 Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Dog kan Retten, naar dette er muligt og efter Omstændighederne kan bidrage til Sagens Fremme, udnævne andre Syns- eller Skønsmænd enten straks, eller naar de anordnede Tvangsmidler forgæves ere anvendte. I borgerlige Sager kan dette dog kun ske efter Begæring af vedkommende Part, der i saa Fald ikke kan forlange yderligere Tvangs Anvendelse mod den eller de genstridige Syns- eller Skønsmænd.

§ 184.

Have Syns- eller Skønsmænd Forfald, eller har det været dem umuligt at gøre Forretningen færdig, komme de i § 155, sidste Stykke, givne Regler til Anvendelse med de Lempelser, som følge af Forholdets Natur.

§ 185.

Med Hensyn til Indsigelser fra Syns- eller Skønsmændenes Side saavel som Kære over de Kendelser, hvorved noget paalægges dem, forholdes efter de om Vidner givne Regler.

§ 186.

De om Vidner givne Regler skulle med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur, anvendes paa Syns- og Skønsmænd, for saa vidt ovenstaaende Forskrifter ikke ere til Hinder derfor.

§ 187.

At Syn eller Skøn har fundet Sted, udelukker ikke fornyet Syn eller Skøn over samme Genstand ved de samme eller andre Mænd.

§ 188.

Udmeldte Syns- og Skønsmænd erholde, for saa vidt Udførelsen af det dem paalagte Hverv eller deres Møder for Retten i Anledning deraf gøre det nødvendigt for dem at rejse mere end 3 Kilometer fra deres Hjem, *dels* Godtgørelse for Udgifterne derved, beregnet efter 2den Klasses Takst for Rejse paa Jernbane, efter 1ste Klasses Takst for Rejse paa Dampskib, og i øvrigt med 30 Øre for hver løbende Kilometer, *dels* i Tærepeng 2 Kroner, naar Fraværelsen fra Hjemmet ikke varer 4 Timer, og ellers 6 Kroner med Tillæg af 3 Kroner for hver 6 Timer, de ud over 12 Timer ere fraværende fra Hjemmet.

Disse Ydelser eller, hvis de ikke kunne anslaaes bestemt, passende Forskud paa dem skulle i borgerlige Sager tilbydes forud. I Straffesager kunne Mændene ved Udmeldelsens Forkyndelse for dem forlange fornødent Forskud paa Godtgørelsen for Rejseudgifter saavel som paa de dem forinden deres Møde for Retten tilkommende Tærepeng. I øvrigt blive de dem tilkommende Beløb at udbetale ved Rettens Foranstaltning.

Der tilkommer derhos Syns- og Skønsmænd Godtgørelse for andre Udlæg og sportelmæssig Betaling for deres Forretning. Har denne udkrævet særlig Møje eller Tidsanvendelse, kan Retten forhøje Betalingen efter sit Skøn.

Udenfor de nævnte Betalinger maa Syns- eller Skønsmænd under den i Straffelovens § 117 bestemte Straf intet modtage af Parterne for deres Forretning.

§ 189.

Til Understøttelse under Efterforskningen i en Straffesag kan Politimesteren, naar Omstændighederne ikke tillade Opsættelse, lade foretage Syns- eller Skønforretninger ved Mænd, som han selv tilkalder, samt afkræve disse ubeediget Erklæring angaaende Forretningens Resultat. Ere de paagældende ikke beskikkede med almindelig Bemyndigelse til Foretagelsen af saadant Syn eller Skøn, ere de dog kun pligtige at efterkomme Kaldelsen, naar Forretningen skal foretages og Erklæringen afgives i den Underretskreds, i hvilken de bo. Udebliver eller vægrer nogen saaledes tilkaldt Syns- eller Skønsmænd sig ved at efterkomme Kaldelsen, kan Politimesteren paalægge ham en Bøde til Politikassen af indtil 20 Kr., at udrede inden en Uge, og, naar Sagen er af sær Vigtighed, endog om fornødent lade ham afhente med Magt. Politimesteren har dog snarest muligt at henvende sig til Retten om Varetagelse af det videre fornødne i Anledning af Forretningen, og det staar da de paagældende frit for, i Overensstemmelse med § 782, for Retten at forebringe deres mulige Klager over forment lige Overgreb fra Politimesterens Side.

Reglerne i den foregaaende Paragraf finde tilsvarende Anvendelse ved Tilkaldelse af Syns- og Skønsmænd ved Politimesteren.

§ 190.

Det har sit Forblivende ved de gældende Regler om Søforklaringer. Under de i § 165 angivne Betingelser træder den der omhandlede Forsikring i Eds Sted.

*Kapitel 17.***Rettens Raadslagninger og Afgørelser.**

§ 191.

Domme, Kendelser og andre Beslutninger af en Ret, der ikke beklædes af en enkelt Dommer, og som ikke høre til de Beslutninger, Rettens Formand kan træffe, vedtages ved Afstemning efter forudgaaende Raadslagning. Afstemningsordenen bestemmes ved Lodtrækning for hver enkelt Sag, umiddelbart før Raadslagningen begynder. Formanden stemmer dog altid sidst; han forestaar Afstemningen og samler Stemmerne. Afstemningen sker mundtlig; de afgivne Stemmer indføres udtogsvis i en Stemmegivningsbog. Enhver Dommer har Ret til at paase, at hans Stemme gives rigtigt.

Dommernes Raadslagninger og Afstemninger maa ikke overværes af Tilhørere med Undtagelse af Retsskriveren.

I en Sags Afgørelse kan ingen Dommer eller Nævning deltage, som ikke har overværet de mundtlige Forhandlinger i deres Helhed. Naar i en Straffesag, som behandles ved Landsret, en Nævning faar Forfald eller af anden Grund maa fratræde, efter at Domsforhandling er begyndt, kan denne fortsættes, saafremt dog højst een Nævning mangler.

Ved Forhandlinger, som forudsættes at blive af længere Varighed, kan Formanden i en Ret, som bestaar af flere Medlemmer, bestemme, at en eller flere Dommere som Suppleanter skulle overvære Forhandlingerne for efter Tjenestealder at tage Sæde i Retten i Stedet for det eller de Medlemmer af denne, der maatte faa Forfald.

§ 192.

I Dommens Vedtagelse deltage for Landsretternes Vedkommende mindst tre og for Højesterets Vedkommende mindst syv Medlemmer af Retten. Samme Regler gælde ogsaa for Vedtagelse af Kendelser, medmindre andet er bestemt.

§ 193.

For enhver Afgørelse i en Ret, der beklædes af flere Dommere, skal der være Stemmefflerhed. Kræver Afgørelsen Afstemning over flere Punkter, ere de Dommere, som have befundet sig i Mindretal, pligtige at deltage i de senere Afstemninger, for saa vidt det modsatte ikke særlig er bestemt.

Danner der sig i en Straffesag om det samme Spørgsmaal flere end to forskellige Meninger, af hvilke ingen er i Flertal, blive de for Sigtede ugunstigste Stemmer regnede sammen med de nærmeste mindre ugunstige, indtil der udkommer Stemmefflerhed. Er det tvivlsomt, hvilken Mening der er den ugunstigste for Sigtede, bliver der afstemt særskilt herom.

Særskilt Afstemning finder ligeledes Sted, naar der opstaar Meningsforskel om, hvorledes Spørgsmaalene skulle stilles, eller om Afstemningens Resultat.

Den vedtagne Afgørelse føres i Pennen af Rettens Formand eller af den af de i Afgørelsen deltagende Dommere, hvem dette Hverv af Formanden overdrages. Stemmetallet maa ikke optages i Rettens Afgørelser.

§ 194.

Rettens Afgørelser ske ved Kendelse i de Tilfælde, hvor denne Form er særlig foreskrevet.

§ 195.

Domme og Kendelser skulle ledsages af Grunde. Andre Beslutninger af Retten eller Rettens Formand behøve ikke at begrundes, medmindre saadant særlig er foreskrevet.

Den i Rettens Afgørelse af en borgerlig Sag givne Fremstilling af Parternes mundtlige Angivelser og Ytringer under Sagens Behandling afgiver fuldt Bevis for disse, for saa vidt ikke Modbevis imod den føres.

§ 196.

Rettens Afgørelser træffes snarest muligt, efter at den paagældende Forhandling er til Ende. Kan i en Straffesag Afsigelsen ikke finde Sted samme Dag, skal dog Dom afsiges senest inden en Uge, og hvor Nævninger have medvirket, senest Dagen efter. Det sidste gælder ogsaa om Kendelser i Straffesager.

Afsigelsen af en Dom foregaar ved, at Domsslutningen, efter at hele Dommen er skriftlig udarbejdet, oplæses i et Retsmøde.

Dersom det ikke ved Optagelsen af en borgerlig Sag tilkendegives, naar Dommen eller Kendelsen vil blive afsagt, skulle Parterne og efter Omstændighederne Vidner og Syns- eller Skøns mænd tilsiges til at høre den afsagt. Er den paagældende ikke saaledes sat i Kendskab om Afsigelsestiden, regnes for hans Vedkommende de ellers fra Afsigelsen løbende processuelle Frister først fra Dommens eller Kendelsens Forkyndelse for ham.

I Straffesager bør Tiltalte, hvis han er fængslet, bringes til Stede ved Dommens Afsigelse. Er Dommen fældende, og er Tiltalte ikke til Stede ved Afsigelsen, bliver Udskrift af Dommen at forkynde for ham; i andre Tilfælde meddeles der ham paa Begæring Udskrift uden Betaling. Af alle Domme tilstilles der Tiltalemyndigheden Udskrift. Ved Afsigelsen eller Forkyndelsen af en fældende Dom bliver det at betyde Domfældte, inden hvilken Frist og paa hvilken Maade han kan fremsætte Meddelelse om Anke.

§ 197.

Stadfæstelse af en indanket Dom kan gives enten i Henhold til de i samme anførte Grunde eller i Henhold til ny Begrundelse.

I overordnet Rets Dom skal det altid anføres, ved hvilken Ret den indankede Dom er afsagt.

§ 198.

Retten kan til enhver Tid i Embeds Medfør eller ifølge Begæring berigtige Skrivefejl, som ere indløbne i Henseende til Ord, Navne eller Tal, blotte Regnefejl samt saadanne Fejl og Forglemmelser, som alene vedrøre Udfærdigelsens Form.

Fremdeles kan den ogsaa, naar Begæring derom fremkommer inden Ankefristens Udløb, og efter at der er givet Parterne og i Straffesager tillige Forsvareren Lejlighed til at ytre sig derom, berigtige den i Afgørelsen af en borgerlig Sag indeholdte Fremstilling af Parternes mundtlige Angivelser og Ytringer eller den i Afgørelsen af en Straffesag indeholdte Fremstilling af Sagens faktiske Sammenhæng, for saa vidt Fremstillingen erkendes at lide af Fejl, bestaaende i Forbigaaelser, Uklarheder eller Modsigelser, men derimod ikke i øvrigt foretage Forandringer enten i Begrundelsen eller Resultatet. Beslutning angaaende slige Berigtigelser træffes, og Meddelelse om dem sker efter de samme Regler, som gælde for den oprindelige Afgørelse.

Den i Henhold til Rettens Beslutning berigtigede Afgørelse træder i alle Henseender i Stedet for den oprindelige. Beslutningen angaaende Berigtigelse er ikke Genstand for Anke eller Kære.

§ 199.

Beslutninger af Retten eller dens Formand, der ikke behøve at begrundes, saavel som Kendelser af blot procesledende Beskaffenhed kunne omgøres, naar ny Oplysninger foreligge.

§ 200.

I de Tilfælde, hvor en efter Loven tilstedelig Afvigelse fra de almindelige Regler om Straffesagers Behandling betinges af en forudgaaende Beslutning af en Ret, ved hvilken den Sag, med Hensyn til hvilken Spørgsmaalet opstaar, ej er tingfæstet, bliver Spørgsmaalet skriftlig at forelægge Retten. Er denne Højesteret eller en Landsret, træffes Afgørelsen af Formanden med to Medlemmer af Retten eller, hvor saadant særlig er bestemt, af Formanden. Retten tager Beslutning paa Grundlag af det forelagte samt de yderligere Oplysninger og Erklæringer, som maatte være indhentede; findes det nødvendigt, at Vidner afhøres, sker dette ved en Undersøgelsesret. Mundtlig Forhandling finder ikke Sted, medmindre Formanden af særegne Grunde finder Anledning til at beslutte en saadan; dog er Retsmødet i saa Fald ikke offentligt. De i denne Paragraf ommeldte Afgørelser kunne ikke paaklages for højere Ret.

Tredie Bog.
Den borgerlige Retspleje.

Første Afsnit.

Almindelige Bestemmelser.

Kapitel 18.

Retternes Virkekreds.

§ 201.

Enhver borgerlig Retstrætte behandles i første Instans ved Landsret, medmindre den er henlagt til Underret eller den ved Overenskomst mellem Parterne indbringes for Underret, for saa vidt dette lovligt kan ske.

§ 202.

Til Underretterne henlægges:

- 1) Søgmaal angaaende private Formuerettigheder, naar Genstanden for samme i Penge eller Penges Værd ikke overstiger 300 Kr.
- 2) Sager angaaende Skatter, Afgifter og andre lignende Ydelser af offentligretlig Beskaffenhed til Stat, Kommune, Embeder og andre offentlige Indretninger, naar Genstanden for samme ikke overstiger 300 Kr.
- 3) Sager angaaende Servituter og partielle Brugsrettigheder.
- 4) Sager om Veksler og visse andre Gældsbreve (§ 424, jfr. § 421).
- 5) Ægteskabssager (§ 426).
- 6) Sager angaaende Mortifikation af Gældsbreve, ved hvilke der er givet Pant i fast Ejendom (§ 445), samt Mortifikation af Servituter, Brugsrettigheder og Grundbyrder (§ 454).
- 7) Sager, hvorved Faderskabet til uægte Børn søges oplyst, for at Underholdsbidrag kan paalægges Faderen.
- 8) Sager, anlagte i Medfør af Forordningen af 28. Marts 1845 § 17 til Hæftelsesbrevs Udslettelse.
- 9) Sager angaaende strafbare Handlinger, der ved Lovgivningen ere henviste til privat Forfølgning, jfr. § 694, for saa vidt der ikke paastaas højere Erstatning end 300 Kr.

§ 203.

Sagens Værdi bestemmes efter Paastanden i Stævningen. Bestaar Søgsmålet af flere Poster eller Fordringer, sammenlægges disse. Ved Krav paa noget mod Erlæggelse af en Modpræstation medregnes denne ikke. Dersom Paastanden omfatter Renter af Fordringen, tages kun Hensyn til Fordringen selv.

Der tages intet Hensyn til Sagsomkostninger eller til senere Nedsættelse af Paastanden.

§ 204.

Drejer Sagen sig om Rettigheden til periodiske Ydelser eller Indtægter, bliver dens Værdi at bestemme efter følgende Regler:

- 1) Ere aarlige Ydelser eller Indtægter erhvervede, betingede eller tilsagte for bestandig eller for flere end de ved Sagens Anlæg (§ 256) levende Personers Livstid eller for et bestemt Tidsrum, der ikke er kortere end 25 Aar efter det nævnte Tidspunkt, bliver Værdien af Rettigheden at sætte lig med det 25-dobbelte af et Aars Beløb.
- 2) Ere aarlige Ydelser eller Indtægter erhvervede, betingede eller tilsagte for en enkelt eller flere ved Sagens Anlæg levende Personers Livstid eller i øvrigt for ubestemt Tid, sættes Rettighedens Værdi lig med det 5-dobbelte af et Aars Beløb.
- 3) Kunne Ydelser eller Indtægter ikkun oppebæres et bestemt Antal Gange, sættes Rettighedens Værdi lig med en enkelt Ydelses Beløb taget dette Antal Gange, dog ingensinde over 25.

Er Beløbet af aarlige Ydelser eller Indtægter ikke lige stort de forskellige Aar, tages Værdien i det sidst forløbne Aar som Enhed.

§ 205.

Lyder Paastanden ikke paa en bestemt Pengesum, ansættes Værdien af dens Genstand ved Rettens Skøn, jfr. dog § 204.

§ 206.

I de i de tvende foregaaende Paragraffer omhandlede Tilfælde er Rettens Afgørelse, for saa vidt den gaar ud paa at erklære sig kompetent til at paakende Sagen, ikke Genstand for Anke eller Kære; nægter Retten at antage Sagen, er dens Afgørelse Genstand for Kære til højere Ret, men ikke for Anke.

§ 207.

Er Sagens Værdi afgørende for Kompetencespørgsmaalet, maa den Part, som paastaar den højere Værdi, føre Bevis derfor.

I øvrigt paahviler det Sagsøgeren at oplyse, at Sagen hører under Underret-

§ 208.

Imod Søgsmaal, der i Henhold til § 202 ere anlagte ved Underret, kunne Modfordringer gøres gældende, naar i øvrigt de almindelige Betingelser for disses Fremsettelse ere til Stede (§ 257). Selvstændig Dom for Modfordringen eller den overskydende Del af samme kan dog, hvis Modparten modsætter sig det, kun gives, for saa vidt Dommen ikke herved kommer til at lyde paa noget højere Beløb end 300 Kr. (§ 202, jfr. §§ 203, 204 og 205), eller saafremt Modfordringen kunde forfølges ved Underret, dersom den gjordes gældende under en selvstændig Sag.

Imod Søgsmaal, der svæve for Landsret, kunne Modfordringer fremføres uden Hensyn til, at de, i og for sig betragtede, vilde henhøre under Underret.

§ 209.

Naar Sagen ifølge den oprindelige Paastand rettelig er begyndt ved Underret, forbliver den ved denne, uagtet Paastanden senere udvides eller forhøjes, naar dog Sagens Værdi ikke derved imod Modpartens Protest i betydelig Grad forøges ud over den i § 202 bestemte Grænse af 300 Kr.

En Udvidelse af Paastanden kan dog ikke uden Modpartens Samtykke foregaa saaledes, at Fordringer af forskellige af de i § 202 nævnte Klasser inddrages under Sagen.

§ 210.

Enhører en Sag under Landsret, ophører denne ikke at være kompetent, fordi enkelte Fordringer, Spørgsmaal eller Dele udskilles til særskilt Behandling eller Paakendelse i Henhold til § 263, § 271 eller § 272, selv om disse eller Resten af Sagen, for sig betragtet, vilde høre under Underret.

§ 211.

Parterne kunne retsgyldig vedtage at lade en Sag behandle ved Underret, selv om den ifølge de almindelige Regler ikke enhører under denne, dog med Undtagelse af de i Kap. 40 og 41 nævnte Sager (jfr. endvidere §§ 634 og 646).

*Kapitel 19.***Værneting.**

§ 212.

Retssager skulle, hvor denne Lov ikke hjemler Undtagelse, anlægges ved den Ret, i hvis Kreds Sagsøgte har Bopæl (Hjemting).

§ 213.

Dersom Sagsøgte har Bopæl i flere Retskredse, anses han at have Hjemting i enhver af dem.

Indlænding, som ikke har Bopæl nogetsteds i Riget, kan sagsøges ved Retten paa det Sted, hvor han opholder sig ved Sagens Berømmelse, eller, dersom hans Opholdssted ikke vides, ved Retten paa det Sted, hvor han vides sidst at have boet eller opholdt sig.

§ 214.

Danske i Udlandet ansatte Embedsmænd, der ikke ere det paagældende Lands Domsmyndighed undergivne, og de til de danske Gesandtskaber i fremmede Stater hørende Personer, anses at have Hjemting i København, for saa vidt de ikke vedligeholde Bopæl paa noget andet Sted i Riget. Det samme gælder om andre danske Undersaatter, som ikke kunne sagsøges i det Land, hvor de have Bopæl.

§ 215.

Stiftelser, Kommuner, Korporationer saavel som Selskaber og Foreninger, være sig med politiske eller sociale eller med rent formueretlige Formaal, have Hjemting i den Retskreds, hvor deres Hoved-Forretningslokale er, eller, naar saadant ikke kendes og ikke erfares ved Henvendelse til Politiet, hvor et af Bestyrelsens Medlemmer bor.

De Værnetingsbestemmelser, der indeholdes i Fimalov af 1. Marts 1889 § 34, Søløv af 1. April 1892 § 10, Lov om Oplagsbeviser m. v. af 30. Marts 1894 § 18 og Patentlov af 13. April 1894 § 24, forblive gældende.

Retssager, der angaaende Forenings- eller Selskabsanliggender rejses af Foreningen eller Selskabet mod de enkelte Medlemmer eller opstaa imellem disse som saadanne, kunne anlægges ved Korporationens, Foreningens eller Selskabets Hjemting.

§ 216.

Sager imod Staten skulle anlægges ved den Ret, i hvis Kreds den Embedsmand, som paa Statens Vegne bliver at stævne, har sit Embedskontor eller i Mangel af saadant sin Bopæl. Værnetingsbestemmelserne i Lov om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel m. v. af 5. April 1888 §§ 3 og 5 forblive gældende.

§ 217.

Sager angaaende Rettigheder over urørlige Ting — være sig Ejendomsret, Paunteret, Brugsrettigheder, Servitutrettigheder, Grundbyrderettigheder eller andre — skulle anlægges ved den Ret, under hvilken Ejendommen er beliggende.

Søgsmaal, hvorved Fordringer, der ere forbundne med Pant i fast Ejendom, eller hvorved enkelte forfaldne Grundbyrdeydelse indtales, kunne anlægges paa det Sted, hvor den behæftede eller bebyrdede Ejendom er beliggende.

Ligger en fast Ejendom i flere Retskrede, anses den med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvor de i denne Paragraf omhandlede Sager skulle eller kunne anlægges, at være beliggende i den Retskreds, hvorunder Ejendommens Bygninger, navnlig Stuehuset, høre. Findes saadanne ikke, eller er Stuehuset beliggende i flere Retskrede, kan Sagen anlægges i hvilken som helst af disse.

§ 218.

Det har sit Forblivende ved Bestemmelserne i §§ 84 og 85 i Lov om Skifte af Dødsbo m. v. af 30. November 1874.

§ 219.

Den, der i Medfør af offentligt eller privat Hverv har haft andres Midler under Forvaltning eller skal aflægge Regnskab for dem, kan sagsøges for sin Forvaltning eller sit Regnskab ved Retten paa det Sted, hvorfra Forvaltningen er ført, eller hvor Regnskabet skulde aflægges.

Sammesteds kunne ogsaa anlægges Sager, som i Anledning af Forvaltningen eller Regnskabet rejses af den, der har ført samme, imod den, for hvem han har ført den eller det.

§ 220.

Søgsmaal til Opfyldelse eller Ophævelse af en Retshandel eller i Anledning af dens Misligholdelse eller ikke behørig Opfyldelse kunne anlægges ved Retten paa det Sted, hvor Retshandelen ifølge Parternes udtrykkelige eller stiltiende Vedtagelse, ifølge Loven eller i øvrigt ifølge de foreliggende Omstændigheder skulde opfyldes, saafremt Sagsøgte ved Stævningens eller Forligsindkaldelsens Forkyndelse er til Stede i Retskredsen.

Har nogen under et Ophold i en Retskreds paadraget sig en Forpligtelse, som skulde opfyldes der, inden han forlod Retskredsen, kan han endvidere i den Anledning sagsøges der, uagtet han ved Stævningens eller Forligsindkaldelsens Forkyndelse ikke er til Stede i Retskredsen.

§ 221.

Sager, hvorunder der paastaas Straf, Erstatning eller Oprejsning i Anledning af retsstridige Skadetilføjelser eller andre Retskrænkelser, kunne anlægges paa det Sted, hvor Skadetilføjelsen eller Retskrænkelsen er foregaaet, eller, naar den har været udøvet i flere Retskredse, i hvilkensomhelst af disse.

§ 222.

Naar flere Sagvoldere skulle eller dog kunne sagsøges under eet, og Sagen imod dem ikke ifølge denne Lov kan indbringes for andet Værneting, kan den anlægges ved enhver Ret, som for nogen af Sagvolderne er Hjemting.

§ 223.

Kan Sagen i Medhold af denne Lov anlægges ved flere forskellige Retter, har Sagsøgeren Valget, for saa vidt ikke andet fremgaar af Lovens Forskrifter.

§ 224.

Naar Parterne vedtage det, kunne de indbringe deres Sag for hvilken af samtlige ligeartede Retter i første Instans de ville, uden at Rettens Samtykke behøves.

§ 225.

Udlændinge kunne sagsøges her i Riget, for saa vidt nogen Ret ifølge de for anstaaende Regler kan anses som Værneting i Sagen.

Gives der ingen Ret i Riget, ved hvilken Sagen imod Udlændingen herefter kan anlægges, skal det, for saa vidt ikke særlige traktatmæssige Bestemmelser ere til Hinder derfor, være Indlændinge tilladt i Sager angaaende Formueretsforhold at sagsøge Udlændingen i den Retskreds, hvor han ved Stævningens eller Forligsindkaldelsens Forkyndelse opholder sig eller har Gods.

Med Hensyn til svenske Undersaatter har det sit Forblivende ved Lov om svenske Dømmes Fuldbgyrdelse m. v. af 19. Februar 1861 § 6.

*Kapitel 20.***Forening af flere Krav under samme Retssag.**

§ 226.

Flere Krav af samme Sagsøger mod samme Sagvolder kunne fra først af forenes under een Retssag, selv om de hvile paa forskellige faktiske og retlige Grunde og ere af ulige Beskaffenhed, naar Retten er kompetent med Hensyn til dem alle, og samme Procesart er anvendelig paa dem.

§ 227.

Under samme Betingelser kunne flere Parter fra først af sagsøge eller sagsøges i Forening under samme Retssag; dog udfordres endvidere hertil, for saa vidt Kravene ikke have fælles Oprindelse eller særlig Lovforskrift hjemler deres Forening, at ingen af Parterne gør Indsigelse derimod.

Anlægges Sag mod nogen af de i § 215 nævnte Korporationer, Foreninger eller Selskaber, kan Ansvar, der udspringer af samme Retsforhold, under Sagen gøres gældende mod Bestyrelsens Medlemmer personlig, uden Hensyn til deres Værneting.

§ 228.

Enhver, der tror sig i det hele eller for en Del berettiget til den Ting eller den Rettighed, som er Genstand for en Retstrætte i første Instans imellem andre, kan under Iagttagelse af Reglerne i Kapitel 31 indtræde som Intervenient i den begyndte Sag.

Intervention kan ikke finde Sted, naar den Ret, for hvilken Sagen svæver, ikke ved Parternes Samtykke kunde gøres kompetent til at paakende Interventions-søgsmålet, dersom det anlagdes særskilt.

§ 229.

Enhver, der har en retlig Interesse i, at en Part vinder en for Retten svævende Sag, kan indtræde i Sagen til denne Parts Understøttelse og faa Adgang til at ytre sig i Sagen i Overensstemmelse med de nærmere Regler i Kapitel 31.

§ 230.

Sagsøgeren kan andrage paa at maatte tilstævne (adcitere) Trediemand for at faa Dom over ham enten alternativt eller tilsammen med Sagvolderen. Saadant Andragende kan dog ikke tages til Følge, naar det maa tilregnes Sagsøgeren som en Forsømmelse, at den paagældende Trediemand ikke fra Begyndelsen af er bleven inddraget under Søgsmålet. I øvrigt blive de i Kapitel 31 givne Regler at iagttage.

§ 231.

Ved Anvendelsen af de i dette Kapitel indeholdte Regler forbeholdes der dog Retten den Myndighed, som er tillagt den i § 263.

*Kapitel 21.***Sagens Parter.**

§ 232.

Hvo der er ret Sagsøger eller Sagvolder, afgøres efter Lovgivningens almindelige Regler.

Ligeledes afgøres det efter Lovgivningens almindelige Regler, om det ifølge Retsforholdets Beskaffenhed er nødvendigt, at flere Personer optræde som Procesfæller for at udgøre ret Sagsøger eller Sagvolder.

§ 233.

Hvor et nødvendigt Procesfællesskab mellem flere Personer finder Sted, og i et Retsmøde en eller flere af disse udeblive, medens en eller flere af dem give Møde, repræsenterer den eller de, der møde, de udeblevne.

§ 234.

Myndigheden til at raade over Retstrætter som Part afgøres efter den borgerlige Rets Regler; dog tages kun Hensyn til Sagens egentlige Genstand, men ikke til Sagsømkostninger.

§ 235.

Retten har ikke paa Embeds Vegne at afkræve Parterne Bevis for, at de ere myndige til at raade over Processen. Afvisning paa Grund af Sagsøgerens eller Sagvolderens Mangel paa Myndighed til at raade over Sagen finder derfor kun Sted efter Paastand.

Dog kan Retten paa Embeds Vegne afvise Sagen enten straks, eller naar de fornødne Oplysninger ikke fremskaffes, naar der ifølge den Maade, hvorpaa Parterne i Processkrifterne betegnes, eller i øvrigt ifølge de foreliggende Oplysninger er Grund til at antage, at nogen af dem mangler Myndighed til at raade over Sagen.

§ 236.

Enhver kan baade som Sagsøger og som Sagvolder gaa i Rette for sig selv.

Højesteret og Landsret kunne, naar en Parts Processkrifter findes uforstaaelige, tilbagevise disse og tilkendegive Parten, at han maa lade sin Sag udføre for sig af en Sagfører; ligeledes kunne de under de mundtlige Forhandlinger afvise en Part, der selv udfører sin Sag, og henvise ham til at lade en Sagfører møde for sig, naar det viser sig, at han ikke kan fremstille Sagen med tilbørlig Ro og Klarhed. Retten træffer i de anførte Tilfælde de fornødne Bestemmelser med Hensyn til Sagens Udsættelse. Saafremt ovenomhandlede af Retten givne Paalæg, som ej ere Genstand for Anke eller Kære, ikke efterkommes, anses Parten som den, der ikke har indgivet de paagældende Processkrifter, eller som den, der udebliver under paagældende mundtlige Forhandling.

*Kapitel 22.***Rettergangsfuldmægtige.**

§ 237.

Sagførere ere eneberettigede til at møde i Retten som Fuldmægtige for Parterne; dog kan der mødes af Værger for umyndige og umyndiggjorte, af Kuratorer for mindreaarige, af faste Lavværger for Enker, ved Ægtefælle, beslægtede og besvrogrede i anden Grad af Sidelinien eller nærmere samt ved Personer, der staa i fast Tjenesteforhold til Parten, saaledes at de ere antagne af ham for ikke kortere Tid end en Maaned og — naar Parten ikke selv er Sagfører — ikke med det særlige Hverv for Øje at møde for Retten.

Den, der foregiver at staa i et af de ovennævnte Forhold til Parten, maa være rede til at føre Bevis herfor, naar det af Retten eller Modparten forlanges; dog kan Retten undtagelsesvis tilstaa en passende Udsættelse hertil.

Endvidere er det under Skiftebehandlinger tilladt at lade møde for sig ogsaa ved andre end de foran nævnte Personer, og det samme gælder under Føgedforretninger, derunder Auktionsforretninger, for dens Vedkommende, imod hvem Retshandlingen er rettet, og under sidstnævnte Forretninger for de bydendes Vedkommende.

§ 238.

Den, der uden at være Sagfører møder som Fuldmægtig for Parten, maa være personlig myndig og ikke ved Dom funden skyldig i en i den offentlige Mening værende Handling.

Retten har paa Embeds Vegne at afvise Personer, der ikke ere berettigede til for den at give Møde for andre, og at tilbagevise Processkrifter, der ere underskrevne af andre end Parten og de foran nævnte mødeberettigede Personer.

§ 239.

Det, der i § 236 er bestemt om Rettens Myndighed til at tilbagevise en Parts Processkrifter eller til at udelukke Parten selv fra den mundtlige Forhandling, skal under lige Betingelser gælde med Hensyn til Rettergangsfuldmægtige, der ikke ere Sagførere.

§ 240.

En Rettergangsfuldmægtigs Handlinger eller Undladelser ere, for saa vidt som de falde indenfor Bemyndigelsens Grænser, ligesaa bindende for Parten, som om de vare foretagne af denne selv.

Dog kunne Tilstaaelser eller andre Erklæringer om det faktiske i Sagen, som fremkomme under de mundtlige Forhandlinger, tilbagekaldes eller berigtiges af Parten selv, naar dette sker straks og umiddelbart efter, at Partens Rettergangsfuldmægtig har talt.

§ 241.

Rettergangsfuldmægtigens Bemyndigelse til at handle for en Part ophæves i Forhold til Modparten ikke derved, at Parten er død, kommen under Konkurs eller har mistet sin Myndighed til at raade over Sagen, ej heller derved, at Parten er bleven myndig til selv at raade over Processen, men kun ved en Tilkendegivelse til Modparten om Befuldmægtigens Ophør.

§ 242.

Retten paaser paa Embeds Vegne, at den, der møder som Rettergangsfuldmægtig for en Part, er befuldmægtiget hertil.

Dog afkræves der ikke paa Embeds Vegne Sagførere Bevis for, at de ere befuldmægtigede for Parten, og, naar deres Befuldmægtigelse benægtes af Modparten, kunne de forlange Udsættelse for at tilvejebringe det fornødne Bevis.

Andre Rettergangsfuldmægtige end Sagførere maa være i Stand til straks for Retten og Modparten at føre Bevis for Befuldmægtigelsen, da de ellers straks kunne afvises.

§ 243.

Naar en i øvrigt til at møde for en Part berettiget Person erklærer at ville varetage Partens Sag og forpligte sig til at tilvejebringe dennes Billigelse, og ingen anden giver Møde for Parten, kan han, naar saadant kan ske uden væsentlig Ulempe, af Retten stedes hertil enten mod eller uden Sikkerhedsstillelse. Den paagældende har da inden næste Retsmøde eller dog inden en anden af Retten bestemt Frist at tilvejebringe Partens Godkendelse af hans Handlinger; i modsat Fald afvises han og har at tilsvare Modparten de ved Retsmøderne foranledigede Omkostninger saavel som muligt Tab ved Sagens Forhaling.

§ 244.

Om end en Part i øvrigt lader sin Sag udføre ved en Rettergangsfuldmægtig, er han dog ikke udelukket fra selv at ytre sig under den mundtlige Forhandling, umiddelbart efter at hans Rettergangsfuldmægtig har talt.

*Kapitel 23.***Forligsmægling.**

§ 245.

Genstand for tvungen Forligsmægling ere alle borgerlige Domssager i første Instans. Dog er Forligsprøve ej fornøden,

- 1) naar Modfordringer gøres gældende, selv om selvstændig Dom for dem paastaas,
- 2) i Sager om Veksler og visse andre Gældsbreve (Kapitel 38),
- 3) i Sager, der anlægges af eller paa Foranstaltning af eller imod Statsmyndigheder,
- 4) i paatrængende Sager,
- 5) naar offentlig Indstævning finder Sted,
- 6) naar Sagvolderen bor eller opholder sig udenfor Kongeriget uden at have en Sagsøgeren bekendt, her bosat Fuldmægtig, som Sagsøgeren er berettiget til at indkalde paa Sagvolderens Vegne,
- 7) naar Arrestforfølgning finder Sted som særskilt Sag (§ 611).

Den i Tyendelov af 10. Maj 1854 §§ 65—76, jfr. Lov af 4. Marts 1857 § 8, anordnede Mægling for en Tyendeforligsmægler vedbliver at bestaa i Overensstemmelse med de der givne Regler, kun at den i Tyendelovens § 67 ommeldte edelige Erklæring afløses af en tilsvarende Erklæring paa Ære og Samvittighed.

I følgende Tilfælde foregaar Mæglingen ved Retten:

- a) i Sager angaaende de i Tyendeloven af 10. Maj 1854 omhandlede Forhold, for saa vidt de ikke henhøre under den ovenfor omtalte særlige Mægling,
- b) i Sager om Fornærmelser i Ord eller Gerning, dog med Undtagelse af trykte eller skriftlige Beskyldninger,
- c) i Sager, i hvilke der søges Underholdsbidrag hos Faderen til et udenfor Ægteskab avlet Barn,
- d) i de under Københavns Byret hørende Sager angaaende private Formuerettigheder, naar Genstanden for samme i Penge eller Penges Værdi ikke overstiger 200 Kr.,
- e) i Sø- og Handelssager, jfr. for København Lov om Sø- og Handelsret af 19. Februar 1861 § 19.

I øvrigt foregaar Forligsmægling ved de i næste Paragraf nævnte Forligskommissioner.

§ 246.

For Københavns Byrets Omraade skal der foruden den ved Lov om Sø- og Handelsret af 19. Februar 1861 § 19 for Sø- og Handelssager indrettede Forligskommission beskikkes en Forligskommission, der behandler de øvrige Sager og bestaar af et af Magistratens Medlemmer eller en af dens Embedsmænd, en Borgerrepræsentant samt en af Justitsministeriet beskikket Mand udenfor Retterne.

Udenfor København bliver den ved Lov om Forandringer i Forligsvæsenet af 4. Marts 1857 foreskrevne Ordning fremdeles bestaaende. Hører der til Kredsen intet Landdistrikt, vælges begge Forligskommissærer af Byraadet.

Forinden en Forligsmægler begynder sin Virksomhed, afgiver han en Erklæring paa Ære og Samvittighed om at ville med al mulig Nidkærlighed og Redelighed efter bedste Evne og Overbevisning søge at befordre villig og mindelig Overenskomst mellem Parterne i de Sager, som indkomme for ham.

Staar en Forligsmægler i noget af de i § 61, 1) eller 2) nævnte Forhold til Sagen eller Parterne, fratræder han, og Mæglingen udføres af den eller de andre Forligsmæglere alene eller i Forening med en særlig dertil beskikket Forligsmægler.

§ 247.

Parterne ere berettigede til at give Møde for en hvilken som helst af de i forrige Paragraf nævnte Forligskommissioner, og en af en saadan foretagen Mægling er gyldig, uanset ved hvilken Ret Sagen senere behandles. Indklagede er imidlertid kun pligtig at give Møde for Forligskommissionen i den Forligskreds, i hvilken han har Bopæl eller Ophold, og for den af sø- eller handelskyndige Mænd bestaaende Kommission kun, naar Sagen er en Sø- eller Handelssag.

Til Mægling ved Retterne eller Forligskommissionerne udenfor København og Frederiksberg skulle Parterne give personligt Møde, medmindre de have lovligt Forfald, i hvilket Tilfælde vedkommende Part kan lade møde ved en hvilken som helst, med tilstrækkelig Fuldmagt forsynet, god Mand. Den Part, som ej blot bor udenfor Forligskredsen, men tillige 25 Kilometer borte fra det Sted, hvor Forligsmæglingen foregaar, skal dog være fritagen for personlig Mødepligt.

§ 248.

Indgivelse af en særlig Klage til de i § 246 nævnte Forligskommissioner er ikke nødvendig. Derimod maa Klageren udstede en paa lignende Maade som en Stævning affattet Indkaldelse til Møde for Forligskommissionen. Stævningen kan benyttes som saadan. Indkaldelsen eller Stævningen indleveres til Forligskommissionen, der giver den Paategning om Tid og Sted for Mæglingens Foretagelse, hvorefter den tilbageleveres Klageren til Forkyndelse for Modparten i Overensstemmelse med de for Stævnings Forkyndelse givne Regler, dog at Varslet kun behøver at være 3 Dage, hvis Indklagede bor i Kredsen, og en Uge, hvis han bor udenfor denne. Benyttes Stævningen til Forligsindkaldelse, kunne de nævnte Frister medregnes som Dele af det foreskrevne Stævnevarsel.

§ 249.

Udebliver Klageren fra Forligsmæglingen uden at oplyse lovligt Forfald, medens Indklagede giver behørigt Møde, kan Kommissionen paa Begæring ved en upaaankelig Kendelse tillægge Indklagede en Erstatning paa indtil 10 Kr. hos Klageren for forgæves Møde. Oplyser Klageren inden 8 Dage efter Kendelsens Afsigelse, at han har haft lovligt Forfald, sætter Kommissionen Kendelsen ud af Kraft.

Hvis en Sag tingfæstes ved Retten, uden at Sagsøgeren forinden behørig har indkaldt til samt har mødt eller ladet møde til Forligsmægling, bliver Sagen at afvise, og der tilkendes Sagsøgte, naar han møder og gør Paastand derpaa, Erstatning for forgæves Møde. Dog kan Retten i Stedet for Afvisning bestemme, at Sagen udsættes, for at Forligsmægling kan finde Sted.

Udebliver Indklagede uden at oplyse lovligt Forfald, bliver han at idømme Bøde ifølge § 302.

§ 250.

Den tvungne Forligsmægling ved Retten og ved Forligskommissionerne foregaar for lukkede Døre, og det er forbudt at udstede Attester eller føre Vidner om, hvad

der af Parterne tilstaas eller foreslaas under Mæglingen, medmindre det vedtages af begge Parter og udgør Punkter af Forliget.

En Sag kan under Mægling for en Forligskommission ikke udsættes, naar nogen af Parterne rejser Indsigelse derimod.

Kommer Forlig i Stand, bør dette i sin Helhed indføres i Forligsbogen og underskrives af Parterne.

§ 251.

Naar Forligsmægling har været forsøgt i Anledning af en Sag, er Forligsindkaldelsens Indhold ikke til Hinder for en senere Udvidelse eller Forandring af Søgmaalsgrunde eller Paastande.

§ 252.

Spørgsmaal om Gyldigheden af indgaaede Forlig henhøre under Afgørelse ved Retterne i første Instans, jfr. herved § 461. Dog maa Indsigelser mod Retsforlig gøres gældende ved Kære, naar de støttes paa Fejl ved Rettens Handlinger.

§ 253.

Den bestaaende Adgang til for Forligskommissionen at godkende et udenfor samme sluttet Forlig for derved at give Forliget Eksekutionskraft eller sikre sig Bevis derfor opretholdes. Dog kan saadan Godkendelse kun gyldig finde Sted ved en Forligskommission, under hvilken enten Kreditor eller Skyldneren hører.

Kapitel 24.

Procesmaaden i Almindelighed.

§ 254.

Over de til Retten indkomne Sager føres en Sagliste. Er denne ikke indrettet saaledes, at den tillige kan være Retsliste for den enkelte Retsdag, affattes der for hver enkelt Retsdag en Retsliste, paa hvilken de Sager, som skulle komme for, optages. Retslisten for den enkelte Dag opslaas, Dagen før Retten sættes, i Rettens Forværelse paa et for alle tilgængeligt Sted.

Rettens Formand afgør, i hvilken Orden de Sager, der ere ansatte til Forhandling paa samme Retsdag, skulle foretages. Sager, som ikke naa at komme til Forhandling, overgaa uden videre paa Retslisten for næste Retsdag, medmindre Formanden bestemmer anderledes.

Retten eller dens Formand er bemyndiget til at lade en Sag udgaa af Retslisten og overføre den paa Retslisten for en af de paafølgende Retsdage, naar der er Grund til at antage, at Sagen enten af Hensyn til Rettens Forretninger, Retspersonalet eller andre Aarsager, saasom Forhindringer for Sagførere eller desl., ikke vil kunne forhandles paa den oprindelig fastsatte Tid. Oplysninger i denne Henseende kunne baade mundtligt og skriftligt meddeles Rettens Formand, saavel under Retsmøder som udenfor disse.

Naar en Sag ifølge denne Paragraf overføres paa Retslisten for en følgende Retsdag, lader Rettens Formand, for at forebygge forgæves Møder, alle vedkommende saa hurtigt som muligt underrette derom.

§ 255.

Naar et Retsmøde ophører til fastsat Klokkeslet eller ifølge Rettens Bestemmelse, fortsættes afbrudte Forhandlinger i det næste Retsmøde, medmindre Rettens Formand bestemmer anderledes. Afsiges eller udsættes et berammet Retsmøde, overgaa Sagerne til det næste Retsmøde, der holdes, medmindre særlig Bestemmelse træffes om en anden Tid til deres Foretagelse.

§ 256.

En Sag anses for anlagt, naar Forligsindkaldelse eller Stævning er indleveret til Berømmelse eller Sagen er anmeldt for Retten efter § 315, 2det Stykke, eller § 403, 3die Stykke.

Ved Forkyndelsen af Stævningen eller Fremlæggelsen af den i § 315, 2det Stykke omhandlede Angivelse anses Sagen for tingfæstet; en Modfordring er at anse som tingfæstet ved Fremlæggelsen eller Meddelelsen af det Svarkrift, hvori den fremsættes. I det i § 403, 3die Stykke nævnte Tilfælde er Sagen tingfæstet, naar den foretages i Retten.

Indtil Sagsøgeren mundtlig har nedlagt sin Paastand under Domsforhandlingen, staaer det ham frit for at hæve Sagen, dog at Sagsøgeren ikke derved kan forhindre, at der gives Sagsøgte Dom for allerede tingfæstede Modfordringer. Efter det anførte Tidspunkt kan Sagsøgeren derimod ikke ensidig hæve Sagen, jfr. dog § 369.

§ 257.

Sagsøgte er berettiget til at fremsætte Modfordringer, for saa vidt som disse enten have fælles Oprindelse med Hovedfordringen eller dog ere udjævnelige (kompatible) med den. Der kan gives selvstændig Dom for Modfordringen.

Under Proceduren behandles Modfordringen som en Bestanddel af Sagsøgtes Forsvar. Den fremsættes og forhandles i Forbindelse med hans Indsigelser paa samme Maade som disse. Dog kan den Retten ved § 263 tillagte Myndighed udøves ogsaa med Hensyn til Modfordringer.

§ 258.

Enhver af Parterne er pligtig bestemt og utvetydigt at angive de Kendsgerninger, paa hvilke han støtter sine Paastande, saavel som bestemt og utvetydigt at erklære sig over de af Modparten anførte Kendsgerninger og de af denne til ham stilled Opfordringer.

Om en ikke særskilt og udtrykkeligt benægtet Kendsgerning skal anses indrømmet eller bestridt, og hvilken Virkning Undladelse af behørig at besvare en Opfordring medfører, afgør Retten efter et Skøn over Forhandlingerne i det hele.

§ 259.

Retten bør ved hensigtsmæssige Spørgsmaal til Parterne søge at fjerne Uklarhed, Tvetydighed eller Ufuldstændighed i Fremstillingen af Sagen og i andre afgivne Erklæringer.

Saa vel Rettens Formand som hvert enkelt af dens andre Medlemmer kan stille Spørgsmaal.

Naar der ikke svares paa de stillede Spørgsmaal, eller Svaret ikke har tilstrækkelig Bestemthed, kan Retten fortolke Tavsheden eller Ubestemtheden paa den for Modparten gunstigste Maade og navnlig lægge dennes Fremstilling til Grund for Paakendelsen.

§ 260.

Retten kan opfordre en Part til at fremlægge Situationskort, Stamtavler, Grundrids, Tegninger og andre lignende Anskueligheden befordrende Midler eller tilvejebringe Syn eller Skøn, naar Sagen ikke uden dette kan bedømmes med tilstrækkelig Sikkerhed.

Efterkommer en Part ikke denne Opfordring, kan Retten efter Omstændighederne bringe Reglen i § 259, sidste Stykke, til Anvendelse.

§ 261.

Dersom Retten, efter at Optagelse til Dom er sket, finder Grund til at stille Spørgsmaal af den i § 259 omhandlede Beskaffenhed til Parterne eller til, at der indhentes Syn eller Skøn, kan den under Angivelse af Øjemedet indkalde Parterne til et Møde, i hvilket Spørgsmaalene begæres besvarede, eller Parterne opfordres til snarest muligt at foretage det fornødne til at fremskaffe Synet eller Skønnet.

Udgifterne ved de i denne Paragraf omhandlede Foranstaltninger udredes forskudsvis af det offentlige, indtil det ved den endelige Dom kan afgøres, hvilken af Parterne der skal bære dem.

§ 262.

Antager Retten, at der er Omstændigheder til Stede, som kunne medføre Afvisning paa Embeds Vegne, kan den standse Forhandlingen og opfordre Parterne til at erklære sig over Afvisningsspørgsmaalet.

Naar Afvisningsdom ikke afsiges, fortsættes Forhandlingen.

§ 263.

Retten kan bestemme, at flere for den svævende Retssager imellem de samme Parter skulle forhandles i Forbindelse med hverandre. Samme Myndighed har Retten ogsaa med Hensyn til Retssager imellem forskellige Parter, naar Søgsmalenes Forening fra først af ikke vilde stride imod § 227.

Ere flere Krav forenede under een Retssag, kan Retten bestemme, at en Adskillelse skal finde Sted og et eller flere af Kravene forhandles og paadømmes særskilt.

Frembyder Sagen flere Stridspunkter, kan Retten bestemme, at Forhandlingen foreløbig skal indskrænke sig til et eller nogle af disse; enkelte Søgsmalsgrunde eller enkelte Indsigelser kunne som en Følge heraf gøres til Genstand for særskilt Procedure.

§ 264.

Er et Retsforhold, hvis Fastsættelse vil faa Indflydelse paa Sagens Udfald, Genstand for en ved samme eller en anden Ret svævende Retstrætte, eller er det indbragt til Afgørelse ved administrativ Myndighed, kan Retten enten efter Paastand eller paa Embeds Vegne bestemme, at Sagens Forhandling i det hele eller til Dels skal udsættes, indtil hin Retstrætte er paadømt, eller den administrative Afgørelse er truffen.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

§ 265.

Opstaar der under en Sag Mistanke hos Retten om, at en strafbar Handling, hvis Forfølgning under en Straffesag vil have Indflydelse paa Sagens Udfald, er begaaet af en af Sagens Parter, kan Retten udsætte Forhandlingen, indtil Straffesagen har fundet sin Afgørelse.

§ 266.

Ved Udøvelse af den i §§ 263—265 hjemlede Myndighed har Retten at virke hen til, at Orden, Klarhed og Simpeltid i Forhandlingerne opnaas.

§ 267.

De i §§ 260 og 262—265 omhandlede Bestemmelser kunne træffes paa ethvert Trin af Forhandlingerne, ligesom de kunne omgøres, naar Retten anser dette hensigtsmæssigt.

Retten anordner det fornødne med Hensyn til Udsættelse af Sagen, naar den benytter sin i §§ 260 og 262—265 omhandlede Myndighed.

De i §§ 260 og 262—265 omhandlede procesledende Bestemmelser ere ikke Genstand for Anke eller Kære.

§ 268.

Ved Dommen skal Sagen paakendes uden anden Henvisning til paafølgende Proceshandling end den, der hjemles ved § 285.

Bevis ved Syn eller Skøn kan ikke henskydes til Optagelse efter Dommens Afsigelse.

§ 269.

Afgørelsen træffes paa Grundlag af den mundtlige Forhandling og Bevisførelsen, jfr. dog §§ 323, 368, 393 og 416. Hvorledes Sagens faktiske Sammenhæng skal antages at være, afgør Retten i Henhold til det samlede Indhold af Forhandlingerne og den stedfundne Bevisførelse.

Særlig har Retten, naar der mellem Parterne er Strid, om en Skade er forarsaget, eller hvilken Erstatning der skal gives, og den ifølge de Oplysninger, som foreligge eller indhentes (§ 261), anser sig for at være i Stand hertil, at afgøre disse Spørgsmaal efter et Skøn over alle i Betragtning kommende Omstændigheder.

§ 270.

Retten kan ikke tilkende en Part mere, end han har paastaaet. Om Sagsomkostninger og Rettergangsboeder træffes de Bestemmelser, hvortil der efter Sagens Beskaffenhed findes Anledning, selv om ingen udtrykkelig Paastand herpaa er nedlagt.

Der maa ved Afgørelsen ikke tages Hensyn til Søgsmålsgrunde eller Indsigelser, som ikke ere gjorte gældende af Parterne, og som disse ere berettigede til at fratælde, om det end af Sagens Forhandling kan ses, at de kunde have været benyttede.

§ 271.

Ere flere Krav forenede under Sagen (§§ 226 og 227), kan Retten, saa snart noget af disse er modent til Paakendelse, afsige Dom derom.

§ 272.

Retten kan afsige Dom angaaende enkelte af de fremsatte Søgsmalsgrunde eller Indsigelser saavel som angaaende Modfordringer, ikke blot hvor særskilt Forhandling af dem er anordnet (§ 263, sidste Stykke), men ogsaa hvor de, uden at dette er Tilfældet, ere modne til Paakendelse. Ligeledes kan Retten, naar Sagsøgte for en Del har erkendt Rigtigheden af et indtalt Beløb, straks give Sagsøgeren Dom for det af Sagsøgte saaledes anerkendte Beløb.

Domme af den Art, som de i foregaaende Stykke omhandlede, ere dog kun at anse som Bestanddele af den endelige Dom, i hvilken de blive at lægge til Grund og saa vidt fornødent at optage; en saadan Dom kan ikke særskilt fuldbyrdes, medmindre Retten særlig bestemmer, at den mod eller uden Sikkerhedsstillelse straks kan fuldbyrdes.

§ 273.

Naar en Part ønsker Bevis optaget for en udenlandsk Domstol, kan han af den Ret, for hvilken Sagen henstaar, eller, naar Søgsmal endnu ikke er tingfæstet, af den Ret, ved hvilken Søgsmålet eventuelt vil være at anlægge, begære udfærdiget en Anmodning til vedkommende Ret i det fremmede Land om Foretagelse af den paagældende Retshandling. For at Begæringen kan tages til Følge, maa Parten meddele de Oplysninger, som kræves til Anmodningens Udfærdigelse. Ønskes saaledes Vidner forte, skulle de anføres ved Navn med Opgivelse af deres Bopæl og de særlige Forhold, hvorom deres Forklaring ønskes, samt de Dokumenter, som ønskes dem forelagte, eller som de opfordres til at fremlægge, nærmere opgives; saa vidt muligt skal der stilles bestemte Spørgsmaal til Vidnerne. Ønskes Skøn afgivet, skulle Skønsmændenes Egenskaber samt de Forudsætninger, der skulle lægges til Grund for Skønnet, tilstrækkeligt angives. Begæringen fremsættes efter de for Begæring om Bevisoptagelse ved danske Retter givne Regler.

Retten afgør ved Kendelse, om og i hvilken Udstrækning Begæringen skal efterkommes. Gaar Kendelsen ud paa, at Begæringen helt eller delvis skal efterkommes, skal den indeholde de fornødne Oplysninger til Anmodningens Udfærdigelse, samt fastsætte den Sikkerhed, som Parten skal stille for de Omkostninger, som skønnes at ville medgaa til Bevisoptagelsen, og den Tid, inden hvilken Sikkerheden skal være stillet. Naar Sikkerheden er stillet, udfærdiger Rettens Formand en Anmodning til vedkommende Domstol om, at Bevisoptagelse maa finde Sted. Anmodningen skal, paa Grundlag af det i Kendelsen oplyste, indeholde en kort Fremstilling af det Forhold, der ligger til Grund for Sagen, samt en nøjagtig Angivelse af, hvad der begæres foretaget, hvorhos den skal oplyse, hvorvidt nogen af Parterne skal varsles til Forretningen, og i bekræftende Fald Varslets Længde. Anmodningen tilstilles Justitsministeriet til videre Foranstaltning.

Skal Parts Ed aflægges ved fremmed Domstol, fremsættes Begæring om dens Aflæggelse for den Ret, der har afsagt Edsdommen.

Anmodninger fra fremmede Retter om Bevisoptagelse eller andre retslige Handlinger blive alene at efterkomme, naar de fremsendes gennem Justitsministeriet, jfr. i øvrigt §§ 172 og 311.

Kapitel 25.

Om Parternes og Trediemands Forpligtelse til at fremlægge synbare Bevismidler.

§ 274.

Dokumenter, som ere i Partens Besiddelse, eller som han uden Rettens Medvirkning kan forskaffe sig, maa fremlægges overensstemmende med de i 2det Afsnit indeholdte Regler, jfr. navnlig §§ 327, 337, 388 og 410.

§ 275.

Vil en Part beraabe sig paa Dokumenter, der ere i Modpartens Værge eller under hans Raadighed, kan han opfordre denne til at fremlægge dem. Sker dette ikke, kan Parten efter at have angivet de Kendsgjerninger, der ved Dokumentet skulle bevises, begære, at det ved Rettens Kendelse skal paalægges Modparten at fremlægge Dokumentet i et af Retten fastsat Retsmøde. Ubeføjet Undladelse heraf kan Retten i saa Fald tillægge Virkning i Overensstemmelse med Grundsætningen i § 259, sidste Stykke. Det samme gælder ogsaa, naar vedkommende for at hindre Dokumentets Fremlæggelse har odelagt det eller uden Nødvendighed givet det fra sig.

Paastaar vedkommende Part, at der i Dokumentet tillige indeholdes Oplysninger, som ere denne Sag uvedkommende, og som han ikke ønsker bekendtgjorte, bestemmer Retten, paa hvilken Maade Dokumentet skal fremlægges.

Nægter vedkommende Part at være i Besiddelse af det angivne Dokument, paahviler det den, som fordrer dets Fremlæggelse, at bevise hans Besiddelse deraf.

§ 276.

Trediemand er pligtig til paa Opfordring at fremkomme med Dokumenter, naar vedkommende Part enten er Medejер af dem eller i øvrigt har en af Processen uafhængig Ret til at benytte dem som Bevis for sine Rettigheder.

Men selv hvor dette ikke er Tilfældet, skal Trediemand være pligtig at bidrage til Sagens Oplysning ved at give Retten og Parterne Adgang til Benyttelse eller Besigtigelse af Dokumenter, der ere hans Raadighed undergivne, men dog kun, for saa vidt Dokumenternes Fremførelse ikke vilde kunne skade ham selv eller paadrage ham Udgifter eller betydelig Ulejlighed.

§ 277.

Den Part, der vil benytte et under Trediemands Raadighed værende Dokument som Bevis, kan fremsætte Begæring om, at det maa paalægges Trediemand paa Partens egen Bekostning at fremlægge Dokumentet. Saadan Begæring maa indeholde en nøjagtig Opgivelse af de Fakta, der ved Dokumentet skulle bevises, samt nærmere Forklaring angaaende de Grunde, hvorfor Parten antager, at den opgivne Trediemand er i Besiddelse af Dokumentet og pligtig at fremlægge det.

Retten kan derefter ved Kendelse paalægge Trediemand at fremlægge Dokumentet i et nærmere bestemt Retsmøde eller forinden oversende det til Retten, som da besørger det fremlagt. Vedkommende Part har at drage Omsorg for denne Kendelses ufortøvede Forkyndelse for Trediemand: Forsømmelse hermed anses som Fræfaldelse af Begæringen om Dokumentets Fremførelse.

Fremkommer Dokumentet ikke i Retsmødet, maa i dette de Indsigelser fremsættes, vedkommende Trediemand tror at kunne gøre. Disse forhandles og paakendes efter de om Vidner givne Regler i §§ 167, sidste Stykke, og 168.

Imod den Trediemand, der ubeføjet udebliver eller undlader at efterkomme Rettens Paalæg, anvendes de for Vidner foreskrevne Tvangsmidler, jfr. § 167.

§ 278.

Naar en Syns- eller Skønsforretning skal finde Sted, have Parterne at give de udmeldte Mænd Lejlighed til at bese eller gøre sig bekendte med Forretningens Genstand, for saa vidt denne er i deres Værgе eller under deres Raadighed. Naar en Part vægrer sig ved at efterkomme Synsmændenes og Modpartens Opfordring i saa Henseende, bliver han at behandle efter Grundsætningen i denne Lovs § 259, sidste Stykke.

Er Forretningens Genstand i Trediemands Værgе, og nægter han de udmeldte Adgang til at iagttage den, kan vedkommende Part derom henvende sig til den Ret, hvor Afhjemlingen skal ske. Skønner Retten, at Trediemands Vægning ifølge Grundsætningerne i § 276 er ubeføjet, paalægges det ham at tilstede Synsmændene Adgang inden en vis Frist. De i § 277 givne Regler blive i øvrigt i saadant Tilfælde at anvende.

Kapitel 26.

Afhøring af Parter og Parts Ed.

§ 279.

Retten kan efter Modpartens Paastand indkalde en Part til personligt Møde for at besvare Spørgsmaal sigtende til Sagens Oplysning.

Om Partens Mødepligt i denne Henseende gælde følgende Regler:

Ingen er — forsaavidt han ikke særlig har forpligtet sig dertil — pligtig at møde for en Underret (jfr. § 333) udenfor den Underretskreds, i hvilken han bor eller opholder sig, naar han vilde komme til at rejse mere end 70 Kilometer paa Jærnbane eller Dampskib eller 25 Kilometer paa anden Maade eller en tilsvarende Veglængde delvis paa Jærnbane eller Dampskib og paa anden Maade for at naa hen til Retten.

For Landsret eller for Højesteret er i Reglen ingen, som ikke særlig har forpligtet sig dertil, pligtig at møde udenfor den Landsretskreds, hvor han bor eller opholder sig, naar han vilde faa længere at rejse hen til Retten end 140 Kilometer paa Jærnbane eller Dampskib eller 50 Kilometer paa anden Maade eller en tilsvarende Veglængde delvis paa Jærnbane eller Dampskib og paa anden Maade.

Ved Beslutning af Retten eller dens Formand, der bliver at paaberaabe i Indkaldelsen, kan det dog paalægges en fjernere boende Part at give Møde for Landsret eller Højesteret, naar det maa anses for at være af særlig Betydning for Sagens Oplysning.

Hvor ikke foranstaaende Regler eller Partens Helbredstilstand er til Hinder derfor, og hvor heller ikke andet er særlig bestemt (se § 333) have Parter, hvis Forklaring skal benyttes som Bevis under Domsforhandling, at møde og aflægge Forklaring for den Ret, der skal dømme i den paagældende Sag, medmindre dette efter Rettens Skøn vilde medføre Vidtløftiggørelse af Forhandlingerne eller Ulemper for Parten eller Bekostning som ikke vilde staa i rimeligt Forhold til Sagens Genstand eller den Betydning, Forklaringen kan antages at have for Sagens Oplysning.

Naar en Part ikke kan eller skal møde for vedkommende dømmende Ret (eller den i § 333 omhandlede Underret), bliver den at afhøre ved Underretten paa det Sted, hvor den bor eller opholder sig. I Sager, der behandles skriftlig for Landsret eller Højesteret, forholdes efter §§ 367, 393 og 416.

De i §§ 151—52 og § 147 indeholdte Regler om Vidner finde med de fornødne Lempelser Anvendelse, naar saadan Forklaring fordres afgiven.

§ 280.

Enhver Part kan frivillig fremstille sig og begære personlig at afgive sin Forklaring. Dette tilstedes ham i Almindelighed, medmindre Retten anser det for at være uden Nytte i Henseende til Sagens Oplysning. Den Part, der fremstiller sig for at afgive Forklaring, er pligtig at besvare de yderligere Spørgsmaal, som Modparten eller Retten maatte gøre ham. Herved ere Reglerne i § 279, 6te Stykke, anvendelige, uden at de i bemeldte Paragrafs 3die og 4de Stykke nævnte Afstandsbestemmelser fritage Parten for at aflægge Forklaringen for den dømmende Ret.

§ 281.

Naar en Part afgiver Forklaring i Henhold til de to foregaaende Paragraffer, finde de i §§ 154, 157, 158, 160—63 og 168 indeholdte Regler Anvendelse med de fornødne Lempelser.

§ 282.

Naar en Part, der er tilsagt til personligt Møde, uden oplyst lovligt Forfald udebliver, eller naar Parten, hvad enten han er tilsagt eller har mødt frivilligt, ikke svarer paa de ifølge foregaaende Paragraf stillede Spørgsmaal, eller Svaret ikke har tilstrækkelig Bestemthed, kan Retten fortolke Udeblivelsen, Tavsheden eller Ubestemtheden paa den for Modparten gunstigste Maade og navnlig lægge dennes Fremstilling til Grund for Paakendelsen.

Er en efter §§ 279—80 afgiven Forklaring usandfærdig, finde Straffelovens §§ 146 og 148 Anvendelse.

§ 283.

Retten kan efter sit Skøn enten tillade den Part, hvem Bevisbyrden paahviler, at bekræfte fremsatte faktiske Anbringender med Ed eller paalægge Modparten edeligt at benægte imod ham anførte Kendsgerninger.

Eden kan kun angaa Kendsgerninger, om hvilke Parten har personlig Kundskab.

Parts Ed kan ikke aflægges af Personer, der ifølge § 165 eller § 166 Nr. 1—3 ikke vilde kunne edfæstes som Vidner.

I Stedet for Partsed træder under de i § 165 angivne Betingelser en Forsikring „paa Ære og Samvittighed“.

§ 284.

Den, som paaberaaber sig et Dokument, der angiver sig som udstedt af Modparten, kan forlange, at det i Tilfælde af, at tilstrækkeligt Bevis for, at Dokumentet er ægte eller uægte, ikke findes at være tilvejebragt, paalægges Modparten edeligt at benægte dets Ægthed. En tilsvarende Ret tilkommer den Part, som paaberaaber sig Indholdet af sin autoriserede og ordentligt førte Handelsbog, medmindre Handelsbog staar mod Handelsbog.

Er en Person sigtet af en Kvinde for at være Fader til et af hende født uægte Barn, kan det i Sager om Underholdsbidrag til Barnet eller Bidrag til Barselfærdsgiffter forlanges, at det enten paalægges den Sigtede edeligt at fralægge sig Fader-

skabet eller tillades Kvinden, for saa vidt hun er Sagsøger, edeligt at bekræfte sin Sigtelse, alt dog kun saafremt der ikke findes tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis for eller mod Sigtelsen.

§ 285.

Parts Ed tilstedes eller paalægges ved en foreløbig Dom (Edsdom), der affattes alternativt, men ikke er eksigibel.

Naar Edsdommen er afsagt, bestemmer Retten Sted og Tid for Edens Aflæggelse. Eden aflægges i Reglen for den Ret, der har afsagt Dommen. Dog kan det, hvor Forholdene lægge betydelige Hindringer i Vejen herfor, efter Begæring af den, hvem Ed er paalagt, tillades ham at aflægge Eden for Underretten paa det Sted, hvor han bor eller opholder sig. Ret kan sættes paa den paagældendes Bopæl, naar han paa Grund af Sygdom ikke kan forlade samme. Skal Eden aflægges for den Ret, der har afsagt Dommen, berammes et Retsmøde ikke senere end 14 Dage fra Dommens Afsigelse til Edens Aflæggelse. Skal Eden aflægges ved Underretten paa det Sted, hvor den paagældende bor eller opholder sig, bestemmer den Ret, der har afsagt Dommen, en Frist til Edens Aflæggelse, ikke længere end 4 Uger fra Dommens Afsigelse, og udsætter herefter Sagen. Den, hvem Ed er paalagt, har da at henvende sig til Underretten for at faa et Møde berammet til Edens Aflæggelse inden den fastsatte Frist, hvorhos han med et Varsel af mindst en Uge har at kalde Modparten til dette Møde. Under særegne Omstændigheder, saasom naar en af Parterne bor udenfor Riget, kunne saavel de nævnte Frister for Edens Aflæggelse som Varslet til Modparten forlænges ved Beslutning af den Ret, der har afsagt Dommen.

§ 286.

I det til Edens Aflæggelse bestemte Retsmøde skal Eden aflægges, saafremt ikke Sagen udsættes paa Grund af anmeldt lovligt Forfald for en af Parterne, uovervindelige Hindringer for Retten og desl. Kan den, hvem Ed er paalagt, paa Grund af Omstændigheder, der oplyses efter Edsdommens Afsigelse, ikke aflægge Eden, maa dette oplyses for den Ret, for hvilken Eden skulde have været aflagt, eller for den Ret, der har afsagt Dommen.

Dersom den, hvem Ed er paalagt, udebliver uden lovligt Forfald, anses han at have nægtet Edens Aflæggelse. Edssagen kan genoptages, naar hans Udeblivelse skyldes lovligt Forfald, og han inden en Uge begærer det. Bestemmelserne i § 353 finde derved Anvendelse med de fornødne Lempelser. Modpartens Udeblivelse er ingen Hindring for Edens Modtagelse.

Forinden Eden aflægges, kan Retten gøre Parten passende Forestillinger og ved Spørgsmaal forvise sig om, at han tilfulde forstaar Edstemaet. Finder Retten i Henhold hertil eller paa Grund af den Maade, hvorpaa Parten udtaler sig om Sagen, eller af andre Grunde Betænkelighed ved at modtage Eden, kan den udsætte Sagen til et følgende Retsmøde eller endog ved en Kendelse nægte at stede ham til Edsaflæggelse. Gøres der Indsigelse mod Edens Aflæggelse, og saadan Indsigelse forkastes ved Dommerens Kendelse, bliver det i denne at bestemme, om Kære skal have opsættende Virkning.

De Erklæringer eller Udtalelser af Parten, som have fremkaldt Rettens Betænkelighed ved Edens Aflæggelse, tilføres Retsbogen.

§ 287.

Naar Eden er aflagt, eller naar den efter Bestemmelserne i § 286 ikke længer kan aflægges, sluttes Edssagen, og saafremt Edens Aflæggelse har været henlagt til

Underretten paa det Sted, hvor den edsplichtige bor eller opholder sig, tilstiller vedkommende Part snarest muligt den Ret, der har afsagt Edsdommen, en Udskrift af Edssagen. Sidstnævnte Ret afgør da, efter, saa vidt dertil findes Anledning, at have givet Parterne Lejlighed til at ytre sig, hvilket af de i Edsdommen nævnte Alternativer der skal staa ved Magt, eller om der, hvor den i Edsdommen som Alternativ bestemte Edsaflæggelse ikke kan finde Sted, skal gives en ny Dom. Denne Afgørelse er den endelige Dom i Sagen, og fra den regnes Fuldbyrdelsesfristen samt Ankefristen

Kapitel 27.

Sagsomkostninger og Rettergangsboeder.

§ 288.

Enhver Part har at betale de Omkostninger, som foranlediges ved processuelle Skridt, der af ham begæres eller sættes i Bevægelse, dog med Forbehold af Ret til at faa dem erstattede af Modparten ifølge nedenstaaende Regler.

Omkostningerne ved processuelle Skridt, som Retten anordner, kunne foreløbig kræves betalte enten af den Part, i hvis Interesse Retten anser det foretagne at være, eller af begge Parter i det Forhold, som Retten bestemmer.

§ 289.

Den tabende Part er pligtig at erstatte Modparten de ham ved Retssagen paaførte Udgifter, for saa vidt Parterne ikke selv have truffet en anden Overenskomst, eller Retten i særlige Omstændigheder finder skellig Grund til at gøre Afvigelse fra denne Regel.

Udgifter, der ikke have været hensigtsmæssige for Sagens forsvarlige Udførelse, erstattes ikke. Hvilke Udgifter der i det givne Tilfælde have været hensigtsmæssige, afgør Retten efter sit Skøn. Beløbet ansættes under eet til en rund Sum, saaledes at Udgift til Sagførersalær erstattes med et passende Beløb, og øvrige Udgifter saa vidt muligt erstattes fuldt ud. Tilkendelse af Sagens Omkostninger skadesløst eller efter Regning eller overhovedet paa anden Maade end med et bestemt, i Dommen fastsat Beløb kan saaledes ikke finde Sted, selv om der derom foreligger Overenskomst mellem Parterne.

Den Omstændighed, at enkelte Søgmaalsgrunde eller Indsigelser forkastes, eller enkelte Beviser anses ikke at oplyse noget i Sagen, medfører ikke i og for sig, at de herpaa anvendte Udgifter skulle som ikke fornødne udelukkes fra Erstatning.

Naar en Sag hæves, kan Retten efter Omstændighederne paalægge den ene Part helt eller delvis at erstatte Modparten dennes Sagsomkostninger eller bestemme, at hver af Parterne skal bære sine Omkostninger (ophæve Omkostningerne).

Har Sagsøgte lovlige tilbudt Sagsøgeren, hvad der kan tilkomme denne, bør Sagsøgeren erstatte Sagsøgte Udgifterne ved den derefter følgende Del af Processen.

§ 290.

Naar Sagen i det hele afvises, betragtes den med Hensyn til Sagsomkostninger som tabt af Sagsøgeren.

§ 291.

Procesfæller hæfte solidarisk for Sagsomkostninger. Dog kan Retten, naar Omstændighederne tale derfor, paalægge en enkelt eller enkelte af dem at udrede visse Dele af Omkostningerne.

§ 292.

For saa vidt en Sags Udfald er gjort afhængigt af den ene Parts Ed, bliver den ogsaa i Henseende til Sagsomkostningerne at betragte som vunden eller tabt af ham, eftersom Eden aflægges eller ikke.

§ 293.

Naar hver især af Parterne for en Del taber og for en Del vinder Sagen, blive Sagens Omkostninger delvis at paalægge en af Parterne eller at ophæve.

Dog kan Retten paalægge en Part at erstatte Modparten Sagens Omkostninger, naar dennes Paastand kun i en mindre betydelig Grad har været afvigende fra, hvad der bliver kendt for Ret, og ingen særskilte Omkostninger ere foranledigede ved Afvigelsen.

§ 294.

Den Part, som ved Anke eller Kære ikke opnaar nogen Forandring af den paaklagede Afgørelse, anses for saa vidt som tabende og har derfor ordentligvis at erstatte Modparten Ankesagens eller Kæremaalets Omkostninger.

§ 295.

Opnaas der ved Anke eller Kære en Forandring i den faldne Dom eller Kendelse, bliver der med Hensyn til Ankesagens eller Kæremaalets Omkostninger saavel som med Hensyn til Omkostningerne ved Sagens tidligere Behandling, for saa vidt herom skal træffes Afgørelse, at forholde efter de i §§ 289—93 givne Regler og Omkostningerne enten at paalægge Modparten eller at ophæve eller dele.

§ 296.

Den Part, som ved tilregnelig Fejl eller Forsømmelse har foranlediget spildte Møder, uforholdne Udsættelser, unyttig Bevisførelse eller andre overflødige og hensigtsløse processuelle Skridt, er, selv om han i øvrigt vinder Sagen, pligtig at erstatte Modparten de denne derved foraarsagede Udgifter.

§ 297.

Angaaende Omkostningerne ved enkelte Proceshandling eller Procesafsnit kan der straks træffes Afgørelse af Retten ved Kendelse, naar saadan Afgørelse, saasom i de i foregaaende Paragraf omhandlede Tilfælde, er uafhængig af Hovedsagens Udfald. Er særskilt Afgørelse ikke tilforn truffet, gøres der i den endelige Dom fornøden Bemærkning i Henseende til saadanne enkelte Proceshandling og Procesafsnit.

§ 298.

Sagførere og andre Rettergangsfuldmægtige kunne ifølge Modpartens Paastand under Sagen dømmes til at bære de Omkostninger, som de ved pligtstridig Opførelse have foraarsaget. Den, der nedlægger saadan Paastand, skal drage Omsorg for, at der gives Sagføreren eller Rettergangsfuldmægtigen fornøden Løjlighed til at udtale sig om den.

§ 299.

Bestemmelsen i foregaaende Paragraf er ogsaa anvendelig paa Dommere i underordnede Instanser, naar Sagen indbringes for højere Ret, dog saaledes at den Dommer, over hvem Paastanden agtes nedlagt, skal underrettes herom, samtidig med at Ankestævning forkyndes for Modparten. Dommeren er da berettiget til at give Møde for den højere Ret og fremføre sit Forsvar. I Tilfælde af Kære er det tilstrækkeligt, at Paastanden over Dommeren optages i Kæreskriftet eller i den Tilførsel til Retsbogen, der træder i Stedet for denne.

§ 300.

En Udlænding er, naar han optræder som Sagsøger, og der af Sagsøgte fremsættes Forlangende derom paa Sagens første Tægtedag, pligtig til inden en af Retten bestemt Frist at stille en efter dens Skøn passende Sikkerhed for de Sagsomkostninger, som det kan blive paalagt ham at tilsvare Sagsøgte, medmindre Danske i vedkommende fremmede Stat ere fritagne for saadan Sikkerhedsstillelse. Stilles den forlangte Sikkerhed ikke, bliver Sagen at afvise.

§ 301.

Skønnes det, at en Part uden nogen rimelig Grund har anlagt Retssag eller rejst Anke eller Kære eller sat sin Modpart i den Nødvendighed at anlægge Sag eller indbringe Sagen for højere Ret, bliver han herfor ved Dommen at anse med Bøder fra 20 til 400 Kr.

§ 302.

Samme Straf idømmes for at have brugt opdigtede Udsættelsesgrunde eller andre Udflugter til at forhale Sagen eller at skille Modparten ved hans Ret, saavel som for ikke at have givet behørigt Møde ved den befalede Forligsmægling, dog at Bøden for det sidstnævnte Forhold kan gaa ned til 4 Kr. eller, i Underretssager, til 2 Kr.

§ 303.

De i §§ 301—02 givne Straffebestemmelser medføre ingen Indskrænkning i Adgangen til at drage den skyldige til Ansvar efter Straffelovens almindelige Bestemmelser, hvor disse i øvrigt ere anvendelige.

§ 304.

Straf i Henhold til §§ 301—02 kan ved Dommen paalægges ikke blot Parten, men ogsaa hans Rettergangs fuldmægtig eller efter Omstændighederne begge.

§ 305.

De i dette Kapitel omhandlede Straffe idømmes uden Paastand, naar Retten af det i Sagen foregaaede kan skønne, at Betingelserne for Straffens Anvendelse ere til Stede, ligesom en idømt Straf, naar Sagen er indbragt for overordnet Ret, og Betingelserne for Straffens Anvendelse ikke findes at være til Stede, uden Paastand ophæves.

§ 306.

Ved Tvistigheder, som afgøres af Foged- eller Skifteretter, finde Bestemmelserne i nærværende Kapitel ikke Anvendelse i første Instans.

*Kapitel 28.***Fri Proces.**

§ 307.

For saa vidt fri Proces ikke er hjemlet ved særlig Lovbestemmelse, kan den meddeles, naar

- 1) den paagældendes Forfatning er saadan, at han ikke uden at savne det nødvendige til sin og Families Underhold eller til Fortsættelse af sin Næringsdrift kan afholde de med Sagens Udførelse forbundne Omkostninger og Udgifter, hvorom der i Almindelighed skal tilvejebringes Attester, i København fra vedkommende Rodemester og udenfor København enten fra vedkommende Byraad (Sogneraad) eller fra Præst eller Underørighed, og
- 2) det efter de Oplysninger, som kunne have om Sagens Beskaffenhed, er at formode, at paagældende har rimelig Grund til at føre Proces.

Med Hensyn til Udlændinge kræves desuden, at vedkommende fremmede Stat ikke stiller Danske ringere end Indlændinge i her omhandlede Henseende.

§ 308.

Ved Meddelelse af fri Proces opnaas:

- 1) Fritagelse for Betaling af Retsafgift.
- 2) Fritagelse for Udgifter til Stævningmænd, til Brevporto og Avisbekendtgørelser samt til Rejseudgifter, Dagpenge og anden Betaling til Vidner, Syns- eller Skøns- mænd o. desl., hvilke Udgifter i saa Fald afholdes af det offentlige.
- 3) Understøttelse ved Beskikkelse af Sagfører til uden Vederlag af Parten at udføre Sagen, for saa vidt saadan Sagførerhjælp ikke skønnes at være unødvendig eller af den paagældende frafaldes.
- 4) Meddelelse uden Betaling af de Udskrifter og Beskrivelser, som maatte behøves.

Meddelelse af fri Proces har ingen Indflydelse paa Forpligtelsen til at erstatte Modparten Sagens Omkostninger, lige saa lidt som paa dennes Forpligtelse til at udrede Sagens Omkostninger, som om fri Proces ikke var meddelt.

§ 309.

Andragende om at erholde fri Proces fremsættes skriftligt, for saa vidt Underrets- og Landsretssager angaar, for Justitiarius i vedkommende Landsret, for saa vidt Sø- og Handelssager i København angaar, for Formanden i Sø- og Handelsretten og, for saa vidt Højesteretssager angaar, for Højesterets Justitiarius.

Bevilges Andragendet, har vedkommende Justitiarius eller Formand efter Omstændighederne at beskikke — eller, for saa vidt Underretssager angaar, at paalægge vedkommende Underretsdommer at beskikke — en Sagfører til at udføre Sagen og træffe de videre fornødne Bestemmelser.

§ 310.

Den givne Tilstaaelse af fri Proces ophører, naar Parten dør. Den kan tages tilbage, naar de Forudsætninger, under hvilke den er meddelt, vise sig ikke at have været til Stede eller at være bortfaldne.

§ 311.

Meddelelse af fri Proces udstrækker sine Virkninger til hele Sagen i den Instans, derunder til den for at opnaa ny Foretagelse af Sagen for samme Ret foreskrevne Procedure, samt til Eksekution.

Naar Retshandlinger skulle foretages efter Begæring af udenlandsk Myndighed, beskikkes der af Rettens Formand, saa vidt fornødent gøres, Sagførere til at varetage Parternes Tarv, og Sagen behandles foreløbig, som om fri Proces var meddelt, men Regning indgives til vedkommende udenlandske Myndighed over Retsafgifter, Sagførersalærer og andre af Sagen flydende Omkostninger.

§ 312.

Afgørelser, hvorved fri Proces tilstaas, kunne ikke paaklages for højere Ret; imod Afgørelser, ved hvilke den nægtes eller tages tilbage, kan Kære til Højesteret finde Sted.

§ 313.

Justitsministeriet skal i samme Omfang som hidtil være berettiget til at tilstaa fri Proces, saaledes at Virkningen er den i § 308, § 310 og § 311, 1ste Stykke, angivne.

Fri Proces tilkommer i de i § 432 og § 434, jfr. § 443, ommeldte Sager henholdsvis Justitsministeren og Øvrigheden.

§ 314.

Bestemmelserne i Lov om Sagførersalær m. m. af 24. Maj 1879 forblive gældende i borgerlige Sager.

Andet Afsnit.

Rettergangsmaaden.

Kapitel 29.

Forberedelse af Domsforhandling i Sager, der i første Instans henhøre under Landsretterne.

§ 315.

Processen indledes med Stævning. I denne skulle begge Parter være betegnede med Navn og Stilling og deres Bopæl eller Opholdssted være angivet, hvorhos den skal indeholde Sagsøgerens Paastand og en kort Fremstilling af de Kendsgerninger, hvorpaa Paastanden støttes, samt en Opfordring til Sagsøgte om at møde og fremkomme med sit Svar paa Sagens første Tægtedag (jfr. endvidere § 327).

Parterne kunne dog, naar de efter Overenskomst begge møde for Retten (jfr. § 318), og Sagen er anmeldt for denne senest Dagen før Retsmødet, uden Stævning begære Sagen foretagen. Sagsøgeren har i saa Fald at fremlægge en skriftlig Angivelse af sin Paastand og af de Kendsgerninger, hvorpaa den støttes.

§ 316.

Efter at i fornødent Fald Varslet er fastsat (jfr. § 317), bliver Stævningen der udtages til den Underret, under hvilken Sagens Paadømmelse vilde høre, saafremt Landsretsbehandling ej var anvendelig, med Angivelse af den tidligste Tid for Sagens første Tægtedag, at indlevere paa den nævnte Underrets Kontor til Paategning om Dag og Tid, da Sagen falder i Rette, hvorefter den tilbagegives Sagsøgeren til videre Foranstaltning.

§ 317.

Har Sagsøgte Bopæl i den ovennævnte Underrets Retskreds, skal Sagsøgeren lade Stævningen forkynde med 14 Dages Varsel. Bor Sagsøgte udenfor nævnte Kreds, er Varslet 3 Uger, medmindre han har Bopæl paa Færøerne, Island, Grønland, de vestindiske Øer eller i Udlandet, i hvilket Tilfælde, saavel som naar det ikke vides, hvor Sagsøgtes Bopæl er, Varslet bestemmes af Landsrettens Justitiarius.

Maa det antages, at Sagsøgte ikke har nogen Bopæl, træder hans Opholdssted i Stedet for Bopæl i Henseende til Stævnevarslet.

Under særlige Omstændigheder kan det lovbestemte Varsel af Landsrettens Justitiarius forkortes efter Sagsøgerens Begæring.

Forinden Landsrettens Justitiarius fastsætter et Varsel, hvilket sker ved Paategning paa Stævningen, der i dette Øjemed indsendes til ham af vedkommende Underretsdommer, kan han afkræve Sagsøgeren nærmere mundtlige eller skriftlige Oplysninger.

§ 318.

Paa Sagens første Tægtedag skal Sagsøgeren møde for den i § 316 nævnte Underret og fremlægge Stævning eller den i § 315. 2det Stykke, omhandlede Angivelse. Undlader han dette, bliver Sagen straks af vedkommende Underretsdommer at afvise, og der tilkendes den Sagsøgte, der har givet forgæves Møde, Sagsomkostninger, for saa vidt han ikke frafalder Paastand derom. Samme Virkning har Sagsøgerens Udeblivelse eller Undladelse af at foretage de til Sagens Fortsættelse hørende Skridt ved senere Retsmøder, indtil Skriftvekslingens Slutning.

I de Sager, i hvilke der skal prøves Forlig for Forligskommissionen, fremlægges Indkaldelse til denne samt Bevis for, at Forligsprøve er foretagen.

Sagsøgerens Udeblivelse forhindrer ikke, at der gives Sagsøgte Dom for de før Udeblivelsen tingfæstede Modkrav.

§ 319.

Udebliver den lovligt stævnedes Sagsøgte, afsiger vedkommende Underretsdommer efter Sagsøgerens Begæring Dom i Henhold til hans mundtlige Fremstilling af Sagen, der dog kan indskrænke sig til en Henvisning til Stævningen og de vedlagte Dokumenter. Herved bliver imidlertid at iagttage, at ingen Paastande eller Søgsmålsgrunde, der ligge udenfor Stævningens Indhold, kunne tages i Betragtning, og at Sagen, naar det fremkomne viser, at Stævningens Angivelse af de faktiske Omstændigheder i væsentlige Henseender er urigtig eller ufuldstændig, afvises.

Sagsøgeren kan dog i Stedet for saadan Udeblivelsesdom begære Sagen udsat og skal da lade forkynde Udskrift af det i Retsmødet forefaldne for Modparten med et af Retten fastsat Varsel.

Ovenstaaende Bestemmelser komme ogsaa til Anvendelse, naar Sagsøgte udebliver ved et senere Retsmøde uden at have afgivet noget Svar i Sagen. At Sagsøgte, efter at have svaret i Sagen, udebliver inden Domsforhandlingen, berettiger ikke Sagsøgeren til at begære Udeblivelsesdom og afskærer ikke Sagsøgte fra senere at møde i Sagen.

§ 320.

Møder Sagsøgte uden at rejse Indsigelse, gives efter Sagsøgerens Begæring Dom i Overensstemmelse med Paastanden, hvilken Dom ligeledes afsiges af den i § 316 nævnte Underretsdommer.

§ 321.

Vil Sagsøgte bestride Sagsøgerens Paastand, maa han paa Sagens første Tægtedag, jfr. dog § 324, fremlægge et Svarskrift, indeholdende hans Paastand og en kort Fremstilling af hans Benægtelser og Indsigelser og i det hele af de Kendsgerninger, hvorpaa hans Forsvar grunder sig. Vil han gøre Modfordringer gældende, maa de Kendsgerninger anføres, hvorpaa de støttes.

Sagsøgte maa i Svarkriftet fremsætte alle sine Formalitetsindsigelser, men kan foreløbig indskrænke sig hertil med udtrykkeligt Forbehold af Realitetsindsigelser, hvis ogsaa saadanne have.

Den Indsigelse, at Stævningen er urigtig forkyndt, eller at Varslet har været for kort, kan ikke bevirke Sagens Afvisning, men kun berettigede til Udsættelse.

§ 322.

Sagsøgeren kan kræve Udsættelse for at gøre sig bekendt med Sagsøgtens Svarkrift og eventuelt til yderligere Skriftveksling. Retten fastsætter da en Frist, inden hvis Udlob Sagsøgeren skal meddele Sagsøgte sine yderligere Bemærkninger, og en Frist for Sagsøgte til Afgivelse af Gensvar og berammer tillige et nyt Retsmøde, i hvilket bemeldte Skrifter fremlægges.

En fortsat Skriftveksling tilstedes kun undtagelsesvis, hvor Sagens Beskaffenhed skønnes at gøre den nødvendig. Retten bestemmer da ny Frister dertil samt berammer et nyt Retsmøde.

Af ethvert Processkrift, som ikke inden Fremlæggelsen er meddelt Modparten, skal en Genpart overgives denne samtidig med Fremlæggelsen.

§ 323.

Har Sagsøgte i sit Svarkrift behandlet saavel Sagens Formalitet som dens Realitet, kan Sagsøgeren foreløbig indskrænke sig til at udtale sig om Formaliteten. Naar der har fundet en særskilt Skriftveksling Sted om Formaliteten, kan enhver af Parterne fordre denne paakendt, inden der skrives til Realitetens Behandling.

Paakendelse af Sagens Formalitet sker i saa Tilfælde ved, at den i § 316 nævnte Underret efter at have optaget Sagen indsender en Udskrift af Retsprotokollen og Sagens Dokumenter, deriblandt de mellem Parterne veklede Processkrifter, til Landsretten, der træffer Afgørelse paa det foreliggende skriftlige Grundlag. I Tilfælde af, at Sagen ikke i det Hele afvises, skal Landsretten ved Formalitetskendelsens Afsigelse henvise Sagen til vedkommende Underret til Fortsættelse af Sagens Forberedelse til Domsforhandling i Realiteten.

§ 324.

Naar Omstændighederne tale derfor, kan den i § 316 omhandlede Underret efter Begæring tilstaa den Part Udsættelse, der ikke i rette Tid har fremlagt eller meddelt sine skriftlige Bemærkninger, eller tillade ham at lade det fornødne tilføre Retsbogen.

§ 325.

Anser en Part Modpartens Udtalelser om Sagens Sammenhæng for at lide af Uklarhed eller andre Mangler, som ikke efter hans Opfordring ere afhjulpne under

Skriftvekslingen, bliver i det i § 322 omhandlede Møde eller efter Omstændighederne i et nyt af vedkommende Underret berammet Møde Skriftvekslingens Resultat paa de omspurgte Punkter at fastslaa i en Tilførsel til Retsbogen, efter at der har været givet Parterne Lejlighed til mundtlig at udtale sig, eller om fornødent ved Rettens Kendelse.

Udebliver den Part, der har rejst Spørgsmaalet, fra Forhandlingen, bortfalder denne. Udebliver den anden Part, eller nægter han at svare, anses Skriftvekslingen paa de omspurgte Punkter at skulle forstaas saaledes, som det af Modparten angives, for saa vidt dette ikke strider mod det øvrige Indhold af Skriftvekslingen.

§ 326.

Naar en Part, efter at Skriftvekslingen er sluttet, uden Modpartens Samtykke ønsker at forandre eller udvide sine Paastande eller at fremføre ny Anbringender, kan han i den Anledning begære et Retsmøde berammet for vedkommende Underret. saafremt dette kan finde Sted inden Domsforhandlingen. Mindst 3 Dage inden Mødet skal han skriftlig meddele Modparten, hvad han agter at fremkomme med, og hvorfor det først nu fremkommer, samt underrette ham om Retsmødet. I dette afgør Retten, om det efter Omstændighederne, og navnlig fordi det findes undskyldeligt, at Parten ikke tidligere har fremsat sine ny Paastande eller Anbringender, kan tilstedes ham at fremføre dem som Tillæg til Skriftvekslingen. I bekræftende Fald fremlægges det omspurgte straks eller tilføres Retsbogen, og der tiltaas efter Begæring den fornødne Udsættelse i Anledning af det saaledes fremførte.

Udebliver den Part, der har begært Mødet, bortfalder Andragendet; udebliver Modparten, anses de for Andragendet paaberaabte Grunde for beviste.

§ 327.

Paaberaaber en Part sig i Skriftvekslingen Dokumenter, der ere i hans Besiddelse, bør disse i Original eller Genpart følge med vedkommende Processkrift til Udlaan til Modparten. Hvis en fuldstændig Genpart vilde medføre betydeligere Vanskelighed eller Bekostning, er det tilstrækkeligt, at Genparten omfatter den Del af Dokumentet, som vedrører Sagen. Naar de originale Dokumenter ikke udlaanes til Modparten, skulle de henlægges paa Rettens Kontor til Modpartens Eftersyn i en Tid af mindst en Uge umiddelbart efter Processkriftets Meddelelse eller Fremlæggelse.

§ 328.

Begge Parter kunne til Retsbogen opgive en i den paagældende Underretskreds boende Person, til hvem alle processuelle Meddelelser skulle rettes. I Mangel af saadan Opgivelse skulle Meddelelserne ske til den for eller med Parten optrædende Sagfører, saafremt han har Bopæl eller Kontor i bemeldte Kreds, og ellers, saavel som naar Parten ikke benytter Sagfører, under samme Betingelse til Parten selv. Udenfor de nævnte Tilfælde kunne Meddelelserne afgives paa vedkommende Underrets Kontor, forudsat at vedkommende Part i et Retsmøde er gjort opmærksom herpaa.

§ 329.

Naar Skriftvekslingen er sluttet, kan Sagsøgeren saa vel som ogsaa Sagsøgte, saafremt Modkrav ere tingfæstede, i et Retsmøde begære Sagen henvist til Domsforhandling ved den paagældende Landsret. Ønsker imidlertid en af Parterne Udsættelse for at føre Bevis, kan en passende Udsættelse hertil tiltaas, for saa vidt det af Underretten skønnes at være nødvendigt, for at vedkommende Part tilbørlig kan

varetage sit Tarv. Til Oplysning herom finder, for saa vidt fornødent, en mundtlig Forhandling Sted, hvorunder Parterne efter kortelig at have fremstillet, hvorom Sagen drejer sig, angive, hvorvidt de agte at føre Bevis, og i bekræftende Fald for hvad og paa hvilken Maade.

§ 330.

I det i forrige Paragraf omhandlede Retsmøde træffer vedkommende Underret derhos efter Begæring Bestemmelse om Indkaldelse af Parterne til personlig Afhøring i Henhold til § 279 samt, for saa vidt Udsættelse til Bevisførelse er tilstaaet, om Indkaldelse af de Vidner, der bo eller opholde sig i den paagældende Underretskreds, om Udmeldelse af Syns- eller Skønsmænd til Foretagelse af Syns- eller Skønsforretninger, der skulle foregaa i Underretskredsen, samt om det skal paalægges Modparten eller Trediemænd at fremkomme med Dokumenter m. m.

Skal personlig Afhøring af Parterne i Henhold til § 279 finde Sted, kan Retten bestemme, at Parternes Afhøring skal foregaa, forinden Bestemmelse tages om Indkaldelse af Vidner eller Udmeldelse af Syns- og Skønsmænd. Deslige Bestemmelser kunne ogsaa saavel før som senere træffes af Retten i eller udenfor et Retsmøde, og hvis den, naar Begæring om at erholde en saadan Bestemmelse fremkommer, finder det hensigtsmæssigt, kan den kræve Modpartens mundtlige eller skriftlige Udtalelser om Spørgsmaalet. Naar den Omstændighed, som ønskes bevist, skønnes at være uden Betydning for Sagen, eller naar Modparten under Skriftvekslingen har erkendt den eller til Retsbogen erklærer ikke at ville benægte den, tilstedes Bevisførelse ikke.

Parterne kunne ikke fordre nogen foreløbig eller særskilt forudgaaende Bestemmelse af Retten om Bevisbyrdens Fordeling.

§ 331.

Vidneførsel, der skal tjene til Oplysning i en borgerlig Sag, kan i Reglen først foregaa, naar denne Sag er anlagt, jfr. § 256. Naar paagældende Part staar i Fare for at miste sit Bevis eller i øvrigt gør det sandsynligt, at han har særlig Interesse i, at Beviset optages tidligere, kan han dog begære, at Vidneførselen foregaaer forinden.

Vidneførsel indledes med, at vedkommende Part indgiver skriftlig Begæring herom til Underretten paa det Sted, hvor Vidnet bor. Saafremt Vidneforklaringen er bestemt til Brug under en Søsag, tiltrædes denne Ret udenfor København af to søkyndige Medlemmer; i København træder Sø- og Handelsretten i den almindelige Underrets Sted. Begæringen skal indeholde Angivelse af den Sag, i Anledning af hvilken, og af den Person, mod hvem Vidneførselen skal foregaa, Opgivelse af det, hvorfor Bevis søges tilvejebragt, og af Vidnernes Navne m. v., samt Angivelse af de Omstændigheder, som skulle berettige til Vidneførselen. Retten kan paalægge Parten yderligere at oplyse Rigtigheden af sine Anbringender. Den træffer derefter i eller udenfor et Retsmøde Bestemmelse, om Vidneførselen kan tilstedes. Nægtes dette, kan Parten inden en Uge iværksætte Kære herover til højere Ret.

§ 332.

Begæring om Udmeldelse af Syns- eller Skønsmænd indgives til Underretten paa det Sted, hvor Genstanden for Syns- eller Skønsforretningen befinder sig. Angaar Syns- eller Skønsforretningen ikke nogen legemlig Genstand, indgives Begæringen til den i § 316 omhandlede Underret eller, for saa vidt Sag endnu ikke er tingfæstet, til Underretten paa Modpartens Hjemsted.

De i foregaaende Paragraf indeholdte Regler finde i øvrigt tilsvarende Anvendelse med Hensyn til Syn og Skøn.

§ 333.

Skal personlig Afhøring af Parterne finde Sted i Henhold til § 279, foregaar denne for den i § 316 omhandlede Underret i et dertil berammet Retsmøde.

§ 334.

Til Vidneførsel o. desl. skal Modparten indkaldes med samme Varsel, som om han var Vidne. Samtidig eller dog mindst 3 Dage før Vidneførslen skal der derhos gives Modparten saadan Meddelelse om Vidnernes Navn, Stilling og Bopæl samt om, hvad der ved dem agtes bevist, for saa vidt han ikke allerede under Sagen har erholdt fornøden Kundskab herom. I paatrængende Tilfælde kan Indstævning af Modparten undlades. Naar saadan Indstævning ikke har fundet Sted, kan Dommeren beskikke en i Retskredsen bosat Sagfører til at varetage Modpartens Tarv mod et passende Salær, der udredes af den Part, der har begæret Indkaldelsen, under Forbehold af Godtgørelse ved Dommen i Hovedsagen. Under denne afgøres det derhos, om der har været Føje til at undlade at indstævne Modparten og i benægtende Fald, om Tingsvidnet kan benyttes som Bevis i Sagen.

§ 335.

Under Vidneførsel afhører enhver Part de af ham fremstillede Vidner.

Retten kan stille Spørgsmaal til Vidnet saavel til nærmere Opklaring af Punkter, hvorom Parterne have spurgt Vidnet, som til selvstændig Oplysning af Sagen.

Naar Vidnets Helbredstilstand kræver Afhøring paa et særligt Sted, skal Dommeren afhøre Vidnet, hvis dette eller nogen af Parterne begærer det. Der skal i saa Fald gives Parterne Lejlighed til gennem Retten at stille Spørgsmaal til Vidnet. Ret til at begære Afhøring ved Dommeren tilkommer ogsaa den Part, der ikke selv er Sagfører eller møder ved Sagfører.

§ 336.

Reglerne i § 335 finde med de fornødne Lempelser Anvendelse, ogsaa naar Parter eller Syns- eller Skøns mænd skulle afhøres.

§ 337.

Den, der under Domsforhandlingen vil paaberaabe sig Dokumenter, der ikke allerede ere Modparten bekendte, skal mindst en Uge forud afgive dem til denne i Original eller fuldstændig eller delvis Genpart (§ 327) og, hvis ikke Originalen udlaanes, henlægge denne til Eftersyn paa den i § 316 nævnte Rets Kontor.

§ 338.

Den i § 316 omhandlede Underret kan om fornødent efter Udløbet af den i Henhold til § 329 indrømmede Udsættelse tilstaa Parterne yderligere Udsættelse til Tilvejebringelse af Bevis.

Naar ingen af Parterne begærer yderligere Udsættelse, eller saadan Udsættelse nægtes, henviser vedkommende Underret Sagen til Domsforhandling for Landsretten i den første ordinære Rets session, der vil blive afholdt paa det Tingsted, hvorunder

den paagældende Del af Landsretskredsen hører, jfr. §§ 11 og 24. Naar særlige Omstændigheder tale derfor, kan Landsrettens Justitiarius efter Begæring bestemme, at den mundtlige Domsforhandling skal foregaa paa et andet Tingsted, saafremt Sagen herved kan antages at blive hurtigere paadømt. Beslutning, hvorved et Andragende herom tillades eller nægtes, kan ikke paakæres eller paaankes.

§ 339.

Efter en Sags Henvisning til Landsretten kan hver af Parterne tilvejebringe nye Oplysninger, saafremt dette kan ske inden Domsforhandlingen; men under denne kunne saadanne Oplysninger i Almindelighed kun paaberaabes, saafremt de i §§ 334 og 337 givne Regler ere iagttagne af vedkommende Part, jfr. § 340.

§ 340.

Udsættelse af Domsforhandlingen i en til Landsretten i Medfør af § 338 henviset Sag kan forinden Domsforhandlingens Begyndelse besluttes af Landsretten eller dennes Formand, naar dette findes nødvendigt af Hensyn til Retten selv eller andre særlige Aarsager, saasom Forfald for en af Sagførerne, men kun aldeles undtagelsesvis af Hensyn til Fremskaffelsen af nye Beviser fra nogen af Parterne.

Senest 8 Dage før Begyndelsen af den paagældende ordinære Rets-session skal, medmindre Afvigelse herfra tilstedes af Landsretten, enhver af Parterne til den Underret, der har ledet Sagens Forberedelse, aflevere mindst eet Eksemplar af hvert af de af ham fremlagte Processkrifter til Afbenyttelse for Landsretten. Underretten stiller Landsretten de modtagne Skrifter.

Kapitel 30.

Domsforhandling for Landsret i 1ste Instans.

§ 341.

Udebliver Sagsøgeren ved Domsforhandlingen, afviser Landsretten Sagen og tilkender den Sagsøgte, der har givet forgæves Møde, Sagsomkostninger, for saa vidt han ikke frafalder Paastand derom.

Udebliver Sagsøgte ved Domsforhandlingen, blive de i § 319 givne Regler at anvende med de fornødne Lempelser.

§ 342.

Naar Domsforhandlingen er begyndt, fortsættes den udenfor de i § 347 angivne Betingelser uafbrudt i det begyndte og de paafølgende Møder, der saa vidt muligt skulle holdes de umiddelbart efterfølgende Dage.

§ 343.

Ved Domsforhandlingen skulle Formalitetsindsigelser behandles før Realiteten og paakendes særskilt, medmindre Retten bestemmer, at de alle eller nogle af dem skulle forhandles i Forbindelse med Realiteten.

Naar Formaliteten er indladt, ere alle de Indsigelser vedrørende Formaliteten indtil dette Tidspunkt, som kunne frafalde, udelukkede fra at komme i Betragtning.

I Tilfælde af, at Sagen ikke i det hele afvises, skal Retten ved Formalitetskendelsens Afsigelse beramme ny Domsforhandling. Udebliver Sagsøgte da ved denne Domsforhandling, finde de i § 319 indeholdte Regler tilsvarende Anvendelse.

§ 344.

Domsforhandlingen foregaar paa Grundlag af Skriftvekslingen og det Retsbogen tilførte. Naar en Part under Forhandlingen helt eller delvis frafalder Paastande, Benægtelser o. desl. eller gør Indrømmelser, er Modparten berettiget til at faa fornøden Tilførsel herom optaget i Retsbogen. Vil en Part fremsætte Paastande eller Anbringender, paa hvilke Modparten ikke er bleven forberedt gennem det skriftlige Grundlag, bliver det efter Begæring ved Rettens Kendelse at nægte, saafremt deres Fremsættelse vilde medføre Forhandlingens Udsættelse, medmindre det skønnes at være undskyldeligt, at de ikke tidligere ere meddelte. Tilstedes deres Fremsættelse, optages de i Retsbogen, og Forhandlingen bliver efter den deri interesserede Parts Begæring at udsætte ganske eller til Dels, for saa vidt det er nødvendigt til Varetagelse af hans Tarv.

Tilsvarende Regler gælde om Fremførelse af Beviser, om hvis Fremkomst Modparten ikke har erholdt saa betimelig Meddelelse, at han har kunnet forberede sig tilstrækkelig.

§ 345.

Ved Domsforhandlingen gives i Reglen Ordet først til Sagsøgeren, men Rettens Formand kan gøre Afvigelse herfra.

Ved Realitetsforhandlingens Begyndelse skulle Parterne oplæse og fremlægge deres skriftlig affattede Paastande.

§ 346.

Under Domsforhandlingen fremstiller den Part, der først faar Ordet, kortelig Sagens Hovedtræk; derefter lader han ved Retsskriveren oplæse de Dokumenter, som han vil paaberaabe sig, derunder Udskrifter af Tingsvidner og afgivne Partsforklaringer m. m. Modparten lader derpaa paa lignende Maade sine Dokumenter læse. Derefter udvikler førstnævnte Part nærmere sin Opfattelse af hele Sagen, derunder Bevisførelsens Resultater og de vedkommende Retsspørgsmaal, hvorefter Modparten faar Ordet for en tilsvarende Udvikling.

De paaberaabte Dokumenter, hvoraf efter Omstændighederne trykte eller skrevne Genparter omdeles til Dommerne, overgives efter Oplæsningen til Retten.

§ 347.

Retten kan paa ethvert Trin af Forhandlingerne efter Begæring bestemme, at tidligere afhørte Vidner, Syns- eller Skønsmænd og Parter skulle fremstilles til yderligere Afhøring under Domsforhandlingen, jfr. §§ 149 og 179 samt 279. Træffes saadan Bestemmelse, udsættes Sagen om fornødent, eventuelt til næste Retssession paa samme Tingsted eller til en tidligere Retssession, der afholdes paa et i Nærheden værende Tingsted.

Udgifterne ved de i denne Paragraf omhandlede Foranstaltninger udredes paa den i § 261 foreskrevne Maade.

§ 348.

Saafremt Vidneførsel o. desl. i Henhold til foregaaende Paragraf finder Sted under Domsforhandlingen, finde Reglerne i §§ 335—36 tilsvarende Anvendelse. Indkaldelse udstedes af Landsrettens Formand. Den Part, der har foranlediget et Vidne eller en Syns- eller Skønsmand indkaldt til Afgivelse af Forklaring under Domsforhandling, kan, naar den Indkaldte har givet Møde, ikke uden Modpartens Samtykke frafalde Vedkommendes Afhørelse med den Virkning, at Modparten eller Retten afskæres fra at stille Spørgsmaal til Vidnet eller Syns- eller Skønsmanden.

§ 349.

Naar Sagen i det hele eller for et enkelt Punkt skønnes at være tilstrækkelig behandlet, sluttet Forhandlingerne (jfr. § 263), Sagen optages, og Dom afsiges (jfr. § 196).

Domsforhandling i en ny Sag maa først paabegyndes, naar Dom i den sidst optagne Sag er vedtagen.

§ 350.

Udebliver Sagsøgte ved Domsforhandlingen, og Sagsøgeren vil fremføre noget, som ikke indeholdes i det Sagsøgte meddelte, maa han begære Forhandlingen helt eller delvis udsat og meddele Sagsøgte Udsættelsen og det ny Anbringende med et af Retten bestemt Varsel.

§ 351.

Enhver, der i Medfør af §§ 319 eller 341 er dømt som udebleven under en Landsretssag i 1ste Instans, kan begære Sagen genoptaget og fortsat fra det Punkt, hvor Forhandlingen paa Grund af Udeblivelsen standsede for hans Vedkommende, naar han godtgør, at Udeblivelsen var ham utilregnelig. Den, der ønsker at benytte sig heraf, maa indgive en skriftlig begrundet Begæring til den i § 316 omhandlede Underret, ledsaget af de fornødne Bevisligheder. Finder Retten ikke Grund til straks at afvise Begæringen, berammes et Retsmøde, og Retten fastsætter det Varsel, med hvilket Modparten skal indkaldes. Udebliver denne, anses de for Begæringen paaberaabte Grunde for beviste; møder Modparten og rejser Indsigelse, forhandles Spørgsmaalet om Genoptagelse mundtlig.

Retten afgør ved Kendelse, om Sagen skal genoptages, og berammer i bekræftende Fald et Retsmøde samt fastsætter et Varsel, med hvilket Modparten dertil skal indkaldes. I dette Møde træffes de fornødne Bestemmelser om Sagens Fortsættelse overensstemmende med de almindelige Regler, for saa vidt Genoptagelsen ikke afvises, fordi Modparten ikke er behørig indkaldt.

Samtidig med, at Sagen erklæres for genoptaget, saavel som paa ethvert senere Trin af Sagen kan Retten efter Begæring bestemme, at den afsagte Udeblivelsesdoms Virkninger skulle udsættes.

Fører Genoptagelsen til samme Resultat som den afsagte Dom, bliver denne at stadfæste; i modsat Fald ophæves den, og ny Dom afsiges af vedkommende Landsret.

§ 352.

Begæring om den i § 351 omhandlede Genoptagelse maa fremsættes, saa snart det er muligt, og kan ikke fremføres efter et Aars Forløb fra Dommens Afsigelse. Er Sagen indanket til højere Ret, er Adgangen til Genoptagelse udelukket, indtil Anken frafaldes eller afvises. Naar Indkaldelse til det første i § 351 ommeldte Retsmøde er sket, ere begge Parter udelukkede fra at paaanke Udeblivelsesdommen, indtil Genoptagelsen bortfalder eller afvises. Adgang til Genoptagelse haves kun een Gang i samme Sag.

§ 353.

Den, der, uden at have afgivet noget Svar i Sagen, er dømt som udebleven under en Landsretssag i 1ste Instans, kan endvidere begære Sagen genoptaget, naar han inden en Uge efter Dommens Afsigelse skriftlig begærer et Retsmøde berammet samt enten fremlægger Bevis for at have betalt de idømte Sagsomkostninger eller i Retten deponerer Beløbet. Vedkommende Underret giver Begæringen Paategning om, at Sagen er genoptaget, og fastsætter det Varsel, med hvilket Modparten skal indkaldes. I Mødet

maa Domfældte i Reglen, jfr. § 324, afgive sit Svar i Sagen; unnlader han dette, eller er Modparten ikke behørig indkaldt, afvises Genoptagelsen.

Indkaldelse af Modparten til Sagens Genoptagelse har samme opsættende Virkning som Forkyndelse af Ankestævning.

I øvrigt gælde Bestemmelserne i § 351, sidste Stykke, dog saaledes at Udeblivelsesdommens Paalæg af Sagsomkostninger ikke kan ophæves, og i § 352, 2det—4de Punktum, samt de almindelige Regler om Landsretsproceduren.

§ 354.

Naar Tilladelse til at paaanke efter Udløbet af den almindelige Ankefrist eller til at fremføre ny Paastande eller Anbringender søges hos Landsret eller Højesteret paa Grund af utilregnelig Udeblivelse henholdsvis under Forberedelsen af Domsforhandling i en Landsretssag eller under selve Domsforhandlingen ved Landsret, kan Landsret eller Højesteret i Stedet for at give bemeldte Tilladelse bestemme, at Sagen skal genoptages. Andrageren maa da inden 14 Dage efter at have erholdt Meddelelse om Landsrettens eller Højesterets Bestemmelse, hvis Forkyndelse for Modparten har samme opsættende Virkning som Forkyndelse af Ankestævning, indgive Begæring til vedkommende Underret om Berømmelse af et Retsmøde til at træffe de fornødne Bestemmelser om Sagens Fortsættelse. jfr. §§ 351 og 352.

Kapitel 31.

Intervention og Tilstævning af Trediemand i Landsretssager i første Instans.

§ 355.

Interventionssøgmaal anlægges og fremmes efter de om et selvstændigt Søgmaal gældende Regler, for saa vidt ikke Bestemmelserne i de følgende Paragraffer medføre Afgivelse herfra.

§ 356.

Intervenienten indtræder i Sagen derved, at han senest en Uge forinden det af de til Hovedsagens Behandling bestemte forberedende Retsmøder, i hvilket han vil optræde, for de oprindelige Parter lader forkynde en skriftlig Angivelse af sin Paastand og de Kendsgerninger, hvorpaa den støttes, og i bemeldte Retsmøde fremlægger denne. Vil nogen af Parterne modsætte sig Interventionen eller bestride Intervenientens Paastand, maa han fremlægge Svarskrift, jfr. §§ 321 og 324. Om yderligere Skriftveksling i Anledning af Interventionssøgmaalet gælde de i §§ 322—23 fastsatte Regler.

§ 357.

Paastaar nogen af Parterne Interventionssøgmaalet afvist som ikke hjemlet ved den almindelige Bestemmelse i § 228, bliver Spørgsmaalet herom foreløbig at afgøre ved Landsrettens Kendelse i Overensstemmelse med Reglerne i § 323.

§ 358.

Det oprindelige Søgmaal og Interventionssøgmaalet forhandles i øvrigt i Forbindelse med hinanden som een Retssag.

I Overensstemmelse med § 263 kan Retten udskille Interventionen til særskilt Forhandling før eller efter Hovedsagen, saaledes at den enten paakendes i Forbindelse med Hovedsagen eller særskilt.

§ 359.

Intervenienten er berettiget til at benytte Anke og Kære over for den stedfundne Behandling og den afsagte Dom ligesom enhver af de oprindelige Parter.

§ 360.

Den, der blot vil optræde under Sagen for at understøtte en af Parterne, jfr. § 229, skal til den Underret der leder Sagens Forberedelse indgive en skriftlig Begæring om at faa Adgang til at ytre sig i Sagen. Denne Begæring meddeles Parterne. Modsætter en af disse sig Begæringen, bliver Spørgsmaalet at afgøre ved Kendelse af Landsretten i Overensstemmelse med Reglerne i § 323. Indrømmes Begæringen, træffer Retten de nærmere Bestemmelser om Maaden, hvorpaa den paagældende skal have Adgang til at ytre sig i Sagen og fremføre Beviser.

§ 361.

Tillader vedkommende Underret Sagsøgeren at tilstævne (adcitere) Trediemand for at faa Dom over ham enten alternativt med eller tilsammen med Sagvolderen, udsættes Sagen saa længe, som nødvendigt er, for at paagældende Trediemand paa sædvanlig Maade kan stævnes til at svare som Sagvolder. De i §§ 355, 358 og 359 om Intervention givne Regler finde ogsaa Anvendelse med Hensyn til Tilstævning.

§ 362.

Naar en Sag af vedkommende Underret er henvist til Domsbehandling for Landsret, kan Indtræden i Sagen eller Tilstævning efter dette Kapitel kun finde Sted med Landsrettens Samtykke.

*Kapitel 32.***Skriftlig Behandling af Sager ved Landsretterne i første Instans.**

§ 363.

I vidtløftige Regnskabssager og andre indviklede Retssager kan saavel den Underret, der leder Sagens Forberedelse, som Landsretten paa ethvert Trin af Forhandlingerne anordne skriftlig Behandling af Sagen. Naar saadan Bestemmelse er truffen af Landsretten, kan den ikke paakæres eller paaankes. Er Bestemmelsen taget af vedkommende Underret, kan Kære ske til Landsretten.

§ 364.

Hvor skriftlig Behandling er anordnet, iværksættes der under Ledelse af den i § 316 omhandlede Underret en Veksling imellem Parterne af Indlæg, ikke over to fra hver Side. En fortsat Skriftveksling tilstedes kun undtagelsesvis, hvor Sagens Beskaffenhed skønnes at gøre den nødvendig. Retten bestemmer Frister til Indlæggenes Afgivelse, ligesom den og, hver Gang en Part har fremlagt Indlæg, bestemmer, om Modparten skal have Udsættelse til at svare derpaa.

Indlægene fremlægges i de dertil bestemte Retsmøder, men de skulle 3 Dage forinden være Modparten meddelte, saa at denne i Retsmødet kan udtale, om han vil svare yderligere.

Til Afbenyttelse ved Udarbejdelsen af deres Processkrifter kunne Parterne begære Udlaan af det fremlagte; vil en af Parterne ikke tilstede, at Udlaan i Original finder Sted, maa han lade medfølge Genparter, som da blive at bekræfte paa Rettens Kontor, hvor der derhos bør gives Adgang til at efterse Originalerne.

§ 365.

I det Retsmøde, i hvilket det sidste Indlæg fremlægges, eller efter Omstændighederne i et senere berammet Retsmøde, tilstaas der efter Begæring og efter foregaaende mundtlig Forhandling, jfr. § 329, den fornødne Udsættelse til at tilvejebringe Bevis.

Skal ingen Bevisførelse finde Sted, kan Sagen begæres optaget til Paakendelse.

§ 366.

Har Bevisoptagelse fundet Sted, kan hver af Parterne efter dens Tilendebringelse i dertil berammede Retsmøder fremlægge et skriftligt Indlæg.

§ 367.

Med de af det foregaaende følgende Lempelser komme i øvrigt denne Lovs almindelige Regler for Proceduren til Anvendelse, ogsaa naar skriftlig Behandling finder Sted.

Sagens Optagelse sker af vedkommende Underret der snarest muligt derefter indsender Dokumenterne til Landsretten tilligemed Udskrift af hvad der vedrørende Sagen er tilført Retsbogen.

Dersom Retten efter Sagens Optagelse til Dom finder det af særlig Betydning for Sagens Oplysning, at der rettes yderligere Spørgsmaal til tidligere afhørte Parter, Vidner, Syns- eller Skøns mænd, kan den træffe Bestemmelse herom, samt om saadan Afhøring skal ske for et Medlem af Landsretten eller for Underretten, jfr. §§ 149, 179 og 279. Med Udgifterne ved saadanne Foranstaltninger forholdes paa den i § 261 foreskrevne Maade.

§ 368.

Dom afsiges paa Grundlag af de fremlagte Indlæg og skriftlige Beviser. Paa-stande, Søgsmålsgrunde, Indsigelser saavel som overhovedet faktiske Anbringender kunne ikkun komme i Betragtning, for saa vidt de enten indeholdes i de skriftlige Indlæg eller ere optagne i Retsbogen.

§ 369.

Udebliver nogen af Parterne i et Retsmøde, bliver Sagen efter den mødende Parts Begæring at optage til Paakendelse paa Grundlag af alle de imellem Parterne indtil da vekslede Indlæg m. m. Er det Sagsøgeren, der udebliver, kan Sagsøgte dog ogsaa begære Sagen afvist.

Sagsøgeren kan hæve Sagen, saa længe den ikke er optagen til Paakendelse; dog kan han ikke derved afskære Modparten fra at faa Dom for tingfæstede Modkrav.

§ 370.

Dommens Vedtagelse og Afsigelse foregaaer efter de almindelige Regler. Dog kan Rettens Formand, naar Omstændighederne tale derfor, anordne, at skriftlig Stemme-given skal finde Sted.

§ 371.

Med Hensyn til Anke og Kære forholdes der efter de almindelige Regler.

Kapitel 33.

Anke til Højesteret.

§ 372.

Domme, afsagte i første Instans af en Landsret kunne, med den i § 206 indeholdte Undtagelse, overensstemmende med nedenstaaende Regler af Parterne paaankes til Højesteret. I Forbindelse med Dommen kan Anken omfatte den forudgaaende Behandling og de under denne faldne Afgørelser, for saa vidt Anke ikke særlig er udelukket.

Anke kan iværksættes til Forandring, Ophævelse eller Hjemvisning, hvorimod Anke alene til Stadfæstelse ikke kan finde Sted. Heller ikke kan Anke iværksættes alene til Forandring af Dommens Bestemmelser om Sagsomkostninger og processuelle Straffe. Dog kan Højesterets Justitiarius i Forening med to Medlemmer af Retten eller Justitsministeren tillade, at deslige Bestemmelser særskilt paaankes af Parterne, naar Afgørelse med Hensyn til disse Punkter er uafhængig af Sagens Udfald, eller af Trediemand, hvem Omkostninger eller Straf er paalagt eller Salær tilkendt eller frakendt.

§ 373.

Anke kan iværksættes fra begge Parters Side, men de tvende Anker blive da at forene til samtidig Forhandling, jfr. § 263, 1ste Stykke.

Udtrykkelig eller stiltiende Afkald paa Anke kan ikke gyldig gives, forinden den Retsafgørelse, om hvis Paaanke der er Tale, er truffen.

§ 374.

Edsdomme og Afgørelser i Henhold til § 272 af enkelte Spørgsmaal eller Dele af Sagen kunne først paaankes, naar den endelige Dom er afsagt.

§ 375.

Ankefristen er 8 Uger fra Dommens Afsigelse at regne. Anken kan dog undtagelsesvis tilstedes af Højesteret eller af Justitsministeren indtil et Aar efter Dommens Afsigelse.

Den, der hos Retten vil søge Tilladelse til Anke efter Udløbet af den almindelige Ankefrist, maa indgive et begrundet, skriftligt Andragende derom til Højesterets Justitiarius, som træffer Afgørelse i Forening med to Medlemmer af Retten. Modparten kan opfordres til at erklære sig over Andragendet, og den Part, der vil anke, maa paa Opfordring af fornævnte Udvalg af Retten tilvejebringe de fornødne Oplysninger. Skulde Vidneførsel være nødvendig, bestemmer Udvalget, om den skal finde Sted umiddelbart for det eller for Underret. Tilstedes Anke, tilkendegives dette skriftlig vedkommende Part, som derom har at gøre Meddelelse til Modparten inden 4 Uger, efter at Tilladelsen er givet.

§ 376.

Inden Ankefristens Udløb eller inden 4 Uger, efter at den i § 375 ommeldte Tilladelse til Anke er meddelt, skal Appellanten indlevere Ankestævning paa Rettens Kontor til Sagens Berammelse overensstemmende med de i § 316 fastsatte Regler. Begæres Sagen berammet til et overdrevent fjernt Tidspunkt, skal Justitssekretæren forelægge Rettens Justitiarius Spørgsmaalet til Afgørelse.

Ankestævningen skal indeholde en fuldstændig og tydelig Angivelse af Ankegrunden og den Paastand, der agtes nedlagt.

Om Varslet gælde de i § 317 fastsatte Regler, dog saaledes at det ikke maa være kortere end 4 Uger.

§ 377.

Hæves eller afvises en i rette Tid, jfr. §§ 375 og 376, indanket Sag, skal det, uanset at Ankefristen imidlertid maatte være udløbet, være Parten tilladt at indanke Sagen paa ny, naar ny Stævning indgives paa Rettens Kontor til Sagens Berammelse inden 14 Dage fra det Retsmøde, hvor Sagen blev hævet eller afvist. Denne Ret kan kun benyttes een Gang.

§ 378.

Paa den berammede Tægtedag skal Appellanten møde og fremlægge Ankestævningen. Undlader han dette, afvises Sagen, og der tilkendes den Indstævnte, der har givet forgæves Møde, Sagsomkostninger. Samme Virkning har Appellantens Udeblivelse eller Undladelse af at foretage de til Sagens Fortsættelse hørende Skridt ved senere Retsmøder, saafremt Domsforhandlingen ikke er berammet, eller ved selve Domsforhandlingen.

§ 379.

Udebliver Indstævnte, skønt lovlige varslet, og Appellanten begærer Sagen fremmet, udgaar den til skriftlig Behandling.

Appellanten kan dog i Stedet herfor begære Sagen udsat og skal da lade forkynde en Udskrift af det i Retsmødet forefaldne for Modparten med et af Retten fastsat Varsel.

Ovenstaaende Bestemmelser komme ogsaa til Anvendelse, naar Indstævnte udebliver i et senere Retsmøde, uden at have afgivet noget Svar i Sagen, eller udebliver ved Domsforhandlingen, i hvilket sidste Tilfælde derhos det, som han allerede maatte have fremført for Højesteret, lades ude af Betragtning. At Indstævnte, efter at have svaret i Sagen, udebliver i andre Retsmøder end det, hvori Domsforhandlingen finder Sted, berettiger ikke til at anvende Bestemmelsen i nærværende Paragrafs 1ste Stykke og afskærer ikke Indstævnte fra senere at møde i Sagen.

§ 380.

Møder Indstævnte uden at rejse Indsigelse, optages Sagen efter Begæring til Domsafsigtelse.

§ 381.

Vil Indstævnte fremsætte Formalitetsindvendinger mod Ankesagen, eller ønsker han, uden selv at paaanke, Dommen forandret eller ophævet, skal han i det nævnte første Retsmøde fremlægge en skriftlig Angivelse af bemeldte Indvendinger eller af sine Ankegrunde samt den Paastand, som han agter at nedlægge. Ønsker Indstævnte blot Dommen stadfæstet, er det tilstrækkeligt, at han mundtlig erklærer dette.

Naar Indstævnte har afgivet sit Svar, tager Retten efter Appellantens Begæring Bestemmelse om Tiden for Domsforhandlingen — der dog ikke uden begge Parter Samtykke maa ansættes tidligere end 4 Uger efter Retsmødet — for saa vidt der ikke ifølge Sagens Beskaffenhed efter eller uden Opfordring fra Parternes Side findes Anledning til at bestemme, at den skal forhandles skriftlig.

§ 382.

Paastande eller Anbringender, der ligge udenfor den ved Landsretten stedfundne Procedure, kunne ikke fremsættes uden Modpartens Samtykke; dog kan Retten tilstede deres Fremsættelse, naar det findes undskydeligt, at de ikke tidligere ere fremkomne, og deres Afskærelse vilde medføre et uforholdsmæssigt Tab for Parten.

§ 383.

Den, der ønsker at opnaa den i § 382 ommeldte Tilladelse, maa i en Paa-tegning paa Stævningen eller den i § 381 omtalte skriftlige Angivelse meddele, hvad han agter at begære Tilladelse til at fremføre, samt de formentlig derfor talende Omstændigheder, og Retten bringer da Spørgsmaalet om Tilladelsens Meddelelse til Afgørelse i det første eller, om fornødent, et senere berammet Retsmøde, efter at Parterne have udtalt sig.

Vil en Part uden at have iagttaget den anførte Fremgangsmaade søge at opnaa bemeldte Tilladelse, maa han snarest muligt til Retten indgive et skriftligt, begrundet Andragende, der tillige maa indeholde Oplysning om Grunden til, at Andragendet ikke er fremkommet tidligere. Finder Retten tilstrækkelig Undskyldning herfor, ansættes et Retsmøde, saafremt dette kan finde inden Domsforhandlingen, og Andrageren har da med et af Retten fastsat Varsel at give Modparten Meddelelse om dette Retsmøde og dets Genstand. Udebliver Andrageren, bortfalder hans Andragende; udebliver Modparten, anses de i Andragendet paaberaabte Grunde for beviste.

Meddelelser Retten Tilladelsen, tilstaas der paa Begæring enhver af Parterne den fornødne Tid til at varetage sit Tarv i den Anledning, ligesom en berammet Domsforhandling, om fornødent, udsættes. Saafremt en begært Skriftveksling skønnes at være nødvendig, fastsætter Retten Frister for Processkrifternes Meddelelse og berammer et nyt Retsmøde, hvorhos de i §§ 325, 326 og 327 givne Regler komme til Anvendelse.

Fremkomme ny Paastande eller Anbringender først under Domsforhandlingen, og finder Retten i Overensstemmelse med de foranstaaende Grundsætninger, at deres Fremførelse bør tilstedes, bestemmer den det fornødne i Lighed med de i § 344 givne Regler.

§ 384.

Ny Beviser kunne fremføres for Højesteret med Modpartens Samtykke, eller naar der samtidig med Forkyndelsen af Stævningen eller Fremlæggelsen af den i § 381 omtalte skriftlige Angivelse er givet Modparten skriftlig Meddelelse om, af hvilken Art de ny Beviser ere, og hvad derved forventes bevist. Foreligger der tilstrækkelig Undskyldning for, at den nævnte Meddelelse ikke er givet som anført, kan Retten tilstede, at den fremkommer paa et senere Trin af Sagen, i hvilken Henseende tilsvarende Regler til de i § 383 givne komme til Anvendelse. Modparten kan i øvrigt fratælde den omhandlede Meddelelse.

§ 385.

Afhørelsen af nye Vidner o. desl. foregaar, medmindre Højesteret af særlige Grunde bestemmer anderledes, jfr. § 387, for Underretten paa Vidnernes Hjemsted. Ved saadan Vidneførsel finde Reglerne i §§ 334—336 tilsvarende Anvendelse.

§ 386.

Naar Omstændighederne tale derfor, kan Højesteret tillade, at enkelte Punkter eller Dele af Sagen, som ikke have foreligget for eller ikke ere paakendte af Lands-

retten, indbringes for Højesteret. Med Hensyn til Opnaaelsen af saadan Tilladelse komme tilsvarende Regler til de i § 383 givne til Anvendelse.

§ 387.

I det første Retsmøde har Retten eventuelt, for saa vidt den ikke anser det for hensigtsmæssigt at udsætte Afgørelsen til et senere Møde, efter Begæring, og efter at der i Retsmødet har været givet Parterne Lejlighed til at udtale sig, at træffe Bestemmelse om det findes at være af særlig Betydning for Sagens Oplysning, at der under Domsforhandlingen foretages Afhørelse af ny eller gentagen Afhørelse af tidligere førte Vidner, jfr. §§ 149 og 150, Syns- eller Skønsmænd, jfr. § 179, eller Afhørelse af Parterne efter § 279, om en slig Afhøring skal finde Sted, inden Bestemmelse tages om Vidners Afhøring, jfr. § 330, om det skal paalægges Modparten eller Trediemand at fremkomme med Dokumenter m. m. Deslige Bestemmelser kunne ogsaa senere træffes af Retten i eller udenfor et Retsmøde, og hvis det, naar Begæring om at erholde en saadan Bestemmelse fremkommer, findes hensigtsmæssigt, kan Retten kræve Modpartens mundtlige eller skriftlige Udtalelser om Spørgsmaalet.

Parterne kunne ikke fordre nogen foreløbig eller særskilt forudgaaende Bestemmelse af Retten om Bevisbyrdens Fordeling.

§ 388.

Skulle Vidner o. desl. i Henhold til en af Højesteret i Medfør af § 387 truffen Bestemmelse føres for den dømmende Ret, skal der mindst 3 Dage forud gives Modparten Meddelelse om deres Navn, Stilling og Bopæl samt om, hvad der ved dem agtes bevist, for saa vidt han ikke allerede under Sagen har erholdt fornøden Kundskab herom. Det beror paa Rettens Bestemmelse, om og hvor meget af Forklaringen der skal optegnes i Retsbogen.

Reglerne i §§ 335—336 og § 348, finde tilsvarende Anvendelse.

De ny Dokumenter, som en Part vil paaberaabe sig, skulle mindst 14 Dage før Domsforhandlingen afgives til Modparten enten i Original eller i Genpart, og i sidste Fald skal Originalen samtidig henlægges til Eftersyn for Modparten paa Rettens Kontor.

Beviser, med Hensyn til hvilke de foranstaaende Regler ikke ere iagttagne, skulle efter Paastand lades ude af Betragtning, medmindre Retten tilsteder deres Benyttelse i Overensstemmelse med de i § 344 givne Regler.

§ 389.

Om processuelle Meddelelser gælde de i § 328 givne Regler.

Om Udsættelse af Domsforhandlingen komme de i § 340 foreskrevne Regler til Anvendelse.

Andre Afgørelser end de i §§ 372 og 375 nævnte, som blive at træffe af Højesteret inden Domsforhandlingen, kunne i det Omfang, Retten bestemmer, træffes af et Udvalg, bestaaende af 3 af Rettens Medlemmer. Udvalgets Sammensætning bestemmes af Justitiarius efter Forhandling med Rettens Medlemmer.

§ 390.

Ved Domsforhandlingen skulle Formalitetsindsigelser mod Ankesagen behandles før selve denne og særskilt paakendes, medmindre Retten bestemmer, at de alle eller

nogle af dem skulle forhandles i Forbindelse med Realiteten. Bestemmelsen i § 321, 3die Stykke, gælder ogsaa ved Højesteret.

Domsforhandlingen indledes ved, at Appellanten fremstaar og lader Ankestævningen og den paaankede Afgørelse oplæse. I øvrigt gælde de i §§ 342, 345, 346 og 349 fastsatte Regler med de Lempelser, Retten i de enkelte Sager bestemmer.

§ 391.

Paastand om den indankede Afgørelses Forandring eller Ophævelse eller om Sagens Hjemvisning kan nedlægges ikke blot af den, der har udtaget Ankestævningen, men ogsaa af Modparten, jfr. §§ 381 ff.

Klager over Behandlingen ved Landsretten, som efter Sagens Stilling ved Højesteret ere uden nogen reel Betydning for vedkommende Part, kunne af Højesteret lades ude af Betragtning.

§ 392.

Naar Sagens Forhandling er afsluttet, afsiges Dom snarest muligt. Domsforhandling i en ny Sag maa ikke finde Sted, forinden Dommen i den optagne Sag er vedtagen.

§ 393.

Naar skriftlig Behandling finder Sted paa Grund af Sagens Beskaffenhed, jfr. § 381, forhandles Sagen ved skriftlige Indlæg, ikke over to fra hver Side, som veksles mellem Parterne og afgives til Retten i Forbindelse med Sagens Dokumenter inden de Frister, som Justitiarius bestemmer.

Har Bevisforelse fundet Sted, kan enhver af Parterne i dertil berammede Retsmøder fremlægge et skriftligt Indlæg.

Udgaar en Sag til skriftlig Behandling paa Grund af Indstævntes Udeblivelse, har Appellanten inden en fastsat Frist at aflevere et skriftligt Indlæg tilligemed Sagens Dokumenter, derunder fuldstændig Beskrivelse af det for Landsretten passerede. Oplyses det, inden Sagen er paakendt, at Indstævntes Udeblivelse ikke kan lægges ham til Last som en Forsømmelse, kan Højesteret reassumere Sagen.

Mundtlig Domsforhandling finder ikke Sted i disse Sager.

Vidners Førelse, Syns- eller Skønsforretningers Optagelse og Parters Afhøring sker for Underret, medmindre Højesteret bestemmer, at den skal ske for et af Rettens Medlemmer.

Ved skriftlig Behandling finde i øvrigt de almindelige Regler om Højesterets-proceduren Anvendelse med de fornødne Lempelser.

§ 394.

Naar Højesterets Dom gaar ud paa Hjemvisning, kan enhver af Parterne henvende sig til den Underret, der har ledet Sagens Forberedelse for Landsretten med en Udskrift af Dommen og begære et Retsmøde berammet, hvortil han da har at indkalde Modparten med et af Rettens Justitiarius fastsat Varsel. Sagen fremmes derefter i Overensstemmelse med de almindelige Regler.

Kapitel 34.

Kære til Højesteret.

§ 395.

Over for Kendelser og andre Beslutninger af en Landsret, som ikke — eller dog ikke for Tiden — kunne gøres til Genstand for Anke i Medfør af Bestemmelserne i § 372, kan, for saa vidt det modsatte ikke særlig er bestemt, enhver, over for hvem Beslutningen indeholder en Afgørelse, rejse Kæremaal til Højesteret overensstemmende med de nedenstaaende Regler. Over for Afgørelser af en Underret under Forberedelsen af Landsretssager, rejses Kæremaal til Landsretten. Over for Domme kan Kæremaal kun rejses i det i § 206 nævnte Tilfælde.

Er en Beslutning bleven paakendt af Højesteret ifølge Kæremaal, kan den ikke senere paaankes, og saa længe Kære over en Beslutning er svævende, kan denne ikke paaankes.

§ 396.

Kære iværksættes ved til den Landsret, hvis Handling eller Afgørelse man vil paaføre, at indgive en skriftlig Fremstilling af Kæregrunden og den Paastand, som i den Anledning gøres. Af Fremstillingen skal Genpart meddeles Modparten. Vidner Syns- og Skønsmand, der have mødt under Domsforhandling, kunne fremsætte deres Kære mundtlig til Retsbogen.

Kæremaalet kan støttes paa ny faktiske Anbringender og Beviser.

§ 397.

For saa vidt Landsretten ikke i Medfør af § 155, § 184 eller § 199 forandrer sin Afgørelse, indsender den inden Udløbet af en Uge Kæreskriftet eller Udskrift af Retsbogen samt af den paaklagede Kendelse og øvrige fornødne Aktstykker til Højesteret, hvorhos Retten kan vedføje sin egen Erklæring. Om den stedfundne Indsendelse gives der straks begge Parter Meddelelse.

§ 398.

I Løbet af en Uge fra denne Meddelelse have begge Parter Adgang til at indsende skriftlige Udtalelser til Højesteret. Senere indsendte Udtalelser ere ikke udelukkede fra at tages i Betragtning, naar de indkomme, inden Afgørelse har fundet Sted. I øvrigt kan Højesteret efter sit Skøn af egen Drift indhente Oplysninger eller Erklæringer fra Landsretten eller Parterne.

§ 399.

Paa det indkomne skriftlige Grundlag træffer Højesteret snarest muligt Afgørelse ved Kendelse. Naar særlige Grunde tale derfor, kan Højesteret dog af egen Drift eller efter en Parts Begæring anordne mundtlig Forhandling og til den Hensigt opfordre Parterne til at give Møde. Udebliver i saa Fald den, der kærer, afvises Kæremaalet, hvorimod Modpartens Udeblivelse ikke har nogen særlig Virkning.

Kæremaal kunne forhandles for og afgøres af et saadant Udvalg, som bestemt i § 389.

§ 400.

Hvor denne Lov ikke bestemmer andet, er Kærefristen 2 Uger, efter at Afgørelsen er truffen. Landsretten eller Justitsministeren kan, naar Omstændighederne

tale derfor, senere, dog ikke efter 6 Maaneders Forløb, tillade, at Kæreskrift indgives inden 2 Uger efter Tilladelsens Meddelelse.

Kære til Højesteret har ikke opsættende Virkning, hvor det ikke særlig er fastsat i denne Lov. Dog kan saavel Landsretten som Højesteret anordne saadan Opsættelse.

Adgang til Kære fortabes, naar en til den given Udsættelse ikke benyttes.

Kapitel 35.

Ny Foretagelse ved Højesteret.

§ 401.

Højesteret kan paa Andragende undtagelsesvis tillade, at en ved denne Ret paadømt Sag paa ny foretages ved samme, naar der er tilvejebragt en meget stor Sandsynlighed for, at en af Højesteret paadømt Sag uden Andragerens Fejl har foreligget urigtig oplyst, og for, at der nu haves Oplysninger, som ville medføre et væsentlig forskelligt Resultat, samt naar samtlige Omstændigheder i høj Grad tale for Bevilgelsen af Andragendet, derunder ogsaa at det maa anses for givet, at Andrageren kun ad denne Vej vil kunne undgaa eller oprette et for ham indgribende Tab.

Under tilsvarende Betingelser kan Højesteret tillade Paaanke af en ellers upaaankelig Landsrets- eller Underrettsdom.

Samtidig med at Tilladelsen gives, saavel som paa ethvert senere Trin, kan Højesteret eller den Ret, der behandler Sagen, paa Begæring bestemme, at den afsagte Doms Virkninger skulle stilles i Bero, ganske eller til Dels, mod eller uden Sikkerhedsstillelse.

Paa Adgang til den i nærværende Paragraf omhandlede Retshjælp kan der ikke gives Afkald.

§ 402.

Højesteret bestemmer i hvert enkelt Tilfælde, hvorledes de fornævnte Andragender skulle behandles, samt hvorledes den forinden Andragendets Afgørelse fornødne Bevisførelse skal foregaa, og fastsætter de Lempelser i de almindelige Procesregier, der maatte findes nødvendige eller hensigtsmæssige ved Sagens fornyede Foretagelse.

Findes Forudsætningerne for ny Foretagelse eller ekstraordinær Anke ikke at foreligge, afviser Retten Sagen.

Kapitel 36.

Behandling af Sager, der i Medfør af Kapitel 18 henhøre under Underret og Retsmidler mod Underrettens Afgørelser.

§ 403.

Sagen indledes med Stævning. Naar Sagens Genstand er under 50 Kroners Værdi, saavel som i de i § 202 Nr. 7 nævnte Sager, har Retten paa Begæring at affatte Stævningen.

I Stævningen skulle begge Parter være betegnede med Navn og Stilling og deres Bopæl eller Opholdssted være angivet, hvorhos den skal indeholde Sagsøgerens Paastand og en kort Fremstilling af de Kendsgerninger, hvorpaa den støttes. Stævningen skal derhos angive de Dokumenter, Sagsøgeren vil benytte, samt opfordre Sagsøgte til at møde paa Sagens første Tægtedag og svare i Sagen samt til at medtage de Dokumenter, han vil paaberaabe sig.

Parterne kunne dog, naar de efter Overenskomst begge møde for Retten, og Sagen er anmeldt for denne senest Dagen før Retsmødet, uden Stævning begære Sagen foretagen.

§ 404.

Naar Stævning benyttes, indgives den til Retten, der forsyner den med en Paategning, hvorved Sagen berammes til Foretagelse i et angivet Retsmøde. Stævningen tilbageleveres Sagsøgeren til videre Foranstaltning.

§ 405.

Har Sagsøgte Bopæl i Underretskredsen, skal Stævningen forkyndes ham med en Uges Varsel. Bor Sagsøgte uden for Underretskredsen, er Varslet 14 Dage, medmindre han har Bopæl paa Færøerne, Island, Grønland, de vestindiske Øer eller i Udlandet, i hvilket Tilfælde, saavel som naar det ikke vides, hvor Sagsøgtes Bopæl er, Varslet bestemmes af Dommeren.

I øvrigt ere de i § 317, 2det, 3die og 4de Stykke, indeholdte Bestemmelser anvendelige.

§ 406.

Dommeren kan, naar som helst han inden Sagens Optagelse finder Grund dertil, mægle Forlig mellem Parterne. Kommer Forlig i Stand, tilføres det Retsbogen.

§ 407.

Efter at Sagsøgeren i de Sager, i hvilke Forlig skal prøves ved Forligskommissionen, har fremlagt Indkaldelse til Kommissionen samt Bevis for, at Forlig har været forsøgt, udvikle Parterne mundtlig deres Sag for Dommeren uden videre Forberedelse ved Skrift. Sagsøgeren fremlægger den behørigt forkyndte Stævning og fremstiller Sagen fra sin Side, hvorpaa Sagsøgte har at erklære sig.

Under Sagens Forhandling bør Dommeren ikke blot søge at fremkalde tydelige og sandfærdige Forklaringer fra Parternes Side om Sagens Sammenhæng, men han har ogsaa, for saa vidt Parterne ikke møde ved Sagførere, at vejlede dem med Hensyn til, hvad de bør foretage til Oplysning af Sagen og i øvrigt til Varetagelse af deres Tarv under denne.

De fra begge Sider nedlagte Paastande skulle ved Forhandlingens Slutning indføres fuldstændigt i Retsbogen, medmindre de i særskilt skriftlig Affattelse fremlægges til denne. For saa vidt saadant efter Omstændighederne maatte anses fornødent, kan Dommeren foranledige saadan skriftlig Affattelse af Paastanden og dertil tilstaa Udsættelse.

Endvidere skulle Parternes Erklæringer over Sagens Sammenhæng tilføres Retsbogen dog ikke ordret, men efter deres væsentlige Indhold. Det tilførte oplæses og vedkendes.

§ 408.

Dommeren bestemmer, om Formalitetsindsigelser skulle forhandles og paaendes særskilt eller i Forbindelse med Realiteten.

Parterne maa derfor altid være beredte paa at forhandle Realiteten i det første Retsmøde.

§ 409.

Paastande kunne forandres, indtil den i § 407 omhandlede Tilførsel eller Fremlæggelse til Retsbogen af dem er sket, men efter den Tid, for saa vidt Forandringen gaar ud paa andet end en Frafalden eller Indskrænkning, kun med Rettens Tilladelse.

Finder Retten, at det ikke kan forlanges af Sagsøgte, at han straks skal svare paa en forandret Paastand, udsættes Sagen.

Sagsøgte kan fremsætte Modfordringer efter de almindelige Regler (§§ 208 og 257).

§ 410.

Dokumenter maa, hvad enten de paaberaabes i Stævningen eller ikke, fremlægges i Retsmødet; dog kan Retten, for saa vidt det findes, at der ikke har været tilstrækkelig Tid eller Anledning for Sagsøgte til at fremskaffe et Dokument, eller at det fra Modpartens Side fremkomne giver vedkommende Part Anledning til at fremkomme med yderligere Dokumenter, eller at det dog er undskyldeligt, at vedkommende Part ikke har medbragt Dokumentet, udsætte Sagen herefter.

Til at gøre sig bekendt med de fremlagte Dokumenter bør der i Reglen gives Modparten den fornødne Tid i selve Retsmødet.

Finder Retten, at dette sidste efter Omstændighederne og navnlig Dokumentets Beskaffenhed ikke vil være tilstrækkeligt, kan Sagen udsættes. Den, mod hvem Dokumentet fremlægges, maa, dersom det ikke med Producentens Samtykke kan udlaanes ham, forsynes med en Genpart af samme, og der maa gives ham Adgang til paa Dommerens eller Rettens Kontor at undersøge Dokumentet.

§ 411.

Saaframt ingen af Parterne begærer at føre yderligere Bevis, eller saadant ikke skønnes at kunne føre til Oplysning af Omstændigheder, der ere af Betydning for Sagen, skal Dommeren, efter at Paastandene i Overensstemmelse med § 407, 3die Stykke, ere nedlagte, give Parterne Lejlighed til en mundtlig Domsforhandling.

Findes det derimod, at Sagens tilbørlige Oplysning udkræver yderligere Bevisførelse, navnlig ved Vidner eller Syn og Skøn, udsættes Sagen efter vedkommende Parts Paastand, for at Bevisførelsen kan finde Sted. Herved iagttages Reglerne i §§ 329—34, 335, 3die Stykke, 337, 338, 1ste Stykke og 340, dog saaledes, at det staaar Dommeren frit for at bestemme, at Vidner, Syns- eller Skønsmænd og Parter, som skulle møde for den paagældende Underret, først skulle afhøres i det Retsmøde, hvor Domsforhandlingen foregaar. Under Vidneførsel sker Afhøringen, dersom nogen af Parterne begærer det, for hans Vedkommende ved Dommeren. Naar Bevisførelsen er til Ende, finder Domsforhandling Sted.

Dom afsiges snarest muligt efter Domsforhandlingen.

§ 412.

Hvor de i de foregaaende Paragraffer givne Bestemmelser ikke indeholde afvigende Forskrifter, blive de i Kapitel 29—32 om Sagers Behandling for Landsret givne Regler at følge med de Lempelser, som flyde af Forholdets Natur.

§ 413.

Domme, afsagte af en Underret, herunder ogsaa Domme afsagte i Henhold til §§ 319 og 320, kunne med den i § 206 nævnte Undtagelse overensstemmende med nedestaaende Regler af Parterne indankes for den Landsret, i hvis Kreds Underretten ligger. I Forbindelse med Dommen kan Anken omfatte den forudgaaende Behandling og de under denne faldne Afgørelser, for saa vidt Anke ikke særlig er udelukket. De i §§ 372, 2det Stykke, 373 og 375 givne Regler finde tilsvarende Anvendelse paa Underretssager.

Landsrettens Dom i en fra Underret indanket Sag kan ikke yderligere paa-ankes. Dog kan det i § 372 omhandlede Højesteretsudvalg saavel som Justitsministeren undtagelsesvis tillade, at Sagen indbringes for Højesteret, overensstemmende med Reglerne i Kapitel 33, naar den skønnes at have almindelig Interesse eller videregaaende betydelige Følger for vedkommende. Andragende herom maa fremsættes inden saadan Frist og paa den Maade, som bestemmes i § 375, og behandles som der foreskrevet.

Kære af Parterne til Højesteret overensstemmende med Kapitel 34 kan ligeledes kun iværksættes med Tilladelse af det ovennævnte Højesteretsudvalg eller Justitsministeren. Andragende herom kan dog kun bevilges indtil 6 Maaneder efter, at den paagældende Afgørelse er truffen.

§ 414.

Med Hensyn til Tiden for Ankens Iværksættelse gælde de i § 375 givne Regler, dog at Ankefristen kun er 4 Uger. Den i bemeldte Paragraf omhandlede Bestemmelse om Ankens Tilstedelighed afgives enten af Justitsministeren eller i øvrigt i Overensstemmelse med Paragraffens Regler af Landsrettens Justitiarius i Forening med 2 andre af Rettens Medlemmer og er ikke Genstand for Anke eller Kære.

§ 415.

Inden Ankefristens Udløb skal Appellanten indlevere Ankestævning paa Landsrettens Kontor overensstemmende med de i § 316 fastsatte Regler. Begæres Sagen berammet til et overdrevent fjærnt Tidspunkt, skal Justitssekretæren forelægge Rettens Justitiarius Spørgsmaalet til Afgørelse.

Ankestævningen skal indeholde en fuldstændig og tydelig Angivelse af Ankegrunden og den eller de Paastande, der agtes nedlagte.

Om Varslet gælde de i § 317 fastsatte Regler.

§ 416.

Naar Indstævnte udebliver uden at have givet Tilsvar eller ved Domsforhandlingen, finde de i §§ 379 og 393, 3die—5te Stykke, indeholdte Regler tilsvarende Anvendelse.

Fremdeles gælde §§ 386 og 390, 1ste Punktum, ogsaa ved Anke til Landsret, hvorhos §§ 391 og 394 finde tilsvarende Anvendelse. Hjemvisning kan dog ikke finde Sted, fordi Underretsdommeren ikke behørigt har vejledet Parten.

§ 417.

Paastande, der ligge udenfor de ved Underretten fremsatte, kunne ikke uden Modpartens Samtykke nedlægges, medmindre Retten tillader det, fordi det findes uskyldeligt, at de ikke tidligere ere fremkomne. Ønskes en saadan Tilladelse opnaaet, følges tilsvarende Regler til de i § 383 angivne.

§ 418.

Parterne ere berettigede til at fremføre ny Beviser, naar det i Stævningen eller et andet Processkrift eller i et forudgaaende Retsmøde er meddelt Modparten, af hvilken Art det ny Bevis er, og hvad derved forventes bevist. Endvidere er Reglen i § 344, 2det Stykke, om ny Beviser under Domsforhandlingen m. m. anvendelig.

Retten kan efter Begæring undtagelsesvis bestemme, at nye Vidner m. m., som ønskes førte, eller tidligere førte Vidner skulle møde og afgive Forklaring under Domsforhandlingen, jfr. §§ 149 og 150.

Vil nogen af Parterne fremsætte ny Anbringender, maa disse anføres i hans Processkrifter overensstemmende med Reglerne i §§ 315 ff. Efter Skriftvekslingens Slutning kunne ny Anbringender uden Modpartens Samtykke kun fremføres med Rettens Tilladelse, i hvilken Henseende Reglerne i §§ 326 og 344 finde tilsvarende Anvendelse.

For Ankesagens Behandling gælde i øvrigt de for Procesmaaden ved Landsret fastsatte Bestemmelser. Hvor der ikke er særlig Grund til at antage, at Tilladelse til Anke til Højesteret vil blive søgt eller tilstaaet, beror det paa Retten selv, om og hvor meget der skal optegnes af Vidners, Syns- og Skønsmænds og Parters Forklaringer.

§ 419.

Underrettens Afgørelser, derunder ogsaa Afgørelser af en Underret, der leder Forberedelsen af en Landsretssag i Instans, kunne paakæres til Landsret i de samme Tilfælde, i hvilke Landsrettens Afgørelser kunne paakæres til Højesteret.

Fremgangsmaaden er med de af Forholdets Natur flydende Lempelser den samme, som benyttes ved Kære over Landsrettens Afgørelser; dog kan Kæremaalet her altid fremsættes mundtlig til Retsbogen.

Landsrettens Afgørelse i Anledning af Kære kan ikke indbringes for Højesteret.

*Kapitel 37.***Behandlingen af Sager, der paakendes ved Sø- og Handelsretten.**

§ 420.

Sager, der i Medfør af denne Lovs Paragraffer 201—02 vilde høre under Landsretterne, behandles for Sø- og Handelsretten i Overensstemmelse med de for Landsretterne givne Regler, dog at Sagernes Forberedelse til mundtlig Domsforhandling foregaar ved Sø- og Handelsretten selv. Paaanke og Kære iværksættes til Højesteret overensstemmende med Reglerne i Kap. 33 og 34.

Sager, der ifølge de nævnte Paragraffer vilde høre under Underretterne, behandles efter de for Underretterne givne Regler. Rettens Afgørelser i disse Sager kunne ikke paaankes eller paakæres. Dog kan det i § 372 omhandlede Højesteretsudvalg saavel som Justitsministeren undtagelsesvis tillade, at Anke eller Kære sker til Højesteret overensstemmende henholdsvis med Kap. 33 og 34, naar den trufne Afgørelse skønnes at have almindelig Interesse eller videregaaende betydelige Følger for Vedkommende. Andragende til Højesteret maa fremsættes og behandles efter Reglerne i § 375, dog at Andragende om Kære kun kan bevilges indtil 6 Maaneder efter at den paagældende Afgørelse er truffen.

Kapitel 38.

Sager om Veksler og visse andre Gældsbreve.

§ 421.

Sagsøgeren kan anvende den i dette Kapitel omhandlede hurtige Retsforfølgning:

- 1) I Sager, der anlægges til Indfrielse af Gældsbreve, naar Skyldneren enten i selve Gældsbrevet eller ved senere Paategning paa samme har underkastet sig saadan Forfølgning.
- 2) I Vekselsager, hvorved forstaas Sager, som anlægges mod Trassenter, Endossenter eller Acceptanter af trasserede Veksler eller mod Udstedere og Endossenter af egne Veksler til Vekselsens Betaling eller for at gøre Vekselregres gældende, Sager, som anlægges mod Trassenter og Endossenter af Veksler paa Grund af manglende Accept, til Betaling af Vekselsummen eller det ikke accepterede Beløb (Veksellovens § 29) eller mod Trassenter og Endossenter samt Acceptanter paa Grund af manglende eller ikke betryggende Accept, til Stillelse af Sikkerhed (Veksellovens §§ 25, 26 og 30). Sager, som anlægges mod dem, der have tegnet Borgen (Aval) for en vekselforpligtet Person, til Vekselforpligtelsens Opfyldelse.
- 3) I Sager, hvorunder Regreskrav efter en Check indtales.

§ 422.

Under Sagen kan det ikke tillades Sagsøgte at fremsætte andre Indsigelser i Realiteten end, at han ikke ved Underskriftens Meddelelse var mægtig og myndig til saaledes at forbinde sig, eller at Underskriften er falsk, eller at der i Dokumentets Indhold er foregaaet en Forfalskning, efter at Underskriften er meddelt.

I Vekselsager kan Sagsøgte endvidere fremsætte de Indvendinger, som angaa selve Vekselsens Indretning og Indhold eller den til Vekselfordringens Vedligeholdelse fornødne Omgang eller andre i Vekselloven foreskrevne Betingelser for at kunne gøre Vekselretten gældende. Tilsvarende Regler gælde om de i § 421 Nr. 3 nævnte Sager.

I de i § 421 Nr. 1 nævnte Sager kan Sagsøgte derhos, for saa vidt Søgmaalet foruden paa selve Gældsbrevet støttes paa Transport eller andet udenfor Gældsbrevet liggende Grundlag, fremsætte enhver Indsigelse herimod, ligesom han i disse Sager overhovedet kan fremkomme med enhver Indsigelse, med Hensyn til hvilken Bevisbyrden ikke paahviler ham, eller til hvis Godtgørelse han ikke behøver andre Bevismidler end Dokumenter, som haves til Stede.

Alle andre Indsigelser i Realiteten ere udelukkede fra at komme i Betragtning, naar Parterne ikke ere enige om at ønske dem paakendte; men det forbeholdes Sagsøgte i Anledning af slige Indsigelser, naar han i sit Tilsvaer har opgivet eller i det mindste forbeholdt dem, at anlægge et selvstændigt Erstatningssøgsmaal mod Sagsøgeren.

Dette Erstatningssøgsmaal behandles i alle Henseender efter de almindelige Regler.

§ 423.

Imod de i § 421 Nr. 2 og 3 omhandlede Fordringer kunne Modfordringer kun gøres gældende, naar disse ere støttede paa, at der ved Forsømmelse med at give den i Veksellovens §§ 20, 30, 42, 45 og 75 omhandlede Underretning er forvoldt Sagsøgte Skade, og imod de i § 421 Nr. 1 omhandlede kun, for saa vidt Modfordringen selv gaar ind under samme Bestemmelse, eller den indrømmes.

§ 424.

Sager, i hvilke den heromhandlede Retsfølging anvendes, behandles uden Hensyn til Genstandens Værdi ved Underret efter de ovenfor i Kapitel 37 givne Regler, hvorved dog bliver at bemærke, at Dommeren er pligtig at drage særlig Om-sorg for, at Sagen fremmes med den størst mulige Hurtighed.

§ 425.

Naar Sager af heromhandlede Beskaffenhed indankes for Landsret, er det en Selvfølge, at Proceduren for denne ikke kan omfatte andet end det, som i Henhold til ovenstaaende Regler kunde gøres gældende for Underret.

Kapitel 39.

Egteskabssager samt Sager, hvorunder Arvinger søge sig en bortbleven Persons Formue tilkendt.

§ 426.

Sager angaaende et Ægteskabs Ugyldighed eller Opløsning blive at behandle efter de almindelige for Underretsproceduren gældende Regler med de nedenfor givne nærmere Bestemmelser ved Underretten for det Sted, hvor Sagsøgte har Bopæl eller Opholdssted, eller, dersom Sagsøgte har forladt Landet, eller det ikke vides, hvor Sagsøgte er, for det Sted, hvor denne sidst havde Bopæl eller Opholdssted her i Riget.

§ 427.

Dersom Sagsøgte ikke under Sagen giver Møde ved antagen Sagfører, har Sagsøgeren at andrage paa, at der af Retten maa blive beskikket Sagsøgte en Forsvarer. Forsømmes dette, afvises Sagen.

Salæret til den for Sagsøgte beskikkede Forsvarer paalægges det offentlige, hvor det ikke paalægges Sagsøgeren som tabende Part at udrede det.

§ 428.

Retten kan uden Hensyn til, om Modparten begærer det, paalægge Sagsøgeren at fremstille sig til Afhørelse under Domsforhandlingen og der under Ed at besvare de Spørgsmaal angaaende Sagens Genstand, som Retten maatte gøre. Ugrundet Undladelse heraf eller Vægning herved har til Følge, at Sagen afvises.

§ 429.

Ligeledes kan Retten, hvis Sagsøgte bor eller opholder sig i Riget, paalægge denne at fremstille sig til Afhørelse under Domsforhandlingen og der under Ed besvare de Spørgsmaal angaaende Sagens Genstand, som gøres af Retten. Ugrundet Undladelse af at møde eller Vægning ved at svare medfører dog kun Virkning efter § 430, 2det Punktum.

§ 430.

Indrømmende Proceserklæringer fra Sagsøgtes Side have ikke Virkning som bindende Grundlag for Stridsspørgsmaalets Indhold og Omfang, men der kan alene

tillægges dem Betydning som Bevismidler. Ligeledes kan Sagsøgtes Udeblivelse, Tavshed eller ubestemte Erklæringer i de i § 282 omhandlede Tilfælde kun tages i Betragtning som Bevisdata imod paagældende.

§ 431.

Parts Ed finder, bortset fra de i §§ 428 og 429 omhandlede Tilfælde, ikke Anvendelse i Ægteskabssager.

§ 432.

Justitsministeren kan under Iagttagelse af Reglerne i Kap. 31 som Intervenient paa det offentliges Vegne indtræde i en Ægteskabssag for at forhindre, at Skilsmisse-dom eller Dom, hvorved et Ægteskab erklæres ugyldigt, uretellig tilsniges; han kan ligeledes, uden at være indtraadt i Sagen i første Instans, i det anførte Øjemed paa det offentliges Vegne paaanke en saadan Dom.

§ 433.

I Sager, hvorunder en bortebleven Persons Arvinger ifølge Forordningen af 11. September 1839 søge sig hans Formue tilkendt enten til Indtægtsnydelse eller til Ejendom, have Sagsøgerne i Overensstemmelse med Grundsætningen i § 427 at drage Omsorg for, at et Forsvar for den borteblevne beskikkes, i Landsretssager af Rettens Justitiarius, i Underretssager af vedkommende Dommer, ligesom de ere pligtige efter Rettens Paalæg at fremstille sig for at afgive edelig Forklaring angaaende de Omstændigheder, paa hvilke Sagens Afgørelse beror.

Kapitel 40.

Fremgangsmaaden, naar nogen skal umyndiggøres, eller Enke skal sættes under fast Lavværgemaal.

§ 434.

Begæring om Umyndiggørelse kan fremsættes af paagældendes Ægtefælle, Slægtninge i op- eller nedstigende Linie eller første Sidelinie, Værge, Kurator eller Lavværge.

Derhos bør i alle Tilfælde Øvrigheden andrage paa nogens Umyndiggørelse, naar dette efter de Oplysninger, som enten fra vedkommende selv, hans Slægt eller Venner eller paa anden Maade ere komne Øvrigheden i Hænde, maa anses for rigtigt.

Endelig kan enhver selv andrage paa at blive umyndiggjort.

§ 435.

Begæring om Umyndiggørelse indleveres skriftlig til Underretten paa det Sted, hvor den paagældende, om hvis Umyndiggørelse der er Spørgsmaal, bor eller opholder sig; har han ikke bekendt Bopæl eller Opholdssted, da til Underretten paa det Sted, hvor hans sidste bekendte Bopæl eller Opholdssted er beliggende.

Skriftlige Beviser for de Omstændigheder, ved hvilke Umyndiggørelsen skal begrundes, skulle saa vidt muligt ledsage Andragendet. Skønnes yderligere Oplysninger fornødne, kan Underretsdommeren gøre vedkommende opmærksom herpaa og opfordre ham til at tilvejebringe dem, ligesom Underretsdommeren kan indkalde den, der søges umyndiggjort, til at møde for ham.

§ 436.

Er Begæringen udgaaet fra den, om hvis Umyndiggørelse der er Spørgsmaal, eller indvender han ikke noget derimod, efter at han af Underretsdommeren er opfordret til at møde og erklære sig derom, tilfalder det Underretsdommeren ifølge de foreliggende Oplysninger at afgøre, om der er tilstrækkelig Grund til Umyndiggørelse, og i bekræftende Fald har han da at afgive endeligt Umyndiggørelsesdekret, som ikke kan paakæres.

I alle andre Tilfælde har Underretsdommeren at indsende Andragendet og de samme ledsagende Beviser i Forbindelse med saadan skriftlig Erklæring, hvortil han maatte finde Grund, til den Landsret, under hvilken han staar.

Dersom Umyndiggørelsesgrunden findes at være sandsynliggjort ved de fremlagte Beviser, og der kan antages at være Fare forbunden med Opsættelse, kan Underretsdommeren uden Hensyn til Indsendelsen til Landsretten afgive et foreløbigt Umyndiggørelsesdekret, der, da det straks træder i Kraft, bliver at tinglæse og at kundgøre i Statstidenden eller ved Kirkestævne med de Retsvirkninger, som Plakat af 10. April 1841 bestemmer. Samtidig med Dekretets Afgivelse beskikker Underretsdommeren en foreløbig Værge.

§ 437.

Landsrettens Justitiarius beskikker en Sagfører til at varetage dens Tarv, som søges umyndiggjort, hvis ikke en Sagfører anmelder sig som antagen af denne, og berammer derefter mundtlig Forhandling af Sagen i et Retsmøde, til hvilket begge Parter indkaldes ved Foranstaltning af Landsrettens Justitiarius og med et af ham bestemt Varsel.

§ 438.

Efter at Parterne have ytret sig, afgør Retten paa Grundlag af de foreliggende skriftlige Beviser og Erklæringer, om endeligt Umyndiggørelsesdekret skal afgives, eller om Begæringen herom skal nægtes.

§ 439.

Udebliver den, der andrager paa nogens Umyndiggørelse, i noget af de i §§ 437 og 438 omhandlede Møder, afvises Sagen, dersom ikke Retten i Omstændighederne finder Grund til at udsætte den.

§ 440.

Med Hensyn til Paalæg af Omkostningerne ved heromhandlede Fremgangsmaade, derunder indbefattet Salær til den ifølge § 437 beskikkede Sagfører, komme Reglerne i Kap. 27 til Anvendelse, saaledes at den, der umyndiggøres, betragtes som tabende.

§ 441.

Den ovenangivne Fremgangsmaade bliver ogsaa at anvende, naar der af andre fremsættes Begæring om, at Enke maa sættes under fast Lavværgemaal.

Naar en Enke selv begærer at blive sat under fast Lavværgemaal, har Underretsdommeren uden videre Undersøgelse at tage Begæringen til Følge.

§ 442.

Naar endeligt Umyndiggørelsesdekret er afgivet, eller naar det er besluttet, at en Enke skal sættes under fast Værgemaal, paahviler det vedkommende Ret straks at

give den til Værges eller Lavværges Udnævnelse kompetente Myndighed Underretning herom.

§ 443.

Naar enten Øvrigheden eller den Person, der er erklæret umyndig eller sat under fast Lavværgemaal, eller nogen af de i § 434, 1ste Stykke, angivne Personer for Landsretten tror at kunne oplyse, at der ikke længere er Grund til denne Foranstaltningens Vedbliven, har paagældende at indgive et Andragende til Landsretten i den Kreds, hvor den umyndiggjorte bor, om at maatte blive stedet til i et Retsmøde at begrunde eller lade begrunde en Begæring om Umyndiggørelsens Ophævelse. Er Sinds-
svaghed Umyndiggørelsesgrunden, kan der dog i Reglen ikke tages Hensyn til et af den umyndiggjorte eller af andre paa hans Vegne indgivet Andragende, medmindre det er ledsaget af Anbefaling fra en Embedslæge eller fra Overlægen paa den Helbredelsesanstalt, paa hvilken den umyndiggjorte maatte være anbragt.

Derefter har Landsretten at beramme et Retsmøde, om hvilket der meddeles den umyndiggjortes Værges betimelig Underretning; i Retsmødet høres de paagældende, og de fremførte Beviser overvejes, hvorefter Landsretten enten ophæver Umyndiggørelsesdekretet eller afslaar Begæringen herom.

I sidste Fald bæres Omkostningerne ved Forhandlingerne af den, der har rejst Sagen. Ophæves Dekretet, afholdes Omkostningerne af det offentlige.

§ 444.

De om Landsretsproceduren givne Forskrifter komme i øvrigt med de af det foregaaende følgende Lempelser til Anvendelse i disse Sager. Landsrettens Justitiarius kan bestemme, at disse Sager behandles i de i § 24 omhandlede overordentlige Sessioner og paa det Tingsted, som han finder mest formaalstjenligt.

Kapitel 41.

Fremgangsmaaden ved at erhverve Mortifikations- eller Ejendomsdom.

§ 445.

Sager, hvorunder Mortifikation paa Dokumenter søges, blive, for saa vidt angaar Gældsbreve, ved hvilke der er givet Pant i fast Ejendom, at anlægge ved Underretten paa det Sted, hvor den faste Ejendom er beliggende, og ellers ved Landsretten paa det Sted, hvor vedkommende Dokument er udstedt. Lade disse Regler sig ikke anvende, f. Eks. fordi Dokumentet er udstedt af en dansk Undersaat i Udlandet, skal Sagen anlægges i København.

Mortifikation af bortkomne Konnossementer søges paa det Sted, hvor Varerne skulle afleveres. Mortifikation af Oplagsbeviser og de i Lov om Oplagsbeviser m. m. i Københavns Frihavn af 30. Marts 1894 ommeldte Garantibeviser søges paa det Sted, hvor Oplagshuset er beliggende.

Sager, hvorunder Ejendomsdom søges, blive at anlægge ved Landsretten paa det Sted, hvor Ejendommen er beliggende, eller, hvis Sagens Genstand er et Dokument, hvor Mortifikation af dette skulde søges efter Reglerne i denne Paragraf. Ejendomsdom paa et Skib eller en Skibspart søges i København.

§ 446.

Den, der søger Mortifikation paa et Dokument, har til den Eet, hvor Sagen efter § 445 skal føres, at indgive skriftlig Begæring om Indkaldelse af den eller dem, som maatte være Ihænde-
haver af Dokumentet eller anse sig berettiget til det.

§ 447.

Begæringen om Mortifikation paa et Dokument skal være ledsaget af Oplysninger, som gøre det antageligt, at den paagældende er berettiget til at erholde Mortifikation, og navnlig om Maaden, hvorpaa Dokumentet er frakommet ham, hvorhos det paagældende Dokument maa betegnes med en saadan Tydelighed, at det ikke kan forveksles med andre.

§ 448.

Retten afgør derpaa ved Kendelse i et Retsmøde, hvortil den, der søger Mortifikation, tilsiges, om offentlig Indkaldelse maa udstedes. Forinden Beslutning herom tages, kan Retten afæske den, der søger Mortifikation, yderligere mundtlig eller skriftlig Oplysning. Undlader han at efterkomme Opfordringen, eller befindes de af ham givne Oplysninger ufyldestgørende, kan Retten nægte at udstede Indkaldelsen.

§ 449.

Tilstedes offentlig Indkaldelse, udfærdiger Retten en saadan i Overensstemmelse med den indgivne Begæring, hvorefter den, der søger Mortifikation, har at iværksætte Indkaldelsens offentlige Bekendtgørelse ved Indrykkelse 3 Gange i Statstidenden samt i det af Justitsministeriet hertil bestemte stedlige Blad.

Indkaldelsen skal indeholde den efter Omstændighederne fornødne og mulige Betegnelse af Dokumentet samt Opfordring til den eller dem, der maatte anse sig for berettigede til det, til at møde og fremkomme med deres Indsigelser mod dets Mortifikation paa en i Indkaldelsen angiven, af Retten nærmere bestemt Retsdag eller under en nærmere angiven Retssession, som ikke maa falde tidligere end 12 Uger og ikke senere end 1 Aar efter Indkaldelsens tredie Indrykkelse i Statstidenden. Derhos maa Indkaldelsen indeholde en udtrykkelig Tilkendegivelse om, at den, der ikke møder og fremsætter Indsigelse, maa vente at se Dokumentet mortificeret.

§ 450.

Møder ingen og gør Indsigelse paa den i Indkaldelsen bestemte Retsdag, gives der, for saa vidt Retten ikke i den brugte Fremgangsmaade ser nogen Hindring derfor, Mortifikationsdom.

Møder nogen og fremsætter Indsigelse mod Mortifikation, bliver Spørgsmaalet, om denne kan gives eller ej, at afgøre ved Rettens Dom.

§ 451.

Mortifikationsdomme kunne kun paaankes, for saa vidt der under Sagen er fremsat Indsigelse mod Mortifikationen, eller paa Grund af Fejl eller Mangler ved den brugte Fremgangsmaade eller paa Grund af, at Tilfældet ikke egner sig til Mortifikation.

§ 452.

Det har sit Forblivende ved den gældende Rets Regler om, hvem der kan søge Mortifikation, og hvilke Dokumenter der kunne mortificeres, saavel som angaaende Retsvirkningerne af Mortifikation.

Om Udlevering og Salg af Varer efter Konnossementer m. m. mod Sikkerhedsstillelse har det sit Forblivende ved Søløv af 1. April 1892 § 167, Lov om Oplagshuse af 23. Februar 1866 § 9 og Lov om Oplagsbeviser m. m. i Københavns Frihavn af 30. Marts 1894 § 15. Ligeledes gælde fremdeles Reglerne i Vekselloven af 7. Maj 1880 § 74.

Bestemmelserne i Forordning af 28. Marts 1845 § 17 berøres ikke af denne Lov; Sagen bliver at anlægge ved vedkommende Underret.

§ 453.

De ovenfor givne Regler om Fremgangsmaaden ved Mortifikationsdoms Erhvervelse komme med de af Forholdets Natur flydende Lempelser til Anvendelse, naar nogen vil søge Ejendomsdom efter foregaaende offentlig Indkaldelse.

Det har sit Forblivende ved den gældende Rets Regler om Adgangen til at søge saadan Ejendomsdom saavel som om Retsvirkningerne af den.

§ 454.

Om Adgang til Erhvervelse af Mortifikationsdom paa Servituter, Brugsrettigheder og Grundbyrder har det sit Forblivende ved Reglerne i Lov Nr. 67 af 14. April 1905, dog at der i Stedet for den i bemeldte Lovs § 4 omhandlede Bevilling til Erhvervelse af Mortifikationsdom uden særlig Indstævning træder en af vedkommende Ret i Overensstemmelse med § 448 meddelt Tilladelse.

Tredie Afsnit.

Eksekution og Tvangsauktion.

Kapitel 42.

Almindelige Betingelser for Eksekution.

§ 455.

Eksekution kan ske paa Grundlag af:

- 1) Domme og Kendelser, afsagte af Domstole eller af andre Myndigheder, der efter Lovene ere beføjede til at afsige eksigible Kendelser.
- 2) Forlig, indgaaede for Forligskommissioner, Retter eller Overøvrigheder, for de sidstnævntes Vedkommende dog kun i saadanne Sager, hvor det ved Lovgivningen er paalagt dem at mægle Forlig, saavel som for Landvæsenskommissioner og andre Myndigheder, om hvilke Lovene bestemme, at de for dem afsluttede Forlig skulle kunne eksekveres.

Forlig, der ere sluttede udenfor Forligskommissionen og godkendte i en saadan, kunne dog kun tjene til Grundlag for Eksekution, naar de ere forsynede med to særlig tilkaldte og med Stilling og Bopæl anførte Vidners Paategning om, at Forliget førend Skyldnerens Underskrift er lydelig oplæst for og vedtaget af ham, samt naar de Omkostninger, Skyldneren indgaar paa at betale, bortset fra de med Eksekutionen forbundne, ere anførte deri med en bestemt Sum.

- 3) Tinglæste Pantebreve, hvorved der for en bestemt angiven Pengesum gives Pant i fast Ejendom, naar de ere oprettede eller vedkendte for Notarius publicus eller for to Vitterlighedsvidner, og Forfaldstiden er indtraadt enten paa Grund af Opsigelse, eller fordi det Tidspunkt, der i Pantebrevet er fastsat som Betalingstermin, er kommet, eller, for saa vidt saadan Følge udtrykkelig er betinget i Pantebrevet, paa Grund af Udeblivelse med Renter. Udlæget, som kan ske ikke blot for Kapitalen eller Afdrag paa samme, men ogsaa særskilt for Renter, kan dog ikke udstrækkes til andet end Pantet.

- 4) Bodmeribreve efter Reglerne i Sølov 1. April 1892 § 185.
 5) Forlig, indgaaede for, og Domme, afsagte af danske Konsuler i de i Lov om danske Konsulers Doms- og Øvrighedsmyndighed m. m. af 15. Februar 1895 nævnte Tilfælde.

Udpantning samt Udsættelses- og Indsættelsesforretninger uden foregaaende Lovmaal og Dom kunne finde Sted under de i femte Afsnit angivne Betingelser.

§ 456.

I Henhold til Traktat, indgaaet paa Betingelse af Gensidighed, kan der ved Anordning tillægges Domme og Kendelser, afsagte af udenlandske Retter eller Myndigheder, samt udenlandske offentlige Forlig, for saa vidt de bestemme andet end Straf, Eksekutionskraft her i Riget, naar de ere forsynede med en af de i Anordningen angivne udenlandske Myndigheders Bevidnelse om at være udfærdigede i den Form, der fordres til Eksekution, samt om at have den Egenskab at give Adgang til Eksekution efter den udenlandske Lovgivning.

Med Hensyn til Sverige har det sit Forblivende ved Lov af 19. Februar 1861.

Udenfor de i denne Paragraf nævnte Tilfælde kan Eksekution ikke ske umiddelbart paa Grundlag af en udenlandsk Dom eller Kendelse.

§ 457.

Eksekution foretages af Underretsdommeren, der i denne sin Virksomhed benævnes Foged.

Ved Eksekutionsforretningens Foretagelse har Fogden at sørge for, at tvende gode Mænd ere til Stede som Vidner. Disse ere tillige uden anden særlig Bemyndigelse kompetente til at foretage de under Forretningen forefaldende Vurderinger og andre lignende Skøn. Skulde de ikke være i Stand til rettelig at anslaa de forekommende Genstande, har Fogden at tilkalde andre Mænd, som hertil ere skikkede. Saavel Vidnerne som de, der tilkaldes for at udføre Vurderinger, have i Fogedbogen at underskrive en Forsikring paa Tro og Love om, at de ville udføre Vurderingen efter deres bedste Overbevisning.

Politiet er pligtigt paa Forlangende at understøtte Fogden, dersom han i sine Forretningers Udførelse møder saadan Modstand, som han ikke ved egen og Vidnernes Hjælp tror at kunne overvinde, eller han af andre Grunde begærer Politiets Bistand.

§ 458.

Ingen Foged kan foretage Eksekutionsforretninger udenfor sin egen Retskreds, medmindre disse blot ere at anse som Fortsættelse af en i Retskredsen paabegyndt Eksekution, i hvilket Tilfælde han i tilstødende Retskredse er kompetent til at foretage Eksekution i rørligt Gods. Dog er Fogden ikke pligtig at rejse længere end 15 Kilometer ud over Grænserne af sin Retskreds.

§ 459.

Den, der vil have en Eksekution foretagen, skal for Fogden fremsætte sin Begæring herom, ledsaget af Udskrift af Dommen, Kendelsen eller Forliget eller af det originale Pantebrev eller Bodmeribrev, ligesom han ogsaa ved samme Lejlighed har at meddele alle de Oplysninger, som i øvrigt maatte være fornødne, for at Fogden kan tage Bestemmelse om Forretningens Berammelse.

Begæringen skal, hvis Fordringen, bortset fra Sagsomkostninger og Renter, der ere paaløbne siden Sagens Begyndelse, overstiger 300 Kroners Værdi, være skriftlig. I andet Fald kan den fremsættes mundtlig for Fogden, som da har at tage den til Fogedbogen.

Eksekution kan begæres under eet hos samme Skyldner efter forskellige Eksekutionsgrundlag.

§ 460.

Dommen eller Kendelsen maa være udfærdiget i lovmæssig Form. Er dette Tilfældet, vedkommer det ikke Fogden at undersøge eller afgøre, om Dommen eller Kendelsen maatte lide af saadanne Fejl eller Mangler, som kunde medføre en anden Afgørelse efter Anke eller Kære. Kun hvis Dommen eller Kendelsen ikke er udgaaet fra en lovlig bestaaende Domstol eller nogen til at afsige eksigible Dekreter beføjet Myndighed, eller den ikke ifølge sit Indhold kan fuldbyrdes, har Fogden at nægte Eksekution.

§ 461.

Under Eksekutionen af Forlig har Fogden at paakende alle Indsigelser mod Forligets Gyldighed, dog, hvad Retsforlig angaar, kun, for saa vidt Fogdens Kendelse ikke viide indeholde en Bedømmelse af Rettens Handlinger.

Er den ved Forliget hjemlede Fordring knyttet til en Betingelse eller en Tidsfrist eller afhængig af Erlæggelse af en Modydelse, maa det ved Forligets eget Indhold eller ved andre offentlige Dokumenter eller ved Skyldnerens egen Indrømmelse være givet, at Betingelsen er indtraadt eller Tidsfristen udløben, eller at Forligshaveren fra sin Side har erlagt Modydelsen, for saa vidt ikke lovligt Tilbud herom fremkommer under selve Forretningen og da endnu kan betimelig fremsættes.

§ 462.

De i foregaaende Paragraf med Hensyn til Forlig opstillede Grundsætninger finde ogsaa Anvendelse paa de i § 455 Nr. 3 nævnte Pantebreve og de i § 455 Nr. 4 nævnte Bodmeribreve.

§ 463.

Den, der forlanger Eksekution efter en udenlandsk Dom eller Kendelse, maa samtidig med Begæringen herom forelægge Fogden de Oplysninger, som udkræves efter § 456.

§ 464.

Domme kunne fuldbyrdes, naar Fuldbyrdelsesfristen er udløben, uden at lovlig Anke er bleven iværksat ved Ankestævnings Indlevering til Berømmelse inden denne Fristis Udløb. Fuldbyrdelsesfristen, der regnes fra Dommens Afsigelse eller, jfr. § 196, 3die Stykke, fra dens Forkyndelse, er ved alle Retter 4 Uger, naar der ikke i Dommen er fastsat en særlig Fuldbyrdelsesfrist.

Ved Domme, der paabyde en Handlings Foretagelse, kan Retten forlænge den nævnte Tidsfrist, hvis Domfældte findes at behøve længere Tid til at efterkomme Dommen.

Ansvar for Overtrædelse af en Dom, som paalægger at undlade noget, ifaldes ikke før den almindelige Fuldbyrdelsesfrists Udløb.

Domme, hvorved der tilkendes nogen en Ret, kunne ikke før Udløbet af den almindelige Eksekutionsfrist afgive Hjemmel til Udøvelse af saadan Ret.

§ 465.

Ved udtrykkelig Bestemmelse i Dommen kan Retten, naar Omstændighederne tale herfor, efter Paastand sætte Fuldbyrdelsesfristen — herunder ogsaa den ved de to sidste Stykker af § 464 hjemlede Frist — til kortere Tid end den i § 464 angivne. I Forbindelse hermed kan det paa Domfældtes Begæring bestemmes, at Domhaveren skal stille Sikkerhed, dersom han inden Udløbet af den almindelige Fuldbyrdelsesfrist vil eksekvere Dommen.

Ligeledes kan det efter Paastand i Dommen bestemmes, at Eksekution med eller uden foregaaende Sikkerhedsstillelse skal kunne iværksættes, uanset at Dommen betimelig paaankes.

Paastand om foranførte Bestemmelser maa fremsættes senest under den mundtlige Domsforhandling.

§ 466.

Kendelser, som bestemme noget, der skal fuldbyrdes, kunne eksekveres straks, saa snart de ere afsagte og givne beskrevne, medmindre andet fremgaar af Kendelsens eget Indhold.

Fuldbyrdelse af de i § 155, jfr. §§ 183 og 277, omtalte Kendelser kan dog først finde Sted, naar Fristen til at fremsætte Begæring om Kendelsens Ophævelse i Henshold til § 155 er forløben, eller Retten har nægtet at efterkomme en saadan Begæring.

§ 467.

Eksekution efter Forlig kan foregaa, saa snart Tidspunktet for Forligets Oplydelse er indtraadt. Ved Pantebreve kan Pantehaveren skride til Eksekution, naar der er forløbet en Tid af 14 Dage fra Forfaldstiden at regne, og der derhos, for saa vidt Skyldneren bor paa den pantsatte Ejendom, med 3 Dages Varsel er givet ham en i Overensstemmelse med Reglerne i Kap. 16 forkyndt Meddelelse om Dagen, paa hvilken Forretningen vil blive foretagen.

§ 468.

Naar Fuldbyrdelsesfristen er udløben, kan Eksekutionen ikke hindres ved senere iværksat Anke, medmindre saadant bestemmes af den Ret, til hvilken Sagen er indanket.

§ 469.

De i det følgende om Domme givne Bestemmelser finde ogsaa Anvendelse paa Forlig og andre Eksekutionsgrundlag, dog med de Lempelser, som følge af Forholdets Natur.

*Kapitel 43.***Fuldbyrdelse af Domme, der ikke lyde paa Udredelse af Penge.**

§ 470.

Er der paalagt Domfældte en anden Ydelse end Penge, sker Dommens Eksekution, med de i §§ 471—473 nævnte Undtagelser, derved, at Domhaverens Interesse i Dommens Efterkommelse anslaaes i Penge, og at Vederlagsbeløbet inddrives efter de i Kap. 44 opstillede Regler, for saa vidt ikke en efter Dommens Afsigelse ind-

traadt Umulighed eller andre lignende Omstændigheder efter den borgerlige Rets Grundsætninger have befriet Domfældte uden tillige at medføre Erstatningspligt for ham.

Hvis der ikke i selve Dommen er fastsat et Pengevederlag, som træder i Stedet for den Ydelse, hvorpaa Dommen principalt gaar ud, kan Domhaveren under Fogedforretningen faa fastsat det Pengebeløb, hvortil hans Interesse maa anslaaes. Kan Ydelsen i og for sig ikke anslaaes til Penge, kan Fogden i Stedet derfor sætte en Godtgørelse i Penge.

I Reglen har Fogden med Vidnernes Bistand at foretage Ansættelsen (§ 457); hvis disse ikke ere tilstrækkelig sagkyndige, kan Fogden udmelde andre, som, efter at have afgivet en Forsikring som den i § 457 omtalte, yde den fornødne Bistand.

Fogden har, saa vidt muligt, at tilkalde Domfældte, for at han kan afgive sine Oplysninger og Erklæringer, forinden Vederlagssummen bestemmes.

Derefter fastsætter Fogden Pengevederlaget ifølge sit Skøn over Omstændighederne og uden at være bunden ved Vidnernes eller de i deres Sted trædende Personers Anskuelse. Han har herved fornemlig at drage Omsorg for, at Domhaveren faar fuldstændig Erstatning, og i Tvivilstilfælde har han hellere at fastsætte denne rigeligt end at udsætte Domhaveren for at lide noget Tab ved, at Dommen ikke efterkommes.

Anlægger Domhaveren i Anledning af, at Dommen ikke efterkommes, Straffesag ifølge § 476, kan det ham tilkommende Pengevederlag fastsættes under denne Sag i Stedet for under Fogedforretningen.

§ 471.

Skal Domfældte fravige Besiddelsen af en fast Ejendom eller tilstede Domhaveren en vis Raadighed over den, har Fogden, saa vidt gørligt, umiddelbart at fremtvinge Dommens Efterlevelse ved Domfældtes Udsættelse eller paa anden lignende Maade.

§ 472.

Lyder Dommen paa, at Domfældte skal udlevere en rørlig Ting, har Fogden ligeledes umiddelbart at sætte Dommen i Værk ved at fratage Domfældte Tingen, om fornødent med Magt. Forefindes Tingen ikke under Forretningen, kan Domhaveren fordre sin Interesse ansat til Penge paa den i § 470 omtalte Maade og Beløbet inddrevet. Lyder Dommen paa, at Domfældte skal udlevere et Barn, har Fogden umiddelbart at sætte Dommen i Værk ved at fratage Domfældte Barnet og overgive det til den, som efter Dommen er berettiget til at fordre dette, om fornødent med Magt.

Med de af Forholdets Natur flydende Lempelser finder § 497 ogsaa Anvendelse ved Forretninger af heromhandlede Art.

§ 473.

Skal Domfældte ifølge Dommen udføre et Arbejde eller træffe andre lignende Foranstaltninger, kan Fogden efter Domhaverens Paastand tillade denne at lade saadant foretage ved andre, saaledes at Udlæg derefter kan gøres overensstemmende med næste Kapitel for det efter en af Fogden godkendt Regning hertil medgaaede Beløb, dersom dette efter Omstændighederne findes at være den letteste og hurtigste Maade, hvorpaa Domhaveren kan komme til sin Ret. Er Domfældte tilpligtet at udstede eller underskrive et Dokument, kan Fogden udfærdige dette med samme Virkning, som om han af Domfældte var bleven befuldmægtiget hertil. Er Domfældte tilpligtet at stille en Sikkerhed, kan Fogden udtage saa meget af hans Gods, som hertil er fornødent, og over dette haves da samme Sikkerhedsret som over udlagt Gods.

Er Domhaveren kendt berettiget til at udføre en Handling mod at erstatte den herved bevirkede Skade, eller Domfældte kendt pligtig at foretage noget imod at faa Udgifterne derved erstattede af Domhaveren, er Fogden pligtig til paavedkommendes Forlangende, om fornødent med sagkyndiges Bistand, at afgøre Spørgsmaal om Udførelsen af Dommen saavel som at bestemme Størrelsen af den Erstatning, der skal udredes i Forbindelse med Dommens Fuldbyrdelse.

§ 474.

Lyder Dommen paa, at Domfældte skal undlade noget, kan Domhaveren, naar Dommen overtrædes, dersom det ikke i Dommen selv er bestemt, hvilket Ansvar der skal være forbundet hermed, under en Fogedforretning paa den i § 470 bestemte Maade faa sin Interesse anslaaet i Penge og Beløbet inddrevet efter Kap. 44. For saa vidt Domhaveren i Anledning af Dommens Overtrædelse anlægger Sag i Henhold til § 476, kan Erstatningen fastsættes under denne i Stedet for under Fogedforretningen.

§ 475.

Lyder Dommen paa, at Domfældte skal erlægge en Række Ydelser, eller kan Dommen overtrædes ved en Række Handlinger, kan Domhaveren, hver Gang Dommen tilsidesættes, gaa frem efter §§ 470—474.

§ 476.

Den, der modvillig undlader at efterkomme en Dom, hvorved det er ham paalagt at foretage noget, saavel som den, der forsætlig overtræder en Dom, hvorved det er ham paalagt at undlade noget, kan, hvad enten Domhaveren gaar frem efter §§ 470—474 eller ikke, under en af denne anlagt Sag dømmes til Straf af Bøder eller simpelt Fængsel, hver Gang en særskilt Tilsidesættelse af Dommen foreligger. Saa-dan Sag kan dog ikke anlægges, naar Domhaveren i Mindelighed eller ved Anvendelse af ovennævnte Fremgangsmaade har opnaaet sin Ret eller Sikkerhed for den, ligesom i saa Fald en allerede anlagt Sag bliver at hæve og Fuldbyrdelsen af en idømt Straf undlades eller standses. At Domfældte har udstaaet Straf efter en i Medfør af nærværende Paragraf erhvervet Dom, udelukker ikke Domhaveren fra at anvende den i §§ 470—474 ommeldte Fremgangsmaade.

Naar Straffedom er afsagt over Domfældte, har Politiet paa Domhaverens Begæring at yde Bistand til hans Rets Gennemførelse ved at opsøge og fratage Domfældte de ham frakendte Ting, hindre ham i at foretage Overtrædelseshandlinger, tilintetgøre, hvad der er foretaget i Strid med Domhaverens Ret, og deslige.

§ 477.

Ved de foregaaende Paragraffers Forskrifter er der ikke gjort nogen Indskrænkning i Domhaverens Ret til at benytte de foreløbige Retsmidler for at sikre sig i Henseende til Dommens Efterkommelse.

Kapitel 44.

Fuldbyrdelse af Domme, der lyde paa Udredelse af Penge.

§ 478.

Domme, der lyde paa Betaling af Penge, kunne fuldbyrdes ved Eksekution i Domfældtes Formue. Med Hensyn til Bøder, der idømmes i borgerlige Retstrætter, følges de om Eksekution af Bødedomme gældende Regler, jfr. §§ 958, 960 og 966.

Derimod kan Domfældte ikke underkastes Gældsføngsel.

Det har sit Forblivende ved de gældende Regler om Afsoning af Underholdsbidrag til uægte Børn og lignende Ydelser af familieretlig Natur.

§ 479.

Eksekution kan kun udstrækkes til saa meget af Domfældtes Gods, som, efter Fradrag af, hvad der kan forudses at ville medgaa til Fyldestgørelsen af Trediemands fortrinligere Krav, i Henhold til stedfunden Vurdering behøves til Dommeus Fyldestgørelse og til Dækning af de Omkostninger, som efter Domhaverens Paastand og Fogdens Skøn om dennes Rigtighed ville medgaa til Retsafgifter eller andre nødvendige Udgifter, saasom ved det udlagtes Flytning, Opbevaring indtil Auktionen m. v.

For saa vidt Eksekutionen foretages for Honorar til Rekvirentens juridiske Konsulent, fastsættes dettes Størrelse af Fogden under Hensyn til Sagens Beskaffenhed og Ulejligheden med Inddrivelsen, selv om ingen Indsigelse mod Størrelsen af det fordrede Beløb fremsættes. Fogdens Kendelse herom er Genstand for Kære.

§ 480.

Eksekution iværksættes, under Iagttagelse af de i det følgende givne Regler, derved, at Fogden giver Domhaveren Udlæg til Forauktionering i Domfældtes rørlige eller urørlige Gods eller i ham tilkommende Rettigheder eller Fordringer paa andre, jfr. endvidere §§ 481, 534 og 535.

Er Godset behæftet eller i Forvejen udlagt til andre, kan der gives sekundært Udlæg deri.

Hvis rede Penge forefindes, blive disse umiddelbart af Fogden at udbetale Domhaveren til Dækning af eller Afdrag paa Fordringen. Domhaveren kan ikke vægre sig ved at modtage Betaling i forfaldne Fordringer paa ham selv, naar disses Rigtighed anerkendes.

§ 481.

Udlæg kan gøres i Domfældtes Leje-, Forpagtnings- eller Fæsterettigheder eller i andre Brugsrettigheder over faste Ejendomme paa den Maade, at Ejendommen ved Fogdens Foranstaltning administreres til hans Fordel, og Indtægterne af den benyttes til hans Dækning paa samme Maade som ellers de ved Tvangsauktion indvundne Pengebeløb, alt for saa vidt saadant kan ske uden at krænke andres Ret.

§ 482.

Udlagt Gods ansættes under Fogedforretningen til den Værdi, hvortil det skønnes under sædvanlige Omstændigheder at kunne udbringes ved offentlig Auktion efter Fradrag af de med Auktionen og Inkassationen forbundne Omkostninger. Hvor Salg ved Auktion ikke finder Sted (§ 534), tages der Hensyn til de Omkostninger,

som Salg paa anden Maade vil medføre. Ved Udlæg i Fordringer eller i Rettigheder eller i Indtægterne af faste Ejendomme finder ingen Vurdering Sted, men Udlægets Omfang og Udstrækning bestemmes ved et Skøn under tilbørligt Hensyn til de med den benyttede Fremgangsmaade forbundne Udgifter og Omkostninger.

§ 483.

Domfældte eller den, der under Forretningen optræder paa hans Vegne, jfr. § 494, er berettiget til at paavise de Ting, i hvilke Eksekution skal ske, og Domhaveren kan ikke gøre Indvendinger herimod, naar blot de paaviste Genstande efter Fogedvidnernes Vurdering eller Skøn afgive en til det Beløb, der skal inddrives, svarende Sikkerhed.

Dog behøver Domhaveren ikke at modtage Udlæg i fast Ejendom, naar der kan paavises rørligt Gods eller Fordringer, hvoraf Fyldestgørelse kan faas, saavel som ej heller i Løsørengsstande, hvis Opbevaring eller Realisation maatte være særlig vanskelig, eller i Fordringer, som maa anses for omtvistede eller usikre. Ej heller kan Domhaveren nødes til at søge sin Fyldestgørelse paa anden Maade, naar der kan gives ham Udlæg til Forauktionering. For saa vidt andet Gods kan paavises, behøver han ikke at modtage sekundært Udlæg i Genstande, som i Forvejen ere udlagte til andre, eller hvorover andre have erhvervet Rettigheder, for hvilke Udlægshaveren maa staa tilbage.

§ 484.

Paaviser hverken Domfældte eller nogen paa hans Vegne Genstande, hvori Udlæg kan ske, tilfalder det Domhaveren at udvælge de Genstande, hvori han vil søge Fyldestgørelse.

Dog har Fogden herved at paase, at de for Domfældte mest undværlige Genstande først udlægges, saa at altsaa en Ejendoms nødvendige Besætning og de til dens Drift uundværlige Avlsredskaber saavel som Haandværksredskaber og andre til Domfældtes Næringsdrift uomgængelig fornødne Ting ikke udlægges, saa længe andre mere undværlige Genstande forefindes.

Gødning saavel som Straa og Hø samt Føde- og Sædekorn, Foderroer, Foderkartoffer og Sukkerroeaffald, for saa vidt til Ejendommens Drift findes fornødent, maa ikke ved Udlæg skilles fra Ejendommen, men bliver at betragte som et Tilbehør til den; ej heller maa Sæd paa Marken omhugges eller anden Afgrøde indhøstes, førend den er moden hertil.

Det har endvidere sit Forblivende ved den bestaaende Lovgivnings Bestemmelser om, at de befalede Brandredskaber ej kunne skilles fra Ejendommen.

§ 485.

Naar Fyldestgørelse søges paa den i § 481 omhandlede Maade, har Fogden at overgive Administrationen af vedkommende Ejendom, saa vidt Brugsretten rækker, til en af ham valgt Bestyrer og eventuelt at paalægge Fæstere, Forpagtere, Lejetagere og andre at betale deres Afgifter til denne, samt i øvrigt at iværksætte de Tvangsforanstaltninger, som ere fornødne, for at Ejendommens Frugter og Indtægter kunne komme Domhaveren til Nytte.

Den af Fogden indsatte Bestyrer aflægger til de af Fogden bestemte Tider til denne Regnskab for Indkomsterne af Ejendommen og afleverer Overskuddet til Fogden efter Fradrag af Driftsudgifter og øvrige Administrationsomkostninger, derunder hans eget Honorar.

For saa vidt Ejendommens Bestyrelse maatte give Underskud, hæfter Domhaveren herfor, og Fogden kan med Hensyn hertil afkræve ham en Sikkerhedsstillelse, naar han anser det fornødent.

Naar Domhaveren er bleven dækket for sin Fordring med paaløbne Renter og Omkostninger, overleveres Ejendommen igen til Skyldneren.

Alle Spørgsmaal angaaende Ejendommens Bestyrelse, Regnskabsafleggelsen og den tvungne Administrations Ophør afgøres af Fogden, naar Domhaveren, Skyldneren eller andre i Ejendommen interesserede i den Anledning fremføre Klager eller Indsigelser.

§ 486.

Udlæg kan ikke gøres i de for Skyldneren og hans med ham samlevende Hustru og Børn fornødne Senge og Sengklæder samt nødvendigste Linned og Gangklæder.

Endvidere kan Skyldneren fordre, at der skal levnes ham Genstande, som høre til de vigtigste Livsfornödenheder eller ere nødvendige til hans Næringsvejs Udvøelse, indtil et Vurderingsbeløb af 25 Kr. eller, dersom han er Familieforsørger, af 75 Kr. Disse Genstande er han selv berettiget til at undtage fra Udlæget efter eget Valg; er han ikke til Stede under Eksekutionsforretningen, bør der gives dem, der ellers ere til Stede i hans Hus, Anledning til paa hans Vegne at foretage et saadant Valg. Denne Ret til at undtage Genstande indtil en vis Værdi fra Udlæget indtræder dog ikke, naar Udlæg gøres for Skatter eller andre Afgifter til det offentlige, og kommer heller ikke til Anvendelse med Hensyn til Genstande, som ere særlig givne til Pant for den Fordring, i Anledning af hvilken Udlæg søges.

§ 487.

Eksekution maa ikke gøres i over- eller underordnede Militæres Uniformstykker, Vaaben eller andre til deres tjenstmæssige Udrustning og Forsyning fornødne Genstande.

Ej heller maa Eksekution gøres i civile Embeds- eller Bestillingsmænds Embedsdragter eller i Genstande, som af dem holdes og bruges til deres Embeders eller Bestillingers Udførelse.

§ 488.

Eksekution kan kun gøres i Rettigheder, som paa den Tid, Forretningen foretages, alt ere erhvervede, derimod ikke i fremtidige Erhvervelser, saasom ventendes Arv.

Eksekution kan iværksættes i Domfældtes Fordringer paa andre, selv om de ere betingede eller endnu ikke forfaldne, naar de dog kunne angives og betegnes med tilstrækkelig Bestemthed. Er Udlæg sket i falden Arv, kan Arvekravet ikke uden Domfældtes Samtykke forauktioneres, forinden Arveparten kan fordres udbetalt.

Udlæg kan ikke gøres i det, som Skyldneren maatte kunne erhverve ifølge gensidig bebyrdende Kontrakt, der ikke endnu er fuldstændig opfyldt fra hans Side, naar det, der af ham skal ydes, er personligt Arbejde eller Tjeneste eller andet, som Udlægshaveren ikke er eller ved Udlægsforretningen sættes i Stand til at give eller udføre. Som Følge heraf kan Udlæg ikke gøres i ikke forfalden Tyende- eller Arbejds løn.

Dog skal ovenstaaende Forskrift ikke medføre nogen Indskrænkning i den hidtil bestaaende Adgang til for Underholdsbidrag til uægte Børn og lignende Ydelser af familieretlig Natur at holde sig til Skyldnerens Arbejds- eller Tjenesteløn eller lignende Indtægt.

§ 489.

I saadant Gods, som ellers ifølge dets Natur kunde være Genstand for Eksekution, kan Udlæg ikke gøres, naar det ved Retshandler med Trediemand eller ved dennes Bestemmelser retsgyldig er fastsat, at Kreditorer ikke kunne søge Fyldestgørelse i Godset.

§ 490.

I endnu ikke udbetalt Embeds- eller Bestillingsløn eller i lignende Indtægter samt i ikke udbetalte Ventepenge, Pensioner og hermed i Klasse staaende Understøttelser, som udredes af Statskassen, Kommunekasser eller andre offentlige Kasser, kan Udlæg ikke gives.

§ 491.

Undtagne fra Eksekution ere fremdeles: 1) De militære Underklassers Tjenestemolumenter i Overensstemmelse med Lov af 21. Marts 1874 § 2, 2) Dagpenge og lignende Udredelser til Embedsmænd eller andre, som udføre offentlige Hverv, samt Rejsseudgifter og Tærepenge, der ere udbetalte til indkaldte Vidner eller Synsmænd, 3) Underholdspenge, som ifølge Øvrighedsresolution, Forlig eller anden lignende Bestemmelse udredes til Hustruer eller Børn, 4) Understøttelse og Hjælp til trængende, som gives af det offentlige, Stiftelser eller andre veldædige Indretninger, 5) Midler og Penge, der udenrigs fra indsættes i Nationalbanken, samt Klasselotterigevinster, 6) Skipperens og Skibsmandskabets om Bord i Skibet værende Ejendele, som udkræves til Tjenesten om Bord, naar Skibet er udklareret for en Rejse og i øvrigt sejlfærdigt.

§ 492.

Livrenter, Overlevelsesrenter, Livsforsikringssummer og lignende mod Vederlag erhvervede Indtægter ere, for saa vidt ikke andet ved Retsforholdets Stiftelse retsgyldig er bestemt, ikke undtagne fra Eksekution, medmindre særlig Lovhjemmel derfor haves.

*Kapitel 45.***Eksekutionsforretningens Foretagelse og Proceduren under samme.**

§ 493.

Er det fornødne Eksekutionsgrundlag til Stede, og finder Fogden ikke i øvrigt noget til Hinder for at efterkomme Begæringen om Eksekution, berammer han en Tid til Forretningens Foretagelse, saa vidt muligt i Overensstemmelse med Domhaverens Ønske.

Eksekutionsforretningen skal i Reglen begynde paa Domfældtes Bopæl, medmindre Fogden skønner, at der ifølge de foreliggende Omstændigheder er Anledning til Afvigelse herfra.

Naar Dommen lyder paa Udlevering eller Afstaaelse af Ting, kan Eksekutionsforretningen begynde, hvor disse forefindes.

Har Domfældte ingen Bopæl i Riget, kan Eksekutionsforretningen begynde, hvor Domfældte antræffes, eller hvor Ting, som kunne tjene til Fyldestgørelse, forefindes.

§ 494.

Forretningen kan ikke fremmes, medmindre der under den gives behørigt Møde fra Domhaverens Side.

Derimod kan den foregaa, selv om Domfældte ikke træffes til Stede. Dog skal i dette Tilfælde, hvis ingen anden fremtræder som befuldmægtiget til at give Møde for Domfældte, Fogden opfordre hans Hustru, Børn over 18 Aar, Tyende eller andre i hans Tjeneste staaende eller til Husstanden hørende voksne Personer, som ere til Stede, til at varetage hans Tarv under Forretningen. Ere saadanne ikke heller at antræffe, eller ere de uvillige til at optræde, rettes en lige Opfordring til hans Husvært, Principal, Husbonde, Læremester eller Arbejdsherre, for saa vidt nogen af disse er til Stede.

§ 495.

Forretningen begynder med, at Fogden opfordrer vedkommende til ved Fordringens Fyldestgørelse og de Domfældte til Last faldende Omkostningers Betaling at afværge Eksekutionens videre Fremgang. Sker dette ikke, skrider Fogden efter Domhaverens nærmere Begæring til at foretage de fornødne Eksekutionshandling i Overensstemmelse med Kapitel 44.

§ 496.

Naar Domfældte ikke paaviser behørige Udlægsgenstande, er han efter Domhaverens Begæring pligtig paa Fogdens Forlangende at aabne sine Værelser og Gemmer, for at det kan ses, om heri indeholdes Genstande, som egne sig til Udlæg. I Vægningstilfælde, saavel som naar ingen træffes til Stede, der er i Stand til at efterkomme Forlangendet, kan Fogden skride til den fornødne Magts Anvendelse. I fornødent Fald er Fogden ligeledes beføjet til at undersøge Domfældtes Person, hvis der er Grund til at antage, at han har skjult Værdigenstande paa sig. Dog kan en saadan Undersøgelse alene ske efter en af Grunde ledsaget Kendelse. Om Foretagelse af en saadan Undersøgelse skal altid gøres udtrykkelig Bemærkning i Fogedbogen.

§ 497.

Skyldneren er pligtig under Eksekutionsforretningen paa Forlangende at opgive redelig og overensstemmende med Sandheden, hvad han ejer til Fyldestgørelse af Fordringen, samt i øvrigt at meddele alle i saa Henseende fornødne Oplysninger. Er Skyldneren ikke til Stede, kan Rekvirenten begære Forretningen udsat og med et af Fogden bestemt Varsel lade ham tilsige til Møde, hvilket af Rekvirenten kan forlanges afholdt paa Fogdens Kontor.

Vægrer Skyldneren sig ved at fremkomme med Opgivelser og Oplysninger, eller undlader han uden lovligt Forfald at møde ved Forretningens Fortsættelse, kan Rekvirenten forlange ham hensat i simpelt Fængsel, indtil han opfylder sin Pligt i saa Henseende, dog ikke ud over 6 Maaneder.

§ 498.

Naar Skyldneren under en Eksekutionsforretning eller paa en Tid, da han maatte forudse en saadan, i egennyttig Hensigt for at unddrage sin Kreditor den ham tilkommende Fyldestgørelse, foretager noget, der gaar ud paa, at hans lovlige Ejendele eller Fordringer skulle unddrages fra at udlægges til paagældende Kreditor, bliver han at anse med Straf efter den almindelige borgerlige Straffelovs § 260.

§ 499.

Fra Domfældtes Side kan der med den i § 460 givne Begrænsning fremsættes Indsigelser imod Eksekutionens Fremme enten i det hele eller for en Del eller paa den paastaaede Maade.

I Anledning af de fremsatte Indsigelser kan Domhaveren ytre sig.

Om nogen yderligere Ordveksling skal finde Sted, beror paa Fogdens Tilladelse.

§ 500.

Trediemand kan fremsætte Indsigelser imod Eksekutionen, naar dennes Foretagelse paa den paastaaede Maade vilde stride imod hans Ret. Han har i saa Fald blot at møde under Forretningen, fremsætte sin Indsigelse til Fogedbogen og æske Fogdens Kendelse, hvorefter den indtrædende Trediemand er at anse som Part i Forretningen.

§ 501.

Forhandlingerne for Fogden foregaa mundtlig.

Under Forhandlingerne for Fogden kan Bevisførelse ved Vidner, Syn og Skøn eller personlig Afhørelse af Parterne ikke finde Sted, medmindre Fogden mener undtagelsesvis at burde tilstede det. Finder en saadan Bevisførelse Sted, foretages den efter de for Underretssager gældende Regler.

Enhører Hovedsagen under Underret, har Fogden at yde Parterne Vejledning i Overensstemmelse med Grundsætningerne i § 407.

§ 502.

I Fogedbogen optages:

- 1) Angivelse af Tid og Sted for Forretningen, Parternes Navne, Eksekutionsgrundlagets Beskaffenhed;
- 2) Betegnelse af Fogden og Vidnerne;
- 3) Beretning om Forretningens Gang i Almindelighed.

I Tilfælde af Tvist optages i Fogedbogen en ordret Angivelse af de fremsatte Paastande. Derhos lader Fogden i det Omfang, som af ham skønnes hensigtsmæssigt, Parternes Erklæringer over Sagens Sammenhæng tilføre Fogedbogen, dog ikke ordret, men kun efter deres væsentlige Indhold. Det tilførte oplæses og vedkendes.

§ 503.

Udsættelse kan kun undtagelsesvis gives under Forretningen, naar ikke Parterne ere enige derom,

Derimod kan Fogden beslutte eller tilstaa en Standsnings i Forhandlingerne, naar Omstændighederne kræve det. Fogden har da paa Domhaverens Forlangende ved Bevogtning eller paa anden Maade at træffe de fornødne Foranstaltninger for at opretholde den samme Tilstand, indtil Forretningen atter fortsættes. Parterne skulle paa behørig Maade underrettes om Tiden herfor.

§ 504.

I opstaaende Tvistigheder afsiger Fogden Kendelse umiddelbart efter Forhandlingernes Slutning eller dog snarest muligt.

Kendelsen, der skal være ledsaget af Grunde, indføres fuldstændigt i Fogedbogen. Dens Fuldbyrkelse kan ikke hindres ved Anke eller Kære.

§ 505.

I Fogedbogen optegnes nøjagtigt alle de enkelte Genstande, hvori Udlæg gøres; ved hver enkelt Genstand tilføjes dens Værdi efter den stedfundne Ansættelse.

Fogden erklærer derefter til Fogedbogen de optegnede Genstande for udlagte til Domhaverens Fyldestgørelse og betyder Domfældte, at han fra nu af ikke uden at paadrage sig Strafansvar kan raade over dem paa en Maade, som kommer i Strid med Udlægshaverens Ret. Er Domfældte ikke til Stede, gives der den eller dem, som i Henhold til § 494 tilkaldes paa hans Vegne, Paalæg om at give Domfældte en saadan Betydning, og efter Omstændighederne kan lignende Betydning gives den Trediemand, i hvis Besiddelse det udlagte er.

§ 506.

Hvor der gives Udlæg i fast Ejendom, uden at der tillige gives Udlæg i dens Indtægter, forbliver den indtil Tvangsauktionen i Domfældtes Besiddelse, medmindre denne findes at ødelægge eller forringe Ejendommen, i hvilket Tilfælde den kan sættes under en af Fogden valgt Mands Bestyrelse.

Udlægsforretningen maa for at kunne gøres gældende imod dem, der i god Tro ved Retshandler maatte erhverve Rettigheder over Ejendommen, tinglæses ved dennes Værneting.

§ 507.

Udlagt Løsøre maa, naar Udlægshaveren modsætter sig det, ikke forblive i Domfældtes Besiddelse, medmindre denne stiller antagelig Sikkerhed for dets Tilstedeværelse i uforringet Stand; Udlægshaveren er selv berettiget til at tage udlagt Løsøre i sin Bevaring, dog, hvis det udlagtes Værdi betydeligt overstiger hans Fordring, eller Fogden i øvrigt finder Grund til at forlange saadant, kun imod Sikkerhedsstillelse.

Hvor udlagt Løsøre ikke lades tilbage i Domfældtes Besiddelse, og det heller ikke tages i Forvaring af Udlægshaveren, har Fogden at træffe de fornødne Foranstaltninger til det udlagtes Bevaring paa Domfældtes Bekostning.

§ 508.

Naar Gældsbreve udlægges til Forauktionering, maa de forsynes med en Paa-tegning om Udlæget, hvis dette skal kunne gøres gældende imod Trediemand, der senere i god Tro har faaet Gælds brevet overdraget til Ejendom eller Pant, eller imod Skyldneren, der senere i god Tro har ydet Betaling paa Kapitalen til den, hos hvem Udlæget er sket, mod Kvittering paa eller Udlevering af Gælds brevet.

Hvor der gøres Udlæg i Fordringer af anden Beskaffenhed, maa der meddeles Skyldneren Underretning herom, da denne i Mangel heraf befries ved i god Tro at betale til den, hos hvem Udlæget er sket. Det samme gælder for Skyldneren efter et Gælds brev for Rentebetalingers Vedkommende.

Med Hensyn til Udlæg i registreringspligtige Skibe har det sit Forblivende ved Reglen i Skibsregistreringslov af 1. April 1892 § 49.

§ 509.

Kan den Ting, hvori Udlæg gøres, ikke overleveres til Udlægshaveren eller den Mand, som efter Fogdens Bestemmelse skal have den i Bevaring, paa Grund af Trediemands Ret til at besidde Tingen, bliver det efter Omstændighederne ifølge Udlægshaverens Begæring af Fogden at tilkendegive vedkommende Trediemand, at Domfældte ikke er beføjet til at modtage Tingen, naar Trediemands Ret til dens Besiddelse ophører.

§ 510.

Naar de i de foregaaende Paragraffer givne Bestemmelser ere iagttagne, bortfalder den Ret til efter lovlig Omgang at fyldestgøres af det udlagte, som Udlæget giver, ikke ved Skyldnerens paafølgende Død eller Konkurs, jfr. dog Konkurslovens § 23 (Lov Nr. 30 af 20. Marts 1901 § 2), eller ved senere af andre Kreditorer iværksat Udlæg, ligesom Skyldneren ej heller ved senere Retshandler gyldig kan overdrage Trediemand nogen mod Udlægshaverens Ret stridende Rettighed over det udlagte.

Dog taber Udlægshaveren i Løsøre, som er forblevet i Skyldnerens Besiddelse, sin af Udlæget flydende Sikkerhedsret over for Skyldnerens Kreditorer i Tilfælde af Konkurs eller senere Udlæg, naar han ikke inden 12 Uger efter Udlægsforretningens Slutning skrider til Tvangsauktion eller faar det udlagte bragt ud af Skyldnerens Besiddelse, medmindre han ved Anke eller Kære eller Trediemands Ret har været hindret i at fremme Tvangssalget, eller Trediemands Ret er til Hinder for at betage Skyldneren Besiddelsen.

§ 511.

Viser den stedfundne Tvangsauktion, at Udlægshaveren ikke bliver fyldestgjort af det udlagte, eller kan en Udlægshaver, der ikke har faaet tilstrækkeligt Udlæg til at dække sin Fordring, senere paavise Gods, hvori der kan gøres Eksekution, er han berettiget til at forlange Eksekutionsforretningen genoptagen og fortsat efter de ovenfor givne Regler. Omvendt er den, hos hvem Udlæget er sket, berettiget til at begære Forretningen genoptagen og det skete Udlæg i det hele eller for en Del hævet, naar den Fordring, hvorfor det er gjort, i det hele eller for en Del er bortfalden, efter at Udlæget er sket.

Ligeledes kan Fogden efter Dombhaverens Begæring genoptage Eksekutionsforretningen og træffe ny Bestemmelse om Bevaringen og Administrationen af det udlagte, naar Tiden, som vil hengaa forinden Auktionen, betydeligt vil blive forlænget ved, at Anke eller Kære er rejst imod Udlægsforretningen, eller naar Dombældtes Forhold med Hensyn til udlagt Gods, som er forblevet i hans Besiddelse, giver Anledning dertil, eller naar Bekosteligheden ved det udlagtes Bevaring eller lignende Grunde opfordrer dertil.

§ 512.

Ogsaa i andre Tilfælde end de i § 511, jfr. § 510, 2det Stykke, nævnte kan Eksekutionsforretningen genoptages efter Begæring af Trediemand eller en af Parterne, naar alle vedkommende samtykke deri.

§ 513.

En sluttet Eksekutionsforretning kan paaankes eller paakæres overensstemmende med Reglerne i Kapitel 50.

Kendelser, der afsiges af Fogden, kunne først gøres til Genstand for Anke eller Kære, efter at hele Eksekutionsforretningen er sluttet.

§ 514.

Anke eller Kære imod Eksekutionsforretningen maa i Reglen rejses inden 4 Uger, efter at Eksekutionsforretningen er endelig sluttet, eller, for saa vidt Eksekutionsgrundlaget paa lovlig Maade ophæves eller forandres, 4 Uger, efter at dette er sket.

Dog kan Landsrettens Justitiarius eller Justitsministeren indtil et Aar efter Eksekutionsforretningens Slutning, efter et fra vedkommende Part indgivet skriftligt Andragende, hvormed de fornødne Oplysninger maa følge, tillade Anke eller Kære, naar ganske særegne Omstændigheder tale herfor.

Kapitel 46.

Almindelige Bestemmelser for Tvangsauktion.

§ 515.

Udlæg til Forauktionering giver Ret til, efter de i det følgende opstillede Regler, at sætte det udlagte til offentlig Auktion og gøre sig betalt af Auktionssummen, jfr. dog § 534.

Med Hensyn til Forauktionering af haandfaaet Pant forbliver det ved den gældende Ret, dog saaledes at Auktionen foretages af Fogden.

Det samme gælder om Forauktionering, foretagen af Statskassen som Pant-haver for krediterede Toldafgifter i de en Oplagshaver betroede Oplagsvarer, om Auktion, foretagen af Toldvæsenet i Medfør af Lov om Told- og Skibsafgifter 4. Juli 1863 § 50, og om den af Skipperen efter Sølov 1. April 1892 § 157 foranstaltede offentlige Auktion over oplagt Gods.

Bortsalg af udlagt Løsøre, hvis Vurderingssum under Udlægsforretningen ikke overstiger 100 Kr., foregaar paa samme Maade som Bortsalg af udpantet Løsøre indtil samme Værdi (§ 582).

§ 516.

Tvangsauktion over udlagt Gods foretages i Reglen af den Foged, som har iværksat Udlæget.

Auktionen bliver i Almindelighed at afholde i den Jurisdiktion, hvor Udlæget er sket. Dog er Rekvirenten, for saa vidt Udlæget er foretaget i en Landjurisdiktion, berettiget til at lade de udlagte Genstande bortsælge i den ved Udlægsstedet nærmeste Købstad eller Handelsplads eller, for saa vidt Løsøre angaar, med Fogdens Billigelse andet Steds.

Dette Steds Foged er da pligtig at afholde Auktionen; dog skal ogsaa den Foged, som har foretaget Udlæget, være beføjet til at afholde Auktionen, dersom Rekvirenten ønsker det, og han selv dertil er villig.

Den i Sølovens § 20, 3die Stykke, omhandlede Auktion foretages af Fogden paa Rederiets Hjemsted.

§ 517.

Ved Auktions Afholdelse er særlig Tilkaldelse af Vidner ikke fornøden.

Politiet er forpligtet til paa Begæring at yde Fogden Bistand i Overensstemmelse med, hvad der i § 457 er bestemt.

§ 518.

Ved Begæringen om Tvangsauktion forholdes der efter de oven for i § 459 givne Regler, dog at her desuden Udskrift af Udlægsforretningen maa medfølge, medmindre Tvangsauktionen skal foretages af den samme Foged, som har foretaget Udlægsforretningen, i hvilket Tilfælde en simpel Paaberaabelse af Udlægsforretningen med Angivelse af dens Datum er tilstrækkelig.

§ 519.

Finder Fogden, at Grundlaget for Tvangsauktionen er i Orden, og at i øvrigt intet er til Hinder for det udlagtes Forauktionering, har han at foretage de til Auktionens Afholdelse fornødne Skridt i Henhold til den fremsatte Begæring, navnlig ved at udstede de fornødne Bekendtgørelser angaaende Auktionen, i hvilken Anledning han kan afkræve Rekvirenten de nødvendige Oplysninger.

Det bliver at iagttage, at Auktionen ikke maa foregaa, førend den ordentlige Ankefrist af 4 Uger er udløben. Fremlægges Bevis for, at der inden denne Fristes Udløb af nogen af de oprindelige Parter lovlig er rejst Anke eller Kære mod Udlægsforretningen, enten selvstændigt eller som et Tilbehør til Dommen, bliver det udlagtes Forauktionering at stille i Bero.

Dog kan Fogden, naar de udlagte Genstande ere udsatte for Fordærvelse eller væsentlig Værdiforringelse ved at henligge saa længe, som Iagttagelsen af foranstaaende Bestemmelser vilde kræve, eller naar deres Bevaring er forbundet med uforholdsmæssig Bekostning, lade Auktionen afholde til et tidligere Tidspunkt, end de ovenangivne Regler hjemle.

§ 520.

Til Omkostninger ved Forauktioneringen regnes ikke blot de egentlige Auktionsudgifter, Afgifter, Inkassationsaalær, Leje af Lokale, Bekostning ved Varernes Opbevaring og desl., men ogsaa Fogdens Udlæg til Porto, Bekendtgørelser m. v. Til Auktionsomkostningerne henregnes endvidere ved Tvangsauktioner over faste Ejendomme Udgifter ved disses Bestyrelse og Drift efter Udlæget indtil det endelige Salg, for saa vidt den, der har udredet dem, har Krav paa Andel i Købesummen.

Kapitel 47.

Tvangsauktion over Løsøre.

§ 521.

Bekendtgørelse om Auktion over udlagt Løsøre skal ske mindst en Uge før Auktionens Afholdelse, jfr. dog § 515, sidste Stykke, og § 533. Den skal i det mindste 2 Gange indrykkes i den af Egnens offentlige Tidender, som ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet hertil bestemmes, saaledes at den første Bekendtgørelse sker med det nævnte Varsel og den anden en af de nærmeste Dage før Auktionen. Fremdeles skal der om Auktionen ske Opslag ved Plakater og foregaa offentligt Udraab, for saa vidt saadant paa Auktionsstedet er sædvanligt ved frivillige Auktioner.

§ 522.

Bekendtgørelsen skal indeholde tydelig og nøjagtig Angivelse af Tiden og Stedet, naar og hvor Auktionen holdes, samt en almindelig Betegnelse af de Genstande, som skulle bortsælges, med Fremhævelse af de særlig værdifulde iblandt dem.

§ 523.

Auktionsrøkvirenten antager en Inkassator, som har at stille en af Fogden nærmere bestemt Sikkerhed. Det paahviler Inkassator at være til Stede ved Auktionen og afgøre, om han vil give den enkelte bydende Kredit eller ikke, samt at indkræve Auktionspengene.

Inkassator er som Selvskyldner ansvarlig for, at Beløbene af de af ham antagne Bud blive betalte, medmindre andet er vedtaget.

§ 524.

Fogden har at paase, at der ved Auktionsvilkaarene, som i øvrigt forfattes af Rekvirenten, indrømmes vederhæftige Købere den paa Egnen ved frivillige Auktioner sædvanlige Kredit, dog uden Fogdens Billigelse ikke ud over 3 Maaneder.

Det beror paa Auktionsrekvirenten, om han ved Auktionsvilkaarene vil paalægge Køberne at udrede Auktionsomkostningerne, eller om han vil fritage Køberne herfor og lade dem forlods udrede af Auktionssummen; i førstnævnte Tilfælde blive de at ansætte til visse Procent eller en vis Andel af hver Krone.

§ 525.

Trykte Auktionskataloger kunne udstedes af Rekvirenten med Fogdens Billigelse, naar denne efter Beskaffenheden eller Værdien af de Genstande, der skulle sælges, finder saadant stemmende med alle Parter's Interesse, og udredes Udgifterne dertil i saa Fald af Auktionsbeløbet.

Finder Fogden ikke Udstedelse af trykte Auktionskataloger nødvendig, staar det dog enhver i Tvangssalget interesseret frit for paa egen Bekostning at udstede saadanne, dog inden for de Frister, som af Fogden bestemmes.

§ 526.

Ved Auktionens Begyndelse oplæses Auktionsvilkaarene, som tillige skulle opslaaes til almindelig Efterretning paa et iøjnefaldende Sted i Lokalet, eller, hvis Auktionen afholdes under aaben Himmel, da der, hvor den holdes eller begyndes. I trykte Auktionskataloger indføres Auktionsvilkaarene straks efter Titelbladet.

Naar dette er iagttaget, kunne de paa Auktionen bydende ikke paaberaabe sig Uvidenhed om Auktionsvilkaarene.

§ 527.

Fogden opraaber derefter de enkelte Genstande til Salg.

Ere Auktionskataloger eller specificerede Auktionsplakater udgivne, bortsælges Tingene i den Orden, disse angive, medmindre Fogden tilsteder Afrigelser herfra; men i modsat Fald er Skyldneren berettiget til at bestemme den Orden, hvori de udlagte Genstande skulle opaaes.

Ved hver enkelt Genstand optegnes i Auktionsbogen eller det dertil hørende Auktionskatalog Auktionskøberens Navn og Budets Størrelse.

Hvis Betalingen erlægges kontant ved Hammerslaget, gøres derom Bemærkning.

§ 528.

Udlægshavere ere ingensinde berettigede til at modsætte sig, at ældre eller yngre Udlægshavere i samme Løsøre skride til Tvangsauktion efter de her opstillede Regler. Dog bør, hvor Auktionen afholdes ifølge Begæring af en yngre Udlægshaver, de af samme flydende Omkostninger ikke komme en ældre Udlægshaver til Skade, ligesom Beløbet bliver at anvende til hans Fyldestgørelse, forinden noget kan komme den yngre Udlægshaver til gode (jfr. § 531.)

Det afgøres efter de hidtil gældende Retsregler, om Panthavere kunne modsætte sig vedkommende Genstandes Realisation.

§ 529.

Naar Auktionen er holdt i Overensstemmelse med ovenstaaende Regler, er den med Hensyn til sit Udfald bindende for alle dem, hvis Rettigheder over det bortsolgte ifølge den borgerlige Rets Regler samt Bestemmelsen i § 528 ophøre ved Tvangssalget.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

§ 530.

Inden 14 Dage henholdsvis efter Auktionen eller den fastsatte Kredittids Udløb har Inkassator at aflægge Regnskab til Fogden over Auktionsbeløbet og til ham at indbetale, hvad der efter Fradrag af, hvad der tilkommer ham selv, bliver tilovers. I Inkassationsaalær maa i Reglen ikke beregnes mere end 4 pCt. af de Beløb, hvorpaa der gives Kredit, og 2 pCt. af dem, der betales kontant; dog kan Fogden, naar Inkassationen skønnes ikke at kunne faas udført for denne Betaling, tillade, at Inkassationsaalæret sættes højere.

§ 531.

Fogden har derefter uden Ophold at udbetale Auktionsrekvirenten den ham tilkommende Del af Auktionspengene og at afgive det mulig tiloversblevne til Skyldneren, medmindre flere hos Fogden have anmeldt Krav paa Deltagelse i det ved Auktionen indkomne, eller det af Skøde- og Pantebøgerne, hvorfra Attest i saa Henseende skal tilvejebringes, kan ses eller paa anden Maade, saasom ved Skyldnerens Forklaring, af Fogden erfares, at saadant Krav havs.

I dette Tilfælde har Fogden at affatte et Udkast til Auktionssummens Fordeling mellem samtlige vedkommende ifølge deres Rettigheders Beskaffenhed.

§ 532.

Fogden skal ufortøvet meddele enhver af de i foregaaende Paragraf omhandlede Personer, som har bekendt Bopæl inden Riget, særskilt Underretning (§ 143) om, at Udkastet henligger til Eftersyn paa hans Kontor. Har nogen af de nævnte Personer ikke bekendt Bopæl inden Riget, er for hans Vedkommende offentlig Indkaldelse i Statstidende tilstrækkelig, medmindre han har ladet møde ved Udlægsforretningen eller gjort Anmeldelse for Fogden ved en her i Riget bosat Fuldmægtig, i hvilket Tilfælde Underretning bør gives denne.

Fremkommer der ikke inden 4 Uger efter Underretningens Meddelelse eller efter Bekendtgørelsen Indsigelse imod Fogdens Udkast, iværksættes Fordelingen af Auktionsbeløbet, saa snart det er indkommet, i Overensstemmelse med Udkastet, dog uden at nogens Ret i øvrigt er prækluderet herved. Opstaar der Tvist om Fordelingen, som det ikke lykkes Fogden ved sin Mægling at bilægge, henviser han de stridende Parter til almindelig Rettergang. Indsigelser mod Fordelingen, der ikke behørig forfølges inden 14 Dage, anses som ikke fremkomne.

Den Del af Auktionssummen, med Hensyn til hvilken ingen Uenighed er til Stede, udbetales i Overensstemmelse med Udkastet; men den Del, som er Genstand for Tvist, tilbageholdes indtil Sagens endelige Afgørelse. Det paahviler Fogden at drage Omsorg for de indkomne Summers hensigtsmæssige Bevaring og Frugtbargørelse i Mellemtiden.

§ 533.

Ere de udlagte Genstande udsatte for hurtig Fordærvelse eller Tab i Værdi, eller er deres Bevaring forbunden med uforholdsmæssig Bekostning, kan Fogden lade Auktion afholde med kortere Bekendtgørelsesfrister, end de angivne Regler medføre.

§ 534.

Er Udlæg foretaget i Værdipapirer, som have Kurs paa Københavns Børs, eller i udenlandske Statspapirer, Aktier og lignende Effekter, paa hvilke Kurs noteres paa fremmede Børs, har Fogden efter Udlægshaverens Begæring at besørge disse Effekter, der ikke blive at forauktionere, solgte ved et paalideligt Pengeinstitut.

§ 535.

Naar Udlæg er givet i Fordringer af anden Beskaffenhed end de i foregaaende Paragraf omhandlede, kan Udlægshaveren, i Stedet for at stille dem til Auktion, efterhaanden, som de forfalde, lade dem indkræve hos den eller dem, der ere pligtige at betale samme, ved en af ham antagen Inkassator, som har at stille en af Fogden nærmere bestemt Sikkerhed. Rekvirenten er pligtig snarest muligt at underrette Fogden om, hvem han har antaget til Inkassator.

Inkassator kan legitimere sig som berettiget til at indkræve Fordringerne ved en Udskrift af Udlægsforretningen, forsynet med Fogdens Paategning om, at han er antaget til og autoriseret som Inkassator. Gøres der Indsigelse mod det beregnede Inkassationsmaal af nogen i Tvangssalget interesseret, fastsættes det af Fogden under Hensyn til det med Inkassationen forbundne Arbejde fra 1 til 6 pCt. af det indkomne Beløb.

§ 536.

De Pengebeløb, der indkomme, naar der gaas frem efter §§ 534 og 535, indbetales til Fogden, som derefter har at gaa frem efter Reglerne i §§ 531 og 532.

*Kapitel 48.***Tvangsauktion over fast Ejendom.**

§ 537.

Samtidig med, at Udlægshaveren indgiver Begæring om Auktion, har han til Fogden at afgive Udkast til Auktionsvilkaarene, ledsaget af en Anmodning om, at Skyldneren saavel som den eller de, der i Egenskab af Pant- eller Udlægshavere eller af andre Grunde skulle tage Del i Auktionssummen, eller hvis Stilling som Brugs-havere, servitutberettigede eller desl. i øvrigt kan blive berørt ved Salget, maa blive indkaldte til et Møde. Med denne Anmodning skal der følge fornøden Attest af Skøde- og Pantebogen og Udskrift af det senest tinglyste Adkomstdokument. Hvor Ejendommen bestaar af flere Matrikelnumre, der ere behæftede paa samme Maade, er een Pantebogsattest tilstrækkelig for dem alle. Panteattesten og den nævnte Udskrift skal leveres inden 5 Dage efter, at de ere bestilte.

Naar ifølge en Udlægshavers Begæring om Tvangsauktion Indkaldelse til det i den følgende Paragraf ommeldte Møde har fundet Sted, kunne andre Pant- eller Udlægshavere, saa længe førstnævntes Forfølgning ikke er bortfalden, ikke begære Ejendommen stillet til Auktion (jfr. § 547), og en i fornævnte Tidsrum foretagen Arrest eller Eksekution i Ejendommen kan ikke paaføre Forfølgningshaveren eller andre i Tvangssalget interesserede nogen Udgift.

Dog skal en Panthaver, som foruden i selve den faste Ejendom har Pant i dertil hørende Besætning, Inventarium, Avl og Afgrøde, eller Maskiner, Driftsmateriel og Inventarium, eller noget herunder hørende, og som deri har gjort Udlæg forinden Auktionsvilkaarenes Vedtagelse, kunne fordre, at en Auktion, der af en anden Kreditor er begært afholdt over Ejendommen uden saadant Tilbehør eller kun med en Del deraf, skal omfatte de til ham pantsatte Løsøregenstande af omhandlede Art. Paa Auktionen optraades da Ejendommen alternativt, nemlig først uden det nævnte Tilbehør, og uden at der paalægges Køberne de ved Udlæget heri foraarsagede Omkostninger, og dernæst med saadant Tilbehør og saaledes, at de nævnte Omkostninger paalægges Køberen.

§ 538.

Naar Fogden har modtaget behørig Begæring om Tvangsauktion efter § 537, 1ste Stykke, har han med 14 Dages Varsel at indkalde de i foregaaende Paragraf nævnte Personer til et Møde paa hans Embedskontor.

Indkaldelsen sker ved, at der gives Skyldneren og dem, hvis Interesse i Tvangsalget kan ses af Pantebogsattesten eller paa anden Maade, saasom ved Skyldnerens Forklaringer, kommer til Fogdens Kundskab, særskilt Underretning, for saa vidt de eller de for dem ved Udlægsforretningen mødte eller særlig opgivne Fuldmægtige have bekendt Bopæl inden Riget (§ 143). Har nogen af de paagældende ikke bekendt Bopæl inden Riget, eller finder Fogden i øvrigt paa Grund af de foreliggende Omstændigheder Anledning dertil, sker Indkaldelsen tillige ved en almindelig Opfordring til at melde sig, som indrykkes efter Fogdens nærmere Bestemmelse indtil 3 Gange i de i §§ 532 og 521 nævnte Tidender.

Indkaldelsen skal indeholde Oplysning om Auktionsrekvirentens eller hans Fuldmægtigs Navn og Adkomst til at stille Ejendommen til Salg, tydelig Betegnelse af Ejendommen efter Beliggenhed og Størrelse, Angivelse af Ejerens Navn samt Tilkendegivelse om, at Udkast til Auktionsvilkaarene, af hvilke enhver mod sportelmæssig Betaling kan faa Udskrift, henligger til Eftersyn for vedkommende paa Fogdens Kontor. Auktionsrekvirenten har at tilstille de foran ham berettigede, hvem særskilt Underretning gives, en Afskrift af hans Udkast til Auktionsvilkaarene; at dette er sket, bliver i fornødent Fald at godtgøre paa Mødet.

Derhos skal Tid og Sted for Mødet angives med tilstrækkelig Bestemthed og Nøjagtighed, ligesom det i Indkaldelsen udtrykkelig skal bemærkes, at den, der udeliver, udsætter sig for at miste den Indflydelse paa Auktionsvilkaarenes Affattelse, som han ellers kunde udøve.

§ 539.

I Auktionsvilkaarene skal der, hvis ikke saavel Skyldneren som alle de til Deltagelse i Auktionssummen berettigede Personer samtykke i en anden Fremgangsmaade, tilstaaes Køberen en passende Frist til Tilvejebringelsen af den Del af Købesummen, som skal udbetales. For en Trediedel af dette Beløbs Vedkommende skal Fristen i det mindste være 3 Maaneder fra Auktionens Datum; men med den Del, der overstiger fornævnte Trediedel, skal der gives Henstand til den første 11. Juni eller 11. December Termin, som indtræffer mindst 3 Maaneder efter foranførte Trediedels Forfaldsdag. Omkostningerne ved Auktionen, som blive at udrede af Køberen, medmindre han ved Auktionsvilkaarene er fritaget herfor, kunne fordres betalte inden en Uge.

Enhver af de til Deltagelse i Auktionssummen berettigede Personer er pligtig at finde sig i, at der i Auktionsvilkaarene indrømmes de ovennævnte Betalingsfrister med Hensyn til hans Andel i Auktionsudbyttet, ligesom han kan gøre Krav paa, at Auktionsrekvirenten for sit Vedkommende underkaster sig dem.

Derimod staar det enhver af de nævnte Personer med Hensyn til hans Andel af Auktionssummen frit for at indrømme længere Betalingsfrister, give Tilsagn om Prioriteters Henstaaen i Ejendommen eller i andre Maader tilstaa Køberen lempeligere Vilkaar. Det bliver i saa Fald paagældendes egen Sag at paase, at der i Auktionsvilkaarene optages fornøden Tilkendegivelse herom, eller at saadant sker ved et Tillæg til disse eller ved en Tilførsel i Auktionsbogen enten i det i § 538 omtalte Møde eller i senere Møder.

Den, som er kontraktmæssig forpligtet til at lade sin Pantefordring, uanset Ejendommens Salg, forblive indestaaende i den, har ikke noget Krav paa Fyldest-

gørelse af Auktionsudbyttet, men kun paa, at hans Ret bevares. Paa den anden Side kan selvfølgelig ingen Panthaver derved, at den pantsatte Ejendom sættes til Tvangsauktion, tvinges til at modtage Betaling, førend hans Fordring efter de almindelige Regler er forfalden.

Naar ikke andet med fælles Samtykke vedtages, har Køberen at forrente Auktionskøbesummen med den hver enkelt Panthaver lovlig tilkommende Rente og, for saa vidt Købesummen mere end dækker samtlige Prioriteter, for det overskydende Beløbs Vedkommende med 4 pCt. fra Hammerslagets Dato at regne.

§ 540.

Dersom der paahviler Ejendommen Grundbyrder, Udredelse af Livrente, Af-tægt eller lignende Forpligtelser, som have Prioritet forud for al Pantegæld, bliver Ejendommen, medmindre den dertil berettigede samtykker i andet, at opraabe med Forpligtelse til at udrede saadan Byrde udenfor Købesummen. De Ydelser af den nævnte Art, der ere forfaldne inden den endelige Auktion, paalægges det Køberen at betale inden 14 Dage fra Hammerslaget, eller, for saa vidt dette gives paa Approbation, efter at saadan er meddelt.

Have saadanne Byrder sekundær Prioritet. opraabes Ejendommen først med Forpligtelse til at overtage og udrede dem som anført uden for Købesummen. Opnaas derved ikke et til fuld Dækning af de forud prioriterede Krav tilstrækkeligt Bud, sker nyt Opraab uden saadan Forpligtelse. Byrden vil da være at omsætte til Kapitalværdi efter Lovgivningens almindelige Regler, og den berettigede have Ret til Dækning af Købesummen, saa vidt tilstrække kan, forud for de senere Prioritetshavere, saaledes at Udbetaling finder Sted til de i forrige Paragraf fastsatte Tider og med Rente af 4 pCt. fra Hammerslagets Dato. Paa lignende Maade forholdes med Hensyn til Brugsrettigheder, Servitutter o. desl., saaledes at deres Kapitalværdi i fornødent Fald ansættes ved Skøn af Fogden, efter at alle vedkommende have haft Lejlighed til at udtale sig desangaaende.

Dersom der paahviler Ejendommen betingede eller uvisse Fordringer, kan den berettigede fordrø, at der af Købesummen og efter Prioritetens Beskaffenhed afsættes det fornødne Beløb til hans Fyldestgørelse. Det afsatte Beløb, der indbetales til Fogden, frugtbargøres af denne (jfr. § 558).

§ 541.

I Auktionsvilkaarene bør der optages det fornødne angaaende den Sikkerhedsstillelse, som kan fordres af den bydende, dersom han vil nyde godt af de i § 540 omhandlede Henstande.

Hvis Ejendommen skal overleveres, inden Betaling finder Sted, bør der stilles Sikkerhed for en Trediedel af det Beløb, som Auktionskøberen er pligtig at udbetale, foruden for de af Auktionen flydende Omkostninger. Dersom der med Ejendommen sælges Besætning, Inventarium, Avl, Afgrøde, Driftsmateriel, Maskiner eller andet Løsøre, som efter Forordningen af 28. Juli 1841 § 3 og Konkurslovens § 153 kan pantsættes i Forening med Ejendommen, skal Sikkerheden dog mindst omfatte det fulde Beløb af disse Genstandes Vurderingssum under Fogedforretningen. og for Avl og Afgrøde, som da ikke var høstet, det Beløb, hvortil Værdien af samme ansættes af Fogden efter Raadførsel med de interesserede. For Købstadejendomme skal Sikkerheden mindst svare til den halvaarlige Lejeindtægt og for bortforpagtede Ejendomme mindst til 1 Aars Forpagtningsafgift.

Saafrømt Ejendommen ikke skal overleveres, inden Købesummen er berigtiget

kan der kun fordres Sikkerhed for en Fjerdedel af det Beløb, som Køberen skal udbetale, foruden for Auktionsomkostningerne. Sikkerheden bør bestaa i indenlandske Værdipapirer, der have Kurs paa Kjøbenhavns Børs, eller i Panteobligationer i faste Ejendomme, som fyldestgøre, hvad der efter de gældende Regler kræves til umyndiges og offentlige Stiftelsers Midlers Betryggelse. Fogden kan tilstaa den bydende en kort Frist af indtil en Uge til at tilvejebringe Sikkerheden, naar der kun ikke mangler Sikkerhed for de Omkostninger, som maatte flyde af, at der maa afholdes en ny Auktion.

Medens enhver af de i Salget interesserede er pligtig at lade sig nøje med foranførte Sikkerhed, staar det derimod til enhver af dem for sit Vedkommende ganske at frafalde Fordring paa Sikkerhed eller at lade sig nøje med en ringere reel Sikkerhed eller med blot personlig Sikkerhed.

Hvis paagældende ikke har ladet Tilkendegivelse herom optage i Auktionsvilkaarene, kan han ved selve Auktionen før eller efter Budenes Modtagelse afgive sin Erklæring herom.

§ 542.

Ligesom Rekvirenten har at iagttage de oven for i §§ 539—541 givne Regler, saaledes er saavel han som enhver anden af de i Tvangssalget interesserede Personer ubeføjet til, uden Nødvendighed i Auktionsvilkaarene at optage eller til dem at lade tilføje andre usædvanlige eller byrdefulde Betingelser, som kunne antages at ville afskrække Køberne.

§ 543.

I det i § 538 omhandlede Møde have de indkaldte at fremkomme med deres Indsigelser imod eller Ændringsforslag til det af Rekvirenten gjorte Udkast til Auktionsvilkaar saavel som med de Tilføjelser, som enhver for sit eget Vedkommende vil have optaget i Auktionsvilkaarene. Dog er hermed ikke sigtet til den eller dem, som anse sig ejendomsberettigede til det udlagte eller tro sig i Besiddelse af Servitutter, Grundbyrder eller lignende Rettigheder over Ejendommen, for saa vidt disse skulle gaa forud for alle eller nogen af dem, der skulle have Dækning gennem Tvangssalget.

§ 544.

Fremkommer ingen Indsigelse eller anden Bemærkning fra nogen af de indkaldte eller andre, som møde for at varetage deres Tarv i Anledning af Salget, anses de samtlige at vedtage, at Tvangssalget ogsaa for deres Vedkommende skal foregaa i Henhold til det fremlagte Udkast til Auktionsvilkaar. Dog har Fogden paa Embeds Vegne at paase, at Auktionsvilkaarene ikke vilkaarlig afvige fra de i §§ 539—541 givne Regler, medmindre udtrykkeligt Samtykke hertil haves fra alle vedkommende, og at der ikke i Auktionsvilkaarene indsættes Bestemmelser, som ere i Strid med de ifølge Panteattesten bedre prioriterede, ikke mødende Panthaveres Rettigheder. Han har fremdeles at sørge for, at Størrelsen af de Omkostninger, Restancer og mulige andre Ydelser, som det paalægges Køberen at udrede udenfor Købesummen, oplyses og udtrykkelig opgives, i alt Fald ved Angivelse af deres højeste Beløb.

Fremsættes der Indsigelser, Ændringsforslag eller Begæringer om Tilføjelser til det forelagte Udkast til Auktionsvilkaar, skal Fogden ved sin Mægling søge at tilvejebringe Enighed om Auktionsvilkaarene; men lykkes dette ikke, har han, efter at Parterne have ytret sig, at afgøre den opstaaede Tvist ved en Kendelse, der afsiges snarest muligt, samt derefter at drage Omsorg for, at Auktionsvilkaarene affattes i Overensstemmelse med den trufne Afgørelse.

Fogden kan, dersom Auktionsvilkaarene ikke skønnes at kunne endelig fastsættes i det i § 538 omhandlede Møde, tilstaa de fornødne Udsættelser, som i Reglen ikke maa overstige en Uge. Fremkommer der Paastande om at forandre Rekvirentens Udkast til Auktionsvilkaarene til Skade for nogen indkaldt, som ikke har givet Møde, skal Fogden udsætte Sagens Afgørelse til et følgende Møde, til hvilket de paagældende udeblevne, som have bekendt Bopæl inden Riget, særlig skulle kaldes, samtidig med at det meddeles dem, hvilke Paastande der ere fremsatte. Udeblive de da, anses de at samtykke i, at Paastanden tages til Følge. Har nogen af de paagældende ikke bekendt Bopæl her i Riget, er for hans Vedkommende offentlig Indkaldelse med en Uges Varsel i Statstidenden tilstrækkelig.

§ 545.

Er der Uenighed om, hvor vidt eller i hvilken Orden paagældende skulle fyldestgøres af Auktionssummen, kan det undlades i Auktionsvilkaarene at optage nogen Angivelse af, til hvem af dem der skal betales; men det kan, naar Fogden finder Grund til at give herom nedlagt Paastand Medhold, i Stedet for bestemmes, at den omstridte Del af Købesummen skal indbetales til Fogden, som i saa Fald har at forholde sig efter de neden for i § 558 givne Forskrifter, samt derhos tillige har at drage Omsorg for at indkræve Beløbet, i fornødent Fald ad Rettens Vej ved en dertil af ham antagen Sagfører.

§ 546.

Særskilt Vurdering af Ejendommen til Auktionsefterretning finder kun Sted, naar det i det i § 538 omhandlede Møde vedtages, eller i Tilfælde af Tvist af Fogden kendes nødvendigt. Han udmelder i saa Fald tvende kyndige Mænd til at beskrive og vurdere Ejendommen. Personer, som bo uden for Retskredsen, kunne udmeldes, saafremt der ikke i denne findes de fornødne sagkyndige. For Udmeldelsen bliver i intet Tilfælde at erlægge Betaling, hvorimod Mændene have Krav paa Betaling efter § 11 i Lov om Udlaan af umyndiges Midler af 19. Marts 1869. Forretningen bør af Mændene fremmes saa hurtigt som muligt og kan foretages med Aftens Varsel til Ejeren, givet paa Ejendommen, selv om han ikke der er til Stede. Den afgives skriftlig under Eds Tilbud og kan udfærdiges uden Brug af Stempel. Auktionsrekvirenten har at tilvejebringe og tilstille Mændene de nødvendige Oplysninger.

§ 547.

Naar Auktionsvilkaarene ere fastsatte enten ved Overenskomst eller ifølge Fogdens Kendelse, kan, foruden Auktionsrekvirenten, enhver Udlægshaver og enhver Panthaver, hvis Fordring er forfalden, fordre, at der skrides til Auktion i Henhold til den begyndte Forfølgning, og med den af samme følgende Retsvirkning. Det samme gælder, hvis Auktionsrekvirenten frafalder Forfølgningen paa det i § 538 omhandlede eller et senere i Henhold til § 544 afholdt Møde.

Hverken Rekvirenten eller den Udlægs- eller Panthaver, som, efter at den oprindelige Rekvirent har frafaldet Forfølgningen, begærer samme fremmet, kan paaføre de Fordringshavere, der have Prioriteter eller reelle Rettigheder forud for ham, nogen Udgift i Anledning af Forfølgningens Fremme, men maa selv bære de herved foranledigede Omkostninger, saafremt disse ikke kunne dækkes af Auktionsudbyttet uden Tab for de fortrinsberettigede. For Omkostningerne vil den paagældende have at stille Sikkerhed efter Fogdens Bestemmelse.

§ 548.

Fogden har, saasnart Auktionsvilkaarene ere fastsatte, af egen Drift og uden yderligere Opfordring at tillyse Auktionen.

Dette sker ved, at en Bekendtgørelse af det i næste Paragraf angivne Indhold 3 Gange indrykkes i Statstidenden samt uden for Kjøbenhavn tillige i det af Justitsministeriet hertil bestemte stedlige Blad med et Varsel af mindst 14 Dage fra den første Indrykkelse at regne. Fogden kan derhos, naar det af nogen vedkommende forlanges, og han finder det tjenligt, ogsaa foranstalte Auktionen bekendtgjort i andre Aviser, endogsaa udenlandske.

Bortfalder Auktionen, har Fogden at aflyse den ved Bekendtgørelse een Gang i de nævnte indenlandske Blade.

§ 549.

Bekendtgørelsen skal indeholde en nøjagtig Betegnelse af Ejendommen og Ejerens Navn, dens Størrelse, Beliggenhed og andre Forhold, som kunne antages at have væsentlig Indflydelse paa Værdien, naar og hvorledes Ejendommen kan tages i Øjesyn, samt derhos en tydelig Angivelse af Tid og Sted for Auktionens Afholdelse.

Tillige skal Bekendtgørelsen indeholde Oplysning om, hvor Auktionsvilkaarene og Vurderingsforretningen, for saa vidt en saadan er optagen, henligge til Eftersyn for lysthavende.

§ 550.

Paa Auktionsdagen kan der vel modtages Erklæringer om Lempelser i Udbetalingen, i Betalingsfrister, i Sikkerhedsstillelse o. s. v. og af Fogden gøres Bemærkninger vedkommende Ejendommens Tilstand eller om andre faktiske Forhold eller derved nødvendiggjorte Tillæg til eller Forandringer i Auktionsvilkaarene, men ikke fremsættes Indsigelse imod disse, saaledes som de ere fastsatte i Henhold til § 544, undtagen for saa vidt der klages over, at Fogden ikke herved har iagttaget, hvad der paaligger ham at paase efter den nævnte Paragrafs første Stykke. Fremsættes saadan Klage, skal Fogden, for saa vidt det rejste Spørgsmaal ikke i Medfør af § 545 udskydes til senere Afgørelse, afgive sin Kendelse for, hvor vidt han anser Klagen beføjet, og hvorledes i bekræftende Fald Auktionsvilkaarene ville være at ændre. Heller ikke kan det formenes dem, der ville fremkomme med de i § 543, 2det Punktum ommeldte Paastande, at fremsætte saadanne, der da kunne imødegaaes af andre vedkommende, dog uden at der kan afsiges Kendelse om andet end om, hvor vidt Auktionen desuagtet kan fremmes eller ikke. Saadanne Paastande kunne dog efter Omstændighederne give Hjemmel for Fogden til efter vedkommendes Begæring eller af egen Drift at udsætte Auktionen. Afsiges Fogdens Kendelse i de ovennævnte Tilfælde ikke straks under Auktionen, blive de paagældende af ham med Aftens Varsel at indkalde til at paahøre Kendelsen, og, for saa vidt Auktionen derefter skal fremmes, berammes samtidig, medmindre Anke eller Kære paa Stedet erklæres og paa Forlangende Sikkerhed stilles for det ved Auktionens Udsættelse forvoldte Tab, Tiden og Stedet, da Auktionen atter skal afholdes. Bekendtgørelse herom sker med en Uges Varsel i de i § 548 nævnte indenlandske Blade.

Ved Auktionens Begyndelse oplæses Auktionsvilkaarene, Panteattesten og saa meget af tidligere Tilførsler til Auktionsbogen eller af andre Dokumenter, som Fogden finder fornødent at meddele de lysthavende, medens de øvrige Salget vedkommende Dokumenter bør være til Stede og til lysthavendes Eftersyn.

§ 551.

Ejendommen opraabes derefter enten delvis eller samlet og enten med eller uden Alternativer, eftersom Vilkaarene give Anledning til. Budene optegnes, efterhaanden som de gøres, enten i Auktionsbogen eller paa et særskilt Ark med Tilføjelse af de bydendes Navne. Hvis Størrelsen af det mindste Overbud ikke er fastsat i Auktionsvilkaarene, staar det til Fogden at fordre, at Overbud skulle have en i Forhold til Genstandens Betydenhed passende mindste Størrelse, ligesom Fogden i det hele har at lede Auktionen og sørge for, at denne fremmes med Ro og Orden og uden unødvendigt Ophold. Naar ingen efter derom 3 Gange gentagen Opfordring gør Overbud, standses Opraabet, og Resultatet indføres i Auktionsbogen. Der gives vedkommende Lejlighed til at gøre de Bemærkninger med Hensyn til Sikkerhedsstillelse, ny Auktion, Auktionens Hævelse og deslige, hvortil der maatte være Anledning, og Fogden afgør derefter det fornødne, dersom det behøves, ved en Kendelse. Hvis Salg skal finde Sted, bekræftes det vedkommende Bud ved Hammerslag.

§ 552.

Enhver, som ifølge § 547 kan fordre Auktionens Fremme, har, for saa vidt han ifølge sin Fordrings Beskaffenhed kan antages at ville faa Del i den budne Købesum, Ret til, dersom andet ikke er vedtaget ved Auktionsvilkaarenes Fastsættelse, at gøre Fordring paa, at Hammerslag gives den højstbydende, som kan tilfredsstille de Fordringer, der lovmedholdelig stilles med Hensyn til Sikkerheden for Budets Opfyldelse. Fremsættes en saadan Fordring ikke, og Rekvirenten ikke hører til dem, der ville faa Del i den budne Købesum, hæves Auktionen ved en af Fogden afsagt Kendelse, og det paahviler Rekvirenten at udrede de med Auktionen forbundne Omkostninger. Ligeledes hæves Auktionen naar intet Bud gøres, medmindre anden Auktion er begært i Overensstemmelse med den følgende Paragraf. Den afsagte Kendelse kan om fornødent eksekveres hos Rekvirenten.

§ 553.

Dog kan Skyldneren saavel som enhver af dem, hvis Rettighed over Ejendommen ved Tvangssalg vil bringes til at ophøre, for saa vidt der ved første Auktion intet Bud sker, eller han ikke ifølge det skete Bud vil faa fuld Dækning for sit Krav, fordre en anden Auktion afholdt, naar han straks paa Auktionsstedet erklærer saadant, imod at han stiller Sikkerhed for Betalingen af de af den ny Auktion flydende Omkostninger, for saa vidt disse ikke maatte blive dækkede ved et højere Bud. Flere Auktioner afholdes ikke, medmindre alle de, som ifølge § 547 kunne fordre Auktionens Fremme, samtykke heri, i hvilken Henseende bemærkes, at de, der ikke gøre Indsigelse, anses at samtykke. Gøres paa anden eller en senere Auktion intet Bud, eller fremsættes der ikke af nogen dertil berettiget Fordring paa Hammerslag, hæver Fogden Auktionen ved Kendelse som i § 552 foreskrevet.

Den, som er højstbydende ved første Auktion, er, dog ikke i længere Tid end 6 Uger, bunden ved sit Bud for det Tilfælde, at der ikke ved anden Auktion skulde ske lige saa højt eller højere Bud, eller det skete Bud formedelst manglende Sikkerhedsstillelse ej kan antages. Gives der ved anden Auktion hverken Hammerslag til ham eller til nogen anden, er den højstbydende ved første Auktion løst fra sit Bud, og Forpligtelse til at vedstaa Budet paahviler heller ikke den eller de højstbydende ved anden Auktion.

§ 554.

Naar en anden Auktion skal finde Sted, maa herom udgaa en ny Bekendtgørelse med 14 Dages Varsel, der i det mindste indrykkes een Gang i de i § 548 nævnte offentlige Blade.

Det skal i Bekendtgørelsen udtrykkelig bemærkes, at det er anden og sidste Auktion.

§ 555.

Enhver Pant- eller Udlægshaver er, for saa vidt han under Auktionen har gjort det højeste Bud og herved vil faa Andel i Auktionssummen, uden dog fuldt ud at fyldestgøres, berettiget til at forlange sig Ejendommen udlagt for dette, naar han paa Auktionen, forinden Adgang til at byde er sluttet, tilkendegiver denne Hensigt og derved giver fornøden Opfordring til at gøre Overbud. Han har da at forlange Auktionen standset og derefter med Udskrift af det stedfundne samt med Bevis for, at han har opfyldt Auktionsvilkaarene, at henvende sig til Fogden for af denne at faa sig Ejendommen udlagt paa hidtil gældende Maade.

§ 556.

Den højstbydende har ikke ved nogen af Auktionerne Ret til at fordre Hammerslag.

Den i Auktionsvilkaarene betingede Sikkerhedsstillelse (jfr. § 541) kan først forlanges, naar Hammerslag tilbydes; dog kan Fogden, naar der af vedkommende fremsættes Paastand herom, forlange, at ubekendte eller uvederhæftige Personer straks skulle stille en mindre Sikkerhed efter Fogdens Skøn, hvis deres Bud skal komme i Betragtning.

§ 557.

Den, der har erholdt Hammerslag, er forpligtet til at berigtige Købesummen ved Betaling enten umiddelbart til de i Auktionsvilkaarene angivne Personer eller til Fogden, dersom dette maatte være bestemt i Henhold til § 545. Det først forfaldende Afdrag paa Købesummen erlægges, for saa vidt ikke andet er bestemt i Auktionsvilkaarene, eller for saa vidt ikke Samtykke fra vedkommende til Udsættelse eller til paagældende Prioritets Overtagelse haves, til den eller de først berettigede, for saa vidt tilstrække kan, og anvendes saaledes i Almindelighed først til Dækning af resterende Skatter og Afgifter, hvis Prioritet er bevaret, og som ikke ere betingede udedede udenfor Købesummen.

§ 558.

I det Tilfælde, at Betalingen efter § 545 skal erlægges til Fogden, har denne snarest muligt, efter at Hammerslag er givet, at gøre et Udkast til Auktionssummens Fordeling imellem de i Tvangssalget interesserede Personer, hvilke derpaa med 14 Dages Varsel indkaldes til et Møde. Indkaldelsen, der skal indeholde Tilkendegivelse om, at Udkastet ligger til Eftersyn paa Fogdens Kontor, hvor enhver vedkommende mod sportelmæssig Betaling kan faa en Afskrift af det, sker ved en almindelig Opfordring til at melde sig, som indrykkes een Gang i Statstidenden, hvorhos der bliver at give dem, hvis Interesse i Tvangssalget kan ses af Skøde- og Pantebøgerne, eller paa anden Maade, saasom ved de tidligere stedfundne Forhandlinger, er kommen til Fogdens Kundskab, særskilt Underretning, for saa vidt de have bekendt Bopæl inden Riget (§ 143).

Fremkommer der i det berammede Møde ingen Indsigelse mod Fogdens

Udkast, foretages Fordelingen af Købesummen, efterhaanden som den indkommer, i Overensstemmelse med det, dog uden at herved nogens Ret til Del i den i øvrigt prækluderes.

Fremsættes derimod Indsigelser, og lykkes det ikke Fogden ved Mægling at tilvejebringe Enighed, henviser han de tvistende Parter til almindelig Rettergang. Forfølges en gjort Indsigelse ikke behørig inden 4 Uger, anses den som ikke fremsat.

Den Del af Auktionssummen, med Hensyn til hvilken ingen Indsigelse er fremsat, udbetales i Overensstemmelse med Udkastet, men den Del af den, som er Genstand for Tvist, tilbageholdes, for saa vidt den er indkommen eller maatte indkomme, indtil Sagens endelige Afgørelse.

Fogden har at sørge for de indkomne Summers hensigtsmæssige Bevaring og Frugtbargørelse i Mellemtiden.

§ 559.

I Tilfælde af, at Auktionsskøberen ikke efterkommer Auktionsvilkaarene, er Rekvirenten saavel som enhver af de Personer, som ifølge deres Fordringers Beskaffenhed have Krav paa at faa Del i Købesummen, berettiget til at fordre, at Ejendommen sættes til en eneste Auktion paa Auktionsskøberens Risiko og Regning, i Henhold til de vedtagne Auktionsvilkaar med de af Forholdets Natur flydende Lempelser, saaledes at han bliver pligtig at tilsvare, hvad der maatte bydes mindre, uden at have Krav paa, hvad der maatte bydes mere end Auktionsskøbesummen.

Fogden har paa vedkommendes Begæring at tillyse Auktionen i Overensstemmelse med de for den anden Auktion i § 554 givne Regler.

Ovenanførte Fremgangsmaade udelukker ikke, at enhver af de til Deltagelse i Auktionsskøbesummen berettigede for sin Del, eller efter Omstændighederne Fogden paa samtliges Vegne, anvender eller lader anvende almindelig Retsforfølgning imod Auktionsskøberen.

§ 560.

Fogden har at udstede Auktionsskøde til Køberen paa Tvangsauktionen, eller hvem denne har overdraget sin Ret, naar de for Skødes Erholdelse i Auktionsvilkaarene satte Betingelser ere opfyldte, eller Bevis føres for, at alle vedkommende have faaet, hvad der tilkommer dem, eller de samtykke i, at Skøde maa udstedes. Oplyses det for Fogden, at en Kreditor, der efter tinglyst Forskrivning eller Udlæg har Krav paa Dækning af Købesummen, trods lovligt Tilbud har vægret sig ved eller erklæret sig ude af Stand til at meddele behørig Kvittering til Udsettelse i Pantebogen, eller at han hverken har Bopæl her i Riget eller har opgivet nogen her bosiddende Person som befuldmægtiget til paa hans Vegne at modtage Beløbet, kan dette afgives til Fogden til Bevaring og Frugtbargørelse efter § 558, sidste Stykke, og skal hans Erklæring herom i det af ham udfærdigede Skøde afgive Hjemmel for, at vedkommende Dokument kan udslættes ved Skødets Tinglysning.

Bestaar det solgte af flere særskilte Ejendomme, skal Fogden, naar det forlanges af Køberen, eller hvem der træder i hans Sted, og naar de derpaa hvilende Hæftelser ere helt afgjorte eller vedkommendes Samtykke tilvejebragt, give særskilt Skøde eller Overdragelsesdokument paa hver særskilt Ejendom. Forlanges en Ejendom delt, skal det samme iagttages, naar de lovbestemte Betingelser for Delingen ere godtgjorte at være til Stede.

Køberen er i Mangel af anden Bestemmelse i Vilkaarene pligtig at tage Skøde eller Overdragelsesdokument og berigtige Købet i enhver Henseende inden 1 Aar efter Hammerslaget.

§ 561.

Køberen paa Tvangsauktionen er, naar den i § 569 angivne Frist af 4 Uger er forløben, uden at der er rejst Anke eller Kære, og han har fyldstgjort Auktionsvilkaarene, berettiget til at lade de Hæftelser, til hvis Dækning der efter Auktionens Udfald intet udkommer, udslette af Skøde- og Pantebogen.

§ 562.

I Honorar til Auktionsrekvirentens juridiske Konsulent kan der i det højeste paalægges Køberen at betale for samtlige i Forbindelse med Auktionen staaende Forretninger $\frac{1}{2}$ pCt. af Købesummen, naar denne overstiger 10,000 Kr., og hvis den er ringere, kun Salærer fra 20 til 50 Kr. foruden Rejseomkostninger.

For saa vidt nogen af de øvrige mødende har Krav paa Salær, bestemmes dette ikke procentvis i Forhold til Købesummen eller Størrelsen af den Fordring, som de skulle værne om, men i Forhold til Ulejligheden ved Mødet og Sagens Beskaffenhed i det hele, ligeledes med Tillæg af Rejseomkostninger.

Hvor der tvistes om Størrelsen af et fordret Salær, afgør Fogden, hvis Overenskomst ikke kan opnaas ved hans Mægling, Spørgsmaal herom ved Kendelse.

*Kapitel 49.***Proceduren af Tvistigheder, der opstaa under Tvangsauktionen.**

§ 563.

Under Tvangsauktionen kunne de oprindelige Parter ikke fremsætte saadanne Indsigelser, som vedrøre Lovligheden af Udlægsforretningen eller de forud for samme liggende Retshandlinger.

Indsigelser, som ikke høre til de i Kap. 48 omhandlede, kunne af Trediemand fremsættes under Auktionsforretningen, naar han formener, at Auktionens Fremme paa den paastaaede Maade vil komme i Strid med hans Ret.

§ 564.

Proceduren under Auktionen eller Forberedelserne til samme foregaar efter de Regler, som i §§ 499, 500 og 501 ere givne om Tvistigheders Forhandling under Eksekutionsforretninger.

§ 565.

Hvad der skal optages i Auktionsbogen, afgøres efter de i § 503 opstillede Grundsætninger.

Dog blive de i Rskr. 13. Juni 1783 og Pl. 3. September 1823 indeholdte Bestemmelser, hvorefter visse Løsoerauktioner ikke behøve at foretages til Auktionsbogen, fremdeles at anvende med de Lempelser, som følge af Reglerne i nærværende Kapitel.

§ 566.

De i § 503 om Udsættelse og Standsning givne Regler komme ogsaa til Anvendelse paa selve Auktionens Afholdelse, jfr. dog § 550, 1ste Stykke i Slutningen.

§ 567.

I opstaaede Tvistigheder forholdes der med Kendelses Afsigelse efter § 504.

§ 568.

Imod en sluttet Auktionsforretning kan der rejses Anke eller Kære overensstemmende med de nærmere Bestemmelser herom i det følgende Kapitel.

Kendelser, der afsiges under Auktionen eller Forberedelserne til denne, kunne først paaankes eller paakæres, efter at hele Auktionsforretningen er sluttet, jfr. dog § 550.

§ 569.

Anke eller Kære over Auktionsforretningen maa i Reglen rejses inden 4 Uger, efter at Auktionsforretningen er sluttet, eller, for saa vidt foregaaende Retshandlinger ere paaklagede for højere Ret, 4 Uger, efter at disse ere ophævede eller forandrede.

Dog kan Anke eller Kære inden Forløbet af et Aar tillades paa samme Maade, som i § 514, 2det Stykke, er bestemt om Udlæg.

Kapitel 50.

Retsmidlerne imod de til Dømmes tvungne Fuldbgyrdelse henhørende Fogedforretninger m. m.

§ 570.

Klager over Fogedforretninger, som vedrøre selve den Fordring eller Ret, om hvis Fuldbgyrdelse der er Spørgsmaal, gøres gældende ved Anke til den Landsret, under hvilken Fogden staar. Har den, der vil rejse saadan Anke, tillige Klager af den i denne Paragrafs 2det Stykke angivne Beskaffenhed, blive disse at inddrage under Anken.

Klager, der alene angaa de processuelle Betingelser for Fogedforretningen eller den ved samme brugte Fremgangsmaade, gøres gældende ved Kære til den Landsret, under hvilken Fogden staar.

§ 571.

Under Ankesagen eller Kæremaalet er den for Fogden stedfundne Procedure ikke bindende, og der er endog intet til Hinder for, at ny Paastande fremsættes. Dog kunne Parterne ikke tilbagekalde de af dem for Fogden afgivne, Fogedbogen eller Auktionsbogen tilførte, Erklæringer med Hensyn til Sagens Sammenhæng.

I øvrigt gælde de om Anke og Kære fra Underret til Landsret givne Regler med de Lempelser, der følge af Forholdets Natur.

§ 572.

Anke fra Landsret til Højesteret i de her omhandlede Tilfælde finder kun Sted, naar den Fordring, i Anledning af hvilken Eksekution er sket, har været Genstand for Landsrettens Afgørelse i første Instans eller dog ifølge sin Beskaffenhed i Tilfælde af Retstvist vilde henhøre under samme. Dog kan, om end Fordringen ikke er af den anførte Beskaffenhed, Højesterets Justitiarius i Forening med to af ham

tiltagne Medlemmer af Retten saavel som Justitsministeren tillade, at Sagen undtagelsesvis indbringes for Højesteret. Begæring herom fremsættes og behandles paa den i § 375 omtalte Maade.

Om Anken til Højesteret gælde de almindelige Regler i Kapitel 33.

Landsrettens Afgørelse i Anledning af Kære er ikke Genstand for yderligere Kære til Højesteret, medmindre det i første Stykke af denne Paragraf omtalte Udvalg eller Justitsministeren undtagelsesvis meddeler Tilladelse hertil.

Fjerde Afsnit.

Udpantning samt Indsættelses- og Udsættelsesforretninger.

Kapitel 51.

Udpantning.

§ 573.

Udpantning kan kun finde Sted i de i Lov om Udpantning m. m. af 29. Marts 1873 § 1 og senere Love nævnte Tilfælde samt

1) for Renterestancer af den i Henhold til Lov 8. April 1851 om Selvejendoms Indførelse paa det Staten tilhørende Bøndergods, jfr. Lov af 27. Januar 1852 § 4, Lov af 3. Marts 1852 § 2 og Lov af 8. Februar 1854 § 2, stiftede Pantegæld, og

2) for den Betaling, som i Henhold til Brandpolitilov for Landet af 2. Marts 1861 § 22 og Tillægslove, jfr. Bekendtgørelse Nr. 70 af 16. April 1898, og Lov om Brandvæsenet i Købstæderne af 21. Marts 1873 § 10 og dertil sig sluttende Reglementer tilkommer de af vedkommende Amtmænd og Kommunalbestyrelser antagne Skorstensfejere, for saa vidt den ikke er bestemt til et fast aarligt Vederlag af Kæmnerkassen.

Ligesom det altid staar i Rekvirentens Magt at indtale sin Fordring ved sædvanlig Rettergang, saaledes skal det ogsaa være ham tilladt, naar Fogden finder, at Omstændighederne tale derfor, at benytte Udpantning for en Del af den ham tilkommende Fordring og indtale Resten ved sædvanlig Rettergang.

Tilbyder Skyldneren delvis Betaling, bør denne modtages.

§ 574.

Udpantningsretten følger Fordringen, saa at den tilkommer enhver, som med Hensyn til samme er traadt i den oprindelig berettigedes Sted, og vedvarer indtil et Aar, efter at Fordringen er forfalden til Betaling. Imidlertid er det i Henseende til Fristens Beregning tilstrækkeligt, at Udpantning er begært inden Udløbet af ovennævnte Tidsrum, naar den derefter med tilbørlig Hurtighed fremmes af Rekvirenten.

I det i Lov om Underholdsbidrag til Børn, der ere avlede uden for Ægteskab, Nr. 75 af 3. April 1900 § 4 nævnte Tilfælde afbrydes Fristen ved Indgivelse af Begæring til Politimesteren (Magistraten) om Bidragets Udbetaling, naar bemeldte Myndighed derefter uden Ophold foretager de fornødne Skridt til Bidragets Inddrivelse.

§ 575.

Den, der begærer Udpantning foretagen, har herom skriftlig at henvende sig til Fogden. Begæringen ledsages, for saa vidt Fordringen støttes paa eller godtgøres ved skriftlige Dokumenter, af disse, og ellers af saadanne Oplysninger, som maatte være fornødne, for at Fogden kan tage Bestemmelse, om Udpantning kan finde Sted. Finder han efter det foreliggende intet til Hinder for Udpantning, afsiger han ved Paategning paa Begæringen en Kendelse, gaaende ud paa, at den forlangte Udpantning kan foretages, dog paa Rekvirentens Ansvar, for saa vidt Fordringens Rigtighed angaar, hvilken Kendelse ikke særskilt kan paaklages. I modsat Fald nægter han den begærte Udpantning ved en Kendelse, der er Genstand for Kære efter Reglerne i foregaaende Afsnit.

§ 576.

Efter at Udpantning er bevilget, har Rekvirenten eller i de Tilfælde, i hvilke Foranstaltningen til Udpantningens Iværksættelse paaligger Fogden i Embeds Medfør, denne at drage Omsorg for, at Begæringen om den samme paategnede Kendelse mindst 5 Dage før Forretningens Foretagelse i Overensstemmelse med Reglerne i Kapitel 16 forkyndes for Skyldneren.

Ved Inddrivelsen af Statsskatter, Bankrenter, Brandpenge, Kommuneskatter og alle andre Afgifter til det offentlige, saavel som af Tiendevederlag, Brokorn og alle andre deslige Indtægter, som inddrives ved Udpantning hos Beboerne af et Sogn eller en Kommune, er det tilstrækkeligt, at Bekendtgørelse om, at Restancen af Fogden er godkendt til Inddrivelse, og at denne vil finde Sted uden videre Varsel, uden Nævnelse af de enkelte Skyldneres Navne, sker mindst en Uge, før Udpantningen foregaar, i det af Justitsministeriet hertil bestemte stedlige Blad eller ved Opslag paa offentlige Steder eller ved Trommeslag eller ved Læsning til Kirkestævne efter Stedets Skik og Brug.

§ 577.

Udpantning iværksættes af Fogden; dog kan Udpantning paa Landet, naar Fordringen ikke overstiger 100 Kr., og Genstanden for Udpantningen ikke er faste Ejendomme, ske ved Sognefogden. Naar Rekvirenten afgiver Begæringen, forsynet med Paategning om den i Overensstemmelse med foregaaende Paragraf skete Forkyndelse, henholdsvis til Fogden eller Sognefogden, skulle disse efter Fristens Udløb uden uforudsigelig Henstand iværksætte Udpantningen. Ogsaa hos de til Hæren eller Søværnet hørende Militærpersoner iværksættes Udpantning af den civile Foged eller Sognefogden; men den, som skal foretage Udpantningen, har forud at underrette den paagældende Chef om den forestaaende Udpantning.

For saa vidt der med Hensyn til visse Fordringer i Lovgivningen er tildelt Fogden en videregaaende Virksomhed i Henseende til Forretningens Kundgørelse og Foretagelse og det udlagtes Realisation m. m. samt foreskrevet bestemte Frister, inden hvilke det fornødne i disse Henseender skal være foranstaltet, forbliver det ved de herom givne Bestemmelser, ogsaa med Hensyn til det for Forsømmelser i saa Henseende fastsatte Ansvar.

§ 578.

I Sager, som angaa Inddrivelse af Underholdsbidrag, skal det ikke være fornødent til Fogden at indgive særlig skriftlig Begæring om Udpantning, og Fogdens Kendelse om denne kan paategnes Overøvrighedens Resolution, hvorved Bidraget er fastsat eller et om sammes Størrelse indgaaet Forlig er stadfæstet. Naar saadan Re-

solution een Gang er forkyndt for den eller de vedkommende, kan Forkyndelsen af Fogdens Udpantningskendelse for de enkelte forfaldne Bidrag derhos gyldig ske paa Landet ved Sognefogden og i Købstæderne ved en Politibetjent eller en enkelt Stavningsmand. Det paahviler fremdeles Fogden, naar Begæring om Inddrivelse af slige Bidrag er fremsat og funden begrundet, selvstændig at besørge det fornødne til denne Inddrivelse, derunder indbefattet Realisation af de udlagte Genstande og Auktionsbeløbets Indfordring.

§ 579.

Udpantningen skal foruden Hovedfordringen omfatte alle af Forretningen samt Godsets Bevarelse og Realisation flydende Omkostninger, og Afgifterne kunne ikke fordres forudbetalte. Udkommer der ikke ved Realisationen et til at dække Fordringen og Omkostninger tilstrækkeligt Beløb, fortsættes Udpantningen, uden at der i saa Fald gives Varsel efter § 576. Udpantning foregaar i øvrigt efter de i foregaaende Afsnit om Udlæg givne Regler, dog at Rekvirentens Møde under Forretningen ikke er nødvendigt. Er Fordringen, hvorfor Udpantningen foretages, en anden Ydelse end Penge, skal henholdsvis Fogden eller Sognefogden, efter saa vidt muligt at have hørt Skyldnerens Erklæring herover, efter sit Skøn med Vidnernes Bistand, men uden at være bunden ved deres Anskuelse, ansætte Ydelsen til et Pengevederlag.

De Udpantninger, som foretages af Sognefogden, ske i Overværelse af to af ham tilkaldte Vidner, som ere pligtige at følge ham; er Udpantningen saa almindelig, at ingen Vidner kunne have i den By, hvori den foregaar, udmelder han dertil to Mænd af den nærmeste By. Han indfører Forretningen i en ham af Fogden leveret og af denne autoriseret Bog, hvis Anskaffelse bekostes af vedkommende Kommunes Kasse.

Moder Rekvirenten ikke under Forretningen, skal henholdsvis Fogden eller Sognefogden være pligtig at modtage det fordrede eller Afdrag herpaa, naar saadant tilbydes under Forretningen, med samme Virkning, som om Betalingen var sket til Rekvirenten, ligesom det i saa Fald paahviler den, der foretager Udpantningen, at bestemme, om det udlagte skal forblive hos Skyldneren, og ellers drage Omsorg for, at det paa passende Maade bevares.

§ 580.

Foretages Udpantningsforretningen af Fogden, kunne Indsigelser fremsættes under Forretningen.

Under den for Fogden foregaaende Forhandling om rejste Indsigelser kan ordentligvis kun Rekvirenten faa Udsættelse for at begrunde sin Paastand. Er Rekvirenten ikke mødt, eller kan han ikke straks skaffes til Stede, og Fogden ikke finder, at en fremsat Indsigelse straks kan forkastes eller tages til Følge, udsættes Forretningen, og Parterne underrettes om, naar Forretningen paa ny foretages, hvorefter den videre Forhandling mellem Parterne sker i Overensstemmelse med de i Kapitel 43 indeholdte Regler.

Ved Paakendelsen af rejste Indsigelser er Fogden ikke bunden ved den i Overensstemmelse med § 575 givne Kendelse om Forretningens Fremme. Kendelser, hvorved en fremsat Indsigelse tages til Følge, kunne henholdsvis paaankes eller paaføres i Overensstemmelse med Reglerne i foregaaende Afsnit (jfr. navnlig §§ 570 ff.).

§ 581.

Foretages Udpantningsforretningen af Sognefogden, kunne Indsigelser fremsættes dels under Forretningen, dels i Løbet af 14 Dage efter Forretningens Afholdelse.

Fremsættes Indsigelsen under Forretningen, skal Sognefogden antegne Indsigelsen i den ham leverede Bog, men i øvrigt fremme Forretningen samt derefter tilstille Fogden en Udskrift af Bogen. Indsigelser, som fremsættes efter Forretningen, rettes til Fogden. Efter Forløbet af 14 Dage fra Forretningens Afholdelse træffer Fogden Afgørelse om fremsatte Indsigelser; findes det fornødent, kan han forinden give Parterne Lejlighed til ved Møde for Fogedretten at ytre sig om Indsigelserne. Finder Fogden en fremsat Indsigelse grundet, berigtiger han selv eller ved Sognefogden Fejlen eller ophæver ved Kendelse den stedfundne Forretning i det hele eller for en Del. Forkastes Indsigelsen, stadfæster Fogden Forretningen som endelig. Om Afgørelsen meddeles Parterne Underretning. Afgørelser, hvorved en fremsat Indsigelse tages til Følge, kunne henholdsvis paaankes eller paakæres i Overensstemmelse med Reglerne i foregaaende Afsnit (jfr. navnlig §§ 570 ff.).

§ 582.

Rekvirenten [maa ikke skride til Realisation af det udpantede førend efter Forløbet af 4 Uger efter Udpantningen eller, for saa vidt Indsigelse efter § 581 er fremsat, dens Stadfæstelse, medmindre de udpantede Genstande øjensynlig ere udsatte for Fordærvelse eller væsentlig Værdiforringelse ved at henligge saa længe (jfr. dog §§ 583 og 584). Realisationen foregaar i øvrigt, naar enten Udpantningens Genstand er fast Ejendom eller Udpantningen har omfattet Løsøre til Værdi af mindst 100 Kroner, i Overensstemmelse med de almindelige Regler om Tvangsauktion i Kapitlerne 46—49; i modsat Fald bortsælges det udpantede mod kontant Betaling ved offentlig Auktion, som afholdes paa Landet af Sognefogden og i Kobstæderne af Politiet, efter at der mindst 3 Dage forud har fundet een Bekendtgørelse Sted henholdsvis ved Kirkestævne eller ved Indrykkelse i det Blad, i hvilket Bekendtgørelser fra Politiet pleje at offentliggøres.

§ 583.

Den, som finder sig forurettet ved en Udpantning, kan, hvad enten Indsigelse har været fremsat under Forretningen eller ikke, gøre sin Klage gældende henholdsvis ved Anke eller Kære i Overensstemmelse med de i foregaaende Afsnit indeholdte Regler om Retsmidler imod de til Dømmes Fuldbgyrdelse sigtende Fogedforretninger. Ligeledes bliver der at forholde efter de der givne Regler med Hensyn til det Spørgsmaal, om Forauktioneringen skal udsættes, naar Anke eller Kære er rejst imod Udpantningsforretningen. Fristen til Anke eller Kære regnes fra Forretningens Dato eller, for saa vidt Indsigelse er fremsat i Henhold til § 581, dens Stadfæstelse; Oprejsning kan ikke gives efter 6 Maaneder fra det nævnte Tidspunkt.

§ 584.

Har den, hvem Udpantning er overgaaet, andre Indsigelser at gøre gældende mod denne end saadanne, der gaa ud paa, at Fordringen ikke ifølge Lovgivningen kan inddrives ved Udpantning, eller at der ved dennes Foretagelse ikke er brugt den rette Fremgangsmaade, kan han, for saa vidt han ikke vil gøre Ansvar mod Fogden gældende, og han ikke allerede har rejst Anke eller Kære imod Forretningen efter § 583, indbringe Spørgsmaalet om disse Indsigelsers Gyldighed til Prøvelse i første Instans.

Dette Søgmaal, som i øvrigt bliver at behandle efter de almindelige Regler, kan uden Hensyn til Rekvirentens Værneting anlægges i den Retskreds, hvor Udpantningen er gjort; men det maa i det seneste anlægges inden 8 Uger fra Forretningens Dato eller, for saa vidt Indsigelse er fremsat i Henhold til § 581, dens Stadfæstelse.

Naar Sag er anlagt mod Rekvirenten af Udpantningsforretningen inden Udløbet af de i § 582 ommeldte 4 Uger, kan Rekviritus mod at stille Sikkerhed standse Rekvirentens Ret til at bortsælge det udpantede, saa længe indtil det til Prøvelse af Udpantningsforretningen anlagte Søgmaal er afgjort ved endelig Dom; Paastanden kan i saa Fald rettes paa Udpantningsforretningens Ophævelse. Er Rekvirentens Ret til at skride til Realisation ikke paa den anførte Maade standset, kan Paastanden rettes paa Udpantningsforretningens Ophævelse, for saa vidt det udpantede ikke allerede maatte være bortsolgt, men i modsat Fald kun paa Skadesløsholdelse.

§ 585.

Ligesom Rekvirenten, derunder indbefattet Staten, Kommuner, andre Myndigheder eller juridiske Personer, naar Udpantningen under et i Medfør af § 583 eller § 584 anlagt Søgmaal findes ulovlig foretagen, i Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler har at erstatte Skyldneren al af Forretningen flydende Skade, saaledes vil han ogsaa have at godtgøre Skyldneren Sagens Omkostninger i alle Instanser, saafremt Fordringen ikke skyldtes eller ikke var forfalden, da Udpantningen foregik, og det derhos ikke er Skyldneren, der har fremkaldt eller bestyrket den urigtige Opfattelse af Retsforholdet, som Rekvirenten har gjort gældende.

Kapitel 52.

Indsættelses- og Udsættelsesforretninger.

§ 586.

Det skal fremdeles i samme Tilfælde som hidtil staa vedkommende berettigede aabent at fordre Fogdens Hjælp til at indsættes i eller udsætte andre af Besiddelsen af fast Ejendom eller efter Omstændighederne af rørligt Gods, uden at sædvanligt Eksekutionsgrundlag er til Stede. Ogsaa skal Fogdens Hjælp fremdeles ligesom hidtil kunne fordres til at gøre Forældre- eller Værgemyndighed gældende med Hensyn til umyndige, uden at sædvanligt Eksekutionsgrundlag er til Stede, jfr. med Hensyn til Fremgangsmaaden § 472.

Naar en Panthaver i Henhold til D. L. 5—7—8 og 9 vil træde til sit Pant, skal dette ske ved en af Fogden foretagen Indsættelsesforretning.

§ 587.

Foruden at det i de i foregaaende Paragraf omhandlede Tilfælde selvfølgelig staar Rekviritus frit for at fremføre sine Indsigelser imod Forretningens Fremme for Fogden til Paakendelse i Overensstemmelse med de almindelige Regler i Kapitel 45, skal det, naar Rekviritus har andre Indsigelser imod Forretningen at gøre gældende end saadanne, som gaa ud paa, at den ikke lovlig kunde finde Sted uden sædvanligt Eksekutionsgrundlag, eller at der ved dens Foretagelse ikke er brugt den rette Fremgangsmaade, være ham tilladt, for saa vidt han ikke vil gøre Ansvar imod Fogden gældende, og han ikke allerede har rejst Anke eller Kære, at anlægge Regressøgmaal i første Instans imod Rekvirenten. Under dette Søgmaal, som maa anlægges inden 6 Uger, kan der da efter Omstændighederne saavel tilkendes ham Erstatning i Anledning af den formentlig ulovlige Forretning som ogsaa gives Dom for, at Forretningen bør være ophævet.

§ 588.

Imod Fogdens Afgørelser under de i § 586 omhandlede Forretninger kan der benyttes henholdsvis Anke eller Kære i Overensstemmelse med de almindelige Regler om Retsmidler imod de til Dommes Fuldbgyrdelse sigtende Fogedforretninger (jfr. navnlig §§ 570 ff.).

Femte Afsnit.

De foreløbige Retsmidler.

Kapitel 53.

Arrest.

§ 589.

Til Sikkerhed for et Krav, der lyder paa Penge eller Penges Værd, kan Arrest paa Gods finde Sted, naar

- 1) Udlæg for Kravet ikke endnu kan gøres i Godset, og derhos
- 2) enten Fordringen er forfalden, eller der er Grund til at befrygte, at Skyldneren ellers ved at bortflytte eller forstikke sit Gods eller paa anden Maade vilde umuliggøre eller dog væsentlig vanskeliggøre Adgangen til i sin Tid at opnaa Dom og gøre Eksekution.

Med Hensyn til Arrest for Bodmerigæld har det sit Forblivende ved Søløv af 1. April 1892 § 185.

§ 590.

Arrest paa Person som Sikkerhedsmiddel for Fordringer af den i § 589 ommeldte Beskaffenhed kan kun anvendes paa Skyldnere, der staa i Begreb med at forlade Landet for bestandigt eller paa ubestemt Tid, i Anledning af forfaldne Fordringer, for hvilke de ifølge denne Lovs Regler vilde kunne sagsøges ved danske Retter.

§ 591.

Arrest paa Gods kan ikke foretages i Ting, hvori der ikke vilde kunne gøres Eksekution for den paagældende Fordring.

Naar et Skib er udklareret for en Rejse og i øvrigt sejlfaerdigt, kan Skipperen og Skibsmandskabet ikke arresteres for Gæld.

I Overensstemmelse med de gældende Regler kan der tilstaas Fritagelse for Arrest for de i Laane- og Sparekasser samt andre lignende Institutioner indsatte Summer og disses Renter, saa længe de indestaa samme Steds.

§ 592.

Arrest kan afværges, og foretagen Arrest faas ophævet, naar Skyldneren stiller fornøden Sikkerhed for den Fordring med Renter og Omkostninger, i Anledning af hvilken Arrest søges.

Om den tilbudne Sikkerhed ifølge Størrelse og Beskaffenhed er fyldestgørende, bedømmes af Fogden efter et Skøn.

§ 593.

Arrest paa Gods medfører, at Skyldneren fra det Øjeblik, Arrestdekretet er afsagt, bliver uberettiget til at forflytte, forbruge, tilintetgøre eller ved Retshandler raade over de arresterede Genstande, derunder oppebære arresterede Fordringer.

For at Arrestens Retsvirkning skal kunne gøres gældende over for en godtroende Trediemand, saaledes at de foretagne Retshandler tabe Gyldighed, er det nødvendigt, at Tinglysning af Arrestdekretet har fundet Sted ved Skyldnerens personlige Værneting eller, hvis Arresten er gjort i fast Ejendom, ved dennes Værneting. Er Arrest foretaget i Gældsnavn, udfordres derhos, at der paa dette er gjort en Paategning herom, og naar Arrest er gjort i Fordringer, der ikke grundes paa Gældsnavn, maa der gives Skyldneren efter Fordringen Underretning om Arresten, hvilket ligeledes bliver at iagttage over for Skyldneren efter et Gældsnavn for Rentebetalingens Vedkommende.

Med Hensyn til Arrest i registreringspligtige Skibe har det sit Forblivende ved Skibsregistreringslov af 1. April 1892 § 49.

§ 594.

Arrestekvirenten er i Reglen ikke berettiget til at lade de arresterede Genstande tage fra Skyldneren. Dog kan Fogden ved rørligt Gods, naar de arresterede Genstandes Beskaffenhed eller Skyldnerens Person og Forhold opfordre dertil, bestemme, at de arresterede Genstande skulle tages under Bevogtning af ham selv eller af nogen, der hertil af ham beskikkes paa Skyldnerens Bekostning.

§ 595.

Arrest paa Person sker ved Hensættelse i Gældsfængsel ved Fogdens Foranstaltning. Hvis Skyldneren ved Henførelsen til eller Opholdet i Gældsfængslet vilde lide Skade paa Helbred, kan Gældsfængsel ikke anvendes eller kun med saadanne Lempelser, som Fogden skønner fornødne.

I Gældsfængslet maa der ikke paalægges Skyldneren anden Indskrænkning i Henseende til hans Levevis, end Fængslets Orden med Nødvendighed kræver.

§ 596.

Gældsfængsel kan ikke anvendes, naar en til Fordringens Størrelse svarende Sikkerhed kan faas ved Arrest paa Gods.

§ 597.

Arrest paa Person kan ikke anvendes for Fordringer, der ere mindre end 100 Kr. For Fordringer under 200 Kr. maa Fængslingens Varighed ikke overstige 4 Uger, for Fordringer under 400 Kr. 8 Uger, for Fordringer under 1,000 Kr. 12 Uger, for Fordringer under 2,000 Kr. 16 Uger, for Fordringer under 4,000 Kr. 20 Uger, for større Fordringer 24 Uger.

I Fordringsbeløbet indbefattes ogsaa de Renter og Omkostninger, der ere paa- løbne, inden Arresten iværksættes, men ikke de, der senere paa- løbne.

§ 598.

Selv om de i foregaaende Paragraf angivne Tider ikke ere forløbne, ophører Skyldnerens Fængsling i alle Tilfælde:

- 1) saa snart Eksekution kan gøres for den Fordring, til Sikkerhed for hvilken Arresten er foretaget, enten ifølge en under Arrestforfølgningssagen eller paa anden Maade erhvervet Dom eller ifølge et offentligt Forlig;
- 2) saa snart den arresterede Skyldners Bo her i Landet er taget under Konkursbehandling;
- 3) saa snart den arresterede Skyldner gør antageligt, at han intet ejer, hverken her i Landet eller andet Steds, hvori Eksekution kunde gøres for Fordringen, bortset fra det Gods, hvori der er gjort Arrest for denne, uden at fuld Sikkerhed efter § 596 dog derved er naaet.

§ 599.

Den arresteredes Hensættelse i Gælds fængsel sker paa Rekvirentens Regning. De herved foranledigede Udgifter kunne ikke fordres godtgjorte af Skyldneren.

§ 600.

De Udgifter, hvis Udredelse paahviler Rekvirenten ved Gælds fængsels Anvendelse, ere dels Underholdspenge til Skyldneren, dels Varetægtspenge til Arrestforvareren.

Underholdspengene fastsættes til 8 Kr. om Ugen, Varetægtspengene til 2 Kr. om Ugen.

Andre i Anledning af Gælds fængslets Anvendelse fornødne Udgifter, saasom til Lokale, til dettes Renholdelse, Belysning og Opvarmning, til fornødne Sengklæder og Boskab m. m., udredes af det offentlige.

§ 601.

De i foregaaende Paragraf omhandlede Underholds- og Varetægtspenge har Rekvirenten at erlægge henholdsvis til Skyldneren og til Arrestforvareren forud for mindst en Uge ad Gangen, første Gang inden eller ved Skyldnerens Indsættelse i Gælds fængslet og senere inden det hertil svarende Klokkeslet hver Ugedag derefter.

Undlader Rekvirenten at betale paa foranførte Maade, er Skyldneren berettiget til straks at løslades, og han kan ikke mere fængsles for samme Fordring.

§ 602.

Arrestforretninger udføres af Fogden. Ved deres Foretagelse benyttes Vidner paa den Maade, som i § 457 er foreskrevet.

Den i § 457, sidste Stykke, givne Forskrift er ogsaa anvendelig paa Arrestforretninger.

§ 603.

Hvilken Foged der er pligtig eller berettiget til at foretage Arrestforretninger, afgøres efter de i § 458 givne Regler.

§ 604.

Den, der vil erhverve Arrest paa nogens Gods eller Person, har at indgive skriftlig Begæring herom til vedkommende Foged, ledsaget af de Dokumenter og øvrige Oplysninger, som ere forhaanden.

I Reglen har Fogden før Forretningens Foretagelse at afkræve Rekvirenten en Sikkerhedsstillelse, reel eller personlig, med Hensyn til det Erstatningsbeløb, som vilde tilkomme den, hos hvem Arresten er gjort, i Tilfælde af dennes Ulovlighed; kun hvor de foreliggende Oplysninger skønnes at indeholde et fuldstændigt Bevis for Arrestens Lovlighed, er Sikkerhedsstillelse uforuden, saa længe ikke Beviset svækkes ved det under Forretningen oplyste. Dog bør der ikke en Gang mod Sikkerhedsstillelse indrømmes Arrest, naar det ifølge det for Fogden oplyste skønnes, at Fordringen er ugrundet. Alle Spørgsmaal om Sikkerhedsstillelsens Art og Størrelse afgør Fogden efter sit Skøn.

Søges Arrest for en af de i § 421 ommeldte Fordringer, kan der ikke afkræves Arrestrekvirenten Sikkerhedsstillelse, medmindre der fra Skyldnerens Side under Arrestforretningen fremkommer saadanne Indsigelser, som kunne fremsættes under den i Anledning af Fordringen anlagte Sag, jfr. Kap. 38.

§ 605.

Arrestforretningen begynder paa Skyldnerens Bopæl eller i Mangel af en saadan paa hans sædvanlige Opholdssted, men kan dog efter Omstændighederne, navnlig naar der er Fare ved Opsættelse, eller naar Skyldneren ikke har Bopæl i Riget eller staar i Begreb med at forlade dette, begynde paa det Sted, hvor Personen eller Forretningens Genstand forefindes.

§ 606.

Med Hensyn til Parternes Møde under Forretningen m. m. gælde de i § 494 givne Regler.

§ 607.

Arrestforretningen begynder med, at Fogden opfordrer paagældende til ved Sikkerhedsstillelse eller Betaling at tilfredsstille Rekvirenten, hvorpaa han, naar dette ikke straks sker, efter Afgørelse af mulige Indsigelser skrider til Arrestens Udførelse.

§ 608.

Arresten kan kun udstrækkes til saa meget af Skyldnerens Gods, som i Henhold til den under Forretningen foretagne Vurdering behøves til at sikre Rekvirentens Fordring i Forbindelse med de sandsynlige Udgifter ved Arresten.

§ 609.

Med Hensyn til Valget af de Genstande, hvori Arresten gøres, forholdes der efter de i §§ 492 og 493 givne Forskrifter, ligesom der i øvrigt ved Arrestforretningers Foretagelse, med de af Forholdets Natur følgende Lempelser, gaas frem efter de om Eksekutionsforretninger i §§ 496—504 givne Regler.

§ 610.

I Fogedbogen optegnes nøjagtigt alle de enkelte Genstande, hvori Arrest gøres, og ved hver enkelt Genstand tilføjes dens Værdi efter den stedfundne Ansættelse.

Fogden erklærer derefter til Fogedbogen de optegnede Genstande for belagte med Arrest til Arrestrekvirentens Sikkerhed. Det betyder Skyldneren, at han fra nu af ikke uden at udsætte sig for Strafansvar kan raade over dem paa en Maade, som

kommer i Strid med Arrestrekvirentens Ret. Er Skyldneren ikke til Stede, gives der den eller dem, som i Henhold til § 494 tilkaldes paa hans Vegne, Paalæg om at give ham en saadan Betydning. Efter Omstændighederne kan et lignende Paalæg gives den Trediemand, i hvis Besiddelse det arresterede er.

Er Arrest paa Person paalagt, tilkendegives det af Fogden Skyldneren, hvis han er til Stede, at han er belagt med Gældsfængsel, hvorefter Fogden beordrer ham straks henbragt til Gældsfængslet. I modsat Tilfælde er det Rekvirentens egen Sag at drage Omsorg for Udførelsen af Arrestkendelsen ved Skyldnerens Indsættelse i Gældsfængsel, og han kan hertil fordrø Politiets Bistand. Saa snart Indsættelsen i Gældsfængslet er sket, har Rekvirenten øjeblikkelig at meddele Fogden Underretning herom; denne gør, efter at have hørt Arrestforvarerens Forklaring, fornøden Bemærkning i Fogedbogen om Tiden og Klokkeslettet for Indsættelsen.

§ 611.

Hvis der ikke allerede er anlagt Retssag i Anledning af den Fordring, for hvilken Arrest er gjort, skal Rekvirenten, naar Skyldneren ikke under eller efter Forretningen har frafaldet Forfølgning, inden en Uge efter Arresten anlægge saadan Sag, under hvilken han tillige skal nedlægge særskilt Paastand paa, at Arrestens Foretagelse stadfæstes. Retten kan bestemme, at Spørgsmaal vedrørende Arrestens Stadfæstelse forhandles særskilt, jfr. § 263. Skal Sagen begynde med Mægling ved Forligskommissionen, skal, hvis Forlig ej opnaas, Sagen indstævnes for Retten hurtigst muligt efter Mæglingens Slutning.

Er Retssag i Anledning af paagældende Fordring svævende ved første Instans, bliver der inden fornævnte Frist at anlægge en særskilt Arrestsag ved den samme Ret, ved hvilken hin Sag behandles. Det er Retten forbeholdt at bestemme, at Arrestsagen skal sættes i Forbindelse med Hovedsagen, saavel som at den ene af disse Sager skal udsættes, indtil den anden er paakendt, jfr. §§ 263 og 264.

Er Dom falden i første Instans i Retssagen, hvorunder den Fordring er indtalt, for hvilken Arresten er gjort, anlægges Arrestsagen ved den Ret, af hvilken hin Sag er bleven paakendt. Retten kan i Tilfælde af Anke udsætte Arrestsagens Forhandling i det hele eller for en Del, jfr. § 264.

Naar Arrestforfølgning finder Sted som særskilt Sag, er Forligsmægling unødvendig.

Reglerne om Arrestens og Fordringens Forfølgning blive med de fornødne Lempelser at anvende, naar Arrest er afværget ved Sikkerhedsstillelse.

Arrest for Bodmerigæld behøver ikke at forfølges til Stadfæstelse.

§ 612.

Kommer Skyldneren, efter at Arrest er gjort, under Konkurs, eller dør han, og offentligt Skifte uden Gælds Vedgaaelse finder Sted efter ham, bortfalder Arrestrekvirentens Forpligtelse til at anlægge Retssag i Anledning af Fordringen eller Arresten. Den af Rekvirenten i Anledning af Arresten stillede Sikkerhed løsgives dog først, naar 8 Uger ere gaaede efter Arrestens Foretagelse eller, hvis Sag har været anlagt og hæves, 8 Uger efter Ophævelsen, og der derhos ikke fra Boets Side er rejst Sag om Erstatning. Er dette sket, maa det endelige Udfald af Sagen afventes.

§ 613.

Under Arrestsagen paakendes det, om Arresten er lovlig gjort. Er Retssag i Anledning af den paagældende Fordring svævende, og Arrestsagen ikke behandles

i Forbindelse med Hovedsagen, kunne Indsigelser mod Fordringens Rigtighed ikke fremføres under Arrestsagen. I øvrigt kunne alle andre Indsigelser vedkommende Arrestens Lovlighed fremsættes og paakendes under Arrestsagen, uden Hensyn til, om de tilforn have været undergivne Fogdens Afgørelse.

§ 614.

Klager fra dens Side, hos hvem Arresten er gjort, sigtende til at bevirke Ophævelse af den foretagne Arrest som ulovlig gjort, kunne over for Arrestrekvirenten alene fremføres henholdsvis under Arrestsagen eller den i Anledning af Fordringen anlagte Retssag.

§ 615.

Arresten kan ophæves saavel ved Dommen i Arrestsagen som ved Dommen i Hovedsagen.

Arresten bortfalder først, naar Ankefristen for den Dom, hvorved den kendes ugyldig, er udløben, uden at Anke er iværksat, medmindre andet er bestemt i Dommen.

§ 616.

Forsømmer Arrestrekvirenten den ham ifølge det foregaaende paahvilende Forpligtelse til inden de i § 611 ommeldte Frister at begynde Arrestsag eller Sag i Anledning af Fordringen, eller afvises eller hæves nogen af disse Sager, kan Arresten fordres ophævet, dog uden at Arrestrekvirenten af denne Grund er udelukket fra igen at gøre Arrest for den samme Fordring.

§ 617.

En paalagt Arrest kan i det hele eller for en Del ophæves af Fogden paa Grund af Omstændigheder, som ere indtrufne efter Arrestens Foretagelse. Paa Grund af formelle Fejl ved Forfølgningssagen kan Arresten kun fordres ophævet i Medfør af § 616.

Forinden Arresten ophæves, skal Fogden saa vidt muligt give Arrestrekvirenten Lejlighed til at ytre sig, medmindre Grunden til Ophævelsen er Udeblivelse med de anordnede Underholds- og Varetægtspenge.

Imod Fogdens Kendelse kan der, hvad enten den gaar ud paa at ophæve Arresten eller nægte dens Ophævelse, iværksættes Anke eller Kære i Overensstemmelse med Regierne om Anke eller Kære imod de til Dommes Fuldbyrdelse sigtende Fogedforretninger, jfr. navnlig §§ 570 ff.

Fogdens Ophævelsesdekret kan ikke hindres fra at træde i Virksomhed ved Anvendelse af Anke eller Kære.

§ 618.

Befindes en Arrest i det hele ulovlig, enten fordi den Fordring, for hvilken den er iværksat, ikke ved endelig Dom befindes grundet hverken i det hele eller for en Del, eller fordi Arresten selv, bortset fra Fordringens Rigtighed, lider af Mangler, som medføre dens Ugyldighed, og som kunde have været undgaaede af Arrestrekvirenten ved fornøden Agtpaagivenhed, er Arrestrekvirenten pligtig at yde den, hos hvem Arresten er gjort, Erstatning for Tab, Tort og Kreditspilde. Befindes Arresten ulovlig for en Del, er Arrestrekvirenten pligtig at erstatte den, hos hvem Arresten er gjort, det særlige

Tab og den særlige Kreditspilde, som maatte være en Følge af, at der er blevet givet Arresten en for stor Udstrækning.

Bortfalder eller ophæves en gjort Arrest paa Grund af efterfølgende Omstændigheder, tilkommer der den, hos hvem Arresten er gjort, Erstatning for Tab, Tort og Kreditspilde, naar det maa antages, at Arresten, om den var bleven behørig forfulgt og holdt ved Magt, vilde have medført saadant Ansvar.

§ 619.

Krav paa Erstatning i Anledning af Arresten kan gøres gældende mod Arrestrekvirenten enten som Modkrav under Arrestsagen eller under et selvstændigt Søgmaal i første Instans, hvilket sidste dog først kan anlægges, naar Arresten enten ved Dom er kendt ugyldig eller ved Fogdens Kendelse (§ 617) ophævet; saadant selvstændigt Søgmaal maa i saa Fald anlægges inden 12 Uger.

§ 620.

Ophæves Arresten af overordnet Ret, for hvilken Fogdens Nægtelse (§ 617) af at ophæve Arresten er indbragt, kan der ved samme Dom tillægges den, hos hvem Arresten er gjort, den ham tilkommende Erstatning hos Arrestrekvirenten.

§ 621.

Vil nogen drage Fogden til personligt Ansvar i Anledning af hans Embedsforhold med Hensyn til Arrestens Foretagelse eller Nægtelse, maa dette ske ved Anke.

§ 622.

Fogdens Nægtelse af Arrest er Genstand for Kære efter Reglerne i Kapitel 50.

Kapitel 54.

Forbud.

§ 623.

Ved Forbud, foretaget af Fogden, kan der gives en eller flere bestemte private Personer saavel som Repræsentanter for Stat eller Kommune i disses Egenskab som Ejere af faste Ejendomme eller som Medkontrahenter i Kontraktsforhold Paalæg om at undlade Handlinger eller Foretagender, som stride imod Forbudsrekvirentens Ret, og som de paagældende paa Grund heraf, selv uden Forbudet, vilde være uberettigede til at foretage.

Forbud mod Ægteskab kan finde Sted ligesom hidtil.

§ 624.

Forbud kan gores, uagtet det ikke for Fogden bevises, at de Handlinger der skulde forbydes, ere stridende mod Forbudsrekvirentens Ret; men denne maa i saa Fald stille Sikkerhed for den Skade og Ulempe, som ved Forbudet kan foraarsages den paagældende.

Dog maa Forbud end ikke imod Sikkerhedsstillelse iværksættes, naar det maa antages, at det er ulovligt.

§ 625.

Forbud kan kun gøres, naar den, mod hvem Forbudet rettes, ved Gerning eller Ord har givet Grund til at antage, at han vil foretage de Handlinger, som skulle forbydes. Kan fyldestgørende Bevis i saa Henseende ikke fremskaffes for Fogden, kan det paalægges Forbudsrekvirenten at stille Sikkerhed som Betingelse for at faa Forbud iværksat.

Forbudet bør ikke meddeles, naar det skønnes, at en af Rekviritus tilbudt Sikkerhed eller den Straf, som Lovens almindelige Regler hjemle for Retskrænkelsen, yder Rekvirenten tilstrækkeligt Værn.

§ 626.

I de i de tvende foregaaende Paragrafer omhandlede Tilfælde bestemmer Fogden ifølge Skøn over samtlige Omstændigheder Sikkerhedens Art og Størrelse.

§ 627.

Den, der modvillig overtræder et for ham ved Fogden nedlagt Forbud, kan under en af Forbudsrekvirenten anlagt Sag dømmes til Straf af Bøder eller simpelt Fængsel og i Forbindelse hermed efter Omstændighederne til Erstatning. Spørgsmaalet om Idømmelse af Straf og Erstatning kan dog udsættes, indtil Forbuds-sagen er afgjort.

Naar Forbud ved Fogden er nedlagt, har Politiet paa Forbudsrekvirentens Begæring at yde Bistand til Forbudets Opretholdelse ved at hindre paagældende i at foretage Overtrædelseshandlinger, tilintetgøre, hvad der maatte være foretaget i Strid med Forbudet, og deslige.

§ 628.

Enhver, der, vidende om et Forbud, yder den, mod hvem Forbudet er rettet, Bistand til de forbudne Foretagenders Udførelse, bliver, for saa vidt Forbudet stadfæstes, erstatningspligtig over for Forbudsrekvirenten.

§ 629.

I øvrigt blive med de Lempelser, som følge af Forholdets Beskaffenhed, de Regler at anvende, som i det foregaaende Kapitel, navnlig §§ 602—606 samt §§ 610—611 og 613—622, ere givne om Arrest.

§ 630.

Forbud imod en Fordrings Udbetaling, et Skibs Afsejling eller overhovedet en Genstands Forflyttelse eller anden Raadighedsudøvelse over den er, naar Hensigten hermed er at søge Sikkerhed for Fyldestgørelsen af Krav af den i § 589 ommeldte Art, uden Hensyn til, hvorledes Forretningen benævnes, i et og alt at betragte som Arrest i den paagældende Fordring eller Genstand. Som en Følge heraf blive de i forrige Kapitel om Arrest givne Regler i alle Henseender at anvende paa saadanne Forretninger.

Sjette Afsnit.

Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v., Tvangsakkord udenfor Konkurs samt Konkurs.

Kapitel 55.

Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v. og Tvangsakkord udenfor Konkurs.

§ 631.

Med Hensyn til Behandlingen af Dødsboer, saavel som af de øvrige Boer, der omhandles i Skifteloven af 30. November 1874 med dertil sig sluttende Love, har det sit Forblivende ved den gældende Ret med de Forandringer, som følge af de i denne Lov indeholdte Regler.

§ 632.

Naar en paa offentlig Skifte anmeldt Fordring eller et der fremsat Krav med Hensyn til de under Skiftebehandling værende Midler modsiges af nogen iblandt Boets Vedkommende, og det ikke lykkes at tilvejebringe Forlig ved Mægling af Skifteretten afgør denne, om paagældende Paastand skal bestrides af Boet, hvilket sidste ogsaa kan besluttes af Skifteretten, hvor denne paa Embeds Vegne finder at burde modsætte sig den, eller om Boet ikke skal optræde som Part, men overlade vedkommende selv at udføre Tvisten.

§ 633.

Skal en Paastand eller Fordring bestrides fra Boets Side, har Skifteretten snarest muligt herom at underrette den, der har fremsat Paastanden eller anmeldt Fordringen, samt tilkendegive ham, at han maa forfølge sit Krav ved sædvanlig Rettergang mod Boet. Anlægges Sag ikke af den paagældende inden 4 Uger herefter, bliver Boet at opgøre, som om Paastanden ikke var bleven fremsat, eller Fordringen ikke var bleven anmeldt.

Overlades det til den, som modsiger Fordringen eller Paastanden, selv at udføre Tvisten, har Skifteretten at tilkendegive ham, at han inden 4 Uger maa anlægge Retssag imod den, som har anmeldt Fordringen eller nedlagt Paastanden, da der i modsat Fald ved Boets Opgørelse ikke vil blive taget Hensyn til hans Indsigelse imod Fordringen eller Paastanden.

De ovennævnte Underretninger fra Skifteretten meddeles paa den Maade, denne finder hensigtsmæssig; det er tilladt at benytte anbefalet Brev.

Ville Parter, imellem hvilke en Tvist paa Skiftet er opstaaet, overlade Spørgsmaalets Afgørelse til Skifteretten, er denne, naar ingen Bevisførelse ved Vidner, Syn eller Parternes egen Forklaring behøves, pligtig at afsige en Kendelse, ved hvilken Spørgsmaalet da er afgjort paa samme Maade som ved Voldgift.

§ 634.

De i foregaaende Paragraf omhandlede Sager kunne anlægges ved det Steds Underret, hvor Boet behandles, eller, for saa vidt Sagen ifølge dens Genstand henhører under Landsret, ved den Landsret, under hvilken vedkommende Skifteret staar.

Dog skal det, hvor en Fordring bestrides af Boet, altid staa den, der nedlægger Paastanden eller anmelder Fordringen, frit for at anlægge Sagen ved Underret uden Hensyn til dens Genstand.

§ 635.

Boet er i de i § 633, første Stykke, omhandlede Tilfælde selv at anse som Modpart, hvorfor Stævningen lyder paa det og forkyndes for Skifteretten paa Boets Vegne.

Det paaheviler Skifteretten at sørge for, at Boet under Retssagen repræsenteres paa behørig Maade.

§ 636.

Dommen i en i Henhold til § 633 anlagt Sag kan ikke, medmindre paagældende Parter frafalde Anke imod Dommen, eller den kun kan paaankes efter særlig Tilladelse, lægges til Grund for Boets videre Behandling, førend den almindelige Ankefrist er udløben ubenyttet.

Skulde Dommen blive forandret eller annulleret ifølge senere Paaanke, tages behørigt Hensyn hertil ved Boets videre Behandling, i fornødent Fald ved Omgørelse af det foretagne, hvis Skifte ikke endnu er sluttet, men efter den Tid maa enhver Forandring søges iværksat ved Paaanke af Repartitionen.

§ 637.

Spørgsmaal om Boets Overtagelse, Bestyrelse — derunder Fastsættelse af de i Skifteloven af 30. November 1874 § 31, 2det Stykke, og § 33, 2det Stykke, omhandlede Vederlag — Udlevering og, med de af §§ 632 og 633 flydende Begrænsninger, ogsaa om dets Opgørelse paakendes af Skifteretten. Tvistigheder angaaende disse Spørgsmaal behandles efter de for Underretssager foreskrevne Regler. Forligsmægling foregaar ved Skifteretten.

§ 638.

Kendelser eller Beslutninger af Skifteretten, der forefalde under Boets Behandling, kunne, for saa vidt der overhovedet er Adgang til at indbringe dem til højere Rets Prøvelse (jfr. § 640), paakæres til den Landsret, under hvilken Skifteretten staar. Boets Behandling bliver ikke desto mindre at fortsætte, men Skifteretten har i saa Fald at drage Omsorg for, at den ankendes Ret ikke foregribes ved Behandlingen, medens Kæremaalet staar paa.

Kæremaalet maa iværksættes inden 2 Uger, efter at paagældende Beslutning er tagen, eller Kendelse afsagt.

Dog kan Landsrettens Justitiarius eller Justitsministeren efter et af vedkommende Part indgivet skriftligt Andragende, hvormed de fornødne Oplysninger maa følge, undtagelsesvis indtil 6 Maaneder, efter at Beslutningen er tagen eller Kendelsen afsagt, tilstede Kæres Iværksættelse, naar ganske særegne Omstændigheder retfærdiggøre, at Parten ikke i rette Tid har iværksat Kære.

§ 639.

Den tilendebagte Skiftebehandling og i Forbindelse hermed de under samme afsagte Kendelser og tagne Beslutninger, for saa vidt som disse ikke have været gjorte til Genstand for Kære, kunne paaankes til den Landsret, under hvilken Skifteretten staar.

Anke maa iværksættes inden 4 Uger, efter at Skiftet i Henhold til Reglen i Lov af 30. November 1874 § 50 anses som sluttet.

Dog kan Oprejsning imod Undladelse af at iværksætte Anke inden den foreskrevne Tid i øvrigt i Overensstemmelse med Reglen i § 638, sidste Stykke, gives indtil 1 Aar efter Skiftets Slutning.

§ 640.

Anke eller Kære kan ikke finde Sted imod de Bestemmelser, der af Skifteretten træffes i Henhold til Lov af 30. November 1874 §§ 16, sidste Stykke, 19, tredie Punktum, 23, 24, første Punktum, 27, sidste Punktum, 30, sidste Punktum, 32, 47, første Punktum, 51, første Stykke, og 75 samt denne Lovs § 633.

§ 641.

Anke foregaar i Overensstemmelse med de om Anke fra Underret til Landsret i tredie Afsnit givne Regler med de Lempelser, som følge af Forholdets Natur.

Ankestævningen forkyndes for Skifteretten, der paa Boets Bekostning har at drage Omsorg for, at der i fornødent Fald tages til Genmæle.

Den for Skifteretten stedfundne Procedure er ikke bindende, og der er endog intet til Hinder for, at Tillæg til og Rettelser i de tidligere Paastande fremsættes. Dog kunne Parterne ikke tilbagekalde de af dem for Skifteretten afgivne, Skiftbogen tilførte, Erklæringer med Hensyn til Sagens Sammenhæng.

Kære foregaar med de Lempelser, som følge af ovenstaaende Bestemmelser, efter samme Regler som Kære til Landsret over Underrettens Afgørelser, jfr. § 419.

§ 642.

Naar en i Henhold til § 639 iværksat Anke har fundet sin Afgørelse ved Landsret, kan der i Reglen ikke ske yderligere Anke til Højesteret. Dog kan Højesterets Justitiarius i Forbindelse med to af ham tiltagne Medlemmer af Retten saavel som Justitsministeren tillade, at Sagen undtagelsesvis indbringes for Højesteret. Andragende herom fremsættes og behandles paa den i § 375 fastsatte Maade.

Om Anke til Højesteret gælde de almindelige Regler i Kapitel 33.

Landsrettens Afgørelse i Anledning af Kære er ikke Genstand for yderligere Kære til Højesteret.

§ 643.

Med Hensyn til Tvangsakkord udenfor Konkurs har det sit Forblivende ved Reglerne i Lov af 14. April 1905.

*Kapitel 56.***Konkurs.**

§ 644.

Med Hensyn til Behandlingen af Konkursboer har det sit Forblivende ved Reglerne i Konkursloven af 25. Marts 1872 og Lov om en forandret Affattelse af visse Paragraffer i Konkursloven af 15. April 1887 samt Lov Nr. 30 af 20. Marts 1901 og Lov om Tvangsakkord udenfor Konkurs og om Udvidelse af Adgangen til Tvangsakkord under Konkurs af 14. April 1905 § 39 med de Forandringer, som følge af denne Lov.

Foruden i det i Lov om Spare- og Laanekasser af 28. Maj 1880 ommeldte Tilfælde kan Kongen undtagelsesvis, naar Begæring derom maatte indkomme, beskikke Skiftekommissarier til i Stedet for den ordinære Skifteret at forestaa Behandlingen og Opgørelsen af et Konkursbo, der befindes at være af en særegen vidtløftig og indviklet Beskaffenhed. Saadan Begæring maa dog være vedtaget paa en dertil berammet Skiftesamling af mindst tre Fjerdedele af de mødende Fordringshavere, repræsenterende mindst tre Fjerdedele af samtlige bekendte, eller, for saa vidt Anmeldelsesfristen er udløben, anmeldte Fordrings Beløb.

§ 645.

Naar et i Konkursboet fremsat Krav eller en anmeldt Fordring modsiges, eller den Fortrinsret, som er tillagt samme paa den i Henhold til Konkurslovens § 87 forfattede Oversigt, bestrides, og det ikke lykkes at tilvejebringe Forlig imellem de paagældende (jfr. Konkurslovens § 88), har Skifteretten at fremkalde en Beslutning af Boets Vedkommende (jfr. Konkurslovens §§ 74 og 75), om og for hvilket Beløb Boet vil anerkende Fordringen, og hvilken Fortrinsret det vil indrømme den. Herom underretter Kurator snarest muligt den paagældende Fordringshaver samt tilkendegiver ham, at han, hvis han ikke vil finde sig i at behandles paa denne Maade, maa forfølge sit Krav ved sædvanlig Rettergang imod Boet. Underretningen meddeles paa den Maade, Skifteretten finder hensigtsmæssig; det er tilladt at benytte anbefalet Brev. Anlægges Sag ikke af den paagældende inden 4 Uger herefter, bliver Fordringen ved Boets videre Behandling og Opgørelse kun at anerkende for saa vidt og med den Fortrinsret, som Boet har indrømmet.

Fordringshavere, som have Interesse i at bestride en Fordring, uagtet Boet ikke vil modsige den eller den for samme paastaaede Fortrinsret, have Adgang hertil, for saa vidt der ikke af Boet er sluttet Overenskomst med vedkommende om Tvistens Genstand, og Sagens Forfølgning ikke udsætter Boet for Tab af Rettigheder. De paagældende Fordringshavere have i saa Fald at anlægge Retssag inden 4 Uger, efter at Boets Beslutning er taget. I modsat Tilfælde bliver der ved Boets Opgørelse ikke taget Hensyn til deres Indsigelser. De ere pligtige at lade Stævningen forkynde for Boets Kurator.

Ville Parter, imellem hvilke en Tvist er opstaaet, overlade Spørgsmaalets Afgørelse til Skifteretten, er denne, naar ingen Bevisførelse ved Vidner, Syn eller Parternes egen Forklaring behøves, pligtig at afsige en Kendelse, ved hvilken Spørgsmaalet da er afgjort paa samme Maade som ved Voldgift.

§ 646.

De i foregaaende Paragraf omhandlede Sager kunne anlægges ved det Steds Underret, hvor Boet behandles, eller, for saa vidt Sagen ifølge dens Genstand henhører under Landsret, ved den Landsret, under hvilken vedkommende Skifteret staar.

Dog skal det altid staa den, hvis Fordring eller nedlagte Paastand bestrides af Boet, frit for at anlægge Sagen ved Underret uden Hensyn til dens Genstand.

§ 647.

Boet er i de i § 645, 1ste Stykke, omhandlede Tilfælde selv at anse som Modpart, hvorfor Stævningen lyder paa det og forkyndes for Kurator paa Boets Vegne.

Det paahviler Kurator at sørge for, at Boet under Retssagen repræsenteres paa behørig Maade.

§ 648.

Dommen i en i Henhold til § 645 anlagt Sag kan ikke, medmindre paagældende Parter frafalde Anke mod Dommen, eller den kun kan paaankes efter særlig Tilladelse, lægges til Grund for Boets videre Behandling, førend den almindelige Ankefrist er udløben ubenyttet.

Skulde Dommen blive forandret eller annulleret ifølge en senere Paaanke, tages behørigt Hensyn hertil ved Boets videre Behandling, i fornødent Fald ved Omgørelse af det foretagne, hvis Konkursbehandlingen ikke endnu er sluttet, men efter den Tid maa enhver Forandring søges iværksat ved Paaanke af Udloedingen.

§ 649.

Spørgsmaal om Boets Overtagelse, Bestyrelse — derunder Fastsættelse af de i Konkurslovens § 69 omhandlede Vederlag — Udlevering og, med de af § 645 flydende Begrænsninger, ogsaa om dets Opgørelse paakendes af Skifteretten. Tvistigheder angaaende disse Spørgsmaal behandles efter de for Underretssager foreskrevne Regler. Forligsmægling foregaar ved Skifteretten.

§ 650.

Imod Kendelser eller Beslutninger af Skifteretten, som forefalde under Boets Behandling, kan der udenfor de i Konkurslovens § 137 angivne Tilfælde finde Kære Sted til den Landsret, under hvilken vedkommende Skifteret staar. Ligeledes er den i Konkurslovens § 48, 2det Stykke, omhandlede Beslutning Genstand for Kære til Landsretten. Med Hensyn til Kære imod den Beslutning af Skifteretten, hvorved en antagen Akkord forkastes, blive de i Konkurslovens § 138 fastsatte Begrænsninger at iagttage.

Den sluttede Konkursbehandling og i Forbindelse hermed de under samme afsagte Kendelser og tagne Beslutninger, for saa vidt som disse ikke have været gjorte til Genstand for Kære, kunne paaankes til den Landsret, under hvilken Skifteretten staar. Den Beslutning af Skifteretten, hvorved en antagen Akkord er stadfæstet, kan dog kun i de i Konkurslovens § 139 nævnte Tilfælde indbringes til Prøvelse af Landsretten; dette sker ved Kære.

Fra Sø- og Handelsrettens Skiftekommission (§ 9, 5te Stk.) finder Kære Sted til Østre Landsret.

§ 651.

Ankefristen er 4 Uger.

Dog kan Landsrettens Justitiarius eller Justitsministeren efter et af vedkommende Part indgivet skriftligt Andragende, hvormed de fornødne Oplysninger maa følge, undtagelsesvis indtil 1 Aar efter Konkursbehandlingens Slutning tilstede Anke, naar ganske særegne Omstændigheder retfærdiggøre, at Parten ikke i rette Tid har iværksat Anke.

§ 652.

Kærefristen er 2 Uger.

Naar en Kendelse eller Beslutning, der forefalder under Konkursbehandling, er paakæret, bliver Boets Behandling ikke desto mindre at fortsætte, men Skifteretten har i saa Fald at drage Omsorg for, at den kærendes Ret ikke foregribes ved Behandlingen, medens Kæremaalet staar paa. Er der iværksat Kære imod den Beslutning, hvorved en Akkord stadfæstes, maa Boet ikke forinden Spørgsmaalets endelige Afgørelse udleveres til Skyldneren, medmindre der drages Omsorg for at sikre den kærende. Et Kæreskrift, der ikke paaberaaber sig nogen af de i Konkurslovens § 139 ommeldte Ankegrunde, hindrer ikke Boets Udlevering til Skyldneren.

Oprejsning imod Oversiddelse af Kærefristen kan gives efter Reglen i § 651, sidste Stykke, dog ikke længere end i 6 Maaneder.

§ 653.

Ankestævning forkyndes for Kurator, hvem det paahviler paa Boets Bekostning at drage Omsorg for, at der i fornødent Fald tages til Genmæle.

§ 654.

Med Hensyn til alt, hvad der efter Bestemmelserne i dette Kapitel skal iagttages af eller over for Boets Kurator, træder i Boer, hvor ingen Kurator er beskikket, Skifteretten i dennes Sted (jfr. Konkurslovens § 80).

§ 655.

I øvrigt finde med Hensyn til Anke og Kære i de ovenfor omhandlede Tilfælde Reglerne i §§ 641—643 tilsvarende Anvendelse.

Fra Sø- og Handelsrettens Skiftekommission finder Anke og Kære Sted til Østre Landsret.

*Kapitel 57.***Auktioner i Dødsboer m. m. og i Konkursboer.**

§ 656.

Naar pantsatte Genstande skulle bortsælges ved Tvangsauktion fra et Arv- og Gældsfragaalesbo eller et Konkursbo, skal Auktionen foretages af Skifteretten under Iagttagelse af de i Kap. 46—49 indeholdte Regler og i øvrigt med de Lempelser, som følge af Konkurslov 25. Marts 1872 og Skiftelov af 30. November 1874, saaledes som disse Love og Loven om en forandret Affattelse af visse Paragrafer i Konkursloven af 15. April 1887 forandres ved de i nærværende Lov indeholdte Bestemmelser. Kurator i Boet har at udføre, hvad der paaligger Rekvirenten af en Tvangsauktion. Den, der besørger Inkassators Forretninger for Boet, fungerer ogsaa som saadan, for saa vidt Tvangsauktion angaar.

§ 657.

I de heromhandlede Boer skal enhver Underpanthaver i fast Ejendom og dermed som Tilbehør pantsat Løsøre være berettiget til inden en Maaned efter Rettens Beslutning om, at Konkursbehandling skal finde Sted, eller efterat Arv og Gælds Fragaelse i Dødsbo gennem Proklama eller paa anden Maade er bekendtgjort, at erklære, at han alene vil holde sig til sit Pant og frafalde Fordring paa Boet i øvrigt. I saa Fald kan enhver saadan Parthaver, hvis Fordring er forfalden, forfølge sin Panteret uafhængig af Skiftebehandlingen, efterat han, for saa vidt han ikke allerede er Udlægshaver, har foretaget Udlæg i Pantet, hvortil han skal være berettiget uden Lovmaal og Dom. Saa snart Udlæg saaledes er gjort, kan Boet fordre, at Udlægshaveren erstatter de af Boet paa Ejendommens Bestyrelse og Drift anvendte Udgifter og overtager den fremtidige Bestyrelse. Dersom Udlægshaveren ikke paa Anfordring indbetaler, hvad Boet saaledes har at fordre, eller dersom en Panthaver ikke inden 4 Uger efter Afgivelsen af den i 1ste Punktum ommeldte Erklæring iværksætter Retsforfølgningen og fremmer Realisationen uden ufornodent Ophold, er Boet berettiget til at sætte Ejendommen til Tvangsauktion efter Reglerne i denne Lov, og bortfalder da Pant- eller Udlægshaverens Ret til selvstændig Forfølgning og til at fordre de paa Forfølgningen anvendte Omkostninger paalagte Køberen.

I Henseende til Skiftegebyret anses den pantsatte Ejendom kun at henhøre til Boets Masse med Fradrag af Beløbet af de Pantefordringer, for hvis Vedkommende Fordring paa Boet uden for Pantet er frafalden.

§ 658.

For saa vidt der paa en af Boet rekvireret Tvangsauktion efter Budets Beskaffenhed ikke udkommer noget Overskud til de personlige Kreditorer, og ingen af de Pantekreditorer, hvis Fordringer helt eller delvis vilde erholde Dækning ved Budet, forlanger Bortsalg, bliver Auktionen at hæve, saafremt Panthaverne paa Boets For-

langende fra Auktionen at regne paatage sig det fornødne med Hensyn til Ejendommens Bestyrelse og holde Boet fri for Udgifter i den Anledning. I saa Fald er enhver af de nævnte Panthavere, uden Hensyn til, om hans Fordring ellers var forfalden, og om han maatte have anmeldt den i Boet, berettiget til at forfølge sin Panteret i Ejendommen, uafhængig af Skiftebehandlingen, i hvilket Tilfælde den pantsatte Ejendom ikke medtages ved Beregning af Skifteafgiften, men Panthaverne anses da at have frafaldet Krav i Boet.

§ 659.

Naar i øvrigt Afhændelse ved offentlig Auktion af et Bos Effekter skal finde Sted, sker dette efter Skifterettens Bestemmelse enten ved denne selv eller ved en Auktionsforvalter.

Fjerde Bog.

Strafferetsplejen.

Første Afsnit.

Almindelige Bestemmelser.

Kapitel 58.

Strafferetsplejens Omraade.

§ 660.

Alle Spørgsmaal om Straf, som ikke i Medfør af særlig Hjemmel i Lovgivningen afgøres uden særlig Straffesag eller behandles i den borgerlige Retsplejes Former eller henhøre under særlige Domstole, behandles efter de i denne Bog fastsatte Regler. Det samme gælder Ærefornærmelser i navnløse eller med urigtigt eller opdigtet Navn forsynede Skrivelser, for saa vidt den fornærmede forlanger offentlig Paatale, samt Sager om Erstatning eller Æreserklæring for uforskyldt Anholdelse eller Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf.

§ 661.

Efter denne Bogs Regler behandles endvidere, uden Hensyn til, om der samtidig nedlægges Paastand om Straf eller ikke:

- 1) Sager, der anlægges af det offentlige for Overtrædelse af Love om Politivæsenet, Bygningsvæsenet, Landbovæsenet og lignende;
fremdeles Sager, hvorunder det offentlige nedlægger Paastand om:
  - 2) Ophævelse af en Forening;
  - 3) Stadfæstelse af Forbud mod Udbredelse af et fremmed Skrift;
  - 4) Anvendelse af Straffelovens § 299;
  - 5) Sikkerhedsforanstaltninger i Henhold til Straffelovens § 38, 2det Stykke;
  - 6) Udvisning af Riget i Henhold til Straffelovens § 16;
  - 7) Forbrydelse af Penge eller Gods;
  - 8) Forbrydelse af Embede, Bestilling, Rang, Titel, Orden eller Hæderstegn;
  - 9) Forbrydelse af Næringsadkomst;
  - 10) Forbrydelse af Arveret eller
- 11) Omstødelse af Ægteskab, som er indgaaet trods et Slægtskabs- eller Svogerskabsforhold, der er ubetinget Ægteskabshindring, eller trods et endnu bestaaende Ægteskab.

§ 662.

Borgerlige Retskrav paa den Sigtede, som følge af strafbare Handlinger, kunne forfølges i Forbindelse med Straffesagen, overensstemmende med de i Kapitel 85 givne nærmere Regler.

*Kapitel 59.***Retternes Virkekreds.**

§ 663.

Forundersøgelse og enkeltstaaende Retshandlinger foretages ved Underretten henholdsvis Sø- og Handelsretten, som Undersøgelsesret. Dog kan det i Sager, som henhøre under Landsret eller ere indankede for Landsret eller for Højesteret, undtagelsesvis af Landsrettens eller Højesterets Justitiarius overdrages til et Medlem af Landsretten at handle som Undersøgelsesdommer.

§ 664.

Ved *Underretterne*, henholdsvis Sø- og Handelsretten, behandles og paakendes i første Instans Sager angaaende Lovovertrædelser,

- a) for hvilke Straffen ikke kan overstige Fængsel, *eller*
- b) som falde under en Strafbestemmelse, der alternativt med andre Strafarter hjemler Anvendelse af Formuestraf, simpelt Fængsel, Tvangsarbejde, Ris eller Fortabelse af Næringsret, dog at Sigtede eller, hvis han er umyndig, hans Værge kan begære Paakendelse ved Landsretten, naar Straffen kan stige til Strafarbejde eller Embeds eller Bestillings Fortabelse, *eller*
- c) for hvilke Straffen for 1ste Gang begaaet Forbrydelse er bestemt alternativt til Fængsel paa Vand og Brød eller Strafarbejde eller ifølge Straffelovens § 229 til Strafarbejde alene, naar Sigtede afgiver en fuldstændig og troværdig Tilstaaelse, og han eller hans Værge ikke begærer Paakendelse ved Landsret, *eller*
- d) som behandles ved Sø- og Handelsretten (§ 9, 1ste Stykke) eller ved Underretten ifølge denne Lovs § 18;
- e) Sager, hvorunder der enten alene eller i Forbindelse med en Straffepaastand, der hører under Underrettens Paakendelse, nedlægges Paastand om nogen af de i § 661 nævnte Følger, dog med Undtagelse af de under Nr. 2 og 4 ommeldte Sager;
- f) Sager om Erstatning eller Æreserklæring for uforskyldt Anholdelse;
- g) Sager om Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest eller for uforskyldt Udtaaelse af Straf, naar den, som kræver Erstatningen, ikke samtidigt med Erstatningsbegæringen forlanger Paakendelse ved Landsret.

Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser, blive dog altid at behandle ved Landsretterne. Ogsaa andre Sager kan Paatalemyndigheden indbringe umiddelbart for Landsretten, naar den af særlige Grunde finder dette hensigtsmæssigt, og Sigtede eller dennes Værge samtykker deri.

§ 665.

Ved *Landsretterne* behandles og paakendes i første Instans de Sager, der ikke efter § 664 ere henlagte til Underretterne.

Nævninger skulle medvirke

a) i Misgerningssager.

En Sag regnes for en Misgerningssag, naar den angaar en Forbrydelse, for hvilken Loven hjemler Livsstraf eller, uden at saadant er betinget af Gentagelse, livsvarigt Strafarbejde.

b) i Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser.

c) i Sager angaaende Anvendelse af Straffelovens § 299.

d) i Sager, hvor legemlig Revselse maa antages at være forskyldt som Tillægsstraf jfr. midl. Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1905.

e) i Sager, som ikke falde ind under a., b., c. eller d., naar Strafarbejde eller Forbrydelse af Embede, Bestilling eller Valgret maa antages at være forskyldt. I disse Sager bortfalder dog Nævningernes Medvirkning, naar Sigtede eller hans Værge forlanger Sagen paadømt uden Anvendelse af Nævninger. Ligeledes skal Nævningers Medvirken bortfalde i disse Sager, naar Sigtelsen alene angaar Vold paa Person, som ikke har haft betydelig Skade til Følge, eller naar den Sigtede forhen for Vold paa Person har været dømt til Fængsel paa Vand og Brød eller højere Straf, og der ikke er forløbet 10 Aar efter Udstaaelse af denne Straf til Udøvelsen af den Handling, for hvilken han sigtes, endvidere, naar Sigtelsen alene angaar en af de i Straffelovens Kapitel 23—27 omhandlede Forbrydelser, og Sigtede forhen har været dømt for en saadan Forbrydelse til Strafarbejde, og der ikke er forløbet 10 Aar efter Udstaaelsen af denne Straf til Udøvelsen af den Handling, for hvilken han sigtes.

f) Sager om Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf kan af den, som kræver Erstatningen, begæres afgjorte i deres Helhed under Medvirkning af Nævninger, naar Krav herom fremsættes samtidigt med Begæringen om Erstatningen.

Ogsaa i andre Sager end de ovenfor nævnte kan Landsretten, naar Paatalemyndigheden og Sigtede eller dennes Værge derom ere enige, bestemme, at Nævninger skulle medvirke.

§ 666.

Ved Anvendelsen af Reglerne i §§ 664 og 665 litra a. kommer, naar Sigtelsen angaar Forsøg eller Meddelagtighed, den Strafbestemmelse i Betragtning, som vilde være anvendelig, hvis Forbrydelsen var fuldbyrdet, eller Sigtede var Gerningsmand.

§ 667.

Finder Forening af flere Straffesager Sted, og nogen af dem hører under Landsret eller kræver Nævningers Medvirkning, blive de alle at behandle og paakende henholdsvis for Landsret og med Nævninger. Forening af Sager mod flere Sigtede, som adskilte vilde høre under Landsret uden og under Landsret med Nævninger, bør dog kun finde Sted, naar særegne Grunde tale derfor.

§ 668.

Retten prøver uden Begæring derom, om en Sag hører under dens Virkekreds, og om Nævninger skulle medvirke ved Paakendelsen. I de i § 665 litra d. og litra e., første Punktum, omhandlede Tilfælde beror en saadan Afgørelse paa Rettens eget Skøn om den forskyldte Strafs Art eller Størrelse. Er Domsforhandling ved Landsret begyndt, skal det dog ikke være nødvendigt at afvise Sagen, fordi det findes, at den burde have været anlagt ved Underret. Er Domsforhandling ved Nævninger be-

gyndt, kan disses Medvirkning efter Rettens Bestemmelse vedblive, selv om det findes, at Sagen burde have været foretagen uden Nævninger.

En Afgørelse af Underret, hvorved en Sigtets Begæring om Sagens Paakendelse ved Landsret afslaaes, saavel som en Afgørelse af Landsret, hvorved Paatalemyndighedens eller Sigtedes Begæring om Sagens Paakendelse under Medvirkning af Nævninger afslaaes, kan paakæres.

§ 669.

Til *Landsrettens* Virkekreds høre endvidere Afgørelser i Anledning af Paaanke af eller Kæremaal mod Underrettens Domme, Kendelser og Beslutninger.

§ 670.

Under *Højesteret* høre alle Afgørelser i Anledning af Paaanke af eller Kæremaal mod Landsrettens Domme, Kendelser og Beslutninger, derunder indbefattet Handlinger af det Medlem af Landsretten, hvem det maatte være overdraget at handle som Undersøgelsesdommer.

Kapitel 60.

Værneting og Forening af Straffesager.

§ 671.

Enkeltstaaende Retshandling foretages i Reglen ved Undersøgelsesretten (§ 663) i den Retskreds, hvor den Person, som skal afhøres, bor eller opholder sig, eller hvor den Ting findes eller antages at være, til hvilken Rets handlingen har Hensyn.

§ 672.

Straffesager forfølges ved de nedenfor anførte Værneting. Reglerne herom finde Anvendelse saavel med Hensyn til Forundersøgelsen som med Hensyn til Behandlingen ved den dømmende Ret.

§ 673.

Alle i Kongeriget begaaede Forbrydelser forfølges i Reglen ved den Ret, i hvis Kreds Handlingen er foretaget. Udkræves flere Handlinger til Forbrydelsens Begreb, er den Ret Værneting, i hvis Kreds den sidste af dem er foretaget. Udgøre flere i forskellige Retskredse foretagne strafbare Handlinger, som hver især vilde begrunde Værneting efter foranstaaende Regler, tilsammen een Forbrydelse, eller er en Forbrydelse begaaet paa Grænsen af flere Retskredse, eller er det uvist, i hvilken af flere bestemte Retskredse en Forbrydelse er begaaet, kan Forfølgning ske ved en hvilken som helst af de Retter, om hvilke der paa Grund af de angivne Omstændigheder opstaar Spørgsmaal.

§ 674.

Som Gerningsstedets Værneting ved Forbrydelser, der begaas udenfor Kongerigets Søterritorium om Bord paa dansk Skib eller af Personer, som høre til saadant Skib, anses den Ret, til hvis Kreds Skibet ved sin Hjemkomst til Kongeriget ankommer for at losse eller lade.

§ 675.

Ved den Ret, i hvis Kreds Sigtede bor, eller, hvis han ikke har Bolig i Riget, ved Forfølgningens Begyndelse opholder sig, eller, hvis han ikke findes i Riget, ved den Ret, i hvis Kreds han sidst havde Bolig eller opholdt sig, kunne forfølges:

1) de under de danske Domstoles Paakendelse hørende Forbrydelser, som be-
gaas udenfor Kongerigets Grænser,

2) de Forseelser, som det tilkommer Politimesteren at paatale (§ 690), uden
Hensyn til, om de paatales af ham eller af andre,

3) andre Forbrydelser, naar der mangler saadanne Oplysninger, som betinge
Anvendelse af § 673.

Danske i Udlandet ansatte Embedsmænd, der ikke ere det paagældende Lands
Domsmyndighed undergivne, og de til de danske Gesandtskaber i fremmede Stater
hørende Personer anses ved Anvendelsen af ovenstaaende Regel som havende Bolig i
København, for saa vidt de ikke maatte have vedligeholdt Bolig noget andet Sted i
Riget. Det samme gælder om andre danske Undersaatter, som ikke kunne sagsøges i
det Land, hvor de have Bopæl.

§ 676.

I de i § 675 ommeldte Tilfælde kan Sagen ogsaa forfølges ved den Ret, i hvis
Kreds Sigtede er bleven paagreben.

§ 677.

Forbrydelser, hvis Paatale efter § 682 sker under een Sag, forfølges under eet
ved en Ret, som er Værneting for den Forbrydelse, der nærmest har givet Anledning
til Forfølgningen. Hører nogen af de begaaede Forbrydelser for Underret, medens en
eller flere andre høre under Landsrettens Paakendelse, træder med Hensyn til Doms-
forhandling i Underrettens Sted den Landsret, til hvis Kreds den hører.

§ 678.

Sager mod en Forening til dens Ophævelse i Medfør af Grundloven af 28.
Juli 1866 § 87 forfølges ved den Ret, i hvis Kreds Foreningen eller dens Bestyrelse
har sit Sæde, eller, naar saadant ikke med Sikkerhed kan udfindes, hvor et af Be-
styrelsens Medlemmer bor.

Sag til Stadfæstelse af de i Lov af 3. Januar 1851 § 14, jfr. § 15, omhand-
lede Forbud forfølges ved den Ret, i hvis Kreds Forbudet er nedlagt.

Paa Sager, hvorunder Paastand alene nedlægges om nogen af de øvrige i § 661
omhandlede Følger, finde Reglerne i §§ 673—76 tilsvarende Anvendelse.

§ 679.

Retshandlinger, ved hvilke Sag mod en Person indledes, kunne i paatrængende
Tilfælde uden Hensyn til de ovenstaaende Regler forfølges af Underretsdommeren i
den i § 676 ommeldte Retskreds. Sagen afgives snarest muligt til den kompetente Ret.

Afvigelse fra Reglerne om Værneting kan, saa længe Domsforhandling endnu
ikke er begyndt, paa Begæring, naar særegne Grunde findes at tale derfor, besluttes
af Landsretten, dersom Spørgsmaalet angaar Underretter i samme Landsretskreds, hen-
holdsvis Sø- og Handelsretten og en Underret i østre Landsretskreds, og i andre Til-
fælde af Højesteret (§ 200).

Sager, der skulle forhandles for Nævningeret, kunne af Sigtede begæres fore-
tagne paa det Sted, hvor Landsretten har sit Hovedsæde — eller undtagelsesvis for

den først forestaaende Nævningeret i Landsretskredsen — naar Varetægtsfængslet derved efter Landsrettens Skøn vil blive væsentlig afkortet, uden at Bekostningen for det offentlige vil blive forhøjet i nogen uforholdsmæssig Grad.

§ 680.

Efter Begæring kan Retten meddele Tilladelse til, at en begyndt Forfølgning overflyttes til en anden Ret, som efter foranstaaende Regler er lovligt Værneting, naar dette paa Grund af Vidners Bopæl eller af anden særlig Grund skønnes hensigtsmæssigt til Sagens Fremme. Beslutning herom tages af den Ret, ved hvilken Forfølgningen er begyndt, naar den anden Ret deri er enig, og ellers af den fælles overordnede Ret (§ 200). En Beslutning, hvorved en Begæring om Sagens Overflytning til en anden Ret nægtes, kan paakæres.

§ 681.

Naar Sigtede møder, prøver Retten ikke af egen Drift, om Sagen er indbragt for ret Værneting. Indsigelse er udelukket, naar Sigtede, førend Domsforhandlingen er begyndt, har haft Adgang til at fremsætte den, uden at dette er sket.

At Forundersøgelse eller enkeltstaaende Retshandlinger udenfor Domsforhandling ikke ere foregaaede ved rette Værneting, berøver dem ikke deres Gyldighed.

Er der Strid mellem flere Retters Afgørelser af et Værnetingsspørgsmaal, kan det af Paatalemyndigheden indbringes til Afgørelse for Landsretten, hvis Retterne høre til samme Landsretskreds, og i andre Tilfælde for Højesteret. Herved finde i øvrigt Reglerne i Kapitlerne 79—81 Anvendelse, saaledes at der ved Fristernes Beregning tages Hensyn til den sidste Afgørelse.

§ 682.

Skal Forfølgning, enten ved Undersøgelsesret eller ved den dømmende Ret, samtidig finde Sted mod samme Sigtede for flere Forbrydelser eller mod flere Sigtede som delagtige i een Forbrydelse, bør dette ske under een Sag, for saa vidt saadant lader sig gøre uden væsentlig Forhaling eller Vanskelighed. Forbrydelser af den i § 664 Litra d. nævnte Art kunne kun forenes med andre Forbrydelser af samme Art.

§ 683.

Retten kan paa Begæring eller i Embeds Medfør beslutte Adskillelse af de Straffesager, som ere forenede i Henhold til § 682. Det beror paa Retten, om de Sager, som kun paa Grund af Foreningen forfølges for den, efter Adskillelsen fremdeles skulle behandles ved den eller ikke; samme Regel gælder, naar Foreningen ophører af anden Grund, saasom Frafald af Forfølgning.

§ 684.

Retten kan med Hensyn til flere selvstændige Sager, der samtidig henstaa for Undersøgelsesretten eller samtidig for den dømmende Ret, beslutte, at de skulle forbindes til een Sag, dog, naar Søgsmalene ikke staa i det i § 682 forudsatte Forhold til hinanden, kun, naar ingen af Parterne gør Indsigelse derimod. Herved finder Reglen i § 682, sidste Punktum, tilsvarende Anvendelse.

Beslutningen tages af den Ret, for hvilken Sagerne henstaa, eller, hvis Spørgsmaal er om Forening af Sager, som ere tingfæstede dels ved Landsretten, dels ved

en under den hørende Underret, af Landsretten. Forfølges Sagerne ellers for forskellige Retter, og der ikke er Enighed, afgøres Spørgsmaalet af vedkommende overordnede Ret (§ 200).

§ 685.

Retten kan omgøre Beslutninger, som den har truffet i Medfør af §§ 683 og 684; dog kan en Sags Overgang til en anden Ret kun besluttes overensstemmende med Forskrifterne i § 684, 2det Stykke.

§ 686.

Retterne ere beføjede til i en fremmed Retskreds, uden Mellemkomst af Retten i denne, at lade foretage Forkyndelser samt at lade udføre Anholdelsesbeslutninger, Fængslingskendelser og Befalinger om ved Tvang at fremstille Vidner eller Syns- eller Skønsmænd for Retten. Naar det i øvrigt til Undersøgelsens Fremme findes hensigtsmæssigt, kan Retten foretage Embedshandlinger i en fremmed Retskreds med Samtykke af Retten i denne eller af højere Ret, og i paatrængende Tilfælde uden saadant Samtykke. Fornøden Meddelelse skal snarest muligt ske til Retten i den paagældende Kreds.

Kapitel 61.

Paatalen.

§ 687.

I de Underretskredse, hvor Undersøgelsesdommeren ikke tillige er Politimester, træder Retten kun i Virksomhed efter Begæring af vedkommende Politimyndighed eller nogen anden, hvem Ret til Paatale tilkommer, jfr. dog §§ 777 og 788.

§ 688.

Paatalen tilkommer efter de nedenstaaende Regler Amtmanden (i København Politidirektøren), Politimesteren, særlige Forvaltningsmyndigheder og private.

Hvor Paatalen tilkommer Amtmanden eller Politiet kan Justitsministeren med Hensyn til enkelte Sager paalægge Paatalemyndigheden at begynde eller fortsætte, undlade eller standse Forfølgning, at gøre Retsmidler gældende o. s. fr.

§ 689.

I alle Sager, hvis Forfølgning ikke er henvist til Politimesteren eller private (§§ 690 og 694), tilkommer det Amtmanden (i København Politidirektøren) at paatale for den dømmende Ret. Forfølgning ved Undersøgelsesret rejses i saadanne Sager af Politimesteren. Denne kan i disse Sager (Justitssager) kun undlade Forfølgning med Paatalemyndighedens Samtykke.

§ 690.

Politimesteren tilkommer det at rejse Tiltale for Underretten, henholdsvis Sø- og Handelsretten, i de nedennævnte Sager, for saa vidt disse ere Genstand for offentlig Paatale (Politisager), nemlig:

1) Sager angaaende Forseelser, for hvilke Loven ikke hjemler anden Straf end Formuestraf, simpelt Fængsel, Tvangsarbejde eller Fortabelse af en Næringsret, dog

med Undtagelse af de i Straffelovens §§ 129, 130, 3die Stykke, 208 og 209 omhandlede Lovovertrædelser;

2) Sager angaaende de Lovovertrædelser, som omhandles i

- a. Forordning om Straf for Kvaksalveri m. m. af 5. Sept. 1794 § 5, jfr. Lov af 3. Marts 1854;
  - b. Forordning om uberettiget Bæren af Uniformer m. v. af 27. Novbr. 1801 § 2;
  - c. Plakat om Kystpolitiet af 28. Febr. 1817 § 12;
  - d. Forordning angaaende Foranstaltninger for at hindre rejsende Haandværkssvendes Omflakken i Landet m. m. af 10. Decbr. 1828 §§ 13 og 14, jfr. Lov om Fattigvæsenet af 9. April 1891 § 57;
  - e. Tyendelov af 10. Maj 1854 § 63, 1ste Punktum;
  - f. Lov om Københavns Vandforsyning af 30. Novbr. 1857 § 10, jfr. Lov angaaende Tilvebringelse af Vedtægter for Benyttelsen af Vand fra kommunale Vandværker af 28. Januar 1876 og Lov om Beskyttelse for Vandforsyningsanlæg af 24. April 1896 § 3;
  - g. Lov om Straffen for Løsgænger og Betleri af 3. Marts 1860;
  - h. almindelig borgerlig Straffelov af 10. Febr. 1866 §§ 111, 2det Stykke, 180, 277, 2det Stykke, 278, 2det Stykke, jfr. Lov om Handel med Gødnings- og Foderstoffer af 26. Marts 1898 § 11, 2det Stykke, og § 296 samt § 200, jfr. Lov Nr. 80 af 11. Maj 1897 § 1;
  - i. Lov om Tilsyn med Udvandrerens Befordring af 1. Maj 1868 § 10;
  - j. Lov om Værnepligt af 6. Marts 1869 § 13, jfr. § 54;
  - k. Lov om Tilsynet med Fremmede og Rejsende m. m. af 15. Maj 1875 § 22;
  - l. Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdommes Indførelse i Riget af 2. Juli 1880 § 38, jfr. Lov om samme Emne af 16. Marts 1900;
  - m. Lov om Beskyttelse af Varemærker af 11. April 1890 § 12, 2det Stykke, jfr. § 17, 2det Stykke;
  - n. Lov om Fæstevirksomhedens Ordning af 1. April 1891 § 6, jfr. Lov om Forandring i samme af 23. Februar 1894;
  - o. Sølov af 1. April 1892 §§ 291, 1ste Punktum, 298, 1ste Stykke og 302.
  - p. Lov om smitsomme Sygdomme hos Husdyrene af 14. April 1893 § 16;
  - q. Lov om Forholdsregler til Beskyttelse af undersøiske Telegraf- og Telefonledninger af 15. Februar 1895 § 6;
  - r. Strandingslov af 10. April 1895 § 22;
  - s. Lov om Tilvirkning og Forhandling af Margarine m. m. af 22. Marts 1897 § 17, 2det Stykke;
  - t. Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme af 31. Marts 1900 § 27;
  - u. Lov om Tilsyn med Dampfartøjer m. m. af 13. Februar 1903 § 30;
- saa og enhver efter 1. April 1903 udstedt Lov, i hvilken offentlig Politirets Behandling er foreskrevet, uagtet Straffen kan blive af anden Art end i nærværende Paragrafs Nr. 1 angivet.

Skal en Politisag forfølges under eet med en Sag, som hører under Overøvrighedens Paatale, iværksættes Paatalen af Overøvrigheden overensstemmende med Reglerne i § 689.

§ 691.

Amtmanden (i København Politidirektøren) og Politimesteren paatale i Embeds Medfør. Dog udkræves:

1) Justitsministerens Befaling til Paatale af Embedsmænds Forbrydelser i Embedsforhold samt af andre Forbrydelser, ved hvilke dette særlig er foreskrevet;

2) Opfordring af vedkommende særlige Myndighed, naar det ifølge Lovgivningen afhænger af dennes Bestemmelse, om Paatale skal finde Sted;

3) Begæring af vedkommende private, naar den offentlige Paatale ved Lovgivningen er betinget heraf. Saadan Begæring af en privat maa for at kunne tages til Følge ikke udelukke nogen medskyldig fra Forfølgningen, medmindre Paatalemyndigheden billiger Udelukkelsen; angaar den kun en enkelt skyldig, men uden at udelukke mulige medskyldige, kan Forfølgningen udstrækkes til disse.

At Befalingen, Opfordringen eller den private Begæring i de forannævnte Tilfælde mangler, udelukker ikke, at uopsættelige Skridt foretages, naar Gerningen maa antages at være vedkommende ubekendt, og Omstændighederne gøre det rimeligt, at Paatale vil blive begæret. Tages Befalingen eller Opfordringen tilbage, inden Dom er afsagt eller Nævningernes Erklæring afgiven, standses Forfølgningen; det samme gælder, naar den private Begæring tages tilbage, dog, naar Tiltale alt er rejst, kun ved de Forbrydelser, som omhandles i Straffelovens §§ 159, 175 og 254. Den udsagte kan paa ethvert Trin standse en Sag om Anvendelse af Straffelovens § 299.

§ 692.

Udenfor de Tilfælde, hvor Amtmanden (Politidirektøren) skønner, at Undersøgelsen ikke kan ventes at føre til, at en Person findes skyldig til Straf, kan han i Sager, der høre under hans Virkekreds, kun undlade Paatale eller frafalde en paabegyndt Forfølgning:

1) i Tilfælde, hvor Lovgivningen indeholder særlig Hjemmel for, at offentlig Paatale under visse Betingelser kan bortfalde, uden at Justitsministerens Samtykke dertil kræves;

2) i Tilfælde, hvor Straffelovens § 7 eller § 64 er anvendelig, naar det skønnes, at ingen eller kun en ubetydelig Straf vilde blive idømt, og at en Domfældelse ikke i Gentagelsestilfælde vilde faa Betydning med Hensyn til Anvendeligheden af en strengere Strafbestemmelse;

3) naar den private, af hvis Begæring offentlig Paatale var betinget, har frafaldet sin Begæring, efter at Tiltale er rejst, og Amtmanden (Politidirektøren) skønner, at ingen offentlig Interesse kræver Forfølgningens Fortsættelse.

Finder Amtmanden (Politidirektøren) i andre Tilfælde, at Paatale under Hensyn til særlig formildende Omstændigheder kan undlades uden Skade for nogen offentlig Interesse, skal han forelægge Sagen for Justitsministeren.

Dennes Afgørelse bliver fremdeles at indhente, naar der i de i Straffelovens § 70 samt midlertidig Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1905 § 16 omhandlede Tilfælde er Spørgsmaal, om Paatale bør frafaldes.

§ 693.

Er en Handling, hvis Paatale i Henhold til § 690 paahviler Politimesteren, Overtrædelse af en Lov, hvis Efterlevelse det paahviler en særlig offentlig Myndighed at vaage over, kan den paatales af den vedkommende særlige Myndighed efter de nærmere Regler i § 949, medmindre Forening med en Straffesag, som paatales af Amtmand eller Politimester, skal finde Sted.

§ 694.

Strafbare Handlinger, der ved Lovgivningen ere henviste til privat Forfølgning, blive ordentligvis at paatale af den private, hvem Paataleret tilkommer, overensstemmende med Reglerne om den borgerlige Retspleje, jfr. dog § 950.

Naar en Handling, der udgør en Lovovertrædelse af ovennævnte Art, tillige indeholder en Lovovertrædelse, som er offentlig Paataale undergivet, kan vedkommende Paataalemyndighed efter Begæring af den private paataaleberettigede forfølge begge Lovovertrædelser under eet. Den private paataaleberettigede kan i saadanne Tilfælde paa ethvert Trin standse den efter hans Begæring begyndte Forfølgning.

Fremdeles kan Paataalemyndigheden, naar den finder, at en offentlig Interesse kræver, at en Handling af fornævnte Art gøres til Genstand for offentlig Forfølgning, paataale samme overensstemmende med de Regler, som gælde for Behandlingen af de andre Sager, der ere undergivne dens Paataale; anser den Retshandlinger ved en Undersøgelsesret nødvendige, kan den foranstalte de i saa Henseende fornødne Skridt foretagne.

Naar Paataalemyndigheden i Henhold til foregaaende Stykke har indledet Forfølgning, ophører vedkommende privates Ret til selv at paataale. Naar han straks afgiver Erklæring herom, har han dog Adgang til at slutte sig til Paataalemyndighedens Forfølgning. Dog kan han i saa Fald ikke udøve Udskydelsesret ved Udtagelsen af Nævninger; ejheller kan han i noget Tilfælde gøre Krav paa Udsættelse af Sagen, og det paahviler ikke Tiltalte eller Forsvareren at afgive foreskrevne Meddelelser til ham. Retten kan derhos udelukke ham fra Deltagelse, naar den finder dette nødvendigt.

Reglen i Straffelovens § 212, 2det Punktum, bliver staaende ved Magt.

§ 695.

De Lovbestemmelser, som særlig hjemle private Beføjelse til at paataale Lovovertrædelser, der ogsaa kunne forfølges af det offentlige, blive staaende ved Magt.

§ 696.

Retten prøver i Embeds Medfør, om den der fortølger efter foranstaaende Regler, er berettiget til Paataale.

§ 697.

Forfølgning kan frafaldes, saa længe ikke Dom er afsagt eller henholdsvis Nævningernes Erklæring afgiven. Frarafaldes Paataale, efter at Domsforhandling er begyndt, afsiger Retten Frifindelsesdom. Naar ellers en begyndt Forfølgning frafaldes, udsteder Retten paa Forlangende et skriftligt Vidnesbyrd herom.

§ 698.

Justitsministeren antager et passende Antal af de til Møde for den paagældende Domstol berettigede Sagførere til at beskikkes til som offentlige Anklagere at udføre de af vedkommende Paataalemyndighed besluttede Anklager

1. for Højesteret,
2. for Landsretterne ved Behandling af Ankesager,
3. for Landsretterne ved Behandling af Nævningesager,
4. for Landsretterne ved Behandling af de Sager i 1ste Instans, ved hvis Paadømmelse Nævninger ikke medvirke,
5. for Underretterne (i København tillige for Sø- og Handelsretten).

Kapitel 62.

Sigtedes Forsvar.

§ 699.

Den, der sigtes for en Forbrydelse, er berettiget til at vælge en Forsvarer til at staa ham bi i Overensstemmelse med de nedenfor nærmere givne Regler. Er han personlig umyndig, tilkommer Valget hans Værge, som derhos altid er berettiget til at optræde paa hans Vegne.

Kun de til Møde for vedkommende Ret berettigede Sagførere eller de særlig af Justitsministeren til Beskikkelse som offentlige Forsvarere ved vedkommende Ret antagne Mænd kunne vælges til Forsvarere, medmindre Retten undtagelsesvis tilsteder, at andre personlig myndige og uberygtede Personer benyttes som saadanne.

Udelukkede fra at vælges ere Personer, der ere indkaldte til at afhøres som Vidner eller Syns- eller Skøns mænd, eller som ere begærte indkaldte i saadan Egenkab, indtil Retten har truffet Afgørelse herom, eller hvis Optræden ifølge § 61 Nr. 3 vilde medføre Inhabilitet hos Dommeren.

§ 700.

Offentlig Forsvarer bliver, for saa vidt Sigtede ikke selv har valgt en Forsvarer, eller den valgte Forsvarer udebliver, at beskikke,

- a) naar Sigtede undergives Varetægtsfængsel og ikke tidligere for en i den offentlige Mening vanærende Handling har været anset med Strafarbejde uden at have faaet Æresoprejsning,
- b) naar der, forinden Tiltale er rejst, skal afhøres Vidner, eller Besigtigelse skal ske eller Syn eller Skøn afgives til Brug under Domsforhandling, dog at Retshandlingen ej bliver at udsætte efter Forsvarers Tilstedekomst, naar det maa befrygtes, at Beviset derved vilde spildes.
- c) naar Nævninger skulle medvirke i Landsretssager, eller der i saadanne Sager er Spørgsmaal om at lægge Beslag paa Sigtedes Formue i Henhold til denne Lovs § 762,
- d) i alle andre Sager, hvor Tiltale er rejst for Landsret, eller der i Anledning af Indankning eller Begæring om Genoptagelse af en Sag skal finde mundtlig Forhandling Sted ved Landsret,
- e) naar en Landsrets Dom paaankes, eller der i Anledning af Kære undtagelsesvis skal finde mundtlig Forhandling Sted for Landsret eller Højesteret, jfr. § 933, 2det Stykke,
- f) naar Vidners eller Syns- eller Skøns mænds beedigede Forklaring begæres til Brug under en i Udlandet indledet Straffesag,
- g) i alle Tilfælde, hvor Retten i Medfør af § 30, 2det Punktum beslutter, at Sigtedes Afhørelse skal foregaa for lukkede Døre.

I de under a og d nævnte Tilfælde bliver offentlig Forsvarer kun at beskikke, naar den Sigtede (eller hans Værge) begærer det. Herom skal der gives Sigtede Lejlighed til at udtale sig.

§ 701.

Ogsaa udenfor de Tilfælde, hvor Beskikkelse af offentlig Forsvarer følger af Bestemmelsen i § 700, kan der, saavel før som efter at Tiltale er rejst, beskikkes Sigtede offentlig Forsvarer, naar Retten efter Sagens Beskaffenhed finder saadant

fornødent, og Sigtede ikke selv har valgt en Forsvarer, eller denne udebliver; jfr. derhos § 888.

Beslutninger, hvorefter Forsvarer skal beskikkes, kunne ikke paaklages for højere Ret; imod Beslutninger, hvorved Beskikkelse af Forsvarer nægtes, kan Kære til højere Ret finde Sted.

§ 702.

Til at beskikkes som offentlige Forsvarere antager Justitsministeren efter Overenskomst et passende Antal af de til Møde for vedkommende Domstol berettigede Sagførere eller, om fornødent, andre dertil egnede Mænd. I paatrængende Tilfælde kan dog ogsaa en Sagfører, der ikke er antagen af Justitsministeren, men dog berettiget til Møde for vedkommende Ret, beskikkes til Forsvarer.

§ 703.

Til offentlig Forsvarer maa ingen beskikkes, der selv er forurettet ved Forbrydelsen eller staar i et saadant Forhold til den forurettede, som vilde udelukke en Dommer fra at handle i Sagen, eller der er kaldet til at forklare som Vidne, Syns- eller Skønsmand i Sagen eller har handlet i den som Anklager eller Rettergangsfuldmægtig for den forurettede eller som Politiebedsmand eller som Dommer eller i en anden Straffesag har været Forsvarer for en Sigtet, med hvis Interesse i Sagen den nu Sigtedes staar i Strid, eller hvis Beskikkelse ifølge § 61 Nr. 3 vilde medføre Inhabilitet hos Dommeren.

Ere flere Personer sigtede under samme Sag, kan Forsvaret kun udføres af den samme Person, naar de Sigtedes Interesser under Sagen ikke ere modstridende.

§ 704.

Beskikkelse af Forsvarer ved Undersøgelsesret samt ved Domsforhandling for Underret foretages af den Overøvrighed (i København Politidirektøren), i hvis Kreds den paagældende Underret er beliggende. Beskikkelse af Forsvarer for Landsret eller Højesteret foretages af henholdsvis Landsrettens eller Højesterets Justitiarius. Sagerne bør saa vidt muligt fordeles mellem de antagne Forsvarere efter Omgang; ønsker Sigtede en bestemt Person beskikket og oplyser, at denne er villig, bør han i Reglen beskikkes uden Hensyn til den regelmæssige Omgang, forudsat at ingen lovlig Hindring er forhaanden.

§ 705.

Beskikkelsen kan tilbagekaldes, naar det findes nødvendigt i Forsvarets Interesse, samt, for saa vidt Sagen ikke derved forhales, efter Begæring af Sigtede, naar han har truffet Overenskomst om Forsvarets Udførelse uden Udgift for det offentlige.

§ 706.

Forsvareren er berettiget til at overvære alle Retsmøder, selv om disse holdes for lukkede Døre (§ 30), den valgte Forsvarer dog kun, for saa vidt han ikke er udelukket fra Tilstedeværelse i Medfør af § 709 Nr. 3. I de Retsmøder, der afholdes, forinden Tiltale er rejst, er Forsvareren berettiget til at tage Ordet og til i Korthed at faa sine Bemærkninger tilførte Protokollen; men Dommeren bestemmer, paa hvilket Tidspunkt af Retsmødet dette kan ske.

Under Domsforhandlingen i Landsretssager kan det af Landsrettens Formand tillades, at flere valgte Forsvarere optrede for samme Sigtede, dog kun een for hver

enkelt Del af Forhandlingen. Sigtede er berettiget til selv tillige at tage Ordet til sit Forsvar.

Den offentlige Forsvarer, som er beskikket til at varetage Sigtedes Tarv under Domsforhandlingen, er beføjet til at give Møde ogsaa under Retshandlinger ved anden Ret. Skal en saadan Retshandling foregaa udenfor den Underretskreds, hvori han bor, kan paa hans Begæring en særlig Forsvarer beskikkes til at møde ved samme. Dog bør i paatrængende Tilfælde Retshandlingen ikke udsættes herefter.

§ 707.

Sigtede har, ogsaa naar han er fængslet, Ret til ukontrolleret Samkvem — skriftligt eller mundtligt — med sin beskikkede Forsvarer. I Henseende til en Sigtets Samkvem med sin valgte Forsvarer i Fængslingstiden kan Dommeren, naar han anser det fornødent, saa længe Tiltale ikke er rejst, anordne fornøden Kontrol.

§ 708.

Misbruger en Sagfører eller nogen til Forsvarer beskikket Mand sin Stilling til at modarbejde Sagens Oplysning, eller gør han sig skyldig i Tilsidesættelse af de ham paahvilende Pligter til behørig at fremme Sagen, bliver han at anse efter Straffelovens § 144.

§ 709.

Beskikkelse af en offentlig Forsvarer indskrænker ikke Sigtedes Ret til selv at drage Omsorg for sit Forsvar; men Forsvareren behøver ikke Sigtedes Samtykke til at foretage de Handlinger, som han anser for nødvendige eller hensigtsmæssige til dennes Tarv.

Andet Afsnit.

Midler til Sagens Oplysning m. m.

Kapitel 63.

Besigtigelse.

§ 710.

Politiet har at foretage Besigtigelser i alle Tilfælde, hvor dets Pligter med Hensyn til Efterforskningen medføre det. Skønnes det, at Besigtigelse bør ske ved Retten, har Politiet at drage Omsorg for, at den forefundne Tilstand bliver uforandret, indtil Retshandlingen kan finde Sted.

Retten kan foretage Besigtigelse af Personer, Genstande og Lokalteter, naar saadant findes nødvendigt eller hensigtsmæssigt for Sagens Oplysning. Vilde det medføre uforholdsmæssige Udgifter eller Ulemper, at Besigtigelse foretages af den Ret, ved hvilken Sagen er tingfæstet, eller skal Besigtigelsen foretages før Domsforhand-

lingen i en Sag, som er tingfæstet ved Landsretten, foretages den af vedkommende Undersøgelsesret (§§ 663 og 671).

Ved Besigtigelser, som foretages af en Undersøgelsesret for at kunne benyttes som Bevis under Domsforhandling, skal saa vidt muligt Retsvidne tilkaldes overensstemmende med § 57, naar en særlig Retsskriver ikke er til Stede. Foretager den dømmende Ret under Domsforhandlingen en Besigtigelse paa Aastedet, skulle alle de Personer være til Stede, som ellers skulle være nærværende under Domsforhandlingen.

Angaaende Besigtigelser, som Underretten, henholdsvis Sø- og Handelsretten, foretager enten som Undersøgelsesret eller i Sager, der ikke ere undtagne fra Anke, skal Retsbogen indeholde saa meget, at den giver et fuldstændigt og tro Billede af det besigtigede.

Forudsætter Adgangen til Besigtigelse en Ransagning, skulle de nedenfor for denne foreskrevne Betingelser og Regler iagttages.

§ 711.

Kræves der til en Besigtigelse eller i øvrigt til en Undersøgelse eller Bedømmelse af et faktisk Forhold, til hvilken Sagen findes at give Anledning, Indsigt, som ikke kan forudsættes hos Retten, kan denne tilkalde Syns- eller Skønsmænd overensstemmende med Kapitel 16.

§ 712.

Er der Tvivl om en Sigtets Tilregnelighed, kan Retten ved Kendelse bestemme, at han skal indlægges paa et Sygehus eller en Sindssygeanstalt til nærmere Undersøgelse, naar lægekyndige — efter Omstændighederne Sundhedskollegiet — erklære sig derfor.

Kapitel 64.

Beslaglæggelse.

§ 713.

Ting, der antages at være af Betydning som Bevismidler eller at burde konfiskeres, eller som ved Forbrydelsen ere fravendte nogen, af hvem de kunne kræves tilbage, tages i Bevaring, hvor dette skønnes fornødent. Udleveres saadanne Ting ikke frivillig af den, i hvis Besiddelse de ere, eller kræves de tilbage af nogen, der frivillig har udleveret dem, kunne de beslaglægges overensstemmende med nedenstaaende Regler.

Skriftlige Meddelelser mellem Sigtede og de i § 147 nævnte Personer ere ikke Genstand for Beslaglæggelse, saa længe de ere i de sidstnævnte Personers Besiddelse og disse ikke sigtes for Delagtighed i Forbrydelsen.

§ 714.

Beslutning om Beslaglæggelse tages af Retten. Politiet kan dog, hvor saadan Beslutning ikke uden Fare kan afventes, foretage en foreløbig Beslaglæggelse, men Beretning om denne maa da uden Ophold og senest inden 24 Timer forelægges for Retten, der afgør, om Beslaglæggelsen skal opretholdes. Samme Beføjelse som Politiet har enhver anden, naar den paagældende træffes i Udførelsen af en Forbrydelse eller paa friske Spor. Kan i dette Tilfælde Forelæggelse for Retten ikke straks finde Sted,

skal det beslaglagte uopholdelig afleveres til Politiet, som afkræver nøjagtig Forklaring om det forefaldne og paalægges vedkommende private, hvis Beslaglæggelsen ikke straks hæves, at møde for Retten, der træffer Afgørelse.

Beslaglæggelse af et trykt Skrift, i Anledning af hvis Indhold Ansvar skal gøres gældende, kan kun ske efter Retskendelse.

§ 715.

Vilde Beslaglæggelse udsætte en ikke sigtet Person for Tab, bør den, naar Øjemedet derved kan antages tilstrækkelig sikret, undlades mod Løfte, med eller uden Sikkerhedsstillelse, om paa Opfordring at forevise, fremlægge eller medbringe Tingen.

§ 716.

Den, der er i Besiddelse af Ting af saadan Art som nævnt i § 713, kan det, for saa vidt han ikke er i noget Tilfælde, hvor Vidnepligt er udelukket, af Retten paalægges at forevise eller udlevere dem. Skal han møde som Vidne, kan det paalægges ham at medtage Tingen, naar han har paataget sig dette (§ 715), eller det findes at kunne ske uden Udgift eller væsentligt Besvær. Mod den, som vægrer sig ved eller undlader at efterkomme saadant Paalæg, kunne de Bøder og Tvangsmidler anvendes, som ere hjemlede over for Vidner, der vægre sig ved at svare. Herved finder Reglen i § 167 tilsvarende Anvendelse. Anvendelse af det i denne Paragraf hjemlede Middel medfører ingen Indskrænkning i Adgangen til Ransagning efter næste Kapitel eller omvendt.

§ 717.

Embedsakter, som indeholde Oplysninger, der skønnes at være af Betydning for Sagen, kan Retten eller Paatalemyndigheden kræve meddelte, medmindre Hemmeligholdelse findes nødvendig i Statens Interesse, hvorom Afgørelse træffes af vedkommende Minister. Meddelelsen kan ske i bekræftet Genpart; dog er Retten beføjet til at kræve Fremlæggelse af Originalen.

Om andre hos offentlige Myndigheder beroende Dokumenter kan Retten, naar det findes nødvendigt, ved Kendelse bestemme, at de skulle forevises eller udleveres til Benyttelse under Sagen, selv om de maatte være givne i embedsmæssig Forvaring med det Formaal, at Indholdet skal være hemmeligt.

Dog finde ved denne Paragraf Reglerne i § 147 Nr. 1 og 3 tilsvarende Anvendelse.

§ 718.

Breve og andre Forsendelser, som ere rettede til eller antages at være bestemte for eller hidrøre fra Sigtede, kan det ved Rettens Kendelse paalægges Postvæsenet at tilbageholde og udlevere til Retten, naar Sigtelsen angaar en Forbrydelse, som det efter Lovens almindelige Regel tilkommer Amtmanden (Politidirektøren i København) at forfølge, og Omstændighederne gøre det sandsynligt, at Indholdet bør beslaglægges. Undtagne fra saadan Beslaglæggelse ere Breve, som veksles mellem Sigtede og hans Forsvarer, for saa vidt dette følger af Reglerne i § 707.

I paastrængende Tilfælde kan Politiet paalægge Postvæsenets Embedsmænd at tilbageholde saadanne Forsendelser, indtil Rettens Afgørelse faas, dog ikke for et længere Tidsrum end tre Dage.

Under Betingelser svarende til dem, som ovenfor ere angivne, kan det paalægges Telegrafvæsenets Funktionærer henholdsvis at tilbageholde og meddele Retten eller foreløbig at tilbageholde Telegrammer.

§ 719.

Ting, som ere tagne i Bevaring, skulle snarest muligt nøjagtig optegnes og mærkes med Embedssegel eller paa anden fyldestgørende Maade. Saavel Sigtede som den, i hvis Værge Tingene vare, kan vedføje yderligere Mærke, og der bør, saa vidt det er muligt og kan ske uden Skade for Undersøgelsen, gives dem Lejlighed til at overvære Mærkernes Aftagelse. Den, i hvis Værge Tingene vare, kan kræve Modtagelsesbevis.

§ 720.

Det første Gennemsyn af Papirer, som beslaglægges, saavel som Aabning af Breve og andre lukkede Dokumenter skal, naar vedkommende ikke samtykker i Afvigelse herfra, iværksættes af Retten. For saa vidt det er muligt og kan ske uden Skade for Undersøgelsen, skal der gives Sigtede og andre vedkommende Lejlighed til at være til Stede.

Kan som Følge heraf Gennemsyn af Papirer ikke finde Sted straks ved Beslaglæggelsen, blive de foreløbig at forvare i forsejlet Omslag.

§ 721.

Retten drager Omsorg for, at de af Post- eller Telegrafvæsenet udleverede Forsendelser eller Telegrammer, hvis Aabning ikke findes nødvendig, eller hvis Indhold viser sig at være uden Betydning for Sagen, eller den Del af Indholdet, som maatte være Sagen uvedkommende, beforders videre efter sin Bestemmelse, samt at Underretning om, hvad der holdes tilbage, meddeles vedkommende, saa snart det kan ske uden Skade for Undersøgelsen. Under samme Betingelse skal Underretning gives, naar Private Dokumenter ere udleverede i Medfør af § 717, 2det Stykke.

§ 722.

Ting, som ere fravendte nogen ved en Forbrydelse eller ere Udbyttet af saadanne Ting, blive, senest naar Sagen er endelig sluttet, at udlevere rette vedkommende. Andre Ting, som ere beslaglagte for at tjene som Bevismidler, skulle tilbagegives, naar de ikke længere behøves. Den, som er interesseret i Tilbagegivelsen, kan derom æske Kendelse.

*Kapitel 65.***Ransagning.**

§ 723.

Ransagning af en Sigtets Bolig eller andre Rum, Gemmer eller Person for at søge efter Spor af Forbrydelsen eller efter Ting, som ere Genstand for Beslaglæggelse, kan finde Sted, naar

- 1) Sigtelsen angaar en Forbrydelse, som det ifølge Lovens almindelige Regel udenfor København tilkommer Amtmanden at forfølge,
eller
- 2) der foreligger paaviselig Grund til at antage, at Spor af Forbrydelsen eller bestemte Ting, som kunne beslaglægges, der ville være at finde.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

§ 724.

Ransagning i foranførte Øjemed af en ikke Sigtets Bolig, Rum eller Gemmer kan finde Sted, naar Sagen

- 1) angaar en Forbrydelse, som det ifølge Lovens almindelige Regel udenfor København tilkommer Amtmanden at forfølge, og derhos
- 2 a) Forbrydelsen er begaaet, eller Sigtede er paagreben i Boligen eller Rummet eller har betraadt samme, medens han forfulgtes paa frisk Gerning eller friske Spor, eller
- b) der i øvrigt foreligger paaviselig Grund til at antage, at Spor af Forbrydelsen eller bestemte Ting, som kunne beslaglægges, der ville være at finde, eller
- c) naar Ransagningen omfatter en Samling af Huse, som udgør en By eller en større afgrænset Del af en By eller af et Sogn.

Ligeledes kan Ransagning af en ikke sigtets Person finde Sted, naar Sagen angaar en Forbrydelse af den foran under 1) nævnte Art, og der er paaviselig Grund til at antage, at det eftersøgte findes hos ham.

§ 725.

Udenfor de i de foregaaende to Paragraffer fastsatte nærmere Betingelser kan Ransagning i foranførte Øjemed finde Sted af Hus eller Rum, som efter sin Bestemmelse er tilgængeligt for alle og enhver, eller som staar under Politiets særlige Tilsyn, eller hvori der drives Pantelaanerforretning eller saadan Handel, som omhandles i §§ 49—51 i Lov om Haandværks- og Fabrikdrift m. m. af 29. December 1857.

§ 726.

Ransagning, hvori den, hos hvem den skal iværksættes, ikke udtrykkelig samtykker, kan som Regel kun finde Sted ifølge Retskendelse.

Uden foregaaende Retskendelse kan Ransagning, være sig hos Sigtede eller Andenmand, foretages af Politiet:

- 1) i de Tilfælde, der omhandles i foregaaende Paragraf,
- 2) naar de Betingelser foreligge, som ere angivne i § 724, 1 og 2 a og b, og der er øjensynlig Fare for, at Øjemedet med Ransagningen vilde forspildes, hvis Retskendelse skulde afventes.

Har Ransagning uden Retskendelse fundet Sted hos en mistænkt, imod hvem Forfølgning ikke tidligere var begyndt, skal Beretning derom indgives til Retten inden 24 Timer.

Om Politiets Beføjelse til at ransage dens Person, som anholdes, gælder derhos Reglen i § 740.

§ 727.

Naar Retskendelse om Ransagning ikke skal iværksættes af Retten selv, skal det i Kendelsen angives, ved hvem Iværksættelsen skal ske.

Udenfor paatrængende Tilfælde bør Iværksættelse af Ransagning kun, hvor vedkommende udtrykkelig samtykker, overlades til Politiets underordnede Betjente.

Ved enhver Ransagning skulle saa vidt muligt to uberygtede Mænd tilkaldes som Vidner. Enhver er indenfor en Afstand af $\frac{1}{4}$ Mil fra sin Bopæl pligtig at efterkomme saadan Kaldelse; den, som uden lovligt Forfald vægrer sig, ifalder en Bøde fra 2 til 20 Kr.

§ 728.

Den, hvis Bolig, Rum eller Gemmer skal ransages, skal opfordres til at overvære Forretningen; er han fraværende, skal en Husfælle eller Nabo tilkaldes, naar dette kan ske uden Ophold.

Forinden Ransagning paabegyndes, skal Rettens Kendelse oplæses eller forevises, eller, hvor ingen Kendelse foreligger, Øjemedet betydes.

Eftersøges bestemte Ting, bør, forinden Ransagning paabegyndes, vedkommende opfordres til at udlevere eller paavise samme.

Forefindes ved Ransagningen Ting, som skønnes at burde beslaglægges, forholdes med dem, som bestemt i foregaaende Kapitel. Med Hensyn til Papirer iagttages Reglerne i § 720.

Om Ransagning, der ikke iværksættes af Retten og tilføres Retsbogen, affattes en Beretning, der medunderskrives af Vidnerne.

Bliver Ransagningen uden Resultat, skal skriftlig Bevidnelse herom paa Forlangende meddeles den paagældende.

§ 729.

Ved Ransagnings Iværksættelse blive endvidere følgende Regler at iagttage:

Al den Skaansel og Varsomhed, som Øjemedet tilsteder, skal advises.

Ved Nattetid bør Ransagning kun foretages, naar Øjemedets Opnaaelse afhænger deraf.

Aabning med Magt af lukkede Adgange eller Gemmer bør kun finde Sted, naar en Opfordring om at aabne har vist sig frugtesløs, eller der ingen er til Stede, til hvem den kan rettes.

Personlig Ransagning af en Kvinde skal ske ved ærbare Kvinder og ikke i Overværelse af Mænd, jvf. § 176.

*Kapitel 66.***Sigtedes Indkaldelse og Afhørelse for Retten.**

§ 730.

Den Sigtede, som befinder sig paa fri Fod, er pligtig efter lovlig Indkaldelse personlig at møde for Retten til Afhørelse og i øvrigt, naar Loven kræver hans Nærværelse. Udeblivelse uden oplyst lovligt Forfald kan efter de nærmere i Loven givne Regler medføre Anholdelse. Fængsling, Beslaglæggelse af Formuen eller Sagens Paaømmelse i Sigtedes Fraværelse.

§ 731.

Sigtede er ordentligvis pligtig at møde for den Ret, ved hvilken Tiltale er rejst eller Forundersøgelse indledet.

Foregaar Forundersøgelse eller er Tiltale i en Politisag rejst i en anden Underretskreds end den, i hvilken Sigtede bor eller opholder sig, kan dog Retten, naar Sigtede begærer det eller udebliver, bestemme, at han skal møde til Afhørelse ved Undersøgelseretten (§ 663) i den Kreds, hvor han bor eller opholder sig.

Hvor Sigtedes Helbredstilstand gør dette nødvendigt, bliver Retten at sætte paa saadant Sted, som Omstændighederne udkræve.

Retten bestemmer Indkaldelsesvarsløst, hvor Loven ikke indeholder Forskrift herom.

§ 732.

For saa vidt Sigtede ikke under Møde for Retten af denne har faaet Paalæg om yderligere Møde til bestemt Tid og Sted, bliver han at indkalde til Retsmøde ved en efter Reglerne i Kapitel 14 forkyndt skriftlig Tilsigelse, der, hvor ikke andet er bestemt, udgaar fra den Ret, for hvilken Mødet skal finde Sted.

Foruden Sigtedes Navn, og hvad der i øvrigt hører til hans nøjagtige Betegnelse, Sted og Tid for Mødet, det Varsel, som skal gives, samt Bemærkning om Følgerne af Udeblivelse uden oplyst Forfald, skal Tilsigelsen, første Gang Sigtede indkaldes i en Sag, angive, hvorpaa Sigtelsen gaar ud.

§ 733.

Sigtede, som møder eller fremstilles for Retten til Afhørelse, adspørges først om Navn, Alder, Stilling samt Bopæl og andet, som findes fornødent til Oplysning om hans Identitet.

Efter dernæst at have gjort Sigtede bekendt med den imod ham rettede Sigtelse, spørger Dommeren ham, hvor vidt han erkender dens Rigtighed. Dommeren skal derefter afhøre ham om de Forhold, som Sigtelsen angaar, og om de ved Vidneforklaringer eller paa anden Maade imod ham fremkomne Bevisligheder.

§ 734.

Sigtede fremstilles i Retten fri for Baand.

Ingen Tvang maa anvendes imod en Sigtet, der vægrer sig ved at svare i det hele eller paa enkelte Spørgsmaal, eller som hindrer Afhørelsen ved forstilt Afsindighed eller paa lignende Maade. Kan saadant Forhold medføre Sagens Forhaling eller vanskeliggøre Forsvaret, bør Dommeren gøre ham opmærksom derpaa.

§ 735.

Under Afhørelsen skal Dommeren tiltale Sigtede med Ro og Værdighed. Spørgsmaalene til ham bør være bestemte, tydelige og saaledes stillede, at det er ham klart, hvad han bekræfter eller benægter ved sine Svar, og intet Spørgsmaal maa fremsættes saaledes, at noget, der er benægtet eller ikke vedgaaet, forudsættes som tilstaaet.

Løfter, urigtige Foregivender eller Trusler maa ikke anvendes. Ej heller maa Afhøringen forlænges i det Øjemed at fremskaffe en Tilstaaelse.

Det er ikke Sigtede tilladt at raadføre sig med en Forsvarer angaaende den umiddelbare Besvarelse af de ham gjorte Spørgsmaal.

*Kapitel 67.***Anholdelse.**

§ 736.

Naar en mistænkt, som befinder sig paa fri Fod, er udebleven efter behørig Indkaldelse uden oplyst lovligt Forfald, kan Retten beslutte hans Anholdelse. I Politisager kan Anholdelse af denne Grund dog kun finde Sted, naar det i Tilsigelsen eller under Møde for Retten er betydet ham, at han maa møde personlig og i Udeblivelseshilfælde maa vente at blive anholdt.

§ 737.

Uden foregaaende Indkaldelse kan Retten beslutte en mistænks Anholdelse, 1) naar den paagældende er en Person, der strejfer om uden Midler til lovligt Underhold, eller som ikke har Bolig eller dog varigere Opholdssted i Riget, eller er en ubekendt, om hvis Navn og Opholdssted ingen antagelige Oplysninger haves eller kunne fremskaffes, og

2) for saa vidt Mistanken angaar et Forhold, som det ifølge Lovens almindelige Regel tilkommer Amtmanden (i København Politidirektøren) at forfølge, eller nogen af de i denne Lovs § 690 under g, j og k eller i Straffelovens § 200, jvf. Lov Nr. 129 af 1. April 1905 § 1, eller dens § 296, 2det Punktum, eller i Sølov af 1ste April 1892 §§ 291, 1ste Punktum, og 298. 1ste Stykke, nævnte Forbrydelser, naar det, om end Betingelserne for Afsigelse af Fængslingskendelse ikke fuldstændig maatte være til Stede, efter Omstændighederne skønnes fornødent at sikre den paagældendes foreløbige Tilstedeblivelse eller Afsondring fra Samkvem med andre.

§ 738.

Anholdelsesbestutningen tilføres Retsbogen straks, eller saa snart ske kan, med en saa nøjagtig Betegnelse af den paagældende som muligt samt Angivelse af Sigtelsens Genstand, i det mindste i Almindelighed, og Grunden til Anholdelsen. Udskrift skal paa Forlangende meddeles den anholdte inden 24 Timer.

Ved Paagrøbelsen, eller saa snart det kan ske, skal Beslutningen med tilhørende Begrundelse oplæses eller forevises for den anholdte.

§ 739.

Er der Grund til at frygte for, at Øjemedet vilde forspildes ved Ophold for at fremskaffe Rettens forudgaaende Beslutning, kan Politiet uden saadan foretage Anholdelse af de i § 737 Nr. 1 betegnede Personer, naar de mistænkes for at have begaaet en Forbrydelse, der er offentlig Forfølgning undergIVEN, og af andre Personer, naar de træffes under Udførelsen af en offentlig Forfølgning undergIVEN, strafbar Handling, eller der er bestemte Grunde til at mistænke dem for nogen af de i § 737 Nr. 2 omtalte Forbrydelser

Samme Beføjelse har enhver anden, naar den paagældende træffes i Udførelsen af en Forbrydelse eller paa friske Spor.

Finder Oprør eller den i Straffelovens § 103 ommeldte Forbrydelse Sted, eller udøves den i Straffelovens § 87 ommeldte Forbrydelse af en samlet Mængde, eller er Drab eller betydeligere Legemsbeskadigelse paafulgt i Slagsmaal, i hvilket flere have deltaget, og Omstændighederne ikke umiskendelig udpege den eller de skyldige, kan Politiet anholde enhver, der træffes i den samlede Mængde eller indviklet i Slagsmaalet, og som ikke straks fornaar at rense sig for Mistanken om strafbar Deltagelse.

§ 740.

Ved en Anholdelses Iværksættelse skal der gaas frem med saa megen Skaansel mod den paagældende, som Øjemedet tillader.

Genstande, som kunne benyttes til Vold eller Undvigelse, eller som kunne tjene til Sagens Oplysning, kunne fratages den paagrebne, og personlig Ransagning kan finde Sted, naar der er Grund til at formode, at han har saadanne Genstande hos sig.

§ 741.

Ransagning af Hus for at eftersøge den, som skal anholdes, kan foretages, naar der er Grund til at antage, at han holder sig skjult der, i Andenmands Hus dog kun under Betingelser, svarende til de i § 724 angivne, medmindre der efter Husets Bestemmelse tilstedes enhver Adgang til det.

Saadan Ransagning kan foretages af Politiet uden Retskendelse:

- 1) naar en Person eftersættes, der er truffen i Udførelsen af Forbrydelsen eller paa friske Spor, eller som er undvegen efter at være paagreben;
- 2) og ellers, naar der er Grund til at antage, at Øjemedet vil forspildes, hvis Kendelse skal afventes, og navnlig, at en blot Bevogtning af Huset saa længe vil være utilstrækkelig.

Udenfor disse Tilfælde udkræves Retskendelse, medmindre den paagældende udtrykkelig frafalder Krav herpaa. I øvrigt finde ved disse Ransagninger Reglerne i §§ 726—29 Anvendelse.

§ 742.

Ephver, der anholdes, skal senest inden 24 Timer fra Paagribelsen at regne stilles for Retten, medmindre han forinden løslades. Klokkeslettet, da Paagribelsen og da Fremstillingen fandt Sted, skal anføres i Retsbogen. Kan han ikke straks føres for Retten, sørger Politiet for den fornødne midlertidige Bevogtning paa den muligst lempelige Maade. Er Anholdelsen iværksat af en privat, og den anholdte ikke straks kan føres for Retten, skal Anholderen uopholdelig foranstalte den anholdte afleveret til Politiet, som afkræver Anholderen nøjagtig Forklaring om det forefaldne og paa-lægger ham, hvis det ikke straks løslader den anholdte, at møde ved Fremstillingen for Retten.

I Retsmødet skal den anholdte høres om Sigtelsen. For det Tilfælde, at den anholdte fremstilles for en anden Ret end den, som har taget Beslutning om Anholdelsen, maa der af denne være sørget for, at de fornødne Oplysninger staa til den førstnævntes Raadighed, enten ved direkte Tilsendelse eller ved Overlevering med fornødent Paalæg til den Politiembedsmand, som fik det Hverv at iværksætte Anholdelsen.

§ 743.

Har Anholdelse fundet Sted for en Handling, for hvilken Fængsling er udelukket, skal den anholdte sættes paa fri Fod, naar det i § 742 ommeldte Retsmøde er sluttet.

§ 744.

Har Anholdelse fundet Sted for en Handling, for hvilken Fængsling ikke er udelukket, og findes anholdte ikke at kunne løslades straks, kan Retten enten ved Kendelse beslutte, at han skal fængsles, eller, naar der paa Grund af de foreliggende Oplysningers Utilstrækkelighed eller af anden Grund ikke findes Føje til straks at afsige Fængslingskendelse, eller Retten ifølge § 749 mangler Beføjelse hertil, beslutte, at han foreløbig skal forblive under Anholdelse. Det samme finder Anvendelse, hvor den paagældende er mødt uden foregaaende Anholdelse.

Beslutningen tilføres Retsbogen under Iagttagelse af Reglerne i § 738; med Hensyn til Bevogtningen iagttages Reglen i § 742.

§ 745.

Senest inden 3 Gange 24 Timer efter Slutningen af det Retsmøde, hvori den i § 742 omhandlede Fremstilling fandt Sted, skal enten den under Anholdelse forblevne løslades, eller Kendelse afsiges om Fængsling eller anden endelig Forholdsregel.

I de nævnte 3 Gange 24 Timer skal der, saa vidt det i dette Tidsrum er muligt, søges tilvejebragt enhver Oplysning af Betydning for Spørgsmaalet, om Sigtede bør fængsles. Der skal gives Sigtede Lejlighed til at angive de Oplysninger, som han i sin Interesse ønsker tilvejebragte.

I Stedet for den i § 754 nævnte Forholdsregel blive med tilsvarende Begrænsning de i §§ 753 ff. nævnte Forholdsregler og navnlig Løsladelse mod Sikkerhed, indtil endelig Bestemmelse træffes, at anvende under de der angivne Betingelser og nærmere Bestemmelser.

§ 746.

Enhver som har været anholdt uden tilstrækkelig Grund og uden ved sit eget Forhold at have forskyldt det, kan kræve Oprensning enten ved en Æreserklæring eller ved Tilkendelse af Erstatning. Begæres alene Æreserklæring, afgør Politimesteren i den Retskreds, hvor Anholdelsen har fundet Sted, om han efter Sagens Omstændigheder finder at kunne udstede Æreserklæring. Vægrer han sig herved, eller begæres der Erstatning alene eller som Alternativ, afgøres Spørgsmaalet efter Henvi sning af Tiltalemyndigheden, jfr. § 808 saml. § 889, af Underretten i den Retskreds, hvori Anholdelsen har fundet Sted. Begæring om nævnte Oprensning skal fremsættes for vedkommende Tiltalemyndighed (i København Politidirektøren, uden for København Amtmanden) inden 3 Maaneder, efter at Anholdelsen er hævet.

Kapitel 68.

Fængsling.

§ 747.

Fængsling kan kun finde Sted i Kraft af en Retskendelse; en saadan kan først afsiges, efter at den paagældende er hørt for en Ret angaaende Sigtelsens Genstand, medmindre det forhindres ved hans Ophold i Udlandet, eller Afhørelse har været umulig paa Grund af andre Omstændigheder, der da maa anføres i Kendelsen.

Børn under 14 Aar maa kun fængsles, hvor Omstændighederne og deres Livsforhold i høj Grad tale derfor.

§ 748.

Fængsling kan kun besluttes, naar der foreligger skellig Grund til at antage, at den Sigtede har gjort sig skyldig i en Forbrydelse, hvorfor Straffen efter det foreliggende skønnes at ville blive højere end Bøder eller simpelt Fængsel, og derhos

- 1) den mistænkte er en Person, der strejfer om uden Midler til lovligt Underhold, eller som ikke har Bolig eller dog varigere Opholdssted i Riget, eller er en ubekendt, om hvis Navn og Opholdssted ingen antagelige Oplysninger haves eller kunne fremskaffes;
- 2) eller Sigtelsen angaar en Forbrydelse, hvis Forfølgning udenfor København er henvist til Amtmanden, eller nogen af de i denne Lovs § 690 under g, j og k eller i Straffelovens § 200 jvf. Lov Nr. 129 af 1. April 1905 § 1, eller dens § 296, 2. Pkt. eller i Søløv af 1. April 1892 § 291, 1ste Punktum, eller § 298, 1ste Stykke, nævnte Forbrydelser, og der

enten

- a) paa Grund af Sagens Beskaffenhed eller den Sigtedes Forhold er Føje til at antage, at han vil unddrage sig Ansvar et ved at flygte eller skjule sig, eller at han vil udeblive fra Domsforhandling, hvortil han er indkaldt,

eller

- b) er særlig Grund til at frygte for, at han, hvis han lades paa fri Fod, vil gentage eller fortsætte sin forbryderiske Virksomhed.

eller

- c) det oplyses, at han er i Færd med eller, efter at Undersøgelsen er indledet af Politiet, har forsøgt at fjerne Gerningens Spor eller paavirke andre til at afgive urigtig Forklaring.

Fængsling kan endelig besluttes, naar den anses nødvendig for at hindre en Person, som sigtes for det i Straffelovens § 299 ommeldte Forhold, i at bringe sin Trusel til Udførelse.

§ 749.

Under Efterforskning kan Fængsling besluttes af en hvilken som helst Undersøgelsesret, for hvilken Tiltalte er fremstillet. Ellers tages Beslutning om Fængsling af den Ret, ved hvilken Forundersøgelse er indledet eller Tiltale rejst (jfr. § 870), eller for hvilken Sagen er indanket. Naar Sigtede er anholdt, og det antages, at han ikke saa betimeligt vil kunne fremstilles for den nævnte Ret, at Fængslingskendelse der kan blive afsagt inden Udløbet af den Frist, i hvilken en Person kan forblive under Anholdelse, kan Fængslingskendelse afsiges af en hvilken som helst Undersøgelsesret, for hvilken han fremstilles. Af Kendelsen og det i den Anledning Retsbogen tilførte tilstilles der i saa Fald den Ret, ved hvilken Sagen svæver, Udskrift.

§ 750.

Enhver Kendelse om Fængsling skal, foruden Sigtedes Navn og den i øvrigt nøjagtigst mulige Betegnelse af ham, angive Sigtelsens Genstand og de Grunde, hvorpaa Fængslingen støttes. Udskrift meddeles paa Forlangende den fængslede inden 24 Timer.

Er Sigtede til Stede i Retten ved Kendelsens Afsigelse, oplæses den for ham. Er han ikke til Stede, overgives en Udskrift af Retsbogen Politiet til Iværksættelse. Ved denne finde Reglerne i §§ 738, 740 og 741 tilsvarende Anvendelse.

§ 751.

Er Fængslingskendelsen afsagt, uden at den fængslede har været hørt an-gaaende Sigtelsen, skal Afhørelse for Retten finde Sted inden 24 Timer efter Paa-gribelsen eller Indbringelsen i Riget, eller efter at Hindringen for hans Fremstilling er ophørt, jfr. § 743.

Den fængslede hensættes saa vidt muligt i Varetægtsfængslet paa det Sted, hvor Sagens første Behandling foregaar. Om hans senere Henbringelse til andet Varetægtsfængsel tager vedkommende Rets Formand Beslutning.

§ 752.

Den fængslede er undergivet de Indskrænkninger, som ere nødvendige til Sikring af Fængslings Øjemed eller til Opretholdelse af Fængselsordenen, overensstemmende med derom givne Bestemmelser. Særlig fastsættes følgende Regler med Hensyn til den fængsledes Behandling:

1) Varetægtsfanger maa ikke uden eget Samtykke sættes sammen med Fanger, der udstaa Straf, afsone Bøder ell. desl., og heller ikke sammen med andre Varetægtsfanger, medmindre deres Alder, Legems- eller Sindstilstand gør Afsondring utilraadelig, eller Pladsmangel umuliggør Afsondring.

2) Hvor vidt andre end de ved Fængslet ansatte skulle have Adgang til Fangen, beror paa Rettens Formand, jfr. dog med Hensyn til Forsvarere § 707. Tilladelse til, med de Indskrænkninger, som Fængselsordenen kræver, og under saadant Opsyn, som Rettens Formand finder fornødent, at modtage Besøg af en Læge eller Præst efter eget Valg, af Slægtninge eller af Personer, som staa i Forretningsforhold til Fangen, eller med hvem han ønsker at raadføre sig, bør kun nægtes, naar særlige Omstændigheder give Grund til at frygte, at deraf vil opstaa Skade for Undersøgelsen.

3) Om det skal tillades Fangen at afsende og modtage Breve, beror paa Rettens Formand, jfr. dog med Hensyn til Forsvarere § 707. Tilladelse bør kun nægtes, naar Rettens Formand, efter at have læst Brevet, finder enten, at der kan være Grund til at befrygte, at dets Afsendelse eller Udlevering vil være til Skade for Undersøgelsen, eller at dets Afsendelse vilde indeholde et Retsbrud. Afsendes eller udleveres Brevet ikke, bør der uden Ophold gives henholdsvis den fængslede eller Afsenderen Underretning derom. Afsendelse af lukkede Skrivelser til Ret eller Øvrighed kan ikke nægtes Fangen, og Fængselsopsynet har at sørge for, at saadanne Skrivelser fremsendes uden ufornødent Ophold.

4) Varetægtsfanger have Ret til at anskaffe sig Bøger, Blade, Skrivematerialier o. lign. samt i det hele at sysselsætte sig, alt dog med de Begrænsninger, som følge af Fængslingens Øjemed og Fængselsordenen. Fangen har Adgang til Udlaan af Fængslets Bogsamling. Om han ønsker det, skal han saa vidt muligt søges beskæftiget ved Arbejde i Fængslet mod passende Godtgørelse. Disse Rettigheder kunne kun betages en Fange, naar han har forskyldt det som disciplinær Straf.

5) Det kan, udenfor Tilfælde af disciplinær Straf, ikke formenes en Varetægtsfange ved egne eller andres Midler at forskaffe sig anden og bedre Kost end den almindelige Fængselskost, for saa vidt saadant kan ske, uden at Fængselsordenen derved forstyrres. Med samme Begrænsning er Fangen berettiget til at benytte andre Klæder end den almindelige Fangedragt.

6) Legemlig Revselse maa ikke anvendes som disciplinær Straf paa Varetægtsfanger.

7) Hverken Arrestforvareren eller andre Personer maa benyttes til at udforske Fangen.

Nærmere Regler om Fængselsordenen fastsættes ved kongelig Anordning under Iagttagelse af det i nærværende Paragraf foreskrevne.

Klager over utilbørlig Behandling i Fængslet kunne forebringes for Retten i Overensstemmelse med Reglerne i § 732. I hvert Fangerum skal findes Opslag, indeholdende de væsentligste Bestemmelser i Fængselsreglementet og navnlig de i denne Paragraf givne Regler.

§ 753.

Er Sigtede en frugtsommelig eller diegivende Kvinde eller en Person under 18 Aar, bliver hun eller han, for saa vidt det efter Sigtelsens Genstand, Sigtedes Personlighed og de forhaandenværende Forhold lader sig gøre, efter Rettens Beslutning, i Stedet for at fængsles, at sætte under Tilsyn af paalidelige Personer, Forældre eller andre. For de unge Personers Vedkommende tages der tillige Hensyn til, at de holdes fri for fordærlig Paavirkning. Naar Forældre eller andre fremsætte Ønske om, at en saadan Sigtet maa betros til deres Tilsyn, kan Retten, om det findes nødvendigt, knytte Indvilgelse heri til den Betingelse, at Sikkerhed stilles af de paa-gældende overensstemmende med Reglerne i §§ 754 og 755.

I andre Tilfælde kan, hvor saadant maa anses for tilstrækkeligt til Formaalets Opnaaelse, i Stedet for Fængsling efter Rettens Beslutning anvendes Bevogtning i

Hjemmet, efter Omstændighederne efter Sikkerhedsstillelse for det hertil sandsynlig medgaaende Beløb, Tilhold om ikke uden Dommerens Tilladelse at forlade et anvist Opholdssted eller en bestemt Kreds, Paalæg om til bestemte Tider at fremstille sig for Politiet, Beslaglæggelse af Pas eller andre Legitimationsdokumenter, eller Sikkerhedsstillelse efter de nærmere Regler i efterfølgende Paragraffer.

§ 754.

Sikkerhedsstillelse kan ikke træde i Stedet for Fængsling, naar den i § 748 Nr. 2 c nævnte Fængslingsgrund er forhaanden.

I de i § 748 Nr. 1 og 2 a nævnte Tilfælde skal Fritagelse for Fængsling tilstedes, naar Formaalet maa antages tilstrækkelig betrygget ved, at Sikkerhed stilles for, at Sigtede vil møde i Retten til enhver Forhandling i Sagen efter behørig Indkaldelse samt indfinde sig til Dommens Fuldbyrdelse, hvis den gaar ham imod. Det paahviler i saa Fald Sigtede at opgive Bolig eller Opholdssted i Kongeriget, hvor alle Forkyndelser til ham kunne ske.

I det i § 748, sidste Stykke, ommeldte Tilfælde tilstedes Fritagelse for Fængsling, naar det findes tilstrækkeligt, at Sikkerhed stilles for, at Sigtede vil undlade den Virksomhed, som frygtes, indtil Dommen, hvis den gaar ham imod, kan fuldbyrdes.

§ 755.

Sikkerheden, hvis Størrelse i det enkelte Tilfælde fastsættes af Retten, stilles ved Overlevering af rede Penge eller gode Værdipapirer, der paa Forlangende, eller naar det af Dommeren findes hensigtsmæssigt, blive at opbevare i Nationalbanken eller vedkommende Amtstue, eller ved Selvskyldnerkaution af en eller flere i Kongeriget boplatte vederhæftige Mænd.

§ 756.

Den, af hvem Sikkerhed stilles, skal herom underskrive en Erklæring, hvori den eller de Forpligtelser, indtil hvis Opfyldelse Sikkerheden hæfter, og ved hvis Misligholdelse den forbrødes, ere angivne.

Hvor vidt en stillet Sikkerhed bør være forbrudt, afgøres ved Kendelse, efter at der saa vidt muligt er givet de vedkommende Lejlighed til at udtale sig. Det forbrudte Beløb tilfalder Statskassen. Dog blive først Sagens Omkostninger og den forurettedes Erstatningskrav deraf at dække, for saa vidt Dækning derfor ikke kan faas paa anden Maade.

Er Sikkerheden forbrudt som Følge af Sigtedes Undvigelse eller Udeblivelse fra Møde, kan Retten, naar Sigtede inden en Maaned efter den Dag, da han er undveget eller skulde være mødt, frivillig fremstiller sig eller paagribes, helt eller delvis eftergive Sikkerhedens Forbyrdelse, dog at den hæfter for alle Udgifter, som ere bevirkede ved Undvigelsen eller Udeblivelsen.

§ 757.

Beslutning om Fængsling eller Forholdsregel, der træder i Stedet for Fængsling, kan af Retten til enhver Tid omgøres.

§ 758.

Den anordnede Fængsling bortfalder, naar Forfølgning undlades eller frafaldes, eller Sigtede frifindes, eller der dog kun paalægges ham Straf af Bøder eller simpelt Fængsel.

Fængslingen ophæves ved Rettens Beslutning, naar i Løbet af Undersøgelsen de Grunde, hvorpaa den støttedes, bortfalde, og Grunde til Fængsling ved en ny Kendelse ikke ere forhaanden.

Er Fængslingen besluttet i Henhold til § 748 Nr. 2 c, bliver den at ophæve, saa snart Undersøgelsen i paagældende Retning er sikret, i hvilken Henseende det fornødne hurtigst muligt skal iværksættes.

I Sager, som ere af mindre Betydning, bør Fængslingen ophæves, naar Retten finder, at Sagen ikke fremmes med tilbørlig Hurtighed. Fremdeles bør Fængsling ophæves, naar en Dom, hvorved kun en kortere Tids Fængselsstraf er idømt, bliver paaanket, og Fængslingens Forlængelse indtil Ankesagens Slutning vilde staa i aabenbart Misforhold til den Straf, som er eller kan ventes idømt.

§ 759.

Forholdsregler, som af Retten ere anordnede i Stedet for Fængsling, bortfalde eller ophæves i de samme Tilfælde som Fængsling.

Fremdeles ophører en stillet Sikkerhed at hæfte, naar Sigtede hensættes i Fængsel, eller naar en Sigtet under 18 Aar sættes under andet Tilsyn end den Persons, hvem han mod Sikkerhed var betroet, samt naar den i Overensstemmelse med § 754 paatagne Forpligtelse er opfyldt, eller naar den, der er gaaet i Borgen, opsiges sit Forløfte ved at fremstille Sigtede for Retten eller under saadanne Forhold og med saa langt Varsel, at der er Lejlighed og god Tid til at fængsle ham.

Indgaaet Forløfte ophører ligeledes, naar en afsagt Straffedom ikke fuldbyrdes, uagtet der hertil har været rigelig Tid og Opfordring.

Bestemmelse om Ophør af Fængsling eller om Anvendelse eller Ophør af Forholdsregler, som træde i Stedet for Fængsling, eller om Forbrydelse af stillet Sikkerhed tages af den Ret, hvem det efter § 749 vilde tilkomme at afsige Fængslingskendelse.

§ 760.

Den, der været underkastet Varetægtsfængsel og derefter frifindes eller løslades uden at Sagen forfølges til Dom, har, naar han inden et Aar efter at være kommen til Kundskab om de Omstændigheder, hvorpaa han støtter sit Krav, fremsætter Begæring derom for Tiltalemyndigheden, Krav paa en af Retten fastsat Erstatning for den Lidelse, den Tort og det Formuestab, der er tilføjet ham ved Frihedsberøvelsen, med mindre de fremkomne Oplysninger dog give begrundet Formodning for, at han er skyldig i den Forbrydelse, hvorfor han var fængslet. Saadan Erstatning tilkommer ligeledes den, der har været underkastet Varetægtsfængsel i Tilfælde, hvor saadant ikke burde have været anvendt.

Retten til Erstatning bortfalder, naar den paagældende selv ved sit Forhold har givet Anledning til Fængslingen, med mindre det udviste urigtige Forhold maa antages at være foranlediget af Frygt, Forvirring eller undskyldelig Misforstaaelse.

Fordringen paa Erstatning for Formuestabet tilkommer efter den paagældendes Død hans Ægtefælle og Livsarvinger.

Erstatningen udredes af Statskassen, men denne har Regres til den vedkommende Dommer, for saa vidt han derved har gjort sig skyldig i Misbrug af Embedsmyndighed, Skødesløshed eller andet uforsvarligt Forhold.

§ 761.

Til at føre Tilsyn med Varetægtsfangers Behandling og Forholdene i Varetægtsfængsler udnævner henholdsvis Københavns Borgerrepræsentation, Købstædernes Byraad og Amtsraadene 2 Medlemmer af deres Midte for 2 Aar ad Gangen. De saaledes udnævnte Mænd skulle jævnlige besøge Fængslerne inden for deres Omraade

og overbevise sig om, at de for Fængslerne og Varetægtsfangernes Behandling gældende Bestemmelser overholdes. Angaaende Misbrug, som de maatte mene at have forefundet, afgive de Beretning til paagældende Overøvrighed. Denne lader da de fremsatte Klager nærmere undersøge og gør Indberetning til Justitsministeren, som træffer fornøden Foranstaltning til Afhjælpning af de forefundne Misbrug og til Paa-tale af mulige Overtrædelser og Tilsidesættelser af paagældende Bestemmelser.

Meddelelse til uvedkommende om, hvad der ved ovennævnte Besøg i Fængslerne er erfaret, straffes med Bøder fra 100 til 1000 Kr.

Kapitel 69.

Beslag paa Sigtedes Formue og Forbud mod Foreninger og Skrifter.

§ 762.

Naar der i en under Landsret hørende Sag er rejst Tiltale, men Sigtede har unddraget sig Sagens videre Forfølgning, kan Retten paa Anklagerens Begæring, og efter at Forsvareren er hørt, ved Kendelse bestemme, at der skal lægges Beslag paa den Formue, som han maatte besidde eller erhverve i Riget. Kendelsen forkyndes overensstemmende med Reglerne i § 138.

Oplyses det senere, at det var Sigtede umuligt at møde eller blive tilstede, kan Retten ophæve Beslaglæggelsen.

§ 763.

Retten drager Omsorg for, at der beskikkes en Værge til at bestyre den beslaglagte Formue. At saadan Foranstaltning er truffen, bliver at kundgøre ved Tinglysning og ved Bekendtgørelse i Aviserne efter de om Umyndiggørelse gældende Regler.

Værgen har at afgive Løfte om ikke at lade Sigtede tilflyde nogen Indtægt af Formuen. Ægtefælles og Børns Krav paa Underhold af denne ophæves derimod ikke ved Beslaglæggelsen, ligesom Sigtede heller ikke er udelukket fra at raade over den beslaglagte Formue ved Testament.

§ 764.

Beslaglæggelsen ophæves:

- 1) naar Sigtede kommer til Stede,
- 2) naar Formuen paa Grund af Sigtedes Død eller ifølge de i Forordningen af 11. September 1839 foreskrevne Regler tilfalder hans Arvinger,
- 3) naar Forfølgning undlades eller frafaldes, eller Sagen ved Rettens Kendelse afvises.

Den Ret, som har besluttet Beslaglæggelsen, tager Beslutning om Ophøret i de foran nævnte Tilfælde. Formuen med de under Beslaglæggelsen vundne Indtægter og efter Fradrag af de hafte Udgifter udleveres derefter til Sigtede eller henholdsvis Arvingerne.

§ 765.

Beslaglæggelse af en mistænks Gods til Sikkerhed for Sagens Omkostninger og Erstatningsansvar kan, hvor og i saadant Omfang, som Retten maatte finde det fornødent, finde Sted ifølge Rettens Kendelse efter Begæring af Paatalemyndigheden eller den ved Forbrydelsen forurettede.

Beslaglæggelse medfører de samme Retsvirkninger som Arrest paa Gods ifølge den borgerlige Retsplejes Regler.

§ 766.

Retten drager Omsorg for Beslaglæggelsens Iværksættelse. Med Hensyn til denne samt de Forholdsregler, som blive at træffe for at sikre Beslaglæggelsens Retsvirkninger, gælde de i Bogen om den borgerlige Retspleje givne Regler om Arrest paa Gods, dog at særlig Sag til Stadfæstelse af Beslaglæggelsen bortfalder.

§ 767.

Beslaglæggelsen bortfalder, naar Forfølgning undlades eller frafaldes, eller Sigtede frifindes, og den ophæves, naar den paa Grund af senere fremsatte Indsigelser eller senere indtrufne Omstændigheder findes ikke at have Hjemmel. Beslutninger og Forholdsregler med Hensyn til Beslaglæggelsens Ophør træffes af den Ret, for hvilken Sagen er eller var tingfæstet. Med Hensyn til Krav paa Erstatning for Beslaglæggelsen finde Reglerne om Arrest paa Gods i Bogen om den borgerlige Retspleje Anvendelse med de fornødne Lempelser.

§ 768.

Med Hensyn til foreløbigt Forbud mod Foreninger i Henhold til Grundloven af 28. Juli 1866 § 87 bliver det paa nævnte Sted i Grundloven foreskrevne at iagttage.

Forbud mod Udbredelse af Skrifter, som efter Justitsministerens Befaling forfølges i Henhold til Lov af 3. Januar 1851 §§ 14 og 15, besluttet og foranstaltet iværksat efter Paatalemyndighedens Begæring af vedkommende Undersøgelsesret. Sag i denne Anledning skal anlægges inden en Uge. Forbudet bortfalder, naar Forfølgning ikke iværksættes inden den foreskrevne Frist, eller naar den frafaldes. Den i Lov af 3. Januar 1851 § 14 fastsatte Straf for Dommens Overtrædelse gælder ogsaa for Overtrædelse af det foreløbige Forbud.

Tredie Afsnit.

Undersøgelse, førend Tiltale er rejst, i Sager, som forfølges af Overøvrigheden eller Politiet.

Kapitel 70.

Efterforskning.

§ 769.

Det paahviler Politiembedsmændene, naar i øvrigt Betingelserne derfor ere til Stede, af egen Drift og med den størst mulige Hurtighed at efterforske alle straffbare Handlinger, som forfølges af det offentlige, saa snart der opstaar rimelig Formodning om, at saadanne ere forøvede.

§ 770.

Udenfor København fører Amtmanden Overtilsyn med Politiets Efterforskning af Forbrydelser.

I København er Politidirektøren i sin Efterforskningsvirksomhed Justitsministeren umiddelbart underordnet.

§ 770.

Anmeldelser fra private om formentlig begaaede Forbrydelser eller om Forhold, der vække Mistanke herom, gøres til Politiet.

Anmeldelsen kan være skriftlig eller mundtlig; i sidste Fald skal Modtageren af samme opsætte skriftlig Beretning om den.

Naar dertil findes Grund, kan Politimesteren, forinden videre Skridt foretages, ved Begæring til Undersøgelsesretten foranledige Anmelderen afhørt for Retten (jfr. § 777).

§ 772.

Er Sagens Paatale afhængig af Justitsministerens Befaling eller af en Opfordring fra en særlig offentlig Myndighed (jfr. § 691), skal Politimesteren bringe de ham tilkomne Oplysninger henholdsvis til Paatalemyndighedens eller den særlige Myndigheds Kundskab, men i øvrigt ikke foretage yderligere Efterforskninger, førend vedkommendes Befaling eller Opfordring foreligger.

Er en Lovovertrædelse, hvis offentlige Forfølgning er betinget af en privats Begæring, kommen til Politimesterens Kundskab, men der er Grund til at antage, at den er den paagældende private ubekendt, kan han gøre Meddelelse til denne, men foretager i øvrigt ingen Efterforskning, førend en udtrykkelig Begæring fra den private foreligger. Indeholder en af den private indgiven Anmeldelse om Forbrydelsen ingen saadan Begæring, skal han foranlediges til at give den fornødne Erklæring.

Ovenstaaende Regler udelukke dog ikke, at uopsættelige Efterforskningsskridt foretages, førend Befalingen, Opfordringen eller Begæringen foreligger, saafremt Gerningen maa antages at være vedkommende ubekendt, og Omstændighederne gøre det rimeligt, at Paatale vil blive begært (jfr. § 691).

§ 773.

Finder Politimesteren, at der mangler Grund til at foretage videre Skridt i Anledning af en indgiven Anmeldelse eller en fremsat Begæring om Forfølgning, skal han paa Forlangende meddele en skriftlig Erklæring om sin Vægring, og om denne er grundet paa, at den formentlige Lovovertrædelse ikke antages at være Genstand for offentlig Forfølgning, eller paa Anmeldelsens utilstrækkelige Grundlag.

Den, som har indgivet Anmeldelsen eller fremsat Begæringen, kan derefter henvende sig til den overordnede Myndighed med Andragende om, at det maa blive paalagt vedkommende at træde i Virksomhed.

§ 774.

Efterforskningen skal rettes paa at tilvejebringe saadanne Oplysninger, som ere tilstrækkelige til at bestemme, om Forfølgning skal indledes ved Retten ved Begæring om Forundersøgelse eller ved Iværksættelse af Tiltale.

Saa bør og i øvrigt alle Oplysninger fremskaffes og Foranstaltninger træffes, som skønnes nødvendige eller tjenlige til at forberede Sagens Behandling ved Retten.

Befrygtes et Bevis ellers at ville gaa tabt, bør Bevisførelse foranstaltes.

§ 775.

Til Opnaelse af Efterforskningens Øjemed er Politimesteren berettiget til under de Betingelser og med de nærmere Bestemmelser, som herom i det foregaaende ere fastsatte, at foretage Ransagninger og Beslaglæggelser, fordre Oplysninger af offentlige Myndigheder, foretage Besigtigelse, lade foretage Syn og Skøn, anholde mistænkte m. v.

Kræver Loven i Anledning af en saaledes truffen Foranstaltning en efterfølgende Henvendelse til Retten, paahviler det den paagældende Embedsmand at sørge for, at denne finder Sted paa lovbefalet Maade.

Om de foretagne Efterforskningshandlinger optages skriftlige Beretninger.

§ 776.

Skønner Politimesteren enten straks eller i Løbet af Efterforskningen, at der vil blive Spørgsmaal om at undlade Paatale i Medfør af § 692, forelægger han udenfor København de fremkomne Oplysninger for Amtmanden og standser alle ikke uopsættelige Efterforskningssskridt, indtil Beslutning fra denne eller Justitsministeren foreligger. I København gør Politidirektøren om fornødent Indberetning til Justitsministeren.

§ 777.

Finder Politimesteren (jfr. §§ 769 og 770), at der under Efterforskningen bør træffes Foranstaltninger, som kræve Medvirkning af Retten (Kapitel 15, 16 og 64—69), kan han rette fornøden Begæring til denne.

Undersøgelsesretten er pligtig at tage Begæringen til Følge, medmindre nogen af de Hindringer er til Stede, som ere betegnede nedenfor i § 785, eller denne Lovs Regler i øvrigt ere til Hinder derfor. Retshandlinger mod en Mistænkt kunne dog kun begæres i Forbindelse med Anmodning om Forundersøgelse eller Anklage. Retten prøver i enhver Henseende, hvorvidt en fremsat Begæring om Beslaglæggelse, Ransagning, Anholdelse eller Fængsling er tilstrækkelig begrundet.

Rettens Virksomhed ophører, naar den begærte Retshandling er tilendebragt, dog kan Retten uden at afvente yderligere Begæring foretage Rettergangsskridt, som ikke uden Ulempe kunne opsættes.

Ogsaa ellers, saasom hvor Anmeldelse om en Forbrydelse sker umiddelbart til Retten, kan denne af egen Drift foretage Retshandlinger, som ikke taale Opsættelse. Fornøden Meddelelse gives uden Ophold Politiet.

§ 778.

De under Efterforskningen forefaldende Retsmøder ere ikke offentlige.

Med Hensyn til Undersøgelsesrettens Virksomhed under Efterforskningen finde de i §§ 789—92 givne Regler Anvendelse, for saa vidt det ikke udelukkes ved Forholdets Natur.

Udskrift af det Retsbogen tilførte meddeles Politiet og paa Begæring Paatalemyndigheden.

§ 779.

Tages den Begæring eller Opfordring, af hvilken en offentlig Forfølgning er afhængig, tilbage, eller befales det af en Politimesteren overordnet Myndighed, standses Efterforskningen, og Sagen henlægges med Paategning om Grunden. Udenfor København gør Politimesteren, hvis Meddelelsen til ham om den Omstændighed, der foranlediger Sagens Henlæggelse, ikke er sket gennem vedkommende Amtmand, Indberetning om det passerede til denne, for saa vidt Sagen hører under hans Paatalemyndighed.

§ 780.

Findes Efterforskningens Øjemed at være opnaaet, tager vedkommende Embedsmand Beslutning om Sagens Forfølgning ved Retten i Overensstemmelse med de i det følgende givne Regler eller om Efterforskningens Afslutning ved Sagens Henlæggelse. Henlægges Sagen, vedtegnes Grunden.

Er udenfor København Politimesteren paataleberettiget i Henhold til § 690 tilkommer det ham at tage de ovennævnte Beslutninger. I modsat Fald har Politimesteren at foranledige retslig Forundersøgelse, naar han ifølge Efterforskningens Resultat finder Anledning dertil; ellers indsender han Sagen til Amtmanden, der tager fornøden Beslutning om yderligere Efterforskning, Begæring om Forundersøgelse, Tiltale eller Sagens Henlæggelse.

I København tilkommer det Politidirektøren at tage de nævnte Beslutninger.

§ 781.

Faar Politimesteren, efter at Forundersøgelse er begyndt, eller efter at Tiltale er rejst i en under Amtmandens Paatalemyndighed hørende Sag, Kundskab om Omstændigheder, der opfordre til yderligere Efterforskning, og Forholdene ikke tilstede at indhente henholdsvis Undersøgelsesrettens eller Amtmandens nærmere Bestemmelse, foretager han paa egen Haand de Efterforskningshandling, han skønner fornødne, og gør derefter uopholdelig Indberetning til Undersøgelsesretten eller Amtmanden om det foretagne. Under en saadan genoptagen Efterforskning kan Politimesteren, om fornødent, overensstemmende med § 777 rette Begæringer til en anden Undersøgelsesret om Foretagelse af enkeltstaaende Retshandlinger (jfr. § 788, 3die Stykke).

Ovenstaaende Regler gælde ogsaa for København med de Lempelser, der følge af, at Politidirektøren er Paatalemyndighed i alle Sager.

§ 782.

Klage over formentligt Myndighedsmisbrug fra Politiets Side under Efterforskning kan fremsættes for Undersøgelsesretten i den Kreds, hvor den paaklagede Handling har fundet Sted, eller for den Ret, hvis Virksomhed paakaldes mod Klageren, eller ved hvilken Sag om den Lovovertrædelse, der var Genstand for Efterforskning, tingfæstes.

Undlader Politiet i de i denne Lovs §§ 714 og 726, jfr. 741, §§ 742 og 751 omhandlede Tilfælde at forelægge Sagen for Retten inden de foreskrevne Frister, skal Underrettsdommeren paa det Sted, hvor Beslaglæggelsen, Ransagningen, Anholdelsen eller Fængslingen er sket, naar det ved Klage fra den forurettede eller paa anden Maade kommer til hans Kundskab, afæske Politiet nærmere Forklaring og kan efter Omstændighederne ophæve den trufne Foranstaltning. Undlader Politiet at svare, ophæves Foranstaltningen straks ved Kendelse.

Paalæg af Bøder i Henhold til § 189 kan ophæves af Underretskredsens Dommer eller af den Ret, ved hvilken Sag om den Lovovertrædelse, der var Genstand for Efterforskningen, tingfæstes.

Kapitel 71.

Forundersøgelse ved Retten.

§ 783.

Forundersøgelse ved Retten foretages i de Tilfælde, hvor Undersøgelsesdommeren ikke tillige er Politimester, i Reglen kun efter Begæring af Politiet, jfr. dog §§ 782, 788, 2det Stk., 793, 3die Stk., 797 og 978.

§ 784.

Begæring om Forundersøgelse fremsættes skriftlig eller mundtlig til Retsbogen; den skal betegne den eller de Personer, mod hvem, og den eller de Handlinger, med Hensyn til hvilke Undersøgelse begæres, og skal ledsages af Sagens Aktstykker, der-

under de skriftlige Beretninger, som ere optagne under Efterforskningen, samt, saa vidt gørligt, af forhaandenværende synlige Bevismidler m. v.

Ved Begæringens Indgivelse til Retten er Sagen tingfæstet. De Begæringen ledsagende Aktstykker fremlægges til Retsbogen, saa vidt og naar Dommeren finder det rigtig.

Forundersøgelsen begrænses i Reglen til de Sigtede og de Handlinger, som ere betegnede i Begæringen. Fremkommer der under Forundersøgelsen grundet Mistanke mod andre Personer eller om andre Forbrydelser end dem, der ere nævnte i Begæringen, bør Retten give Politiet fornøden Meddelelse; dog kan Retten, uden at afvente yderligere Begæring, foretage saadanne Skridt, som ikke uden Ulempe kunne opsættes.

§ 785.

Finder Retten, at Sagen ikke er indbragt for ret Værneting, eller at den, der paataler, ej er berettiget dertil, eller at Forundersøgelse er udelukket ved Reglerne i § 783, eller at Handlinger af den Art, som Sigtelsen angaar, ikke ere Genstand for Straf, eller at Strafskylden er forældet eller Forfølgning af andre lignende Grunde utilstedelig, afsiger den Kendelse om, at Begæringen om Forundersøgelse ikke kan tages til Følge.

§ 786.

Forundersøgelsens Ojemed er at tilvejebringe saadanne Oplysninger, som udfordres for at afgøre, om, for hvilken Forbrydelse og for hvilken Ret Tiltale skal rejses, samt at tilvejebringe Bevismaterialet til Brug ved Oplæsning for den dømmende Ret. Maa Domsforhandlingen i Sagen antages at skulle foregaa under Medvirkning af Nævninger, blive dog kun saadanne Beviser at føre, som det maa anses for umuligt eller dog forbundet med særlig Ulempe at tilvejebringe under Domsforhandlingen.

Forsaa vidt det vil bero paa Sigtedes Begæring, om Domsforhandling, hvis Tiltale rejses, skal foregaa for Landsret under Medvirkning af Nævninger eller ikke jfr. §§ 664 b og c samt 665 e, afæsker Undersøgelsesdommeren under Forundersøgelsen ham Erklæring om, hvorvidt han for det Tilfælde, at Tiltale rejses, begærer Sagen paadømt under Medvirkning af Nævninger. Til Afgivelse af saadan Erklæring bør der gives Sigtede passende Betænkningstid og eventuelt Lejlighed til at raadsørge sin Forsvarer.

§ 787.

Naar Begæring om Forundersøgelse er tagen til Følge, har Dommeren i Embeds Medfør, uden at yderligere Begæring udfordres, med størst mulige Hurtighed at foretage alle hensigtsmæssige Skridt til Opnaelse af Forundersøgelsens Ojemed.

Politiet skal uden Ophold give Dommeren Meddelelse om de Undersøgelseshandlinger, som han, efter at Forundersøgelse ved Retten er begyndt, foretager paa egen Haand.

§ 788.

Politiet er pligtigt at efterkomme de Paalæg, Dommeren giver i Forundersøgelsens Interesse.

Dommeren er berettiget til at henvende sig med Begæring om Retshandlingers Foretagelse i en anden Retskreds til Undersøgelsesdommeren i denne, jfr. § 663. Føres Forundersøgelsen af et Medlem af Landsretten, er dette fremdeles berettiget til at fordre enkelte Retshandlinger foretagne af Undersøgelsesdommeren i Retskredsen.

I paatrængende Tilfælde kan en Undersøgelsesdommer, for hvem Sagen ikke er tingfæstet, uden at afvente Begæring, foretage enkelte Retshandlinger i Undersøgelsens Interesse, som han anser for uopsættelige. Han har i saa Fald uopholdelig at underrette den Dommer, for hvem Sagen er tingfæstet, om det foretagne.

§ 789.

Uden Hensyn til, om Retsmødet er offentligt eller ikke, har Sigtede ordentligvis Ret til at være til Stede i Retsmøderne under Forundersøgelsen. Samme Ret har Sigtedes Forsvarer (jfr. § 706).

Undtagelse fra foranstaaende Regel finder Sted:

1) naar Dommeren finder Anledning til at anvende den ham efter § 140, 1ste Stykke, tilkommende Beføjelse mod nogen af de nævnte Personer;

2) Sigtede kan midlertidig fjernes, naar der er Grund til at antage, at en uforbeholden Udtalelse af en Person, der afhøres, ellers ikke kan opnaas;

3) Sigtede og hans valgte Forsvarer kan midlertidig udelukkes fra Deltagelse, naar der er Grund til at antage, at den paagældende vil modvirke Undersøgelsen ved at paavirke Medsigtede eller Vidner til at afgive urigtig Forklaring, ved at fjerne Gerningens Spor eller paa anden lignende Maade; naar det begæres, afsiges Kendelse herom;

4) er der flere Sigtede, beror det paa Dommerens Bestemmelse, om den ene Sigtede maa paahøre den andens Forklaringer.

Har Sigtede i Henhold til Reglerne under Nr. 1—4 været udelukket, bliver det Retsbogen tilførte at meddele ham, naar Grunden til hans Udelukkelse er ophørt, og i ethvert Fald inden Forundersøgelsens Slutning, for saa vidt han ej har unddraget sig Forfølgning.

Føres Beviser under Forundersøgelsen for at kunne benyttes ved Oplæsning under Domsforhandlingen, skal Sigtede være personlig til Stede, medmindre Sagen ingen Udsættelse taaler, eller Retten under Hensyn til Bevisførelsens Genstand eller de i øvrigt foreliggende Omstændigheder finder hans Nærværelse uformøden. Reglerne under Nr. 1—3 finde dog ogsaa Anvendelse i det her omhandlede Tilfælde.

§ 790.

Til Retsmøder under Forundersøgelsen, i hvilke Sigtede ikke fremstilles som anholdt eller fængslet, og om hvilke han ikke har faaet fornøden Meddelelse i et foregaaende Retsmøde, skal han indkaldes ved lovlig Tilsigelse (§ 732), medmindre Øjemedet ikke tilsteder det Ophold, som dette vilde medføre. Er han mødt, kan Retshandlingen altid fremmes.

Er Sigtede fængslet, kan han forlange sig henbragt til Retsmødet — i hvilken Henseende der bør gives ham Lejlighed til at udtale sig — medmindre det affholdes udenfor Underretskredsen og i saadan Afstand, at uforholdsmæssigt Besvær kan forudses at følge deraf.

Saa vidt muligt gives der Forsvareren, hvor en saadan er antaget eller beskikket, betimelig Meddelelse om Retsmøderne. Ligeledes bør der med den i § 791, 2det Punktum, angivne Begrænsning saa vidt muligt gives Forsvareren Lejlighed til forinden Retsmødet at gøre sig bekendt med de fremlagte Dokumenter.

Udenfor det Tilfælde, som ommeldes i sidste Stykke af § 789, hindres en Retshandlings Fremme ikke ved, at nogen, som havde Ret til at overvære den, udebliver.

§ 791.

Politiet, Sigtede og hans Forsvarer have under Iagttagelse af de nærmere Bestemmelser, Retten maatte give, Adgang til at gøre sig bekendt med Tilførslerne til Retsbogen og med de til denne fremlagte Aktstykker. Saadan Adgang saavel som Udskrift kan dog ved Kendelse nægtes Sigtede saavel som hans valgte Forsvarer, naar der er Grund til at befrygte Modvirken af Undersøgelsen ved Fjernelse af

Gerningens Spor, Paavirken af Medsigtede eller Vidner til Afgivelse af urigtig Forklaring eller paa anden lignende Maade, dog at den i ethvert Tilfælde maa tilstedes inden Forundersøgelsens Slutning.

§ 792.

Afhørelse af Sigtede saavel som af Vidner og Syns- og Skønsmand sker ved Dommeren, medmindre denne tillader andet. Hvor Vidner eller Syns- eller Skønsmand afhøres, kan Sigtede og Forsvareren begære yderligere Spørgsmaal stillede. Dommeren kan overlade til den paagældende selv at stille disse.

Af de Personers Udsagn, som afhøres, skal det væsentlige Indhold gengives i Retsbogen; vigtigere Erklæringer af Sigtede og navnlig Tilstaaelser skulle saa vidt muligt gengives med hans egne Ord; det samme gælder om Forklaringer, der afgives af Vidner og Syns- eller Skønsmand, medmindre de maa antages at skulle afhøres paany under Domsforhandlingen (Nævningesager). Naar Afhørelsen er endt, oplæses og vedtages det Retsbogen tilførte.

Efter Oplæsningen ere Sigtede og Forsvareren berettigede til at fremføre Bemærkninger med Hensyn til den skete Tilførsel. Saadanne Bemærkninger indføres i Korthed i Retsbogen.

Afslag paa Begæring om yderligere Spørgsmaal saavel som Afgørelse af Tvistepunkter, der opstaa under Forundersøgelsen, sker ved Kendelse.

Offentlig Gengivelse af Forhandlinger i Retsmøder under Forundersøgelsen maa ikke finde Sted, medmindre Retten af særlige Grunde ved Kendelse har givet Samtykke dertil. Overtrædelse heraf straffes med Bøder fra 100 til 1,000 Kr.

§ 793.

Frafaldes Forfølgningen, eller finder Retten, at Lovens Betingelser for dens Virksomhed ikke ere til Stede, standses Forundersøgelsen, og fornøden Underretning meddeles Politiet og Sigtede.

Forundersøgelsen sluttet, naar Retten finder, at Undersøgelsen er fremmet saa vidt, som Øjemedet udkræver, saa og naar Politiet begærer det eller oplyser, at Tiltale er rejst. Udskrift af Sagen tilligemed dennes Aktstykker tilstilles snarest muligt Paatalemyndigheden. Underretning om Slutningen meddeles Sigtede.

En sluttet Forundersøgelse kan genoptages efter Begæring af Paatalemyndigheden eller Sigtede. Indtil Tiltale er rejst, kan Retten ogsaa af egen Drift genoptage Forundersøgelsen for at træffe Bestemmelse om Ophør af Fængsling eller anden vedvarende Foranstaltning.

§ 794.

Fremkommer der under Forundersøgelsen Oplysning om Omstændigheder, ifølge hvilke Undersøgelssdommeren skønner, at der vil blive Spørgsmaal om at unldade Paatale i Medfør af § 692, meddeler han Paatalemyndigheden Underretning herom, ledsaget af fornøden Udskrift af Undersøgelsen. Indtil dens Beslutning indtræffer, foretages der kun saadanne Undersøgelseshandlinger, som ikke taale Ophold.

Paatalemyndighedens Beslutning om Frafald af Forfølgning binder ikke den overordnede Myndighed; dog maa Forfølgningens Fortsættelse efter den overordnede Myndigheds Beslutning finde Sted inden Udløbet af to Maaneder, medmindre Betingelserne for Sagens Genoptagelse efter § 936 ere til Stede.

§ 795.

Er Forundersøgelse under een Sag iværksat mod flere Sigtede eller for flere Forbrydelser, kan Retten, naar den finder, at Undersøgelsen for enkelte, men ikke alle Sigtedes eller Forbrydelsers Vedkommende er fremmet i det Omfang, som Øjemedet udkræver, for saa vidt slutte Forundersøgelsen.

Sluttet Forundersøgelsen for en eller nogle af de Forbrydelser, for hvilke den samme Person er sigtet, kan Undersøgelsen af de andre Forbrydelser midlertidig hvile, indtil Afgørelse for den eller de førstnævnte Forbrydelsers Vedkommende har fundet Sted, naar Paatalemyndigheden forlanger det og Sigtede ikke fordrer Fortsættelse.

§ 796.

Samtidig med at Tiltale rejses i en Sag, i hvilken Forundersøgelse har fundet Sted, skal Paatalemyndigheden tilstille Undersøgelsesretten Meddelelse herom og om, ved hvilken Ret Tiltale er rejst.

Er Sigtede fængslet, bør Undersøgelsesretten ved Forundersøgelsens Slutning opgive Paatalemyndigheden en vis Frist, ved hvis Udløb Fængslingen vil blive hævet, saafremt ikke inden den Tid enten Tiltale rejses, eller Oplysninger meddeles, som findes at burde begrunde en Forlængelse af Fristen. Paa lignende Maade kan forholdes, hvor Spørgsmaal opstaar om Ophør af andre vedvarende Foranstaltninger.

§ 797.

I Sager om Erstatning eller Æreserklæring for uforskyldt Anholdelse eller om Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest eller Udstaaelse af uforskyldt Straf (jfr. § 949), tilvejebringer Undersøgelsesretten i Overensstemmelse med Reglerne i dette Kapitel de fornødne nye Oplysninger. Den, der kræver Erstatning eller Æreserklæring, har Ret til at forlange, at der skal foretages Afhøring af ham selv eller andre opgivne Personer.

Fjerde Afsnit.

Tiltale og Domsforhandling ved Landsret.

Kapitel 72.

Iværksættelse af Tiltale og Forberedelse af Domsforhandling for Landsret i Sager, ved hvis Paadømmelse Nævninger skulle medvirke.

§ 798.

Tiltale rejses ved, at Amtmanden (i København Politidirektøren) under Indsendelse til Landsretten af en Udskrift af de i Sagen foretagne retslige Undersøgelser og Sagens øvrige Aktstykker samt andre synlige Bevismidler anmoder Rettens Justitiarius om blandt de i § 698 nævnte Sagførere at beskikke en offentlig Anklager til at udføre Anklage mod Tiltalte for den af ham begaaede Forbrydelse, der saa vidt muligt betegnes med dens i Loven hjemlede Navn.

Den beskikkede Anklager erholder derhos samtlige Sagens Dokumenter tilstillede og udfærdiger derefter uden Ophold under sin Haand et Anklageskrift, som skal indeholde:

1. Angivelse af den Domstol, ved hvilken Sagen anlægges;
2. Tiltaltes Navn, og hvad der ellers maatte udkræves til hans nøjagtige Betegnelse;
3. under Benyttelse af Forbrydelsens i Loven hjemlede Navn eller under Fremhævelse af dens i Loven beskrevne Kendemærker og, om fornødent, med Til-

føjelse af Strafforhøjelses- eller Strafnedsættelsesgrunde, en kort Angivelse af det Forhold, for hvilket Tiltale rejses, med saadan Angivelse af Tid, Sted, Genstand, Udførelsesmaade og andre nærmere Omstændigheder, som udkræves til dets tilstrækkelige og tydelige Betegnelse; det eller de Lovbud, i Henhold til hvilke Paastand om Straf agtes nedlagt, bør angives. Alternativ — herunder principal og subsidær — Angivelse er tilladt.

Hverken Angivelser af Beviser eller Udviklinger af Retsspørgsmaal maa findes i Anklageskriftet.

I en Paategning paa Anklageskriftet skal derhos angives det Ting (Samling og Tingsted), paa hvilket Domsforhandlingen ventes foretagen, og at denne skal foregaa for Nævninger. Det bør iagttages, at det tidligste Ting vælges, som Omstændighederne tillade.

§ 799.

Anklageskriftet indleveres paa Landsrettens Kontor; ved dets Indlevering er Sagen tingfæstet.

Anklageren foranstalter uden Ophold en Genpart af Anklageskriftet forkyndt for Tiltalte. Ved Forkyndelsen afeskes der ham Erklæring, om han har antaget en Forsvarer. Saa snart Forkyndelsen er sket, skal Anklageren, saafremt Tiltalte ikke har antaget Forsvarer, gøre fornøden Henstilling til Retten om Beskikkelse af en saadan.

Om Beskikkelsen af Forsvarer meddeles Underretning til Anklageren og Tiltalte. Anklageren meddeler Forsvareren Genpart af Anklageskriftet.

§ 800.

Vil Paatalemyndigheden inden Domsforhandlingen enten udvide Tiltalen til andre strafbare Forhold end de i Henvendelsen til Landsretten nævnte, eller vil Anklageren berigtige Angivelser i Anklageskriftet, maa dette ske ved Indlevering og Forkyndelse af yderligere eller nyt Anklageskrift, der i førstnævnte Tilfælde maa støtte sig til ny Anmodning til Landsretten fra Paatalemyndigheden.

Under Domsforhandlingen kan Udvidelse af Tiltalen til andre strafbare Forhold ifølge Anklagerens Begæring ske med Rettens Samtykke, naar Tiltalte indvilger deri, saa og naar det Forhold, som der er Spørgsmaal om at inddrage, er begaaet under selve Domsforhandlingen. Udvidelsen sker efter Rettens Bestemmelse ved Tilføjelse paa Anklageskriftet eller Tilførsel i Retsbogen; det samme gælder om Berigtigelser, som Anklageren under Domsforhandlingen foretager i Anklageskriftets Angivelser.

Hvis Tiltalte ikke indvilger i Tiltalens Udvidelse, maa der imod ham rejses ny Sag, under hvilken Straffelovens § 64 da kommer til analogisk Anvendelse.

§ 801.

Samtidigt med Indleveringen af Anklageskriftet eller snarest muligt derefter skal Anklageren ved paa Rettens Kontor at tilbagelevere Sagens Dokumenter indsende en Fortegnelse over de Beviser, som agtes fremførte, med kort Angivelse af, hvad dermed agtes godtgjort. Vidner og Syns- eller Skønsmænd skulle betegnes med Navn og hvad der i øvrigt maatte udkræves til deres nøjagtige Betegnelse, under Opgivende af, om de agtes afhørte under Domsforhandlingen eller ved en Undersøgelsesret, eller om allerede afgivne Forklaringer agtes benyttede. Ønskes noget Vidnes Mødepligt udvidet (§ 149), eller ønskes Syns- eller Skønsmænd udmeldte, fremsættes fornøden Begæring herom til Retten.

Det bør iagttages, at ikke flere Vidner end fornødent indkaldes, hvorved særlig bliver at tage Hensyn til, om Tiltalte for Retten har afgivet en fuldstændig og troværdig Tilstaaelse.

§ 802.

En Genpart af Bevisfortegnelsen foranstaltes af Anklageren uden Ophold meddelt Forsvareren tillige med en Udskrift af de i Sagen foretagne Undersøgelser- og Bevishandlinger. I øvrigt gøres Sagens Dokumenter og andre synlige Bevismidler saa vidt muligt tilgængelige paa hensigtsmæssig og betryggende Maade, og fornøden Underretning herom meddeles.

§ 803.

Inden Udløbet af en af Anklageren paa Anklageskriftet opgiven Frist, der paa Begæring kan forlænges af Rettens Formand, skal Forsvareren afgive saavel paa Rettens Kontor som til Anklageren en Fortegnelse over de Beviser, der fra hans Side maatte ønskes fremførte, med kort Angivelse af, hvad dermed tilsigtes godtgjort. Ønskes Vidner eller Syns- eller Skøns mænd indkaldte, maa det opgives, om de begæres indkaldte til Domsforhandlingen eller for en Undersøgelsesret. Samtidig indleveres paa Rettens Kontor de Dokumenter og andre synlige Bevismidler, af hvilke der maatte agtes gjort Brug.

Vil Forsvareren fremsætte Begæring om:

1. at der, forinden Sagen videre fremmes, foretages Forundersøgelse — eller at den Forundersøgelse, som har fundet Sted, genoptages — til Fremskaffelse af nærmere betegnede Oplysninger,
  2. at noget Bevis, som er opført i Anklagerens Bevisfortegnelse, maa tilvejebringes paa anden Maade end deri anført, eller
  3. at Sagen maa blive foretagen paa andet Ting end paa Anklageskriftet angivet, eller maa blive behandlet uden Nævninger,
- bør den fornødne skriftlige Begæring indgives paa Rettens Kontor inden fornævnte Frists Udløb; Genpart af Begæringen tilstilles samtidig Anklageren.

Det samme gælder, naar Forsvareren overensstemmende med § 679 eller § 680 vil fremsætte Begæring om Sagens Overflytning til en anden Ret; gaar Begæringen ud paa en Afvigelse fra Værnetingsreglerne (§ 679), bliver den af Retten uden Ophold at indsende til Højesteret, ledsaget af Anklagerens og efter Omstændighederne Rettens Erklæring.

Antager Forsvareren, at Sagen, saaledes som den er anlagt, ikke kan fremmes, eller at Anklageren har overset nogen udenfor Bevisspørgsmaalet liggende Omstændighed, paa Grund af hvilken Tiltalte ikke kan fældes, bør han ufortøvet gøre Anklageren opmærksom derpaa.

§ 804.

Finder Anklageren at maatte modsætte sig en Begæring, som af Forsvareren er fremsat i Henhold til foregaaende Paragraf, skal han uden Ophold forelægge Retten Sagen til Afgørelse. Forinden denne træffes, bør der, saa vidt dertil er Anledning, gives Anklageren og Forsvareren Lejlighed til at ytre sig mundtlig eller skriftlig. Tilfølgtagelse af en Begæring om Indkaldelse af Vidner kan, hvor dertil er særlig Anledning, betinges af, at Tiltalte stiller Sikkerhed for de Omkostninger, som derved ville forvoldes.

Naar nogen af Parterne begærer det, kan Retten træffe Bestemmelse om, ved hvilken Undersøgelsesret en Forundersøgelse, der er begært i Henhold til § 803, eller

enkelte Rets handlinger, der skulle finde Sted under en saadan Forundersøgelse eller til Optagelse af Beviser til Brug under Domsforhandlingen, blive at foretage, saavel som, naar Rets handlinger skulle foregaa ved en Ret, som tidligere har foretaget Forundersøgelse i Sagen, om, at samme vil være at beklæde af en anden Dommer. Ligeledes kan Landsretten efter en Parts Begæring træffe Bestemmelse om, hvorvidt Tiltalte, hvor denne er fængslet, vil være at henbringe til Retsmøde, der skal finde Sted i en anden Underretskreds end den, hvor han hensidder fængslet, om, at Forsvarer vil være at beskikke til at varetage hans Tarv under Retsmøde udenfor Landsret, og lignende.

§ 805.

Ønsker nogen af Parterne at gøre Brug af andre Beviser end de i hans Bevisfortegnelse opførte, eller vil han frafalde Førelsen af noget af disse, eller ønsker han noget Bevis optaget paa anden Maade end deri opgivet, skal skriftlig Meddelelse herom snarest muligt gøres paa Rettens Kontor og til Modparten. Bestemmelserne i §§ 801—804 finde herved tilsvarende Anvendelse.

§ 806.

Skal Forundersøgelse finde Sted, eller skal Afhørelse eller Edfæstelse af Vidner eller Syns- eller Skøns mænd foregaa forinden Domsforhandlingen, har Anklageren at rette fornøden Begæring til vedkommende Undersøgelsesret. Er der Fare for, at et Bevis vilde spildes, hvis dets Optagelse skulde bero, indtil Reglerne i §§ 801—805 ere iagttagne, retter Anklageren uden yderligere forberedende Skridt, end Omstændighederne tillade, Begæring til Undersøgelsesretten; dog skal i ethvert Fald Meddelelse herom snarest muligt indleveres paa Landsrettens Kontor, og Underretning tillige gives Forsvareren. Under samme Betingelse og med samme Forpligtelse kan Forsvareren rette Begæring om Bevis handlinger umiddelbart til Undersøgelsesretten, der afgør, om den her fastsatte Betingelse er til Stede; for de Omkostninger, som Bevisoptagelsen vil medføre, maa i dette Tilfælde saadan Sikkerhed stilles, som Undersøgelsesretten bestemmer.

Saadan Bevisoptagelse som foran ommeldt foregaaer efter Reglerne i Kapitel 71. De fornødne Udskrifter af det passerede tilstilles snarest muligt Anklageren.

§ 807.

Anklageren foranstalter Stævning til en bestemt Dag forkyndt for Tiltalte med mindst fire Dages Varsel. Genpart af Stævningen tilstilles samtidig Forsvareren.

Er Tiltalte fængslet eller anholdt, foranlediger Anklageren, at han betimeligt henbringes til Tingstedet.

Vidner og Syns- eller Skøns mænd, som skulle fremstilles under Domsforhandlingen, foranstaltes af Anklageren betimeligt indkaldte. Er noget Vidne fængslet eller hensat i Forvaring, foranlediger Anklageren, at den paagældende betimeligt henbringes til Tingstedet.

§ 808.

Sager om Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf rejses ved, at Amtmanden (i København Politidirektøren) beskikker en offentlig Anklager til at rejse Sag mod Vedkommende til at kendes uberettiget til Erstatning, og Fremgangsmaaden bliver iøvrigt med de fornødne Lempelser i Overensstemmelse med de i nærværende Kapitel givne Regler for Tiltale. For Tiltalte beskikkes en Forsvarer, for saa vidt han ikke begærer selv at sørge for sit Forsvar.

§ 809.

Retten kan paa et hvilket som helst Tidspunkt forinden Afholdelsen af det Ting, paa hvilket en Sag er bestemt til at skulle foretages, af egen Drift eller efter Begæring ved Kendelse beslutte dens Afvisning, naar den, efter at der er givet Anklageren Lejlighed til at udtale sig, samt hvis der er Spørgsmaal om en afhjælpelig Mangel, til at foretage det i saa Henseende fornødne, finder:

1. at nogen Omstændighed er til Stede, som maa medføre, at Sagen under Domsforhandlingen afvises, eller
2. at den Myndighed, efter hvis Ordre Sagen er anlagt, mangler Paataaleret, eller
3. at et Forhold som det i Anklageskriftet beskrevne ikke er strafbart, eller at Straf er udelukket ved Forældelse eller af anden lignende Grund.

Finder Retten, at Sagen er unddraget fra Behandling for Nævninger, afsiger den, efter saa vidt fornødent at have givet Anklageren Lejlighed til at udtale sig, herom Kendelse, hvorefter Paatalemyndigheden foranstalter Forundersøgelsen genoptaget til Supplering af Bevismaterialet jfr. § 786. Hvis det skyldes Tiltaltes egen Erklæring under Forundersøgelsen (§ 665 e, smh. m. § 664 b og c), at Sagen er paa-stævnet som Nævningesag, beror det paa Rettens Skøn, om han nu skal have Adgang til at begære Domsbehandling uden Nævninger.

§ 810.

Udsættelse af Domsforhandlingen kan forinden dennes Begyndelse besluttes af Retten, naar dette findes nødvendigt af Hensyn til denne selv eller paa Grund af andre Omstændigheder, saasom Tiltaltes Flugt, Hindringer for Anklageren, Tiltalte eller Forsvareren, for Vidner eller Syns- eller Skøns mænd, Forandringer i Tiltalen eller Anmeldelse af ny Beviser.

Om Udsættelsesgrunde, som indtræde før Domsforhandlingens Begyndelse, paahviler det enhver vedkommende snarest muligt at underrette Retten.

§ 811.

De i de foregaaende Paragraffer omhandlede Beslutninger af Retten, med Undtagelse af de i § 809 nævnte, kunne, saa længe Domsforhandling ikke er begyndt, saavel som naar denne er udsat, træffes af Rettens Formand. Det samme gælder om Beslutninger om Sagers Adskillelse eller Forening, om Tiltaltes Anholdelse, Fængsling eller Løsladelse, saa og om enhver anden Beslutning, der sigter til at forberede Domsforhandlingen. Fornøden Underretning om de tagne Beslutninger meddeles Parterne.

De Retsmøder, som afholdes inden Domsforhandlingen, ere ikke offentlige. Begæringer til Retten, som ikke fremsættes mundtligt i et Retsmøde, stiles skriftligt til Retten. Er Tiltalte fængslet, kunne hans Henvendelser til Retten — derunder Meddelelse om Beviser, han ønsker fremførte (§§ 803 og 805) — fremsættes til Undersøgelsesrettens Retsbog eller for Fængselsbestyreren, som har at modtage samme til en dertil indrettet Bog. Udskrift tilstilles uden Ophold Landsrettens Kontor og i de i §§ 803 og 805 omhandlede Tilfælde tillige Anklageren.

*Kapitel 73.***Bestemmelser om Domsforhandling ved Landsret i Nævningsager.**

§ 812.

Anklageren samt den beskikkede Forsvarer skulle være til Stede under hele Domsforhandlingen, saa længe de have Adgang til at faa Ordet under samme; dog er herved ikke udelukket, at forskellige Personer udføre Anklagerens eller den beskikkede Forsvarers Hverv i Sagen.

Udebliver Anklageren enten ved Domsforhandlingens Begyndelse eller i Løbet af denne, udsættes Sagen. Det samme gælder, naar den beskikkede Forsvarer udebliver, eller naar den valgte Forsvarer ikke møder, medmindre Omstændighederne maatte gøre det muligt for Formanden at beskikke en Forsvarer, som straks kan udføre Hvervet.

§ 813.

Tiltalte skal, saa vidt Loven ikke hjemler Undtagelse, personlig være til Stede under hele Domsforhandlingen, saa længe han har Adgang til at udtale sig; dog kan Rettens Formand, efter at hans Afhørelse er sluttet, tillade ham at fjerne sig.

§ 814.

Udebliver Tiltalte ved Begyndelsen eller i Løbet af Domsforhandlingen, og kan han ikke straks bringes til Stede, udsættes Sagen.

I efternævnte Tilfælde kan dog en Domsforhandling fremmes i Tiltaltes Fraværelse, saafremt Retten ikke finder hans Nærværelse nødvendig:

1. naar han er undveget, efter at Anklageskriftet er ham forkyndt;
2. naar han, efter at være mødt ved Sagens Paaraab, har forladt Tingstedet uden Rettens Tilladelse;
3. naar det skønnes,
  - a) at der ikke vil blive Spørgsmaal om højere Straf end Fængsel, og Tiltalte derhos har samtykket i Sagens Fremme, eller
  - b) at Forhandlingen utvivlsomt vil føre til hans Frifindelse.

§ 815.

Formanden kan beslutte, at Tiltalte skal forlade Retssalen, medens et Vidne eller en Medtiltalt afhøres, naar særegne Grunde tale for, at en uforbeholden Forklaring ellers ikke kan opnaas.

Er en Tiltalt i Medfør af foranstaaende Bestemmelse aftraadt, skal, naar han atter er indladt i Retssalen, Forklaringen, for saa vidt den angaar ham, gentages, eller i alt Fald dens Indhold meddeles ham.

§ 816.

Naar Tiltalte fjernes fra Retssalen i Henhold til § 129, kan Forhandlingen fortsættes, hvis Formanden ikke finder en Udsættelse nødvendig.

Tiltalte bør i saa Fald, saa snart og saa vidt hans Adfærd gør det muligt, atter indføres i Retssalen og gøres bekendt med det under hans Fraværelse forefaldne; saa bør der og, for saa vidt det efter Forhandlingens Standpunkt endnu er muligt, gives ham Adgang til at fremkomme med, hvad han under almindelige Forhold vilde have haft Lejlighed til.

§ 817.

Naar Domsforhandlingen er begyndt, fortsættes den saa vidt muligt uafbrudt, indtil endelig Afgørelse har fundet Sted.

Har Forhandlingen været afbrudt, bestemmer Rettens Formand, om og i hvilket Omfang det allerede foretagne skal gentages, naar Sagen atter kommer for.

§ 818.

Hvor der findes Grund til at antage, at offentlig Gengivelse af Forhandlinger under Hovedforhandlingen vil kunne have skadelig Indflydelse paa Sagens Oplysning eller Paadømmelse, kan Retten ved Kendelse bestemme, at saadan Gengivelse af Forhandlingerne eller visse Dele af samme ikke maa finde Sted, forinden Dom er afsagt. Kendelsen ophæves, saa snart Grundene for samme ikke længere antages at være tilstede. Overtrædelse straffes med Bøder fra 100 til 1000 Kr.

§ 819.

Om Udsættelsesgrunde, som indtræde paa en Tid, da Domsforhandlingen er udsat, paahviler det enhver vedkommende snarest muligt at underrette Rettens Formand, for at Bestemmelse om Udsættelse om muligt kan tages og Meddelelse til alle vedkommende finde Sted, førend Sagen paa ny skulde have været for.

§ 820.

Naar Retten er sat til Sagens Behandling, lader Rettens Formand Sagen paaraabe og Tiltalte føre ind i Retsalen samt saa vidt fornødent Vidner og Syns- og Skonsmænd paaraabe, hvorhos han giver de Paalæg og træffer de Foranstaltninger, som maatte findes fornødne for at sikre disses Tilstedeværelse og hindre indbyrdes Meddelelse.

§ 821.

Ingen maa medvirke som Nævning i en Straffesag, naar han befinder sig i noget af de i § 61 Nr. 1—4 nævnte Tilfælde, i hvilke Dommeren i en saadan Sag skal vige sit Sæde, eller han har handlet som Dommer i Sagen.

§ 822.

Efter at de indkaldte Nævninger ere paaraabte, stiller Rettens Formand Spørgsmaal til Anklageren, den eller de Tiltalte og disses Forsvarere, til Dommerne og Nævningerne, om der med Hensyn til nogen af de indkaldte (§97) tilstedeværende Nævninger maatte være dem nogen Omstændighed bekendt, som efter § 61 eller i Medfør af Reglerne i Kapitel 6 udelukker fra at være Nævning i den foreliggende Sag eller i det hele. De herefter opstaaende Spørgsmaal afgøres af Retten. Kendelse, hvorved en Nævning udelukkes, kan ikke indbringes for højere Ret. Imod Kendelser, hvorved Indsigelse mod en Nævnings Habilitet forkastes, kan Kæremaal rejses. Naar det straks forlanges, kan i denne Anledning en kort Udsættelse af Sagen tiltaas.

§ 823.

Ere flere end 12 eller, hvis Suppleanter skulle tiltræde, det tilsvarende større Antal Nævninger mødte, og Nævningernes Tal ikke ved Rettens Afgørelser synker ned til det nævnte laveste Tal, benyttes de ved Lodtrækningen sidst udtrukne ikke under Sagen.

§ 824.

Ere færre end 12 eller, hvis Suppleanter skulle tiltræde, færre end et tilsvarende større Antal Nævninger mødte, eller synker Nævningernes Tal ved Rettens Afgørelser under det nævnte laveste Tal, drager Rettens Formand Omsorg for, at der tilkaldes 4 Hjælpenævninger flere end det manglende Antal i den Orden, i hvilken disses Navne findes opførte paa Hjælpe listen.

Skulde det i saa Henseende tilstrækkelige Antal ikke kunne skaffes til Veje paa denne Maade, foranstalter Rettens Formand Tallet udfyldt ved Lodtrækning, saaledes som i § 102 bestemt.

Anklageren og Tiltalte udskyder i disse Tilfælde hver 2 af samtlige de mødte Nævninger.

§ 825.

Skulle flere end 12 Nævninger benyttes under Sagen, ere de 12 ved Lodtrækningen (§§ 95—98) først udtrukne uforkastede Mænd Nævninger i Sagen; den eller de, hvis Navne senere ere udtrukne, ere Suppleanter.

§ 826.

Indsigelser, der gaa ud paa, at Reglerne i §§ 94—97 eller i §§ 823—24 ere tilsidesatte, skulle fremsættes før Anklageskriftets Oplæsning.

§ 827.

Nævningerne indtage deres Sæde i den ved Lodtrækningen bestemte Orden.

§ 828.

Naar Nævningerne have indtaget deres Sæde og de i § 733, første Stykke, ommeldte Spørgsmaal ere rettede til Tiltalte, oplæses Anklageskriftet, og Tiltalte spørges, om han erkender sig skyldig i det der omhandlede Forhold. Erkender Tiltalte sig skyldig, kan, naar han heri samtykker, efter Rettens Bestemmelse Nævningernes Medvirkning bortfalde, men Sagen behandles i saa Fald desuagtet efter de i dette Kapitel givne Regler med de fornødne Lempelser.

§ 829.

Træffes ikke saadan Bestemmelse som ommeldt i Slutningen af § 828, paa-minder Formanden Nævningerne om, at de, indtil deres endelige Kendelse er afgiven, ikke angaaende Sagen maa have Samtale eller Forbindelse med nogen anden end Retten gennem dennes Formand, og tager dem derpaa i Ed, idet han foreholder dem, at de skulle love og sværge, opmærksomt at ville følge Forhandlingen i Retten og samvittighedsfuldt besvare de Spørgsmaal, som ville blive dem forelagte, saaledes som de finde ret og sandt at være efter Loven og Sagens Bevisligheder.

Herpaa svare Nævningerne hver for sig, staaende og med oprakte Fingre efter Lovens Forskrift om Eds Aflæggelse:

„Det lover og sværger jeg, saa sandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord“.

Den Adgang, som Lovgivningen hjemler Medlemmer af visse Trossamfund til at aflægge Ed paa anden Maade end den sædvanlige, skal ogsaa her komme til Anvendelse. Ligeledes finder Reglen i § 165 om Afgivelse af en Forsikring i Eds Sted tilsvarende Anvendelse.

Indsigelser, der gaa ud paa, at Nævningerne ikke ere blevne lovlig edfæstede, skulle fremsættes, før Tiltaltes Afhørelse begynder (§ 831).

§ 830.

Nævningerne vælge umiddelbart efter Edfæstelsen under Ledelse af den Nævning, hvis Navn først blev udtrukket, en Ordfører. Valget sker ved Stemmeferien; i Tilfælde af Stemmelighed foretrækkes den ældste.

§ 831.

Naar Nævningerne have valgt deres Ordfører, eller, i det i Slutningen af § 828 omhandlede Tilfælde, naar de ere aftraadte, spørger Formanden Tiltalte, om han erkender sig skyldig, og giver ham Lejlighed til at forklare sig om de Forhold, som Tiltalen angaar. Enhver af de andre Dommere, enhver af Nævningerne, Anklageren og Forsvareren kunne begære yderligere Spørgsmaal, der sigte til at tydeliggøre hans Forklaring, rettede til Tiltalte. Derpaa følger den øvrige Bevisførelse.

Afgiver Tiltalte under Afhørelsen en fuldstændig Tilstaaelse, afgør Retten, om og i hvilken Udstrækning yderligere Bevisførelse skal finde Sted.

§ 832.

Opstaar der Spørgsmaal, om nogen Fejl foreligger, der hindrer Sagens Fremme, eller om Paatalemyndigheden har Paataleret, kan Forhandlingen begrænses til dette Punkt, indtil Spørgsmaalet har fundet sin Afgørelse.

Det samme gælder, naar Spørgsmaal rejses, om et saadant Forhold, som er beskrevet i Anklageskriftet, overhovedet er strafbart, eller om Straf er udelukket ved Forældelse eller af anden lignende Grund. Ere Rettens Dommere enige, kan Fri-findelsesdom straks afsiges.

Fejl, der hindre Sagens Fremme, bør, hvor det kan ske, tilstedes afhjulpne, og den Udsættelse gives, som i saa Henseende maatte behøves. Skal Fejlen kun tages i Betragtning, naar den gøres gældende fra Tiltaltes Side, maa Indsigelse fremsættes, saa snart dertil er blevet Lejlighed; i Almindelighed maa det ske, førend Lodtrækning til Udtagelse af Nævninger begynder.

Den Omstændighed, at Retten forinden Domsforhandlingens Begyndelse har nægtet at tage en Begæring om Sagens Afvisning til Følge (§ 809), er ikke til Hinder for, at det saaledes foreløbig rejste Spørgsmaal paa ny bringes frem under Domsforhandlingen.

§ 833.

Bevisførelsen foregaar først fra Anklagerens og derefter fra Forsvarets Side; Beviser, hvis Førelse Retten af egen Drift beslutter, fremføres paa det Tidspunkt, Formanden bestemmer. Førend en Parts Beviser fremføres, kan den bevisførende i Korthed angive, hvad det er for Beviser, han vil føre, og hvad han dermed vil godtgøre.

Efter ethvert enkelt Vidnes Afhørelse, saavel som efter Fremførelsen af ethvert andet Bevis, har Tiltalte Adgang til, hvis han ønsker det, at forklare sig, saa vidt Beviset dertil giver Anledning.

§ 834.

Om Slutning af Bevisførelsen enten i det hele eller om et enkelt Punkt, førend alle Beviserne ere fremførte, samt om Genoptagelse af en sluttet Bevisførelse, tager Retten Beslutning.

Omfatter Sagen flere Forbrydelser, kan Formanden lade Forhandlingen og Nævningernes Paakendelse foregaa særskilt for hver enkelt Forbrydelse.

§ 835.

Anklageren afhører de af ham fremstillede Vidner. Vidner, som fremstilles fra Forsvarets Side, afhøres henholdsvis af Forsvareren eller af Tiltalte.

Paa tilsvarende Maade forholdes med Afhørelse af Syns- og Skøns mænd.

§ 836.

Formanden er berettiget og forpligtet til, naar som helst han i Sandhedens Interesse finder Grund dertil, at rette Spørgsmaal til den, som afhøres. Bevisførelse sigtende til at svække Vidnets Troværdighed i sin Almindelighed maa kun finde Sted paa den Maade og i den Udstrækning, som Retten tilsteder. Den bør nægtes, naar de tilsigtede Oplysninger ikke findes at være af væsentlig Betydning.

§ 837.

Vidner og Syns- eller Skøns mænd, som fremstilles efter Rettens Beslutning af egen Drift (jvfr. § 843, sidste Stykke), afhøres af Formanden; dog er han beføjet til at overlade Afhørelsen til Parterne.

Sker Afhørelse ved Rettens Formand, kunne Parterne andrage paa, at yderligere Spørgsmaal stilles; Formanden kan overlade det til dem selv at stille saadanne enkelte Spørgsmaal.

§ 838.

Dommerne og Nævningerne ere berettigede til at rette Spørgsmaal til de fremstillede Vidner, Syns- eller Skøns mænd, efter at have erholdt Ordet af Formanden.

§ 839.

Af de Udsagn, der afgives under Afhørelsen, optages det væsentligste i en særskilt Bog; ere de paagældende tidligere afhørte for en Ret, er dog Henvisning tilstrækkelig, og kun væsentlige Afgivelser eller Fuldstændiggørelser optegnes.

§ 840.

Dokumenter, der paastaas at have været Genstand for eller at være frembragte ved Forbrydelsen eller at have været brugte eller bestemte til dens Udførelse, eller som yde umiddelbar Oplysning om Gerningen eller Tiltaltes Forhold til denne, blive at oplæse, naar Bevisførelsen kræver det.

Fremdeles kunne efternævnte Dokumenter under Domsforhandlingen benyttes som Bevismidler og blive da at oplæse:

- 1) Tilførsler til Retsbøger om Ransagninger, Beslaglæggelser, Besigtigelser og Syns- eller Skønsforretninger, foretagne udenfor Domsforhandlingen, saavel som Erklæringer til Retten, afgivne af Syns- eller Skøns mænd; dog kan Retten, naar den finder saadant hensigtsmæssigt, bestemme, at mundtlig Afhøring af Syns- eller Skøns mændene helt eller delvis skal træde i Stedet for Oplæsning af disses Forklaringer eller skriftlige Erklæringer;
- 2) Tilførsler til Retsbøger om de af Tiltalte under Afhørelsen om Sigtelsen afgivne Forklaringer, naar Tiltalte enten nu vægrer sig ved at svare, eller den nu afgivne Forklaring afviger fra den tidligere, eller naar Tiltalte er udebleven (jfr. § 814);
- 3) Tilførsler til Retsbøger angaaende de af Vidner, Syns- eller Skøns mænd under Afhørelse afgivne Forklaringer, naar disse Personer enten ere døde eller af anden Grund ikke kunne afhøres paa ny, eller deres Fremstilling for Retten ikke

finder Sted af de i § 150, jfr. §§ 179 og 186, angivne Grunde, eller naar den nu afgivne Forklaring afviger fra den tidligere, eller naar et Vidne vægrer sig ved at afgive Forklaring, og de foreskrevne Tvangsmidler ikke antages at burde anvendes eller forgæves ere blevne anvendte;

- 4) Tilførsler til Retsbøger af Forklaringer saavel som Erklæringer, afgivne af de i D. L. 1—2—1 omhandlede Personer samt af Personer, der have Eksterritorialitetsret, for saa vidt de nævnte Personer ikke give Møde i Retten;
- 5) Erklæringer og Vidnesbyrd, udstedte i Medfør af et offentligt Hverv, derunder Udskrifter af Tiltalte tidligere overgaaede Straffedomme.

Udenfor de nævnte Tilfælde kunne Dokumenter og Aktstykker, som indeholde Erklæringer eller Vidnesbyrd, kun benyttes som Bevismidler, naar Retten undtagelsesvis hertil giver Tilladelse. Udenretslige Bevidnelser angaaende Tiltaltes tidligere Vandel maa under ingen Omstændigheder benyttes.

§ 841.

Oplæsning af Tilførsler til Retsbøger angaaende Udsagn af Tiltalte, Vidner eller Syns- eller Skønsmænd paa Grund af de nu afgivne Forklaringers Uoverensstemmelse med de tidligere afgivne bør kun finde Sted, efter at der paa foreskreven Maade er givet de paagældende Lejlighed til sammenhængende Udtalelser om Genstanden for Afhørelsen, og de yderligere Spørgsmaal, hvortil denne Udtalelse opfordrer, ere stillede.

Naar Oplæsning af de i § 840 Nr. 2 og 3 ommeldte Aktstykker finder Sted, skal Grunden meddeles af Rettens Formand og tilføres Retsbogen; saa bør det og bemærkes, om Vidnets eller Syns- og Skønsmandens Forklaring er beediget eller ikke, og i sidste Fald, af hvilken Grund.

§ 842.

Oplæsning af skriftlige Beviser sker ved Retsskriveren, medmindre Rettens Formand tillader den bevisførende selv at oplæse dem, eller et af Rettens Medlemmer foretager Oplæsningen.

§ 843.

Bevis, som haves til Stede, kan ikke nægtes ført af den Grund, at det ikke er anmeldt for Modparten saa betimelig, at denne har haft tilstrækkelig Forberedelse; men hvor dette ikke er sket, og hvor Retten ikke i den Anledning har udsat Førelsen af det paagældende Bevis til en senere Dag, kan Modparten, efter at det er ført, forlange en passende Udsættelse, medmindre Retten finder, at det er uden Betydning for Sagen, eller af anden Grund finder, at en Udsættelse ikke vilde tjene noget berettiget Formaal.

Udsættelse til Førelse af Bevis, som ikke haves til Stede, bevilges af Retten, naar den finder, at Omstændighederne gøre dette ønskeligt for Sagens Oplysning.

Retten kan, naar den anser det for nødvendigt til Sagens fuldstændige Oplysning, beslutte, at Beviser skulle føres, som ingen af Parterne har begært førte, eller som den, der har anmeldt samme, har erklæret at ville frafalde, og kan i dette Øjemed udsætte Sagen; de Foranstaltninger, som Beslutningen foranlediger, træffes af Retten eller efter dens Paalæg af Anklageren.

§ 844.

Rettens Afgørelse af Tvistepunkter, som opstaa under Bevisførelsen mellem Parterne, samt af Indsigelser, der fremsættes af Vidner, Syns- eller Skønsmænd, sker, for saa vidt det begæres, ved Kendelse.

§ 845.

Førend Dom eller Kendelse afsiges under Domsforhandlingen, bør der være givet Parterne Lejlighed til at udtale sig. Tiltalte har stedse det sidste Ord.

§ 846.

Efter at Bevisførelsen er sluttet, faar først Anklageren, dernæst Forsvareren og, saafremt Tiltalte begærer det, denne Ordet for at udtale sig om Bevisførelsens Resultat samt om Retsspørgsmaalene i Sagen, dog saa vidt muligt uden at omhandle saadanne Punkter, som ikke skulle forelægges Nævningerne til Afgørelse.

§ 847.

Efter at Parterne have haft Ordet, skal Anklageren overlevere Retten og Forsvareren Udkast til de Spørgsmaal, som skulle forelægges Nævningerne, hvorefter der gives Forsvareren og Tiltalte Lejlighed til at ytre sig og fremsætte Forslag til Ændringer i eller Tillæg til Spørgsmaalene. Spørgsmaalene fastsættes derefter af Retten og meddeles Parterne; hvor dette kræves af Reglerne i § 872, 2det Stykke, gives der disse fornyet Lejlighed til at ytre sig.

Intet Spørgsmaal kan forelægges Nævningerne, medmindre det har været udtrykkelig fremdraget under Forhandlingerne, og det saaledes har været muligt for Parterne at ytre sig derom.

§ 848.

Ved Spørgsmaalene til Nævningerne skal det forelægges dem til Afgørelse, om Tiltalte er skyldig i det Forhold, som Tiltalen angaar; Tiltalens Angivelser kunne fraviges indenfor de Grænser, som ere betegnede i § 872. Som Følge heraf hører det under Nævningernes Afgørelse, om nogen Grund, som udelukker Straf, eller om saadanne i Straffeloven bestemt betegnede Omstændigheder, der hjemle Nedsættelse eller Forhøjelse af Straffen udenfor den almindelige Strafferamme, ere til Stede.

Undtagne fra Nævningernes Afgørelse ere Spørgsmaal om

- a) Strafskyldens Forældelse,
- b) de i Straffelovens §§ 7 og 58 ommeldte Omstændigheder,
- c) Straffens Forhøjelse paa Grund af Gentagelse.

For saa vidt det imidlertid ved Anvendelsen af Reglerne om Strafskyldens Forældelse og Strafforhøjelse paa Grund af Gentagelse kommer an paa det Tidspunkt, da den paatalte Handling blev begaaet, afgøres dette Spørgsmaal af Nævningerne efter den almindelige Regel.

Om Paatalemyndigheden er paataleberettiget, er ikke Genstand for Nævningernes Afgørelse.

§ 849.

Det tilkommer ikke Nævningerne at afgøre noget om Tilstedeværelsen af Omstændigheder, der kunne komme i Betragtning ved Straffens Udmaaling indenfor Lovens Strafferamme, og som Følge heraf heller ikke i de Tilfælde, hvor Loven paa Grund af skærpende eller formildende Omstændigheder, men uden nærmere Betegnelse af disse eller blot med Angivelse af vejledende Eksempler, har udvidet Grænserne for Straffens Valg, at afgøre, om saadanne Omstændigheder foreligge.

§ 850.

Ethvert Spørgsmaal til Nævningerne skal stilles saaledes, at det kan besvares med „ja“ eller „nej“.

Ethvert enkelt Spørgsmaal maa alene angaa een Tiltalt og, saa vidt muligt, kun eet forbyrdersk Forhold.

§ 851.

Naar undtages saadanne Tillægsspørgsmaal, som omhandles i §§ 852 og 853, skal ethvert Spørgsmaal begynde med Ordene „Er Tiltalte (Tiltalte N. N.) skyldig?“ I Spørgsmaalet skal Forbrydelsens Art betegnes enten ved dens i Loven hjemlede Navn eller ved en Henvisning til den paagældende Strafbestemmelse, og i sidstnævnte Tilfælde skulle tillige Forbrydelsens i Loven beskrevne Kendemærker optages i Spørgsmaalet; Gerningen skal beskrives ved saadan Angivelse af Tid og Sted, Genstand, Udførelsesmaade og andre nærmere Omstændigheder, som maatte udkræves til dens tilstrækkelige Betegnelse.

§ 852.

Naar der under Forhandlingen er fremkommet bestemte Bevisdata til Støtte for, at der foreligger en Omstændighed, som vil udelukke Straf, eller som der efter Rettens Skøn mulig kan blive tillagt en saadan Virkning, kan der, om fornødent, stilles et særskilt Spørgsmaal om Tilstedeværelsen af samme som Tillæg til Hovedspørgsmaalet, for at fremkalde en udtrykkelig Udtalelse af Nævningerne herom.

I den Maade, hvorpaa Hovedspørgsmaalet bliver at fremsætte, sker der i saadanne Tilfælde ingen Forandring.

§ 853.

Skal der spørges om Tilstedeværelsen af Omstændigheder, der ifølge Loven hjemle Forhøjelse eller Nedsættelse af Straffen, kan dette, om fornødent, ske i Form af særskilte Tillægsspørgsmaal, der kun blive at besvare, saafremt det Hovedspørgsmaal, hvortil de slutte sig, besvares bekræftende. Er der under Bevisførelsen fremkommet noget Datum til Støtte for, at en Strafnedsættelsesgrund foreligger, kan Tillægsspørgsmaal herom ikke nægtes stillet, naar dette er begært af Forsvareren eller Tiltalte.

§ 854.

Angaa flere Hovedspørgsmaal (med tilhørende Tillægsspørgsmaal) det samme Forholds Henførelse under forskellige Strafbestemmelser med forskellig Strafferamme, stilles det Spørgsmaal først, hvis Bekræftelse medfører den strængeste Strafferamme.

§ 855.

Naar et Spørgsmaal kun skal besvares under Forudsætning af en bestemt Besvarelse af et forudgaaende Spørgsmaal, bør dette udtrykkelig bemærkes i den skriftlige Udfærdigelse.

Ligeledes anføres ved hvert Spørgsmaal, at der udkræves otte Stemmer til det Svar — „ja“ eller „nej“ — som er ugunstigst for Tiltalte.

§ 856.

Efter at Spørgsmaalene ere fastsatte, gennemgaar Formanden i Korthed Sagen og dens Bevisligheder og forklarer saa vidt fornødent Spørgsmaalene og de Retsætninger, der skulle lægges til Grund for deres Besvarelse. Naar Formanden finder dette fornødent, overgives Afskrifter af Spørgsmaalene til Nævningerne, forinden han begynder sit Foredrag.

Enhver af Parterne kan, efter at Formanden har sluttet sit Foredrag, og forinden Nævningerne trække sig tilbage til Raadslagning, forlange, at særlig paa pegede Dele af Formandens Udvikling af Retssætninger gengives i Retsbogen.

§ 857.

Naar Formanden har endt sit Foredrag, oplæses Spørgsmaalene og overgives i en af Formanden underskreven Udfærdigelse til Nævningernes Ordfører.

Formanden kan efter sit Skøn og skal efter Begæring af Ordføreren medgive Nævningerne Afbildninger, Tegninger eller Kort, som maatte være fremlagte under Sagen, Ting, der paa staas at være tagne eller frembragte ved Forbrydelsen eller at have været brugte eller bestemte til dens Udførelse, eller som i øvrigt yde umiddelbar Oplysning om Gerningen eller Tiltaltes Forhold til denne.

Formanden henleder Nævningernes Opmærksomhed paa de i §§ 858 og 860—62 indeholdte Bestemmelser om, hvad de ved deres Raadslagning have at iagttage, og forklarer disse nærmere, for saa vidt han finder det fornødent; derefter opfordrer han Nævningerne til at begive sig til det for dem bestemte Værelse.

§ 858.

Indtil Nævningernes Erklæring er vedtagen, maa intet Samkvem finde Sted mellem dem og andre Personer, ej heller maa nogen Nævning forlade Raadslagningsværelset eller nogen anden betræde dette uden Tilladelse af Rettens Formand. Rettens Formand træffer fornøden Foranstaltning til Iagttagelse heraf.

Overtrædes foranstaaende Bestemmelser af en Nævning eller andre, kan Retten idømme den eller de skyldige Bøder indtil 1,000 Kr.

Den af Nævningerne i Henhold til § 860 valgte Ordfører leder deres Forhandling.

Om Raadslagningen og Afstemningen skulle Nævningerne iagttage Tavshed. Overtrædelse heraf straffes med simpelt Fængsel.

I Nævningernes Forsamlingsværelse skulle Aftryk af denne Lovs §§ 858 og 860—62 være opslaaede i flere Eksemplarer.

§ 859.

Ved Afgørelsen af, om noget er bevist eller ikke, tages alene Hensyn til de Beviser, som ere fremførte under Domsforhandlingen. Bedømmelsen af Bevisernes Vægt er ikke bunden ved Lovregler. Egen Tilstaaelse kan til enhver Tid tages tilbage.

§ 860.

Efter tilendebragt Raadslagning afstemme Nævningerne om de enkelte Spørgsmaal i den Orden, hvori disse ere stillede. Ordføreren afæsker hver Nævning enkeltvis hans Stemme i den ved Lodtrækningen bestemte Orden og afgiver selv sin Stemme tilsidst.

En for Tiltalte ugunstig Besvarelse af et Hoved- eller Tillægsspørgsmaal kan kun vedtages med mindst 8 Stemmer; denne Regel finder ogsaa Anvendelse ved de i §§ 852—53 ommeldte Tillægsspørgsmaal.

Er den bekræftende Besvarelse af et Hovedspørgsmaal bleven vedtaget med den fornødne Stemmefflerhed, blive de Nævningers Stemmer, som maatte have erklæret sig for det benægtende Svar, at regne til den Tiltaltes Gunst ved Afgørelsen af de til samme sig sluttende Tillægsspørgsmaal; som Følge heraf bliver der ved Afstemningen over saadanne Tillægsspørgsmaal ikke at afæske disse Nævninger en særlig Erklæring.

§ 861.

Opstaar der Tvivl hos Nævningerne om den Fremgangsmaade, som de skulle iagttage, eller om Betydningen af de stillede Spørgsmaal eller om Svarenes Affattelse, eller antage de det for nødvendigt, at yderligere eller ændrede Spørgsmaal forelægges dem, kunne de derom henvende sig til Rettens Formand, som, efter at Nævningerne i Retssalen have fremsat deres Andragende, her meddeler dem Oplysning eller foranstalter det fornødne. Bliver der at tage Bestemmelser om Forandringer i eller Tillæg til Spørgsmaalene, eller finder Rettens Formand det i øvrigt fornødent, genoptages Forhandlingen, og der gives Parterne Lejlighed til at udtale sig.

§ 862.

Nævningernes Ordfører vedtegner det Svar, som udkommer ved Stemmemernes Sammentælling, lige over for ethvert af Spørgsmaalene og underskriver Erklæringen tilligemed to andre Nævninger.

Stemmetallet angives ikke.

§ 863.

Efter at Nævningerne ere vendte tilbage til Retssalen, spørger Rettens Formand dem om Udfaldet af deres Raadslagning. Derefter oplæser Nævningernes Ordfører de stillede Spørgsmaal og umiddelbart efter hvert af disse det ved tegnede Svar. Erklæringen overleveres dernæst til Rettens Formand, der underskriver den tilligemed Retsskriveren.

§ 864.

Lider Nævningernes Erklæring af Mangler i Formen, eller er dens Indhold utydeligt, modsigende eller ufuldstændigt, eller opstaar der Tvivl, om den oplæste Erklæring udtrykker Nævningernes virkelige Mening eller er vedtagen med det foreskrevne Stemmetal, og Manglen ikke straks kan afhjælpes eller Tvivlen hæves ved en Erklæring af Nævningernes Ordfører, kan Retten paalægge Nævningerne at begive sig tilbage til deres Værelse for ved en ny Erklæring at afhjælpe Manglen eller fjerne Tvivlen. De fornødne Forklaringer meddeles Nævningerne af Rettens Formand.

Vedrører Manglen kun Formen, maa Nævningerne intet forandre i Erklæringens Indhold; ligeledes skulle de Svar, hvis Berigtigelse eller Fuldstændiggørelse ikke fordres, forblive uforandrede. Utilstedelige Ændringer maa ikke tages i Betragtning af Retten.

Berigtigelsen eller Fuldstændiggørelsen vedføjes saaledes, at det træder tydelig frem, hvorledes den oprindelige Erklæring har lydt.

Den her omhandlede Forholdsregel kan træffes, saa længe Retten ikke har afsagt Dom.

§ 865.

Ogsaa udenfor de i det foregaaende særlig nævnte Tilfælde kan Retten, saa længe Dom ikke er afsagt, beslutte at forandre Spørgsmaal eller at stille ny Spørgsmaal; forinden saadan Bestemmelse træffes, maa der være givet Parterne Lejlighed til at ytre sig.

§ 866.

Have Nævningerne erklæret, at Tiltalte ikke er skyldig, afsiger Retten, for saa vidt Reglen i § 867 ikke finder Anvendelse, straks Frifindelsesdom. Hertil henregnes ogsaa det Tilfælde, at Nævningerne vel have besvaret Hovedspørgsmaalet

bekræftende, men tillige have givet et for Tiltalte gunstigt Svar paa et Tillægsspørgsmaal om en Omstændighed, som udelukker Straf (§ 852).

Retten kan ligeledes straks afsige Frifindelsesdom, naar den allerede da er paa det rene med, at Tiltalte ifølge Loven ikke kan straffes for et Forhold som det, i hvilket han ifølge den i Spørgsmaalene givne Beskrivelse af Gerningen og Nævningernes Svar paa disse er erklæret skyldig.

§ 867.

Hvor Nævningernes Erklæring gaar ud paa, at Tiltalte er skyldig, men Retten finder, at Sagens Bevisligheder ikke have afgivet tilstrækkeligt Grundlag for at fælde Tiltalte for den Forbrydelse, i hvilken Nævningerne have erklæret ham skyldig, kan den ved Kendelse beslutte, at en ny Domsforhandling skal foregaa. Beslutningen træffes i Embeds Medfør, uden at Parterne have Adgang til derom at fremsætte Begæring, og kan træffes, saa længe Dom ikke er afsagt.

§ 868.

Ny Domsforhandling, som besluttes i Medfør af forrige Paragraf, bliver at foretage, enten paa samme eller paa et senere Ting, for andre Dommere og andre Nævninger. Indtil Nævningeerklæring under den ny Sag er afgiven, kan Justitsministeren beslutte at frafalde Tiltale, i hvilket Tilfælde Frifindelsesdom bliver at afsige.

Falder ogsaa den ny Domsforhandling ud til en fældende Nævningeerklæring, kan Retten, naar den finder, at Beviset er utilstrækkeligt til at fælde Tiltalte for den Forbrydelse, i hvilken Nævningerne have erklæret ham skyldig, afsige Frifindelsesdom eller, naar den finder det godtgjort, at Tiltalte er skyldig i en mindre Forbrydelse end den, Nævningernes Erklæring lyder paa, afsige Dom i Overensstemmelse hermed; Bestemmelsen i sidste Punktum af § 873 finder herved tilsvarende Anvendelse.

Under den ny Sag kan der ikke forelægges Nævningerne noget Spørgsmaal, som sigter paa en strængere Straf, end Tiltalte vilde have været hjemfalden til, saafremt den første Nævningeerklæring var bleven tagen for gyldig, medmindre Betingelser foreligge for Genoptagelse.

§ 869.

Naar Tiltalte af Nævningerne er erklæret skyldig, og Retten ikke straks i Henhold til § 866, 2det Stykke, eller § 868 afsiger Frifindelsesdom eller i Henhold til § 867 beslutter, at ny Domsforhandling skal foregaa, faar først Anklageren og derefter Forsvareren og Tiltalte Ordet for at udtale sig om Strafudmaalingen og andre Punkter, som ligge udenfor Nævningernes Afgørelse, og der gives dem Lejlighed til at fremkomme med de Bevisligheder, som herved maatte udkræves. Parternes Udtalelser og Bevisførelsen maa ikke gaa ud paa at rokke ved noget, som er afgjort ved Nævningernes Erklæring. Ved denne Forhandlings Slutning optages Sagen til Dom.

Har Tiltalte ikke været til Stede under Afgivelsen af Nævningernes Erklæring, bliver denne, forinden Forhandlingen kan fortsættes paa Grundlag af samme, at oplæse for ham, efter at han atter er fremstillet.

§ 870.

Domsforhandlingen afsluttes ved Rettens Dom i Sagen; dog betragtes Sagen som tingfæstet ved Retten, indtil Dommens Fuldbrydelse kan begynde, eller indtil i Tilfælde af Anke Sagens Aktstykker ere indsendte til Højesteret (jfr. § 913).

§ 871.

Dommen skal, for saa vidt den ikke gaar ud paa Sagens Afvisning, enten domfælde eller frifinde.

Frifindelse finder Sted, naar vedkommende Paatalemyndighed ikke er paataleberettiget, naar Forfølgning frafalder, naar Strafskylden er forældet, samt naar Tiltalte ikke findes skyldig.

Retten kan ikke domfælde for noget Forhold, der ikke omfattes af Tiltalen.

Derimod er Retten ikke udelukket fra at henføre det paatalte Forhold under en anden Strafbestemmelse end den, Anklageren har paastaaet anvendt, eller fra at afvige fra Tiltalen med Hensyn til de med Forbrydelsen forbundne Biomstændigheder (Tid, Sted o. desl.), alt under Betingelse af, at det med Sikkerhed skønnes, at Tiltalte, ogsaa under Forudsætning af saadan Afvigelse fra Tiltalen, har haft fyldestgørende Adgang til Forsvar. Finder Retten, at dette ikke er Tilfældet, eller nærer den Tvivl i saa Henseende, skal den, forinden dens afvigende Bedømmelse lægges til Grund for Domfældelsen, give Parterne Lejlighed til at udtale sig og efter Omstændighederne tilstaa den til Varetagelse af Forsvaret fornødne Udsættelse.

§ 872.

Finder Retten, at Tiltalte ifølge Loven ikke kan straffes for et Forhold som det, i hvilket han ifølge den i Spørgsmaalene givne Beskrivelse af Gerningen og Nævningernes Svar paa disse er erklæret skyldig, afsiger den Frifindelsesdom. Finder den, at et Forhold som det, hvori Tiltalte er erklæret skyldig, efter Loven kun kan henføres under et mildere Straffebud, end Nævningernes Erklæring lyder paa, afsiger den Dom i Overensstemmelse hermed. Hører der til Gerningsindholdet af den mindre Forbrydelse, for hvilken der saaledes bliver Spørgsmaal om at domfælde Tiltalte, Omstændigheder, om hvis Tilstedeværelse Nævningeerklæringen intet har afgjort, blive de til Afgørelse af dette Punkt fornødne Spørgsmaal først at forelægge Nævningerne.

§ 873.

I Sager angaaende Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf kommer foranstaaende Regler til Anvendelse med de fornødne Lempelser. I Stedet for Spørgsmaal til Nævningerne om Tiltaltes Skyld, rettes Spørgsmaal paa, om Tiltalte efter det oplyste er berettiget til Erstatning, og paa, hvor stor denne bør være. Kun hvis mindst 8 Nævninger ere enige om, at der tilkommer Tiltalte Erstatning, vil der være at tilkende ham Erstatning. Denne tilkendes ham da med det største Beløb, hvorom mindst 8 Nævninger ere enige, saaledes at den Nævning, der stemmer for et større Beløb, ogsaa anses enig i det mindre Beløb, hvortil andre Nævninger have ansat Erstatningen.

§ 874.

I det Omfang, hvori Dommen er grundet paa Nævningernes Erklæring, indskrænke Domsgrundene sig til den fornødne Henviisning til denne. I øvrigt skulle, saafremt Tiltalte frifindes, de Straffen betingende Omstændigheder, som antages at mangle, eller de Straf udelukkende Omstændigheder, som antages at foreligge, angives, og de anvendte Lovbestemmelser anføres. Domfældes Tiltalte, skulle de Strafbestemmelser anføres, som bringes i Anvendelse.

Kapitel 74.

Bestemmelser om Iværksættelse af Tiltale og Forberedelse af Domsforhandling for Landsret i Sager, hvori Nævninger ikke medvirke.

§ 875.

Tiltale rejses ved en af Amtmanden (i København Politidirektøren) udfærdiget Anklageordre, der kan tegnes paa Forhørsudskriften og under Benyttelse af Forbrydelsens i Loven hjemlede Navn skal angive det Forhold, for hvilket Tiltale rejses, og den Landsret, ved hvilken Sagen anlægges, samt indeholde Bemærkning om, at Domsbehandlingen ikke skal foregaa for Nævninger.

Samtidig med Anklageordrens Udfærdigelse beskikker Paatalemyndigheden blandt de i § 698 omhandlede Sagførere en i Nærheden af det Tingsted, hvorunder Undersøgelsesretten hører, bosat Sagfører til som offentlig Anklager at føre Anklagen mod Tiltalte.

§ 876.

Anklageordren indleveres paa vedkommende Undersøgelsesrets Kontor, og samtidig tilbageleveres den indsendte Udskrift af de foretagne Undersøgelseshandlinger samt Sagens øvrige Dokumenter. Ved Anklageordrens Indlevering er Sagen tingfæstet.

Anklageren foranstalter, efter at have erholdt Sagens Dokumenter tilstillede fra Undersøgelsesdommeren, uden Ophold en Genpart af Anklageordren forkyndt for Tiltalte. Ved Forkyndelsen afæskes der ham Erklæring, om han har antaget eller begærer beskikket en Forsvarer. Saa snart Forkyndelsen er sket, skal Anklageren, saafremt Beskikkelse af Forsvarer er paabudt i Loven eller er begært af Tiltalte eller af Anklageren antages at burde finde Sted, gøre fornøden Henstilling herom til Landsrettens Justitiarius.

Om Beskikkelsen af Forsvarer meddeles Underretning til Anklageren og Tiltalte.

§ 877.

Inden Udløbet af en af vedkommende Undersøgelsesdommer ved Fremsendelsen af Sagens Aktstykker opgiven Frist, der paa Begæring kan forlænges, skal Anklageren tilstille Forsvareren eller Tiltalte, saafremt han ikke har nogen Forsvarer, en paa hans Foranstaltning til Brug ved Oplæsning under Domsforhandlingen trykt eller maskinskrevet Extraktgenpart af Forhørsudskriften og de øvrige Dokumenter samt eventuelt en skriftlig Angivelse af de Punkter, med Hensyn til hvilke han vil gøre Henstilling til Landsretten om Indhentelse af nye Oplysninger. Naar Forsvarer er beskikket, erholder denne tillige Sagens Dokumenter udlaante; iøvrigt gøres disse og andre synlige Bevismidler saavidt muligt tilgængelige paa hensigtsmæssig og betryggende Maade, og passende Underretning derom meddeles.

§ 878.

Inden Udløbet af en af Undersøgelsesdommeren ligeledes opgiven Frist, der paa Begæring kan forlænges, skal Forsvareren eller, hvor der ingen Forsvarer er, Tiltalte meddele Anklageren, om han for sit Vedkommende vil begære, at Sagen bliver behandlet for Nævninger, eller gøre Henstilling til Landsretten om Indhentelse af nye Oplysninger og i bekræftende Fald med Hensyn til hvilke Punkter, og eventuelt tilstille Anklageren en trykt eller maskinskrevet Ekstraktgenpart af saadanne Dokumenter, som han vil lade oplæse under Domsforhandlingen udover de i Anklagerens Ekstraktgenpart optagne.

§ 879.

Efter Modtagelsen af den i forrige Paragraf omhandlede Meddelelse har Anklageren uden Ophold at begære et Retsmøde berammet for Undersøgelsesretten.

Hvis der i dette Møde ikke af nogen af Parterne fremsættes Begæring om Indhentelse af nye Oplysninger eller fra Forsvareren eller Tiltalte om Domsbehandling for Nævninger, indsender Undersøgelsesdommeren Forhørsudskriften ledsaget af Sagens øvrige Dokumenter og andre synlige Bevismidler til Landsrettens Justitiarius, der berammer det Ting og Tingsted, da Domsforhandlingen skal foregaa. Om Berammelsen meddeles der Anklageren og Tiltaltes Forsvarer eller, hvor ingen Forsvarer er, Tiltalte Underretning.

§ 880.

Saaframt der i det i forrige Paragraf omhandlede Retsmøde af Forsvareren eller Tiltalte er begært Domsforhandling for Nævninger eller af nogen af Parterne er gjort Henstilling om Indhentelse af nye Oplysninger, optager Undersøgelsesdommeren Sagen og indsender samtlige Sagens Dokumenter, deriblandt Parternes skriftlige Begæring og en Udskrift af det i Retsmødet for Underretten passerede til Landsretten, der træffer Bestemmelse paa det foreliggende skriftlige Grundlag.

Skal der ifølge Landsrettens Bestemmelse ikke indhentes nye Oplysninger og ejheller finde Domsbehandling for Nævninger Sted, berammer Rettens Justitiarius i Overensstemmelse med den i forrige Paragraf indeholdte Regel det Ting, da Domsbehandlingen skal foregaa.

Finder Retten, at en af Forsvareren eller Tiltalte fremsat Begæring om Sagens Behandling for Nævninger er beføjet, afsiges Kendelse herom. Hvis Tiltalte under Forundersøgelsen i Medfør af § 665 e, sml. m. § 786 har begæret Sagen paadømt uden Anvendelse af Nævninger, beror det paa Rettens Skøn, om en af ham eller Forsvareren nu fremsat Begæring om Sagens Paakendelse under Medvirkning af Nævninger kan tages tilfølg.

Gaar Landsrettens Bestemmelse ud paa, at nye Oplysninger skulle indhentes, tilbagesendes Sagens Dokumenter til den Undersøgelsesret, der har ledet Forundersøgelsen i Sagen, eller en anden af Landsretten bestemt Undersøgelsesret (jfr. dog § 663, 2det Punktum), for at denne kan tilvejebringe de af Landsretten bestemte nye Oplysninger. Herved finde Reglerne i § 804, 2det Stykke tilsvarende Anvendelse. Efter Indhentelse af de af Landsretten bestemte Oplysninger indsendes Sagens Dokumenter tilligemed en Udskrift vedrørende de stedfundne Undersøgelseshandlinger m. v. til Landsrettens Justitiarius til Berømmelse af Domsforhandling. Inden Domsforhandlingen finder Sted, skal der gives Parterne Lejlighed til at gøre sig bekendte med de fremkomne Oplysninger og eventuelt lade tage Genparter af afholdte Forhør eller nye Dokumenter til Brug under Domsforhandlingen.

§ 881.

Reglerne i §§ 800—803, sidste Stykke, 807, 1ste Stykke og 808—11 finde med de fornødne Lempelser Anvendelse ved Forberedelse af Domsforhandling i Sager, ved hvilke Nævninger ikke skulle medvirke.

Kapitel 75.

Bestemmelser om Domsforhandling uden Nævninger.

§ 882.

Udebliver Anklageren enten ved Domsforhandlingens Begyndelse eller i Løbet af denne, udsættes Sagen. Det samme gælder, naar den beskikkede Forsvarer udebliver, eller naar den valgte Forsvarer ikke møder i Tilfælde, hvor dette vil gøre en Beskikkelse nødvendig, medmindre Omstændighederne maatte gøre det muligt for Formanden at beskikke en Forsvarer, som straks kan udføre Hvervet.

Er Tiltalte ikke fængslet, har han Ret til at deltage i Retsmødet; er han fængslet, bliver han kun, naar han har fremsat Begæring derom, og Rettens Formand finder, at særlige Grunde tale for at tage denne tilfølg, at foranstalte henbragt til Mødet.

Tiltaltes Udeblivelse hindrer ikke Sagens Fremme.

§ 883.

Efterat Anklageordren og Stævningen ere oplæste, faar Anklageren først Ordet. Han fremstiller kortelig Sagen og lader derefter ved Retsskriveren oplæse de Afsnit af Udskrifter vedrørende Forundersøgelsen og øvrige Dokumenter, som efter hans Skøn have Betydning for Sagen og af hvilke trykte eller maskinskrevne Genpartier omdeles til Dommerne. Derefter fremstiller han sin Opfattelse af Sagen, derunder Bevisførelsens Resultater, og de vedkommende Retsspørgsmaal. Forsvareren eller Tiltalte faar derpaa Ordet for en tilsvarende Udvikling; han lader de Dokumenter m. v. oplæse, som han tillægger Betydning udover de af Anklageren fremdragne.

Omfatter Sagen flere Forbrydelser, kan Formanden lade Forhandlingen foregaa særskilt for hver enkelt Forbrydelse.

Formanden kan derhos bestemme, at Spørgsmaalet om Tiltalte er skyldig, først skal forhandles og afgøres; i saa Fald finde Reglerne i Slutningssætningen af § 846 og i § 869 tilsvarende Anvendelse.

§ 884.

Saafernt Tiltalte er tilstede ved Domsforhandlingen, kan Rettens Formand rette Spørgsmaal til ham, der sigte til at tydeliggøre den af ham under Forundersøgelsen afgivne Forklaring. Reglen i § 792, 2det Stk. finder tilsvarende Anvendelse med Hensyn til Optagelse i Retsbogen af Tiltaltes Svar.

Tiltalte har Ret til at faa Ordet efter Forsvareren.

§ 885.

Reglerne i §§ 817, 819, 832, 842, 843, 3die Stk. finde tilsvarende Anvendelse ved Domsforhandling uden Nævninger.

Hvis Retten under Domsforhandlingen eller til et hvilket som helst Tidspunkt forinden finder det nødvendigt til Sagens fuldstændige Oplysning, at et Vidne eller en Syns- eller Skønsmand, der har afgivet Forklaring under Forundersøgelsen, afhøres personlig for den dømmende Ret (§§ 149—50 jfr. 179), kan den paalægge Anklageren at foranstalte den i saa Henseende fornødne Indkaldelse og eventuelt træffe Bestemmelse om Udsættelse af Domsforhandlingen om fornødent til et andet Ting.

Om Afhørelsen af saadanne Vidner og Syns- eller Skøns mænd finde Reglerne i §§ 792, 2det Stk., 837—38 og 841, 1ste Stykke tilsvarende Anvendelse.

§ 886.

Bestemmelserne i §§ 844—45 finde ogsaa Anvendelse ved Domsforhandling uden Nævningers Medvirkning.

Efter at Parterne have haft Adgang til at udtale sig, optages Sagen til Dom.

Ved Afstemningen skal det Spørgsmaal, om Tiltalte er skyldig i den Forbrydelse, der lægges ham til Last, sondres fra Spørgsmaalet om Straffen og først bringes til Afstemning. Stemmes der særskilt om Strafforhøjelses- eller Strafnedsættelsesgrunde, blive de Dommeres Stemmer, som have erklæret sig mod Tiltaltes Skyld, men ere forblevne i Mindretal, at regne til Gunst for Tiltalte.

§ 887.

Reglerne i §§ 859 og 870—72 ere anvendelige ogsaa ved Domsforhandling uden Nævningers Medvirkning. Hvis Tiltalte er tilstede under Domsforhandlingen og der fra-gaar en af ham for Undersøgelserdommeren afgiven Tilstaaelse, beror det paa Rettens Skøn, om Forundersøgelsen af den Grund skal genoptages.

Domfældes Tiltalte, skulle i Domsgrundene de Omstændigheder nøjagtig an-gives, der som beviste lægges til Grund for Domfældelsen, og det eller de Lovbud anføres, som bringes i Anvendelse.

Frifindes Tiltalte, skulle de Straffen betingende Omstændigheder, som antages at mangle eller ikke at være beviste, eller de Straf udelukkende Omstændigheder, som antages at foreligge, angives, og de anvendte Lovbestemmelser anføres.

Finder Retten efter Domsforhandlingens Begyndelse, at Sagen paa Grund af Stør-relsen af den af Tiltalte forskyldte Straf eller af andre Grunde vil være at behandle under Medvirkning af Nævninger, afsiger den, efter saa vidt fornødent at have givet Parterne Lejlighed til at udtale sig, Dom herom, hvorefter Paatalemyndigheden drager Omsorg for, at ny Tiltale iværksættes overensstemmende med Reglerne i Kapitel 72.

Femte Afsnit.

Tiltale og Domsforhandling ved Underret samt ved Sø- og Handelsretten.

Kapitel 76.

Tiltale og Domsforhandling for Underret samt Sø- og Handelsretten i Sager, som ikke i Medfør af § 690 paatales af Politimesteren.

§ 888.

Har Sigtede under Forundersøgelse inden Retten afgivet en uforbeholden Til-staaelse, hvis Rigtighed bestyrkes ved de i øvrigt foreliggende Oplysninger, kan Sagen, naar Sigtede og, hvis han ikke er personlig myndig, hans Værge samtykker heri, og Amtmanden (i København Politidirektøren) efter at der er givet ham Lejlighed til at gøre sig bekendt med det under Sagen fremkomne, erklærer sig enig deri, uden Ud-

færdigelse af Anklageordre straks fremmes til Dom ved den Ret, hvor Forundersøgelse har fundet Sted. Forinden Dom afsiges, skal det til Retsbogen betydes Tiltalte, hvad der er Tiltalens Genstand, og Lejlighed gives ham til at fremføre, hvad han maatte have at anføre til sit Forsvar. Findes yderligere Oplysninger at burde fremskaffes, sker dette overensstemmende med Reglerne i Kapitel 71, og Lejlighed gives Tiltalte til at ytre sig over det saaledes fremkomne.

Der skal derhos, hvis Sigtede er fængslet, altid være beskikket ham en Forsvarer og være givet denne Lejlighed til at gøre sig bekendt med Sagen, samtale med Sigtede og udtale sig over for Retten, inden der gøres Tilførsel til Retsbogen om Sigtedes Samtykke til Sagens Paadømmelse uden Udfærdigelse af Anklageordre og Domsforhandling, hvorhos saavel Forsvareren som Sigtede skal være tilstede, medens denne Tilførsel sker.

Er Sigtede ikke fængslet, skal det, inden Bemærkning om Sigtedes Samtykke til Sagens Paadømmelse uden Udfærdigelse af Anklageskrift og Domsforhandling tilføres Retsbogen, udtrykkelig tilkendegives ham, at der, hvis han ønsker det, vil blive beskikket ham en Forsvarer. Erklærer Sigtede, at han ikke ønsker nogen Forsvarer beskikket, tilføres der Retsbogen Bemærkning herom; i modsat Fald beskikker Retten ham en Forsvarer, hvis Stilling derefter er den samme som angivet med Hensyn til den fængslede Sigtedes Forsvarer.

Indtil Dom er afsagt, kan Dommeren, dersom han finder, at nogen af de i § 793, første Stykke, angivne Forudsætninger er til Stede, eller at nogen foreliggende Omstændighed gør det betænkeligt at paadømme Sagen uden formelig Domsforhandling, beslutte henholdsvis at standse eller slutte Behandlingen overensstemmende med § 793.

Med Dommens Afsigelse og Forkyndelse forholdes overensstemmende med de Regler, som gælde i andre Underretssager.

§ 889.

Udenfor de Tilfælde, hvor den i § 888 hjemlede Fremgangsmaade benyttes, rejses Tiltale for Underretten henholdsvis Sø- og Handelsretten ved en i Overensstemmelse § 875 affattet Anklageordre, der udfærdiges af Amtmanden (i København Politidirektøren) og ved hvis Indlevering til vedkommende Ret Sagen er tingfæstet.

Samtidig med Anklageordrens Udfærdigelse beskikker Paatalemyndigheden blandt de i § 698 nævnte Sagførere en offentlig Anklager til at udføre Anklagen mod Tiltalte.

Om Udvidelse og Ændring i Tiltalen gælde Reglerne i § 800.

For saa vidt ikke i det efterfølgende afvigende Forskrifter ere givne, finde i øvrigt med Hensyn til Domsforhandlingen og dennes Forberedelse Reglerne i Kapitlerne 74 og 75 Anvendelse med de fornødne Lempelser.

I Sager om Erstatning eller Æreserklæring for uforskyldt Anholdelse og om Erstatning for uforskyldt Varetagtsarrest eller uforskyldt Udtaaelse af Straf følges ligeledes med de fornødne Lempelser Reglerne i Kapitlerne 74 og 75, navnlig finder ogsaa § 808 tilsvarende Anvendelse ved Underretterne.

§ 890.

Hører Sagen til dem, i hvilke Tiltalte i Medfør af § 664 b og c kan begære Behandling ved Landsret, og har han ikke allerede afgivet Erklæring i saa Henseende, jfr. § 786, skal Anklageskriftet have en Paategning, hvori Tiltalte gøres opmærksom paa denne sin Ret og opfordres til, saafremt han vil gøre Brug af samme, herom at afgive

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

Erklæring som nedenfor bestemt. Denne Erklæring maa enten afgives ved Anklageskriftets Forkyndelse, for den, der iværksætter denne, eller inden fire Dage fra Anklageskriftets Forkyndelse indgives paa Underrettens Kontor eller fremsættes overensstemmende med § 811 til Undersøgelsesrettens Retsbog eller Fængselsbestyrerens Bog. Paa Indholdet af den ovennævnte Paategning skal den, der iværksætter Forkyndelsen, særlig henlede Tiltaltes Opmærksomhed. Om den Erklæring, som Tiltalte i ommeldte Henseende maatte afgive under Forkyndelsen, optages fornøden Bemærkning i Forkyndelsespaategningen.

§ 891.

Hvor det ikke efter Omstændighederne findes rettest at afvente, om Tiltalte vil begære Behandling ved Landsret, og hvor heller ikke Omfanget af den Forberedelse, som Sagen udkræver, gør det uhensigtsmæssigt, berammer Dommeren, for saa vidt han ikke finder, at Sagen straks maa afvises (§ 809), ufortøvet Tid og Sted til Sagens Foretagelse; i andre Tilfælde foregaar Berammelsen, saa snart ske kan. Hvor Sagen straks er bleven berammet, kan Stævning forkyndes samtidig med Anklageordren.

§ 892.

Er Tiltalte uden Forsvarer, skal Dommeren, foruden selv at undersøge, hvor vidt Oplysninger bør søges tilvejebragte i Forsvarets Interesse, give Tiltalte Lejlighed til for ham at fremkomme med sine mulige Begæringer vedrørende Sagens Forberedelse eller Fremme.

*Kapitel 77.***Tiltale og Domsforhandling for Underret henholdsvis Sø- og Handelsretten i offentlige Politisager.**

§ 893.

Offentlige Politisager henvises til Behandling ved Retten af Politimesteren (i København Politidirektøren).

§ 894.

Antager Politimesteren, at Forseelsen ikke egner sig til højere Straf end en Bøde af ikke over 40 Kroner, kan han, i Stedet for straks at henvise Sagen til Retten, lade en Tilsigelse forkynde for Sigtede med en af ham given Paategning om, at Sigtede, saafremt han vedgaar at have gjort sig skyldig i den Forseelse, hvorfor han sigtes, og ønsker saadan Afgørelse, kan erklære sig rede til, uden retslig Forfølgning, indenfor en nærmere angiven Frist, der efter Omstændighederne af Politimesteren efter Begæring kan forlænges, at erlægge den af Politimesteren for dette Tilfælde angivne Bøde. Saadan Erklæring afgives enten ved Anklageskriftets Forkyndelse til den, som iværksætter denne, i hvilket Fald derom gøres Bemærkning paa Anklageskriftet, eller inden en Uge ved Meddelelse paa Politikontoret. Paa dette føres en særegen Bog, hvori de i Medfør af det ovennævnte udfærdigede Tilsigelser og de i Anledning af dem afgivne Erklæringer indføres.

Erlægges den vedtagne Bøde i rette Tid, eller afsones den, bortfalder videre Forfølgning, og saadan Afgørelse har da i Tilfælde af Forseelsens Gentagelse lige Virkning med en Dom.

Gaar Sigtedes Erklæring ud paa, at han ikke vil afgøre Sagen paa den anførte Maade, eller hvis han overhovedet ikke afgiver nogen Erklæring, bliver Sagen at henvise til Retten ligesom Sager, hvori Politimesteren ikke finder Grund til Anvendelse af denne Paragraf.

§ 895.

Behandlingen af offentlige Politisager foregaar offentlig og mundtlig efter de i Lov om Behandling af offentlige Politisager i København af 11. Februar 1863 §§ 5—9 indeholdte Regler. Reglen i § 892 finder derhos tilsvarende Anvendelse.

§ 896.

Naar der i en Sag, hvorunder der ikke er Spørgsmaal om højere Straf end Bøder, i Tiltaltes Sted møder en Person, der er forsynet med skriftlig Fuldmagt fra Tiltalte og er beredt paa at meddele de fornødne Oplysninger, kan Retten modtage den saaledes mødtes Forklaringer og Erklæring og lægge dem til Grund, som om de vare afgivne af Tiltalte selv.

§ 897.

Angaar Sagen en Lovovertrædelse, for hvilken der i Loven er hjemlet Straf af Bøde eller Konfiskation, kan Dommeren, naar han ikke finder Grund til at bevise Tiltaltes Skyld, give Tiltalte Adgang til at se Sagen afgjort ved, at han vedtager at erlægge en nærmere bestemt Bøde eller at underkaste sig Konfiskation; Lovens Fastsættelse af Bødens Størrelse er herved ikke bindende. Vedtager Tiltalte den tilbudte Afgørelse, tilføres det fornødne herom Retsbogen. Saadan Afgørelse har i Henseende til Fuldbyrdelse og Gentagelsesvirkning samme Virkning som en Dom.

§ 898.

Naar Dommeren finder, at Tiltalte er skyldig, men at Sagen efter Brødens Beskaffenhed, saasom navnlig i Tilfælde af første Gang begaaet ringe Forseelse, egner sig til Afgørelse ved en Advarsel, er han, saafremt Tiltalte ikke erklærer sig derimod, berettiget til i Stedet for at afsige Dom at tildele Tiltalte en saadan Advarsel. Om den trufne Afgørelse tilføres det fornødne Retsbogen.

§ 899.

Reglerne i §§ 897—898 finde ikke Anvendelse ved Sager, der paatales offentlig i Medfør af § 2 i midlertidig Lov om nogle Ændringer i Straffelovgivningen af 1. April 1905.

§ 900.

Efter Tilendebbringelsen af Sagens Behandling paakender Dommeren Sagen.

Sjette Afsnit.

Retsmidler mod trufne Afgørelser.

Kapitel 78.

Paaanke af Domme, afsagte af Landsretterne i første Instans.

§ 901.

Domme, afsagte i første Instans af en Landsret med eller uden Nævninger, kunne overensstemmende med nedenstaaende Regler af Parterne paaankes til Højesteret. I Forbindelse med Dommen kan Anken omfatte den forudgaaende Behandling og de under denne faldne Afgørelser.

Lige med Domme staa i Henseende til Anke saadanne Beslutninger, som omhandles i § 867.

§ 902.

Paatalemyndigheden kan anke saavel til Fordel som til Skade for Tiltalte. Anke til Fordel for Tiltalte kan endvidere iværksættes af ham selv og, dersom han ikke er personlig myndig, af hans Værge. Er Tiltalte død, og er han ved Dommen funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, kan hans Ægtefælle saavel som enhver af hans Slægtinge i op- og nedstigende Linie og hans Søkende anke i hans Sted. Ogsaa Paatalemyndigheden kan i dette Tilfælde paaanke en fældende Dom.

Tiltaltes Forsvarer ved Landsretten er pligtig til paa Forlangende at bistaa ham med Raad om, hvor vidt han bør paaanke Dommen, saavel som med Affattelsen og Indgivelsen af Ankemeddelelsen og dens Begrundelse.

§ 903.

Afkald paa Anke kan finde Sted, efter at Dommen er afsagt. En rejst Anke kan frafaldes, saa længe Dom ikke er afsagt af Højesteret. Frafaldes Anke, efter at Domsforhandling for Højesteret er begyndt, kan derved dog ikke Prøvelse af saadanne Ankegrunde undrages Højesteret, som tages i Betragtning i Embeds Medfør (§ 920).

§ 904.

Anke kan støttes paa, at Rettergangsregler ere tilsidesatte eller fejlagtig anvendte; dog kan Tilsidesættelse eller fejlagtig Anvendelse af Rettergangsregler, hvis Overholdelse Retten ikke af egen Drift paaser, kun benyttes som Ankegrund, naar Indsigelse betimelig er fremsat for den underordnede Ret.

§ 905.

I en Sag, der er paakendt uden Nævninger, kan Anke derhos støttes paa:

1. at Retten ved Afgørelsen af, om Tiltalte skal domfældes, har anvendt Straffeloven urigtig;
2. at Straffens Størrelse ikke staaer i passende Forhold til Brøden;
3. at Spørgsmaalet, om Tiltalte skal domfældes, er urigtigt afgjort som Følge af en fejlagtig Bedømmelse af Bevisernes Vægt.

4. at Spørgsmaalet om Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf er urigtigt afgjort.

En Anke, der er rettet mod Dommens Afgørelse af Sagens Realitet, betragtes som omfattende ogsaa Beviserne for Tiltaltes Skyld, naar ikke Ankemeddelelsen udtrykkelig gaar ud paa det modsatte.

§ 906.

I en Nævningesag kan Anke foruden paa de i § 904 anførte Ankegrunde kun støttes paa:

1. at Retten har afgjort paa urigtig Maade noget Spørgsmaal, som ifølge § 848 er unddraget fra Nævningernes Afgørelse. eller urigtig har domfældt i Overensstemmelse med en fældende Nævningeerklæring i et Tilfælde, hvor den i Medfør af § 873 burde have frifundet eller ikkun domfældt for en mindre Forbrydelse, end Erklæringen lyder paa, eller omvendt med Urette har fraveget en fældende Nævningeerklæring i Henhold til § 873 eller frifundet i Henhold til § 832, 2det Stykke;

2. at Nævningernes Erklæring, hvorpaa Dommen er grundet, er bleven fejlagtig paa Grund af urigtig i Retsmødet givne Vejledning i Loven fra Rettens Formands Side, eller fordi Spørgsmaalene til Nævningerne lide af Fejl, der bero paa en urigtig Forstaaelse af Straffeloven;

3. at den Straf, Dommen har ikendt, ligger udenfor de i Loven fastsatte Grænser eller staar i aabenbart Misforhold til Brøden.

Anke kan ikke grundes paa, at Spørgsmaalet, om Tiltalte skal domfældes, er urigtig afgjort som Følge af en fejlagtig Bedømmelse af Bevisernes Vægt, medmindre Talen er om et Punkt, der ifølge § 848 i Nævningesager er unddraget Nævningernes Afgørelse.

§ 907.

Tilsidesættelse eller fejlagtig Anvendelse af en Rettergangsregel skal ikke bevirke Ophævelse af en paaanket Dom, medmindre det findes antageligt, at Iagttagelse af den paagældende Regel kunde have medført et andet Udfald af Sagen.

Ikke-Iagttagelse af Rettergangsregler, som udelukkende ere foreskrevne til Betryggelse for Tiltalte, kan ikke føre til Forandring til hans Skade.

§ 908.

Vil det offentlige anke til Skade for Tiltalte, maa der inden fjorten Dage efter Dommens Afsigelse for Tiltalte forkyndes Meddelelse om, at Dommen paaankes. Anke til Fordel for Tiltalte kan det offentlige iværksætte ogsaa efter Udløbet af den nævnte Frist; saadan Anke hindres heller ikke ved, at Tiltalte har givet Afkald paa Anke.

I Sager om Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf er Ankefristen for det offentlige altid 3 Maaneder.

Meddelelsen skal indeholde Tilkendegivelse om, at Sagen vil blive foretagen i Højesteret, saa snart dertil er Lejlighed, uden nogen yderligere Underretning til Tiltalte. Genpart af Meddelelsen indleveres paa Landsrettens Kontor.

§ 909.

Vil Tiltalte anke, maa han afgive Meddelelse herom inden fjorten Dage regnet fra Dommens Afsigelse eller, naar han ikke har været til Stede ved Afsigelsen af Dommen, og denne er fældende, fra den Dag, da Udskrift af Dommen er ham

forkyndt. Meddelelsen kan, naar den foregaar straks ved Dommens Afsigelse eller Forkyndelse, fremsættes mundtlig henholdsvis til Retsbogen eller til den, som iværksætter Forkyndelsen, og som i saa Fald har at optage fornøden Bemærkning i Forkyndelsespaategningen. Ellers indgives Meddelelsen skriftlig, underskrevet af Tiltalte, paa Paatalemyndighedens eller Landsrettens Kontor; er Tiltalte fængslet, kan den dog ogsaa fremsættes mundtlig til den Undersøgelsesrets Retsbog, i hvis Kreds Fængslet ligger, eller til Fængselsbestyrerens Bog (§ 811). Hvor Tiltaltes Ankemeddelelse er fremsat til sidstnævnte Bog eller til en Retsbog eller indgiven paa Landsrettens Kontor, bliver henholdsvis Udskrift af Tilførslen eller den modtagne Ankemeddelelse uden Ophold at tilstille Paatalemyndigheden.

Snarest muligt efter Modtagelsen af Ankemeddelelsen lader Paatalemyndigheden for Tiltalte forkynde en saadan Tilkendegivelse, som ommeldt i § 908, 2det Stykke, og tilstiller, for saa vidt Ankemeddelelsen ikke allerede har passeret Landsrettens Kontor, dette Underretning om Anken.

§ 910.

En Anke, hvorefter Meddelelse ikke er sket inden den i §§ 908 og 909 foreskrevne Fristes Udløb, bliver af Højesteret at afvise, medmindre den ankende gør antageligt, at den Omstændighed, hvorpaa Anken grundes, først senere er bleven ham bekendt, eller at Fristens Oversiddelse i øvrigt skyldes Grunde, som ikke kunne tilregnes ham. Ankemeddelelsen — som maa indeholde fornøden Angivelse herom — maa derhos iværksættes inden fjorten Dage, efter at han er bleven bekendt med Ankegrunden, eller efter at de Omstændigheder ere fjærnedede, som have foranlediget Oversiddelsen af Fristen.

Er der i en Ikke-Nævningesag fra den ene Side rejst Anke, som ikke omfatter Bevisbedømmelsen, kan Modparten, selv om den ellers foreskrevne Ankefrist for hans Vedkommende er udløbet, indenfor 4 Dage, efter at han har modtaget Meddelelse om Anken, paaanke Dommens Afgørelse af Bevisspørgsmaalet.

§ 911.

Enten i selve Ankemeddelelsen eller i en yderligere Meddelelse, der maa afgives inden Udløbet af den i §§ 908 og 909 bestemte Frist og paa en af de Maader, som der bestemt, maa den ankende angive den eller de Grunde, hvorpaa han støtter sin Anke. Hvor særegne Grunde findes at tale derfor, kan Højesteret give ham Adgang til at afgive Begrundelse af Anken efter ovennævnte Fristes Udløb.

Skal i en Ikke-Nævningesag Anken omfatte Bevisbedømmelsen, kræves ingen nærmere Angivelse af Ankegrund.

§ 912.

Ankemeddelelse før Udløbet af den i §§ 908 og 909 foreskrevne Frist hindrer Dommens Fuldbyrkelse for de domfældtes Vedkommende, hvem Anken angaar.

Sker Ankemeddelelse i Henhold til § 910, kan Højesteret paa derom fremsat Begæring beslutte, at Fuldbyrkelsen skal udsættes eller standses; dette finder i hvert Fald Sted, naar Anke tilstedes.

§ 913.

Saa snart Paatalemyndigheden har ladet forkynde de foreskrevne Meddelelser for Tiltalte (§§ 908 og 911) eller har modtaget dennes Ankemeddelelse med tilhørende Begrundelse, indsender den samme til Højesteret tilligemed Landsretssagens Aktstykker og Udskrift af Domsforhandlingen.

§ 914.

Højesteret kan straks, efter Begæring eller i Embeds Medfør, ved Kendelse afvise Anken, naar det findes, at de foreskrevne Frister og Former ikke ere iagttagne, eller at den ankende mangler Beføjelse til at anke, eller at den paaberaabte Ankegrund klarligen ikke kan føre til Dommens Ophævelse. Saadan Afgørelse kan træffes af et Udvalg, bestaaende af tre af Højesterets Medlemmer, i et ikke offentligt Retsmøde, efter at der, saa vidt dertil findes Anledning, er givet Parterne Lejlighed til at ytre sig mundtlig eller skriftlig.

§ 915.

Findes ikke Grund til straks at afvise Anken, beskikker Højesterets Justitiarius blandt de af Justitsministeren efter Overenskomst hertil antagne Højesteretssagførere en offentlig Anklager i Sagen, jfr. § 698, samt Forsvarer for Tiltalte, for saa vidt denne ikke selv har valgt en saadan, og foranstalter Sagens Aktstykker oversendte til Anklageren eller Forsvareren, eftersom hin eller denne først skal have Ordet (jfr. § 918), med Paalæg om inden en fastsat Frist — der af Justitiarius kan forlænges — at tilstille Modparten samme og anmelde Sagen til Foretagelse.

Andre Beslutninger end de i § 914 nævnte, som blive at tage af Højesteret inden Domsforhandlingen, kunne træffes af det i § 914 ommeldte Udvalg eller af Højesterets Justitiarius. De Retsmøder, som afholdes inden Domsforhandlingen, ere ikke offentlige. Begæringer til Retten, som ikke fremsættes mundtlig i et Retsmøde, stiles skriftlig til Retten.

§ 916.

Ny Beviser kunne forelægges Højesteret angaaende saadanne Omstændigheder, som i den paagældende Sag ere undergivne denne Rets Bedømmelse. Skulle saadanne Beviser tilvejebringes, paahviler det henholdsvis Anklageren eller Forsvareren efter forudgaaende Meddelelse til den anden Side at foretage de hertil fornødne Skridt. Er der Uenighed om, hvor vidt eller paa hvilken Maade nogen Oplysning skal tilvejebringes, eller vil dens Tilvejebringelse gøre Udsættelse af Sagen nødvendig, bliver Rettens Beslutning at indhente. Beslutter Retten af egen Drift, at ny Oplysninger skulle tilvejebringes, giver den herom fornødent Paalæg til Anklageren.

Skulle Vidner afhøres, kan Højesteret, naar saadant findes nødvendigt til Sagens fuldstændige Oplysning, bestemme, at deres Afhørelse skal ske for Højesteret jfr. §§ 149 og 150. Ellers sker Afhørelse af Vidner ved vedkommende Undersøgelsesret overensstemmende med Reglerne i Kapitel 71.

Højesteret kan ligeledes, saafremt det findes nødvendigt til Sagens fuldstændige Oplysning, bestemme, at Vidner og Syns- eller Skøns mænd, der have været afhørte tidligere, indkaldes til personlig Afhøring under Domsforhandlingen for Højesteret.

Naar dertil findes Anledning, kan Højesteret forlange Erklæring af Landsretten til yderligere Oplysning om, hvad der er foregaaet under Domsforhandlingen for samme.

§ 917.

Er Tiltalte ikke fængslet, har han Ret til at deltage i Retsmødet; er han fængslet, bliver han kun, naar han har fremsat Begæring derom, og Højesterets Justitiarius finder, at særlige Grunde tale for at tage denne til Følge, at foranstalte henbragt til Mødet.

Tiltaltes Udeblivelse hindrer ikke Sagens Fremme, naar en Forsvarer er mødt.

§ 918.

Under Domsforhandling for Højesteret har den Part, som anker, først Ordet. I øvrigt foregaaer Forhandlingen i de Former, som Højesteret under Iagttagelse af Reglerne i Kapitlerne 2, 3 og 12 herom nærmere fastsætter.

Afhørelse af Vidner for Højesteret foregaaer overensstemmende med Reglerne i §§ 835—38.

§ 919.

Er en fra den ene Side rejst Anke støttet til Grunde, der kunne lede til, at Højesteret afsiger ny Dom i Realiteten, har Modparten, uanset at han ellers nu vilde være udelukket fra at paaanke Dommen, Adgang til at paaastaa denne ophævet paa Grund af Fejl, der maa lede til Sagens Hjemvisning til ny Forhandling. Dog maa han saa betimelig forud for Sagens Foretagelse give Modparten Meddelelse om, at han agter at fremsætte saadan Paastand, og om Grunden, hvorpaa den støttes, at Modparten faar Tid til fornøden Forberedelse.

Ankegrunde, som ikke ere anførte i vedkommende Parts Ankemeddelelse eller den i Fortsættelse af denne afgivne Begrundelse (§ 911) eller i en af ham i Henhold til nærværende Paragrafs første Stykke, sidste Punktum, afgiven Meddelelse, og som heller ikke ere af den Beskaffenhed, at Retten i Embeds Medfør skal tage dem i Betragtning (§ 920), kan Højesteret tilstede ham at fremkomme med, naar særlige Grunde findes at tale derfor. Findes det, at deres Fremsættelse gør yderligere Forberedelse nødvendig for Modparten, udsætter Højesteret Sagen derefter.

§ 920.

Højesterets Prøvelse er i Reglen indskrænket til de paaberaabte Ankegrunde; herfra gælde dog følgende Undtagelser:

1) Hvor Anken eller en i Henhold til § 919, 1ste Stykke, fremsat Paastand er støttet paa nogen af de i §§ 905 eller 906 omhandlede Grunde, kan Retten prøve, om Straffeloven i det hele er rigtig anvendt, saa og om der er et aabenbart Misforhold imellem Forbrydelsen og den idømte Straf, jfr. dog § 921, sidste Punktum.

2) Hvor alene Rettergangsfejl ere paaberaabte som Ankegrund, kan Højesteret, naar Dommen ikke ophæves af saadan Grund, prøve, om Straffeloven er urigtig anvendt til Skade for Tiltalte, eller om den idømte Straf er uforholdsmæssig høj.

3) Naar det i et Tilfælde, hvor Tiltalte er domfældt, findes, at nogen væsentlig, til hans Betyggelse sigtende Rettergangsregel er tilsidesat, kan Højesteret, dersom den finder, at den begaaede Fejl gør Domfældelsens Rigtighed tvivlsom, ophæve Dommen og hjemvise Sagen, uanset at den paagældende Fejl ikke er paaberaabt.

Hvis en Dom, som angaar flere Tiltalte eller flere Forbrydelser af samme Tiltalte, kun er paaanket for en eller nogle Tiltaltes eller Forbrydelsers Vedkommende, kan Højesteret, naar den finder, at en Ankegrund, som er gjort gældende under Sagen, eller som Retten i Medfør af Reglerne i denne Paragraf har taget i Betragtning, tillige omfatter nogen Tiltalt eller Forbrydelse, for hvis Vedkommende Dommen ikke er paaanket, til Fordel for vedkommende Tiltalte tillægge den Virkning ogsaa under den saaledes upaaankede Del af Sagen.

§ 921.

Kommer Højesteret til det Resultat, at den paaankede Afgørelse bliver at forandre, kan den selv afsige ny Realitetsdom, naar den finder, at det fornødne Grundlag herfor foreligger, hvortil, for saa vidt Spørgsmaal er om at afsige en fældende

Dom, ifølge § 906 hører, hvis Sagen er en Nævningesag, at Tiltalte ved en gyldig Nævningeerklæring er kendt skyldig i den Forbrydelse, for hvilken der er Spørgsmaal om at domfælde ham.

Gaar den ny Realitetsdom ud paa Tiltaltes Frifindelse, kan Højesteret af egen Drift optage og afgøre Spørgsmaalet om Erstatning til Tiltalte for uforskyldt Vare-tægtsarrest eller uforskyldt Udstaaelse af Straf, med mindre Tiltalte har begæret dette Spørgsmaal afgjort under Medvirkning af Nævninger.

Finder Højesteret, at den paaankede Afgørelse bliver at forandre, men at Betingelserne for, at Retten kan afsige Realitetsdom, ikke ere til Stede, ophæver Højesteret Dommen og, for saa vidt Ophævelsesgrunden ogsaa rammer den til Grund for Dommen liggende Behandling, denne eller den Del deraf, hvorom dette gælder. I Forbindelse hermed bliver Sagen, for saa vidt den foreliggende Fejl ikke er af den Beskaffenhed, at Landsretten burde have afvist Sagen, at hjemvise til denne Ret. Saa vidt fornødent bør i saa Fald Højesterets Dom angive, fra hvilket Punkt den ny Behandling skal tage sin Begyndelse.

Skal Tiltalte i et Tilfælde, hvor Højesteret vil afsige ny Realitetsdom, dømmes efter et Straffebud, som ikke er bragt i Anvendelse ved den paaankede Dom, og om hvis Anvendelse Anklageren heller ikke har nedlagt Paastand for Højesteret, bør der være givet Parterne særlig Lejlighed til at udtale sig herom. Er Sagen kun indanket fra Tiltaltes Side, kan der derhos ikke idømmes strengere Straf end bestemt af Landsretten.

§ 922.

Naar Hjemvisningsdom er afsagt, har Paatalemyndigheden, hvis den ikke frafalder Tiltale, uden Ophold at foranstalte Sagen paa ny indbragt for Landsretten.

Hvor Landsretten finder det nødvendigt, kan den beslutte at genoptage Behandlingen fra et tidligere Punkt end angivet i Hjemvisningsdommen. Forinden ny Dom afsiges, maa der i ethvert Tilfælde være givet Parterne Lejlighed til at udtale sig. Var Sagen kun indanket fra Tiltaltes Side, kan strengere Straf ikke idømmes end ved den tidligere Dom, medmindre Betingelserne for Genoptagelse ere til Stede.

Skal i en Nævningesag ny Domsforhandling finde Sted, maa ingen Nævning medvirke, som har deltaget i den tidligere Domsforhandling.

Kapitel 79.

Paaanke af Domme, afsagte af Underretterne.

§ 923.

Domme, afsagte af en Underret, kunne, med de nedennævnte Undtagelser, af Amtmanden (i Københavnn Politidirektøren) eller Tiltalte paaankes til den Landsret, til hvis Kreds vedkommende Ret hører. I Forbindelse med Dommen kan Anken omfatte den forudgaaende Behandling og de under denne faldne Afgørelser.

I Politisager kan Dommen ordentligvis kun paaankes af det Offentlige, naar anden Straf end Bøde eller Konfiskationsstraf kan idømmes efter det Lovbud. Tiltalen lyder paa, og af Tiltalte kun, naar højere Straf er idømt end Bøde af 40 Kr. eller Konfiskation af Genstande af tilsvarende Værdi. Dog kan Landsrettens Formand saavel som Justitsministeren undtagelsesvis paa Andragende — der maa fremsættes inden fjorten Dage efter Dommens Afsigelse eller, hvis det er Tiltalte, som vil anke, og han ikke har været til Stede ved Dommens Afsigelse, efter dens Forkyndelse —

tilstede Anke, naar det findes, at særlig Grund her til foreligger, navnlig hvor Sagen skønnes at have en almindelig Interesse, eller Dommen medfører videregaaende betydelige Følger for Tiltalte. Under tilsvarende Betingelser kan Landsrettens Formand saavel som Justitsministeren tilstede, at de i §§ 897—98 ommeldte Afgørelser paaankes af det Offentlige og den i § 898 omhandlede Afgørelse af Tiltalte.

Naar saadant Andragende indgives til Landsrettens Formand eller bevislig er indgivet til Justitsministeriet, kan Landsrettens Formand bestemme, at Fuldbyrdselsen skal udsættes eller standses; dette sker i hvert Fald, naar Anke tilstedes.

§ 924.

Ved Paaanke af de her omtalte Domme blive Reglerne i §§ 902—05 og 907—12 i det hele at anvende med de Lempelser, som følge af Forholdets Forskelligheder, samt med følgende nærmere Bestemmelser:

1) Tiltaltes Ankemeddelelse (§ 909, jfr. § 911) kan, naar han afgiver samme personlig, fremsættes mundtlig til vedkommende Rets Retsbog, selv om det ikke sker straks ved Dommens Afsigelse; Dommeren bør være ham behjælpelig herved.

2) Hvor Landsretten eller Justitsministeren i Henhold til § 923 har tilstedet Anke, maa fornøden Ankemeddelelse og Begrundelse afgives inden en Uge, efter at Tilladelsen er meddelt.

§ 925.

Saa snart Ankemeddelelse har fundet Sted, har Modparten Adgang til for Landsretten at fremsætte Begæring (jfr. § 811) om Ankesagens Afvisning af nogen af de i § 914 nævnte Grunde, eller fordi Anke er udelukket efter § 923. Saadan Afvisning kan ske — være sig efter Begæring eller uden Paastand — ved Kendelse i et ikke offentligt Retsmøde, efter at der er givet den ankende Adgang til at ytre sig mundtlig eller skriftlig.

§ 926.

Saa snart Paatalemyndigheden har ladet de foreskrevne Meddelelser (§§ 908 og 911) forkynde for Tiltalte eller har modtaget dennes Ankemeddelelse eventuelt med tilhørende Begrundelse, indsender den snarest muligt Sagens Akter til Landsretten. Ved Sagens videre Forberedelse og Behandling blive Reglerne i §§ 915—17 og 919—22 at anvende med de fornødne Lempelser. Vil nogen af Parterne begære, at der skal indhentes nye Oplysninger, træffer Landsretten i et ikke offentligt Retsmøde Afgørelse herom efter at der er givet Modparten Lejlighed til at ytre sig skriftlig eller mundtlig, og paalægger eventuelt Undersøgelsesdommeren at foretage det fornødne. Paa lignende Maade forholdes, hvis Retten af egen Drift maatte beslutte, at ny Oplysninger skulle tilvejebringes.

Under Domsforhandlingen har den ankende først Ordet. I øvrigt skulle Reglerne i Kapitel 75 finde Anvendelse paa denne Behandling, for saa vidt saadant ikke er udelukket ved Forholdets Forskellighed eller særlig Bestemmelse.

§ 927.

Landsrettens Dom i en fra en Underret indanket Sag kan i Reglen ikke yderligere paaankes. Dog kan Højesteret (§ 200) eller Justitsministeren undtagelsesvis tillade, at Sagen indbringes for samme, naar særlig Grund hertil foreligger, navnlig naar Sagen skønnes at have almindelig Interesse eller videregaaende betydelige Følger for vedkommende. Andragende herom maa fremsættes inden saadan Frist, som bestemt

i § 923, 2det Stykke, og finde i Henseende til Virkningen af saadant Andragendes Indgivelse og Tilfølgtagelse Reglerne i sidste Stykke af § 923 og i § 924 Nr. 2 tilsvarende Anvendelse.

Landsrettens Dom i en fra Underret indanket Sag om Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest eller for uforskyldt Udtaaelse af Straf kan altid indankes for Højesteret.

Reglerne i Kapitel 78 blive med de fornødne Lempelser at anvende paa Anke, som iværksættes i Henhold til nærværende Paragraf.

Kapitel 80.

Paaanke af Domme afsagte af Sø- og Handelsretten.

§ 928.

Domme afsagte af Sø- og Handelsretten kunne i Reglen ikke paaankes. Dog kan Højesteret (§ 200) eller Justitsministeren undtagelsesvis tillade, at Sagen indbringes for Højesteret, naar særlig Grund hertil foreligger, navnlig naar Sagen skønnes at have almindelig Interesse eller videregaaende betydelige Følger for vedkommende. Andragende herom maa fremsættes inden saadan Frist, som bestemt i § 923, 2det Stykke, og finde i Henseende til Virkningen af saadant Andragendes Indgivelse og Tilfølgtagelse Reglerne i sidste Stykke af § 923 og i § 924 Nr. 2 tilsvarende Anvendelse.

Reglerne i Kapitel 78 blive med de fornødne Lempelser at anvende paa Anke, som iværksættes i Henhold til nærværende Paragraf.

Kapitel 81.

Kære til højere Ret.

§ 929.

Over for Kendelser og andre Beslutninger af en Landsret eller en Underret (denne sidste ogsaa som Undersøgelsesret), som ikke — eller dog ikke for Tiden — kunne gøres til Genstand for Anke i Medfør af Bestemmelserne i §§ 901 og 923, kan, for saa vidt det modsatte ikke særlig er bestemt, enhver, over for hvem Beslutningen indeholder en Afgørelse, rejse Kæremaal til højere Ret overensstemmende med de nedenstaaende Regler. Over for Domme kan Kæremaal kun rejses i de i §§ 974 og 977 nævnte Tilfælde.

Mod Kendelser og andre Beslutninger, der afgives under Domsforhandling eller under dennes Forberedelse, kan dog udenfor de Tilfælde, hvor Adgang til Kære har særlig Hjemmel i Loven, Kæremaal kun rejses, naar og for saa vidt Beslutningen gaar ud paa, at Sagen udsættes eller afvises eller hæves, eller angaar Fængsling, Beslag, Ransagning eller lignende, eller paalægger Straf eller Omkostninger, eller er rettet mod nogen, som ikke er Part i Sagen.

I Sager, hvor Anke ordentligvis er udelukket ifølge Reglerne i § 927, kan Kæremaal af en Part kun rejses med Tilladelse af Højesteret eller Justitsministeren, i hvilken Henseende Reglerne om Tilladelse til Anke finde tilsvarende Anvendelse.

Overfor Kendelser og andre Beslutninger af Sø- og Handelsretten kan Kæremaal af en Part kun rejses med Tilladelse af Højesteret eller Justitsministeren efter tilsvarende Regler som angivet i § 928.

§ 930.

Hvor denne Lov ikke bestemmer andet, er Kæremaalsfristen fjorten Dage, regnede fra Afgivelsen af den Beslutning, hvorom Talen er, dog at Bestemmelserne i § 910 finde tilsvarende Anvendelse.

Kæremaal medfører ikke Opsættelse af Beslutningens Udførelse, medmindre det modsatte bestemmes enten af den Ret, som har afgivet Beslutningen, eller af den Ret, for hvilken Kære rejses, jfr. ogsaa § 167.

§ 931.

Kæremaal fremsættes skriftlig for den Ret, hvis Beslutning paaklages, eller erklæres mundtlig til dennes Retsbog. Rejses Kæremaal fra Paataalemyndighedens Side, lader denne uden Ophold samme forkynde for Sigtede og, naar nogen anden for det foreliggende Spørgsmaals Vedkommende er at betragte som Modpart, tillige for sidstnævnte, medmindre Paataalemyndigheden i Retten i den paagældendes Overværelse har erklæret at ville rejse saadant Kæremaal. Rejses Kæremaal af Sigtede eller af nogen, der ikke er Part i selve Sagen, foranstalter Retten under tilsvarende Forudsætning Paataalemyndigheden saavel som den, der ellers maatte være at betragte som Modpart, underrettet om Kæremaalet.

Er Sigtede fængslet, og er der ikke Lejlighed for ham til at rejse Kæremaal til Retsbogen overensstemmende med foregaaende Stykke, kan han fremsætte det til den Undersøgelsesrets Retsbog, i hvis Kreds Fængslet ligger, eller til Fængselsbestyrerens Bog (§ 811); Udskrift af Tilførslen bliver da uopholdelig at tilstille den Ret, hvis Beslutning paaklages. Har Sigtede Forsvarer, er denne pligtig at bistaa ham, saaledes som bestemt i § 902, 2det Stykke.

§ 932.

For saa vidt den Ret, hvis Beslutning paakæres, ikke i Medfør af § 199, § 155 eller § 183 omgør Beslutningen saaledes, at Øjemedet med Kæremaalet dermed er opnaaet, indsender den uden Ophold Kæremaalet til den overordnede Ret, ledsaget af de fornødne Udskrifter og andre Dokumenter, disse sidste i bekræftede Afskrifter, for saa vidt Originalerne ikke kunne undværes, samt efter Omstændighederne af de Bemærkninger, hvortil der fra Rettens Side maatte findes Anledning.

Saavel den, der har rejst Kæremaal, som Modparten, kan indgive skriftlige Udtalelser om Sagen til den overordnede Ret; herved gælder det samme, som i foregaaende Paragrafs to sidste Punktumer er bestemt om selve Kæremaalet.

§ 933.

Den overordnede Ret er ikke bunden ved den Bedømmelse af de faktiske Omstændigheder, hvorpaa den paaklagede Beslutning er grundet. Finder den ny Oplysninger fornødne, giver den, for saa vidt den ikke selv vil foranstalte samme indhentede, de i saa Henseende fornødne Paalæg; Bestemmelserne i § 916 og § 926, tredie Punktum, finde herved tilsvarende Anvendelse.

Naar særlige Grunde findes at tale derfor, kan den overordnede Ret undtagelsesvis paa Begæring eller af egen Drift anordne mundtlig Forhandling; An-

klager bliver i saa Fald altid at beskikke og tillige Forsvarer, medmindre Sigtede selv har antaget en Forsvarer, eller den Forsvarer, som allerede er beskikket for ham, er beføjet til at møde for den overordnede Ret og erklærer sig villig hertil.

Rettens Afgørelse træffes ved Kendelse og meddeles uden Ophold alle vedkommende.

§ 934.

Mod Landsrettens Afgørelse i et Kæremaal kan yderligere Kære til Højesteret ikke finde Sted, medmindre Højesteret undtagelsesvis meddeler Tilladelse hertil (§ 200). Andragende om saadan Tilladelse maa indgives til Højesteret inden en Uge, efter at Landsrettens Kendelse er meddelt. Paa saadant yderligere Kæremaal finde Reglerne i de foregaaende Paragrafer Anvendelse med de fornødne Lempelser.

Kæremaal kunne i Højesteret forhandles og afgøres i det i § 914 ommeldte Udvalg.

§ 935.

Beslutninger vedrørende Forberedelsen af et Kæremaals Forhandling kunne i lignende Omfang som bestemt for Ankesagers Vedkommende træffes henholdsvis af Landsrettens eller af Højesterets Justitiarius.

Kapitel 82.

Genoptagelse.

§ 936.

Naar en Forfølgning, som ved Undersøgelsesret har været indledet mod en bestemt Sigtet, standses (§ 793), eller naar, efter at Tiltale er rejst, Forfølgningen frafaldes, uden at Dom bliver afsagt, kan, udenfor det i § 795 omhandlede Tilfælde, ny Forfølgning ved Undersøgelsesret eller ny Tiltale kun rejses, naar ny Beviser af Vægt senere komme for Dagen, eller de i nedenstaaende § 937 angivne Betingelser ere til Stede. Derimod er den Omstændighed, at Undersøgelsesretten i Henhold til § 785 har nægtet at tage en Begæring om Forundersøgelse til Følge eller i Henhold til § 793 har standset en begyndt Forundersøgelse, ikke til Hinder for, at Tiltale rejses ved den dømmende Ret.

§ 937.

Genoptagelse af en Sag, som er paadømt ved Højesteret eller ved Landsret under Medvirkning af Nævninger eller ifølge Anke, og hvorunder Tiltalte er frifunden, kan finde Sted efter Justitsministerens Begæring.

1. naar det ifølge en Tilstaaelse, Tiltalte senere har afgivet, eller andre Beviser, der senere ere komne for Dagen, maa antages, at han har begaaet Forbrydelsen;

2. naar falske Forklaringer eller Erklæringer ere afgivne under Sagen af Vidner eller Syns- eller Skønsmand, eller falske eller forfalskede Dokumenter ere benyttede under samme, eller noget strafbart Forhold, sigtende til at paavirke eller bestemme Sagens Udfald, er udvist enten af Tiltalte eller af nogen, der i Medfør af sit Embede eller offentligt Hverv har medvirket ved Sagens Behandling, og der efter Omstændighederne er god Grund til at antage, at saadant har bevirket eller medvirket til, at Tiltalte har undgaaet Domfældelse.

Under tilsvarende Betingelser kan Genoptagelse finde Sted, hvor Tiltalte paa-
staas at have gjort sig skyldig i en væsentlig større Forbrydelse end den, hvorfor han
er domfældt.

§ 938.

Paa Begæring af en Domfældt kan Genoptagelse af en ved Højesteret eller ved en
Landsret under Medvirkning af Nævninger eller ifølge Anke paadømt Sag finde Sted:

1. naar ny Oplysninger tilvejebringes, og det skønnes antageligt, at disse, om de
havde foreligget under Sagen, kunde have bevirket Frifindelse eller Anvendelse af en
væsentlig mildere Strafbestemmelse;

2. naar noget saadant Forhold oplyses som ommeldt i § 937 Nr. 2 og det
skønnes antageligt, at saadant kan have bevirket eller medvirket til Domfældelsen.

Bestemmelserne i § 902, 2det og 3die Punktum, finde her tilsvarende An-
vendelse.

Komme Omstændigheder, som antages at give Tiltalte eller andre paa hans
Vegne Føje til at andrage paa Sagens Genoptagelse, til Rettens eller Justitsministerens
Kundskab, bør de derom underrette vedkommende.

§ 939.

Genoptagelse kan ikke finde Sted, saa længe Anke i Medfør af Lovens al-
mindelige Regler staar aaben, eller saa længe en rejst Ankesag henstaar uafgjort.

At Straffen er udstaaet, er ikke til Hinder for Genoptagelse.

§ 940.

Begæring om Genoptagelse fremsættes for Højesteret, naar denne Ret ifølge
Paaanke har afsagt Dommen, og Sagen har været paadømt uden Medvirkning af Næv-
ninger for Landsretten. I andre Tilfælde fremsættes Begæring for den Landsret, der
har paadømt Sagen, selv om Sagen ifølge Anke har været paakendt i Højesteret.

Begæringen indgives skriftlig og maa angive de Omstændigheder, hvorpaa den
støttes, og de Beviser, som formenes at skulle give Sagen et andet Udfald. Er Til-
talte fængslet, kan hans Begæring fremsættes overensstemmende med § 811 til Under-
søgelserettens Retsbog eller Fængselsbestyrerens Bog. Er Begæringen støttet paa
nogen saadan Grund som nævnt i § 937 Nr. 2, jfr. § 938 Nr. 2, maa den saa vidt
muligt være ledsaget af Udskrift af en over den paagældende afsagt Straffedom. Ud-
skrift af den tidligere Dom bør medfølge.

§ 941.

Findes i Begæringen ingen Grund opgivet, som efter Loven kan bevirke Gen-
optagelse, eller findes de paaberaabte Omstændigheder eller Bevisligheder aabenbart
betydningsløse, kan Retten straks ved Kendelse afvise Begæringen.

Finder Retten ikke Anledning til saadan Afvisning, giver den, for saa vidt
der ikke allerede med Begæringen er forelagt den en Erklæring fra Modparten, som
efter Omstændighederne skønnes fyldestgørende, denne Lejlighed til at udtale sig
skriftlig eller mundtlig.

§ 942.

Finder Retten, at yderligere Oplysninger bør tilvejebringes, inden Afgørelse
træffes om, hvor vidt Genoptagelse bør finde Sted, giver den, for saa vidt den ikke
selv vil foranstalte disse tilvejebragte, de i saa Henseende fornødne Paalæg. Skulle

Vidner eller Tiltalte afhøres, sker Afhørelsen ved vedkommende Undersøgelsesret overensstemmende med Reglerne om retslig Forundersøgelse i Kapitel 71, medmindre Retten anser det nødvendigt til Sagens fuldstændige Oplysning selv at modtage de paa-gældende Forklaringer; Retten kan bestemme, at retslig Forundersøgelse skal finde Sted.

Hvor Begæringen om Genoptagelse er støttet paa, at et saadant strafbart Forhold er begaaet, som nævnt i § 937 Nr. 2, jfr. § 938 Nr. 2, men en Straffesag, som derom er rejst, endnu ikke er afsluttet, bliver, om fornødent, Afgørelsen at udsætte, indtil saadan Straffesag er endt.

Beslutninger vedrørende Forberedelsen af Forhandlingen af en Begæring om Genoptagelse kunne i lignende Omfang som bestemt for Ankesagers Vedkommende træffes af Landsrettens Formand eller Højesterets Justitiarius.

§ 943.

Retten afgør ved Kendelse, om Begæringen skal tages til Følge eller forkastes; tages den til Følge, gaar Kendelsen ud paa, at ny Domsforhandling skal finde Sted. Dog kan Retten efter Omstændighederne, naar den finder en Begæring om Genoptagelse til Fordel for Domfældte begrundet, og Paatalemyndigheden indvilliger deri, straks uden ny Domsforhandling afsige Frifindelsesdom eller Dom, hvorved en mildere Straffebestemmelse bringes i Anvendelse. Er Domfældte død, skal Retten altid uden ny Domsforhandling enten forkaste Begæringen om Genoptagelse eller afsige Dom, hvorved den ældre Dom ophæves.

§ 944.

Den ny Domsforhandling foregaar ved den Landsret, som tidligere har dømt i Sagen. Den forberedes og fremmes overensstemmende med de almindelige om Domsforhandling for Landsret givne Regler; om Nævninger skulle medvirke, bestemmes efter Reglerne i § 665. Ingen Dommer eller Nævning, som har gjort Tjeneste under den tidligere Sag, maa medvirke ved den ny Domsforhandling.

§ 945.

Hvor Genoptagelse er tilstaaet alene efter Begæring af Domfældte eller nogen af de i § 902, 2det og 3die Punktum, nævnte Personer, maa den ny Dom ikke i noget Punkt afvige fra den tidligere Dom til Skade for ham. I andre Tilfælde maa saadan Afgivelse ikke ske for de Punktets Vedkommende, som ikke berøres af Genoptagelsesgrunden.

§ 946.

Mod en Kendelse af en Landsret, hvorved Genoptagelse er tilstaaet eller nægtet af en Sag, der kun ifølge Anke har været paadømt ved Landsretten, kan Kæremaal ikke rejses, medmindre Højesteret eller Justitsministeren undtagelsesvis meddeler Til-ladelse hertil (§ 929, 3. Stk.).

§ 947.

Begæring om Genoptagelse medfører ikke Udsættelse eller Standsnings af Dommens Fuldbyrdelse, medmindre Retten bestemmer det modsatte; det samme gælder om Beslutning om Genoptagelse, der træffes i Henhold til § 937. Er Genoptagelse besluttet i Henhold til § 938, bliver Fuldbyrdelsen altid at udsætte eller standse, hvis Domfældte begærer det.

§ 948.

Er en udebleven Tiltalt bleven domfældt ved Landsretten i en Nævningesag uden overensstemmende med § 814 Nr. 3 at have samtykket i, at Sagen er blevet fremmet i hans Fraværelse, eller ved Underretten uden at Anke overensstemmende med Reglerne i Kapitel 79 staar ham aaben, eller ved Sø- og Handelsretten, kan han begære Sagen genoptagen til ny Forhandling, naar han godtgør, at han har haft lovligt Forfald og ved ham utilregnelige Omstændigheder har været forhindret fra i Tide at anmelde dette, eller at Stævningen ikke betimelig er kommen til hans Kundskab. Begæringen maa fremsættes inden saadan Frist som bestemt i § 909, jfr. § 910. Reglerne i §§ 940—943 og 946 finde herved tilsvarende Anvendelse.

Udebliver Domfældte under den ny Domsforhandling, hæver Retten ved Kendelse Sagen, og den afsagte Dom bliver staaende ved Magt.

§ 949.

Har en Domfældt udstaaet Straf, der bortfalder enten som Følge af Anke eller af Genoptagelse, har han Krav paa Erstatning. De i § 760 for Sager angaaende Erstatning for Varetægtsfængsel givne Regler komme i øvrigt til Anvendelse ogsaa paa disse Sager.

Syvende Afsnit.

Regler om Paatale af særlige Myndigheder og om Anke af visse private Straffesager samt om Forfølgning af borgerlige Krav under Straffesager.

Kapitel 83.

Behandling af Sager, som paatales af en særlig offentlig Myndighed.

§ 950.

Forinden en særlig offentlig Myndighed rejser Paatale i Henhold til § 693, skal den ved Henvendelse til Politimesteren forvisse sig om, at denne ikke agter at forfølge Sagen. Naar Paatale herefter rejses af en særlig Myndighed, blive Bestemmelserne i Kapitlerne 77 (med Undtagelse af § 894) og 78—79 og 81 at anvende.

Anke fra Paatalens Side beslattes og iværksættes af den sædvanlige Paatalemyndighed, dog kun efter Begæring af den særlige Myndighed.

Har Politimesteren indledt, men senere frafaldet Forfølgning, og er Sagen som Følge heraf bleven hævet, kan den særlige Myndighed rejse ny Forfølgning; dog maa Begæring til vedkommende Underret i saa Fald indgives inden fjorten Dage, efter at Sagen er hævet.

*Kapitel 84.***Regler om Anke af visse private Straffesager.**

§ 951.

Naar nogen ved en Underrets Dom i en Sag, hvorunder en privat Sagsøger i den borgerlige Retsplejes Former har paatalt en Forbrydelse, som er undergivet privat Paatale, er dømt til Fængselsstraf, kan han rejse Anke overensstemmende med de Regler, som gælde i offentlige Sager. Paatalemyndigheden har da overensstemmende med Reglerne i Kapitel 79, jfr. Kapitel 78, at indbringe Sagen for Landsretten, hvor Ankesagen forberedes og behandles efter de for offentlige Sager gældende Regler. Paatalemyndigheden lader Meddelelse om Ankesagen forkynde for den private Sagsøger, der har Adgang til at slutte sig til Forfølgningen for Landsretten overensstemmende med Bestemmelserne i § 694.

Foranstaaende Regler finde tilsvarende Anvendelse, hvor en Landsrets Dom i en privat Straffesag kan paaankes til Højesteret i Medfør af Reglerne i § 413 eller § 927.

Den private Sagsøger kan uanset denne sin Stilling afhøres som Vidne i Sagen.

*Kapitel 85.***Paatale af borgerlige Krav under Straffesager.**

§ 952.

I Politisager samt i Sager, der paadømmes ved Undersøgelsesretten (§ 888), kan Erstatning hos Tiltalte tilkendes den forurettede for den ved Forbrydelsen forvoldte Skade, naar han herom har fremsat Begæring for Retten, hvortil der, for saa vidt Sagens Beskaffenhed dertil giver Anledning, bør gives ham Lejlighed.

Under andre offentlige Straffesager har vedkommende Paatalemyndighed, naar dette kan ske uden væsentlig Ulempe, efter Begæring af den forurettede at forfølge de for denne ved Forbrydelsen begrundede borgerlige Krav paa Tiltalte. Som Følge heraf bør der, for saa vidt Sagens Beskaffenhed dertil giver Anledning, under Forundersøgelsen gives den forurettede Lejlighed til at erklære, om han begærer sig tilkendt Erstatning under Sagen. Er dette ikke sket, bør Paatalemyndigheden saa betimeligt give ham Lejlighed til at erklære sig, at fornøden Paastand kan blive optaget enten i Anklageskriftet eller i alt Fald i Stævningen.

For saa vidt særlige Beviser maatte blive at føre under Domsforhandlingen i en Nævningesag til Støtte for et borgerligt Krav, bør Paatalemyndigheden angive disse i sin Bevisfortegnelse eller i et Tillæg til denne (jfr. §§ 801 og 803).

Retten kan paa ethvert Trin nægte et borgerligt Kravs Forfølgning under Straffesagen, naar den finder, at dets Behandling under denne ikke kan ske uden væsentlig Ulempe.

Den forurettede kan paa ethvert Trin indtil Sagens Optagelse til Dom tage sin Begæring efter nærværende Paragrafs første og andet Stykke tilbage med Forbehold af Adgang til at paatale Kravet i den borgerlige Retsplejes Former.

§ 953.

Finder Retten, at de Oplysninger, der foreligge til Støtte for en Paastand, som er fremsat i Henhold til de foregaaende Paragraffer, ere ufuldstændige, eller at den Domfældelse eller Frifindelse, som finder Sted for Straffespørgsmaalets Vedkommende, ikke vil medføre en Afgørelse i samme Retning af den heromhandlede Paastand, bliver denne ikke at tage under Paakendelse.

I ethvert Tilfælde, hvor Retten ikke har paakendt et under Sagen paatalt borgerligt Krav, staar det den forurettede frit for at paatale dette i den borgerlige Retsplejes Former.

§ 954.

Størrelsen af den Erstatning, som tilkendes den forurettede, fastsættes af Retten. I Nævningesager kan dog Retten, naar hertil er særlig Grund, forelægge Nævningerne Spørgsmaal. saavel om Skade er bevirket ved Forbrydelsen, som om Erstatningens Størrelse. Ved Stemmegivningen om Erstatningens Størrelse bliver den Sum gældende, som har over Halvdelen af Stemmerne for sig, naar dertil medregnes de Stemmer, som ere afgivne for et højere Beløb.

§ 955.

I Sager, som forfølges af den forurettede, gøres borgerlige Krav gældende paa samme Maade som Paastanden om Straf.

§ 956.

Paaankes Dommen for Straffepaastandens Vedkommende, bliver ogsaa dens Afgørelse vedrørende de under Straffesagen paatalte borgerlige Krav at prøve af den overordnede Ret, for saa vidt den Afgørelse, der træffes for Straffepaastandens Vedkommende, maa bestemme Afgørelsen med Hensyn til bemeldte Krav. Ellers omfatter den overordnede Rets Prøvelse ikke de borgerlige Krav, medmindre disse udtrykkelig ere inddragne under Anken, jfr. dog næstsidste Stykke.

Ogsaa i Henseende til Anke har Paatalemyndigheden at varetage den forurettedes Tarv, naar fornøden Begæring fra denne foreligger. Reglerne i § 952, 4de Stykke, og § 953 finde ogsaa her tilsvarende Anvendelse.

Ved Paaanke, der omfatter ogsaa Bevisbedømmelsen, blive de for den underordnede Ret rejste borgerlige Krav at undergive den overordnede Rets Prøvelse, naar ikke baade Tiltalte og den forurettede udtrykkelig have frafaldet dette; saadanne Krav kunne derhos i dette Tilfælde fra nyt af inddrages under Sagen i samme Udstrækning, som om Sagen var indbragt for vedk. overordnede Ret som første Instans.

Kære finder ikke Sted over for Rettens Beslutninger vedrørende borgerlige Krav.

§ 957.

Over for Rettens Afgørelse angaaende et ved Dommen paakendt borgerligt Krav staar særskilt Anke i den borgerlige Retsplejes Former saavel Tiltalte som den forurettede aaben, naar Afgørelsen vilde kunne paaankes efter Reglerne om den borgerlige Retspleje. Saadan Anke kan ikke grundes paa, at Afgørelsen er urigtig som Følge af en fejlagtig Bedømmelse af Beviset.

Ottende Afsnit.

Fuldbyrdelsen af Domme i Straffesager.

Kapitel 86.

§ 958.

Politimesteren drager Omsorg for Straffedommes Fuldbyrdelse saavel i Henseende til Straf som i Henseende til Dommens øvrige Bestemmelser, derunder Erstatning til den Skadelidte, for saa vidt denne begærer det. Han staar udenfor København herved under Amtmandens Overtilsyn.

Bøder, som ere tillagte den forurettede, og Erstatning, der under Straffesagen er tilkendt ham, inddrives efter de i Bogen om den borgerlige Retspleje foreskrevne Regler. Med Hensyn til Afsoning af den Del af nysnævnte Bøder, som ikke betales eller indkommer ved Eksekution, har den forurettede at henvende sig til vedkommende Politimester.

I Domme, hvorved nogen tilholdes at opfylde en Forpligtelse mod det offentlige, kan som Tvangsmiddel fastsættes en fortløbende Bøde, der tilfalder Statskassen og afsones efter Reglerne i § 3 i Lov af 16. Februar 1866 om Afsoningen af Bøder uden for kriminelle Sager.

§ 959.

Opstaar der med Hensyn til Dommens Fortolkning, Beregningen af Frihedsstraffe, som ere idømte eller træde i Stedet for idømt Straf, eller i andre Henseender Tvist mellem Politimesteren eller den denne overordnede Myndighed og den, over for hvem der er Spørgsmaal om at fuldbyrde en Straffedom, bliver Spørgsmaalet paa dennes Begæring at forelægge den Ret, som har afsagt Dom i Sagen i første Instans, men uden at den af Amtmaanden eller Politimesteren anordnede Fuldbyrdelse af den Grund behøver at udsættes, medmindre Retten beslutter det.

Rettens Afgørelse træffes ved Kendelse. Drejer Tvisten sig om, hvor vidt den, over for hvem der er Spørgsmaal om at fuldbyrde Straffen, er den domfældte, skal mundtlig Forhandling og Bevisførelse finde Sted i et offentligt Retsmøde, i hvilket den paagældende er til Stede. I andre Tilfælde træffes Afgørelsen i et ikke offentligt Retsmøde, efter at der, saa vidt fornødent, er givet Parterne Lejlighed til at udtale sig mundtlig eller skriftlig.

Underrettens Afgørelse af det i foregaaende Stykkes andet Punktum nævnte Spørgsmaal kan paaankes til Landsretten. I øvrigt kunne de i Medfør af nærværende Paragraf truffne Afgørelser alene være Genstand for Kære.

§ 960.

Ingen Straffedom kan fuldbyrdes før Udløbet af den Frist, i hvilken Anke i Medfør af Lovens almindelige Regler staar aaben, medmindre Afkald paa Anke forinden er givet.

For Bødedomme, som ej kunne paaankes, gælder en Fuldbyrdelsesfrist af 3 Dage, som beregnes paa den i § 909 angivne Maade. Er der Grund til at antage, at domfældte vil søge at unddrage sig Fuldbyrdelsen, kan Dommen dog fuldbyrdes straks, medmindre der paa Stedet stilles Sikkerhed for den idømte Bødes Beløb. Er Bøden tillagt den forurettede, er Fuldbyrdelsesfristen den i Bogen om den borgerlige Retspleje foreskrevne, hvilken ogsaa gælder med Hensyn til Erstatning, som ved Straffedommen er tilkendt.

§ 961.

Ingen Dødsdom maa fuldbyrdes, førend den af Justitsministeren har været Kongen forelagt, og Kongen har besluttet ikke at benytte sin Benaadningsret.

Den Landsret, som har afsagt Dødsdommen, og Højesteret, naar Dommen har været paaanket, skulle afgive Erklæring, hvor vidt der findes Grund til at anbefale den domfældte til Benaadning. Erklæringen indgives til Justitsministeren, naar Ankefristen er udløben, eller Dommen er stadfæstet af Højesteret.

§ 962.

Fuldbyrdelsen af en Straffedom bliver at udsætte, naar en svanger Kvinde er dømt til Døden, eller naar den, som skal udstaa Livsstraf, Frihedsstraf eller legemlig Straf, bliver afsindig eller overfaldes af en hæftig Sygdom.

Naar en umiddelbar Udstaaelse af Straffen vilde medføre uforholdsmæssige, uden for Straffens Øjemed liggende Følger for den paagældendes Velfærd eller væsentlige Ulemper for det offentlige, kan Justitsministeren tilstede Udsættelse.

Naar den Ret, som har fældet Dommen, finder Grund til at indstille den domfældte til fuldstændig Benaadning eller til at benaades med at lide Straf af en mildere Art, udsættes Straffens Fuldbyrdelse; det samme gælder, naar Ansøgning herom indgives af den domfældte, for saa vidt ikke allerede tidligere en Ansøgning er afslaaet. Hvor vidt en alt begyndt Fuldbyrdelse af Straffen skal standses paa Grund af Ansøgning om Benaadning, afgør Justitsministeren.

§ 963.

Hvor vidt en domfældt, der ikke tidligere er bleven fængslet, bør hensættes i Varetægtsfængsel i det Tidsrum, som forløber, førend Straffen kan fuldbyrdes, eller naar Fuldbyrdelsen udsættes eller standses, afgøres af Stedets Underret, for saa vidt Forholdene ikke tilstede at afvente Beslutning af den Ret, der har afsagt Dom i Sagen i første Instans: herved finde da Reglerne i andet Afsnit om Fængsling Anvendelse med fornøden Lempelse. Paa lignende Maade finde Reglerne i Kapitel 69 Anvendelse med Hensyn til Beslaglæggelse paa Gods for Omkostninger og Erstatning, efter at Dom er gaaet.

Har den, som er dømt til Statsfængsel i over 2 Aar eller til Strafarbejde, unddraget sig Straffens Fuldbyrdelse, kan Beslaglæggelse paa hans Formue her i Riget anordnes efter Reglerne om denne Forholdsregel i Kapitel 69. Er der efter Afsigelsen af Straffedommen hengaaet 10 Aar, kan Begæring til Retten herom kun fremsættes efter Justitsministerens Befaling. Foruden i de i § 764 Nr. 1 og 2 nævnte Tilfælde bortfalder Beslaglæggelsen, naar Benaadning finder Sted; fremdeles bortfalder den, naar 10 Aar ere hengaaede efter Straffedommens Afsigelse, medmindre Justitsministeren begærer den vedligeholdt.

§ 964.

Naar en Anke, som alene er rejst af Paatalemyndigheden, afvises eller forkastes, kan den overordnede Ret gøre saadan Forandring i den ved den paaankede Dom bestemte Straf, som i Medfør af Straffelovens § 58 maatte findes begrundet ved det Varetægtsfængsel, som domfældte har været underkastet efter Dommens Afsigelse.

§ 965.

Naar der til Fuldbyrdelsen af en Straffedom bliver Spørgsmaal om den domfældtes Paagribelse, kunne de samme Forholdsregler anvendes, som ere hjemlede, naar Fængslingskendelse er afsagt.

§ 966.

Bødestraffe, som ikke ere fuldbyrdede, bortfalde ved den domfældtes Død.

§ 967.

Ovenstaaende Regler finde med de af Forholdets Natur eller særlige Forskrifter følgende Lempelser ogsaa Anvendelse ved Fuldbyrdelsen af Kendelser. hvorved Retten har paalagt Vidner eller andre Straf.

Fuldbyrdelse af de i § 155, jfr. § 183, omtalte Kendelser kan dog først finde Sted, naar Fristen til at fremsætte Begæring om Kendelsens Ophævelse i Henhold til § 155 er forløben, eller Retten har nægtet at efterkomme en saadan Begæring.

Med Hensyn til Fuldbyrdelsen af de i §§ 189 ommeldte Bødepaaalæg forholdes efter de almindelige Regler om Bøder, som paalægges af Øvrighedsmyndigheder.

Niende Afsnit.

Sagsomkostninger og Rettergangs bøder i Straffesager.

Kapitel 87.

Sagsomkostninger.

§ 968.

I Straffesager, som forfølges af en offentlig Myndighed, udredes Omkostningerne ved Sagens Behandling og Straffens Fuldbyrdelse af det offentlige med Forbehold af Ret til at faa dem erstattede efter nedenstaaende Regler.

De beskikkede offentlige Anklagere og Forsvarere erholde Vederlag af det offentlige for den enkelte Sag, forsaavidt Krav herpaa ikke er frafaldet. Retten fastsætter dette Vederlag efter Arbejdets Betydning og Omfang ved Dommen eller naar deres Virksomhed er afsluttet. I øvrigt gælde Bestemmelserne i Lov om Sagførersalær m. m. af 24. Maj 1879 for de offentlige Anklagere og Forsvarere.

Vederlag til valgte Forsvarere og Udgifter i Anledning af Beviser, som Sigtede fremskaffer uden Rettens Foranstaltning, vedkomme ikke det offentlige, ej heller Udgifter, der foranlediges ved Skridt, som en Trediemand foretager i sin Interesse. Dog kan Retten efter Omstændighederne tillægge Vidner, som fra Tiltaltes Side fremstilles i Nævningesager uden dertil at være indkaldte, Godtgørelse hos det offentlige.

§ 969.

Findes Sigtede skyldig, er han pligtig at erstatte det offentlige de nødvendige Udgifter, som ere medgaaede til Sagens Behandling.

Har Undersøgelsen været rettet paa en anden Forbrydelse end den, eller paa andre Forbrydelser foruden den, for hvilken Tiltalte dømmes, er han ikke pligtig til at erstatte de derved foranledigede yderligere Omkostninger (jfr. dog § 971); kan en Sondring ikke ske, bestemmer Retten, om og hvor stort et Afdrag der bør gøres.

Udgifter, der ere foranledigede ved Anke, Kære eller Begæring om en Genoptagelse, blive ikkun da at udrede af Tiltalte, naar disse Skridt enten have ført til et for ham ugunstigere Udfald eller ere iværksatte af ham selv og ikke have ført til Forandring til hans Fordel. Er Anke rejst eller Genoptagelse begært af nogen af de i § 902, 3die Punktum, nævnte Personer, er den paagældende under tilsvarende Betingelser pligtig at erstatte de derved forvoldte Udgifter.

Omkostninger, som ere foraarsagede ved andres Fejl eller Forsømmelser, bør ikke falde domfældte til Last. Retten kan ogsaa i Dommen begrænse Omkostningsansvaret, naar den finder, at dette ellers vilde komme til at staa i aabenbart Misforhold til domfældtes Skyld og Vilkaar.

Rejsegodtgørelser og Dagpenge til Landsrettens Personale i Anledning af Rettens Møder udenfor dens Hovedsæde, Rejsegodtgørelser og Dagpenge til Nævninger, falde ikke domfældte til Last.

§ 970.

Dømmes flere Tiltalte som meddelagtige i den samme Handling, har enhver især af dem at erstatte de Udgifter, som hidrøre fra Forhold, der alene vedrøre ham. Med Hensyn til andre Omkostninger paalægges Retten de enkelte Deltagere at udrede en i Forhold til Graden af deres Deltagelse bestemt Andel og kan tillige bestemme, at alle eller enkelte Deltagere skulle hæfte solidarisk.

§ 971.

Friindes Tiltalte, eller endes Sagen i øvrigt uden at have ført til Sigtedes Domfældelse, paahviler der ham ingen Pligt til at udrede Omkostninger, undtagen for saa vidt disse maatte være foraarsagede ved hans tilregnelige og retsstridige Handlinger eller Undladelser.

§ 972.

Er Straffesagen foranlediget ved tilregnelige og retsstridige Handlinger af andre end Sigtede, eller ere særegne Udgifter foraarsagede ved saadanne Handlinger eller Undladelser (jfr. § 155), paahviler der den paagældende Erstatningspligt for de Omkostninger, hans Forhold har medført.

Overensstemmende hermed kan det af den overordnede Ret, til hvilken Anke har fundet Sted, paalægges en Dommer at bære Omkostninger, efter at der er givet ham Lejlighed til at fremføre sit Forsvar.

Bortfalder en Straffesag, hvis offentlige Forfølgning er betinget af den forurettedes Begæring, fordi denne tager sin Begæring tilbage, kan han efter Paatalemyndighedens Paastand tilpligtes at erstatte det offentlige de dette paaførte Udgifter.

§ 973.

Om Erstatning af Omkostninger træffer Retten Afgørelse ved Dommen eller, naar Sagen endes uden Dom, ved Kendelse.

Er Spørgsmaalet om Erstatning af Omkostninger ved enkelte Retshandlinger eller Afsnit i Sagens Behandling uafhængigt af Sagens Udfald, kan der straks derom træffes Afgørelse ved Kendelse.

Trediemand, hvem det paalægges at erstatte Omkostningerne, bør der forinden være givet Lejlighed til at udtale sig herom, for saa vidt ikke særegne Forskrifter ere givne, saasom med Hensyn til udeblevne Vidner.

§ 974.

Naar en Dom er paaanket, prøver den overordnede Ret Omkostningsspørgsmaalet, for saa vidt dettes Afgørelse afhænger af Ankens Udfald, eller det særlig er inddraget under Anken. En tilsvarende Regel gælder, naar Kæremaal rejses mod en Kendelse, der har paalagt Erstatning af Omkostninger i Forbindelse med Straf eller lignende Følger. I andre Tilfælde kan Kæremaal rejses mod Rettens Afgørelse af Omkostningsspørgsmaal, naar Afgørelsen er uafhængig af Sagens Udfald, og de paa lagte Omkostningers Beløb kan antages at ville overstige 40 Kr.

Foranstaaende Regler gælde ogsaa med Hensyn til Fastsættelse af Vederlag til offentlige Anklagere og til beskikkede Forsvarere.

Omkostninger, som det er paalagt at erstatte, inddrives efter de i Bogen om den borgerlige Retspleje foreskrevne Regler.

§ 975.

For saa vidt der i Straffesager bliver Spørgsmaal om Afgifter til Statskassen, kan fri Proces meddeles overensstemmende med Reglerne i Kapitel 28.

*Kapitel 88.***Rettergangsbøder.**

§ 976.

Naar en offentlig Anklager eller en Forsvarer eller Rettergangsfuldmægtig for en privat Sagsøger gør sig skyldig i skødesløs eller forsømmelig Adfærd i Sagen, kan han ved Dommen eller efter Omstændighederne ved Kendelse anses med en Bøde fra 20 til 400 Kr.

For andre Pligtovertrædelser under Sagen kunne de nævnte Personer paa lignende Maade straffes, naar Sagen findes klar, og højere Straf end Bøder ikke findes at være forskyldt.

§ 977.

Mod Rettens Bestemmelser om Strafs Paalæg ifølge foranstaaende Paragraf eller §§ 48, 49 og 55 kan Kæremaal rejses: paaankes Dommen, kan Kæremaal behandles i Forbindelse med Ankesagen efter Rettens Bestemmelse; ogsaa uden saadant Kæremaal kan den overordnede Ret under Ankesagen prøve Ansvarsspørgsmaalet, for saa vidt dette kan ske paa Grundlag af de Oplysninger, der ere forelagte Retten i Anledning af Anken.

Tiende Afsnit.

Kapitel 89.

Særlige Bestemmelser om nogle Forhør m. m.

§ 978.

Med Hensyn til Søforhør har det sit Forblivende ved de hidtil gældende Regler. Ligeledes kan Optagelse af Forhør ved Undersøgelsesret finde Sted i samme Omfang som hidtil dels angaaende stedfundne Ildebrande, Ulykkestilfælde, dødfundne Personer o. desl., dels efter Begæring af Myndigheder til Oplysning om trængendes Forsørgelses-hjem og Undersøgelse af personlige Forhold af retlig Betydning.

For saa vidt der udenfor Strafferetsplejen er Hjemmel for Anvendelse af saadanne Forholdsregler, som de i 4de Bog, 2det Afsnit omhandlede, for andre offentlige Formaals Skyld, berøres de derom gældende Regler ikke af denne Lov.

Femte Bog.

Slutnings- og Overgangsbestemmelser.

Kapitel 90.

Slutningsbestemmelser.

§ 979.

Bøder, som paalægges i Medfør af denne Lov, tilfalde, naar ikke anderledes i Loven er bestemt, Statskassen.

§ 980.

For saa vidt Embedsmænd, hvem nogen i denne Lov omhandlet Embedsgerning eller Tilsyn med samme er betroet, maatte findes pligtige at udrede Erstatning til private i Anledning af deres Embedsførelse i saa Henseende, er Statskassen ansvarlig for saadan Erstatnings Udredelse, dersom den ikke kan faas hos vedkommende Embedsmand eller i hans Bo.

§ 981.

Denne Lov træder i Kraft 2 Aar efter der Dag, da det Nummer af Lovtidenden udgaar, hvori den kundgøres.

Loven gælder ikke for Færøerne; men det vil ved særlig Lov være at bestemme, i hvilken Udstrækning dens Bestemmelser skulle gøres anvendelige der. Østre Landsret træder i færøske Appelsager i Stedet for Landsover- samt Hof- og Stadsretten.

§ 982.

De i §§ 9, 11, 22, 2det Stk., 24, 27 og 59 ommeldte Anordninger og Bekendtgørelser udgaa i betimelig Tid før det Tidspunkt, da Loven træder i Kraft. Fremdeles bliver der før det nævnte Tidspunkt at drage Omsorg for Affattelsen af de i Kapitel 7 og 8 omtalte Lister.

§ 983.

Samtidig med denne Lovs Ikrafttræden skal der nedsættes et Udvalg, bestaaende af 2 Højesteretsdommere, 2 Landsdommere, 2 Underretsdommere, 2 Højesterets-sagførere, 2 Landsretssagførere og 2 Underretssagførere med den Opgave at drøfte saadanne Ændringer i og Tilføjelser til nærværende Lov og de til den knyttede Anordninger og øvrige Bestemmelser, hvortil der ved Lovens Anvendelse maatte vise sig Trang.

Medlemmerne af Udvalget udnævnes for Sagførernes Vedkommende af Justitsministeren eller efter hans Bestemmelse af de til enhver Tid eksisterende Sagførerforeninger, for Underretsdommernes Vedkommende af Justitsministeren og for de øvrige Dommeres Vedkommende ved Valg henholdsvis af Højesteret og af Landsretterne.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

Udnævnelsen og Valget, der gælder for 3 Aar ad Gangen, taber sin Gyldighed for et Medlem, der ophører at være henholdsvis Dommer eller Sagfører.

Udvalget, der selv bestemmer sin Forretningsgang, og som skal træde sammen mindst een Gang om Aaret, saavel som naar Justitsministeren maatte ønske det, har at gøre Indstilling til rette vedkommende — Justitsministeren, Retternes Justitiarii og Underretterne — angaaende saadanne Forandringer, som maatte forekomme det paakrævede, og hvert enkelt af Udvalgsmedlemmerne skal, naar han, efter at hans Forslag om en Forandring er drøftet af Udvalget uden at vinde dettes Støtte, dog finder det paakrævet, derom gøre Indstilling til Justitsministeren.

Kapitel 91.

Overgangsbestemmelser.

§ 984.

De nuværende Dommere og andre Embedsmænd ved Landsover- samt Hof- og Stadsretten i København, Kriminal- og Politiretten samt Sø- og Handelsretten sammesteds og Landsoverretten i Viborg ere pligtige at modtage Beskikkelse ved de ny Landsretter, Københavns Byret, Sø- og Handelsretten og i de i § 22, 2det Stykke ommeldte Dommerembeder, og de nuværende Underdommere og Underretsskrivere at modtage Beskikkelse ved samtlige Underretter, dog uden Formindskelse i deres hidtil hafte Embedsindtægter og saaledes, at den Embedstid, der med Hensyn til Beregning af Alderstillæg har været lagt til Grund for Udregningen af Embedslønningen i den Stilling, de hidtil have beklædt, ogsaa kommer dem til Gode i de ny Stillinger, i hvilke de saaledes ere pligtige at modtage Beskikkelse.

For saa vidt der i nærværende Lov stilles strengere Fordringer i Henseende til juridisk Eksamen for Dommere og andre Retsembedsmænd end efter de hidtil gældende Regler, forbliver det dog ved disse med Hensyn til de Mænd, der alt ere beskikkede som saadanne.

De nuværende Underretsdommere ere pligtige at modtage Beskikkelse som særlige Politimestre i de i § 22, 2det Stykke omhandlede Retskredse, dog uden Formindskelse i deres Embedsindtægter og saaledes, at den Embedstid, der med Hensyn til Beregning af Alderstillæg har været lagt til Grund for Udregningen af Embedslønningen i den Stilling, de hidtil have beklædt, ogsaa kommer dem til Gode i de ny Stillinger, i hvilke de saaledes ere pligtige at modtage Beskikkelse.

§ 985.

Personer, som ved Lovens Ikrafttræden have eller tidligere have haft Autorisation til som Fuldmægtige for en Retsembedsmand at udføre visse af de denne paahvilende Forretninger, kunne autoriseres som Dommerfuldmægtige (§ 17, 4de Stykke) uanset, at de kun have Karakteren „Ej ubekvem“ ved den juridiske Fællesprøve eller den tidligere juridiske Eksamen for ustuderede.

§ 986.

Indtil Udløbet af et Aar efter denne Lovs Ikrafttræden bliver, for saa vidt den paagældende i øvrigt opfylder de Betingelser for at stedes til Sagførervirksomhed, som denne Lov foreskriver, paa Begæring Beskikkelse som Underretssagfører at meddele den, der har gjort 3 Aars Tjeneste som Fuldmægtig paa et Amtskontor.

§ 987.

De, som ved denne Lovs Ikrafttræden have Beskikkelse som Underretssagførere, have Ret til at møde for den Landsret som første Instans, under hvilken de ifølge § 113 høre, samt tillige for Sø- og Handelsretten i alle Sager. Det samme gælder de Amts- eller Retsbetjentfuldmægtige, som ved Lovens Ikrafttræden opfylde Betingelserne for at blive Underretssagførere, naar de tage Beskikkelse som saadanne.

§ 988.

Udtrykkene „Højesteretssagfører“ og „Underretssagfører“ i §§ 108, 113, 114, 117 og 983 skulle forstaas som indbefattende de i Henhold til den hidtilværende Lovgivning beskikkede Sagførere af de tilsvarende Klasser. De i Henhold til den hidtilværende Lovgivning beskikkede Overretsprokuratorer og Overretssagførere skulle i Henseende til Møderet (§ 114) saavel som i øvrigt ved Anvendelsen af de foranstaaende Bestemmelser være ligestillede med Landsretssagførere.

Sagførere, som forinden denne Lovs Ikrafttræden have været antagne til at udføre offentlige og beneficerede Sager, beholde dette Hverv, for Straffesagers Vedkommende dog kun som Forsvarere, saa længe ikke Justitsministeren efter Erklæring fra vedkommende Ret anser dem for uskikkede dertil. Justitsministeren kan, efterhaanden som der findes Anledning dertil, antage andre Sagførere til at deltage i nævnte Hverv.

§ 989.

Fra den Dag, denne Lov træder i Kraft, behandles borgerlige Domssager, som derefter tingfæstes (jfr. § 256), i Overensstemmelse med de Regler, som denne Lov foreskriver, dog at den i Medfør af den ældre Lovgivning ved Forligskommissionerne stedfundne Forligsprøve forbliver gyldig. Derimod bliver Behandlingen af de Domsager, i hvilke Stævning paa den nævnte Tid allerede er forkyndt, at tilendebringe i Overensstemmelse med de hidtil gældende Regler. Den, der meddeler Modparten Stævning i Overensstemmelse med denne Lov, antages derved at have lovlig frafaldet den Stævning, som han i Henhold til de hidtil gældende Regler maatte have udtaget og ladet forkynde, men endnu ikke irettelagt.

§ 990.

Søgmaal efter Gældsbreve, med Hensyn til hvilke den i Forordningen af 25. Januar 1828 hjemlede hurtige Retsforfølgning gyldig er vedtaget, blive, for saa vidt de ikke ifølge foregaaende Paragraf skulle behandles efter de hidtil gældende Regler, at behandle efter de i Kapitel 38 givne Regler, som om disse vare paaberaabte i Gælds brevet.

§ 991.

I alle Tilfælde, hvor Behandlingen af en borgerlig Sag er foregaaet eller ifølge § 989 skal foregaa efter de hidtil gældende Regler, bliver der ogsaa med Hensyn til Appel at forholde efter disse.

Dog skal Appellen, for saa vidt ikke Appelfristen udløber tidligere i Medfør af den hidtil gældende Ret, iværksættes i det seneste inden 8 Uger at regne fra Dommens Afsigelse eller, hvis Dommen er afsagt forinden Lovens Træden i Kraft, fra dette Tidspunkt. Opregnsning kan dog bevilges overensstemmende med de hidtil gældende Regler.

§ 992.

Paa Fuldbyrdelsen af Domme i borgerlige Sager, som ere afsagte inden Lovens Træden i Kraft eller i Sager, hvis Behandling i Medfør af § 989 er foregaaet efter

den hidtil bestaaende Ret, blive Reglerne i denne Lov at anvende med de af Forholdets Natur flydende Lempelser.

Med Hensyn til Eksekution efter tinglæste Pantebreve med Pant i faste Ejendomme, der ere oprettede forinden Lovens Ikrafttræden, forholdes efter Lov om Udpantning m. m. af 29. Marts 1873 § 15, 1ste Stykke.

§ 993.

Med Hensyn til foreløbige Sikringsmidler, som først bringes i Anvendelse efter Lovens Træden i Kraft, blive dennes Regler i det hele at følge.

§ 994.

Enhver, der forinden denne Lovs Træden i Kraft er belagt med Arrest paa Person, bør sættes i Frihed, for saa vidt og saa snart han ifølge nærværende Lovs Bestemmelser ikke vilde kunne holdes i Gældsængsel. Ligeledes bliver den Forhøjelse af Underholdspenge, som fastsættes i § 600, efter Lovens Træden i Kraft at anvende med Hensyn til allerede arresterede Skyldnere, dog at over for disse den Virkning, som er forbundet med Udeblivelse af de befalede Underholdspenges Betaling, ikke skal indtræde førend en Uge, efter at vedkommende Arrestrekvirent ved Fogdens Foranstaltning er bleven underrettet om Forhøjelsen.

§ 995.

Straffesager, der endnu ikke ere optagne til Dom paa den Tid, Loven træder i Kraft, behandles efter de Regler, som denne Lov foreskriver. Gyldigheden af Rets handlinger, som ere foretagne i Sagen, førend Loven træder i Kraft, bedømmes efter den tidligere Lovgivning. Nærmere Regler om Behandlingssted og Behandlingsmaade for de heromhandlede Sager kunne gives ved kongelig Anordning.

§ 996.

Appel af Straffedomme, som ere afsagte, førend Loven træder i Kraft, sker efter de hidtil gældende Regler. Med Hensyn til Dommens Fuldbyrdelse blive Reglerne i denne Lov at anvende med de af Forholdets Natur flydende Lempelser.

§ 997.

Genoptagelse af Straffesager, der ere afsluttede ved upaaankelig Dom eller paa anden Maade, førend denne Lov træder i Kraft, eller i Henhold til § 996, kan ske efter Begæring af Justitsministeren eller Domfældte eller nogen af de i § 902, 2det og 3die Punktum, nævnte Personer; i Henseende til saadan Genoptagelse blive de i Kapitel 82 foreskrevne Regler at følge. Om Genoptagelse af en Sag, der er afsluttet ved upaaankelig Underrettsdom, kan finde Sted, beror paa, om Sagen efter denne Lovs Regler vilde høre for Landsretten; Afgørelsen træffes af vedkommende Landsret.

Register

til

Lov om Rettens Pleje.

	Paragraf.
Første Bog: Domsmagten m. m.	
<i>Første Afsnit:</i> Domstolenes Ordning:	
Kap. 1: Retterne	1—22
Kap. 2: Retsmøder	23—33
Kap. 3: Retsbøger	34—42
Kap. 4: Dommere, Retsskrivere, Retsvidner og Retsbude m. m. ...	43—60
Kap. 5: Tilfælde, hvor Rettens Personer skulle eller kunne vige deres Sæde	61—68
<i>Andet Afsnit:</i> Nævnings Kaldelse:	
Kap. 6: Almindelige Bestemmelser	69—73
Kap. 7: Grundlister	74—78
Kap. 8: Nævningekredsens Aarsliste	79—83
Kap. 9: Udtagelse af Nævninger for det enkelte Ting og for den enkelte Sag	84—105
<i>Tredie Afsnit:</i> Sagførere:	
Kap. 10: Sagføreres Beskikkelse og Adgang til at benytte Fuldmægtig m. m.	106—117
Kap. 11: Sagføreres Rettigheder og Pligter	118—123
Kap. 12: Ophør af Retten til Sagførervirksomhed	124—125
Anden Bog: Fælles Bestemmelser for borgerlige Sager og Straffesager.	
Kap. 13: Almindelige Bestemmelser om Procesmaaden	126—130
Kap. 14: Forkyndelser og Meddelelser	131—145
Kap. 15: Vidner	146—172
Kap. 16: Syn og Skøn	173—190
Kap. 17: Rettens Raadslagninger og Afgørelser	191—200

Tredie Bog: Den borgerlige Retspleje.*Første Afsnit:* Almindelige Bestemmelser:

Kap. 18: Retternes Virkekreds.....	201—211
Kap. 19: Værneting	212—225
Kap. 20: Forening af flere Krav under samme Retssag	226—231
Kap. 21: Sagens Parter.....	232—236
Kap. 22: Rettergangsfuldmægtige	237—244
Kap. 23: Forligsmægling	245—253
Kap. 24: Procesmaaden i Almindelighed.....	254—273
Kap. 25: Om Parternes og Trediemands Forpligtelse til at fremlægge synbare Bevismidler.....	274—278
Kap. 26: Afhøring af Parter og Parts Ed	279—287
Kap. 27: Sagsomkostninger og Rettergangsbøder	288—306
Kap. 28: Fri Proces.....	307—314

Andet Afsnit: Rettergangsmaaden:

Kap. 29: Forberedelse af Domsforhandling i Sager, der i første Instans henhøre under Landsretterne.....	315—340
Kap. 30: Domsforhandling for Landsret i første Instans	341—354
Kap. 31: Intervention og Tilstævning af Trediemand i Landsrets-sager i første Instans	355—362
Kap. 32: Skriftlig Behandling af Sager ved Landsretterne i første Instans	363—371
Kap. 33: Anke til Højesteret	372—394
Kap. 34: Kære til Højesteret	395—400
Kap. 35: Ny Foretagelse ved Højesteret.....	401—402
Kap. 36: Behandling af Sager der i Medfør af Kap. 18 henhøre under Underret og Retsmidler mod Underrettens Afgørelser ...	403—419
Kap. 37: Behandling af Sager, der paakendes ved Sø- og Handelsretten	420
Kap. 38: Sager om Veksler og visse andre Gældsbreve	421—425
Kap. 39: Ægteskabssager samt Sager, hvorunder Arvinger søge sig en bortbleven Persons Formue tilkendt	426—433
Kap. 40: Fremgangsmaaden, naar nogen skal umyndiggøres, eller Enke skal sættes under fast Lavværgemaal	434—444
Kap. 41: Fremgangsmaaden ved at erhverve Mortifikations- eller Ejendomsdom	445—454

Tredie Afsnit: Eksekution og Tvangsauktion.

Kap. 42: Almindelige Betingelser for Eksekution	455—469
Kap. 43: Fuldbyrkelse af Domme, der ikke lyde paa Udredelse af Penge	470—477
Kap. 44: Fuldbyrkelse af Domme, der lyde paa Udredelse af Penge	478—492

	Paragraf.
Kap. 45: Eksekutionsforretningens Foretagelse og Proceduren under samme	493—514
Kap. 46: Almindelige Bestemmelser for Tvangsauktion.....	515—520
Kap. 47: Tvangsauktion over Løsøre	521—536
Kap. 48: Tvangsauktion over fast Ejendom	537—562
Kap. 49: Proceduren af Tvistigheder, der opstaa under Tvangsauktionen	563—569
Kap. 50: Retsmidlerne imod de til Dømmes tvungne Fuldbyrdelse henhørende Føgedforretninger m. m.	570—572
<i>Fjerde Afsnit: Udpantning samt Indsættelses- og Udsættelsesforretninger:</i>	
Kap. 51: Udpantning	573—585
Kap. 52: Indsættelses- og Udsættelsesforretninger	586—588
<i>Femte Afsnit: De foreløbige Retsmidler:</i>	
Kap. 53: Arrest	589—622
Kap. 54: Forbud	623—630
<i>Sjette Afsnit: Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v., Tvangsakkord udenfor Konkurs samt Konkurs.</i>	
Kap. 55: Skifte af Dødsbo og Fællesbo m. v. og Tvangsakkord udenfor Konkurs.....	631—643
Kap. 56: Konkurs	644—655
Kap. 57: Auktioner i Dødsboer m. m. og i Konkursboer	656—659
Fjerde Bog: Strafferetsplejen.	
<i>Første Afsnit: Almindelige Bestemmelser:</i>	
Kap. 58: Strafferetsplejens Omraade	660—662
Kap. 59: Retternes Virkekreds.....	663—670
Kap. 60: Værneting og Forening af Straffesager	671—686
Kap. 61: Paatalen	687—698
Kap. 62: Sigtedes Forsvar	699—709
<i>Andet Afsnit: Midler til Sagens Oplysning m. m.:</i>	
Kap. 63: Besigtigelse	710—712
Kap. 64: Beslaglæggelse.....	713—722
Kap. 65: Ransagning	723—729
Kap. 66: Sigtedes Indkaldelse og Afhørelse for Retten.....	730—735
Kap. 67: Anholdelse	736—746
Kap. 68: Fængsling	747—761
Kap. 69: Beslag paa Sigtedes Formue og Forbud mod Foreninger og Skrifter.....	762—768

	Paragraf.
<i>Tredie Afsnit:</i> Undersøgelse, førend Tiltale er rejst, i Sager, som forfølges af Amtmanden (i København Politidirektøren) eller Politiet:	
Kap. 70: Efterforskning	769—782
Kap. 71: Forundersøgelse ved Retten	783—797
<i>Fjerde Afsnit:</i> Tiltale og Domsforhandling ved Landsret:	
Kap. 72: Iværksættelse af Tiltale og Forberedelse af Domsforhandling i Sager, ved hvis Paadømmelse Nævninger skulle medvirke	798—811
Kap. 73: Bestemmelser om Domsforhandling ved Landsret i Nævningsager	812—874
Kap. 74: Bestemmelser om Iværksættelse af Tiltale og Forberedelse af Domsforhandling for Landsret i første Instans i Sager, hvori Nævninger ikke medvirke	875—881
Kap. 75: Bestemmelser om Domsforhandling uden Nævninger	882—887
<i>Femte Afsnit:</i> Tiltale og Domsforhandling ved Underret samt ved Sø- og Handelsretten:	
Kap. 76: Tiltale og Domsforhandling for Underret samt Sø- og Handelsretten i Sager, som ikke i Medfør af § 690 paa- tales af Politimesteren	888—892
Kap. 77: Tiltale og Domsforhandling for Underret, henholdsvis Sø- og Handelsretten i offentlige Politisager	893—900
<i>Sjette Afsnit:</i> Retsmidler mod trufne Afgørelser:	
Kap. 78: Paaanke af Domme, afsagte af Landsretterne i første Instans	901—922
Kap. 79: Paaanke af Domme, afsagte af Underretterne	923—927
Kap. 80: Paaanke af Domme, afsagte af Sø- og Handelsretten	928
Kap. 81: Kære til højere Ret	929—935
Kap. 82: Genoptagelse	936—948
<i>Syvende Afsnit:</i> Regler om Paatale af særlige Myndigheder og om Anke af visse private Straffesager samt om Forfølgning af borgerlige Krav under Straffesager:	
Kap. 83: Behandling af Sager, som paaales af en særlig offentlig Myndighed	949
Kap. 84: Regler om Anke af visse private Straffesager	950
Kap. 85: Paatale af borgerlige Krav under Straffesager	951—957
<i>Ottende Afsnit:</i> Fuldbyrnelsen af Domme i Straffesager:	
Kap. 86	958—967

	Paragraf.
<i>Niende Afsnit:</i> Sagsomkostninger og Rettergangsbøder i Straffesager:	
Kap. 87: Sagsomkostninger	968—975
Kap. 88: Rettergangsbøder	976—977
<i>Tiende Afsnit:</i>	
Kap. 89: Særlige Bestemmelser om nogle Forhør m. m.	978
 Femte Bog: Slutnings- og Overgangsbestemmelser. 	
Kap. 90: Slutningsbestemmelser	979—983
Kap. 91: Overgangsbestemmelser	984—997

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Grundloven af 5te Juni 1849 bestemte i sin § 76, at Retsplejen bliver at adskille fra Forvaltningen efter de Regler, der fastsættes ved Lov, og i sin § 79, at Offentlighed og Mundtlighed saa snart og saa vidt som muligt skal gennemføres ved hele Retsplejen, samt at Nævninger skulle indføres i Misgerningssager og i Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser. Disse Forskrifter ere gentagne uforandrede i den reviderede Grundlov af 1866 §§ 71 og 74. I den borgerlige Retspleje er Mundtlighedsprincippet gennemført paa et begrænset Omraade ved Loven om Oprettelse af en Sø- og Handelsret i Kjøbenhavn af 19de Februar 1861. I Strafferetsplejen blev Offentlighed og Mundtlighed saavidt muligt gennemført ved Loven om Rigsretten af 3die Marts 1852, ligesom ogsaa offentlig og mundtlig Behandling af visse Politisager indførtes i Kjøbenhavn ved Lov 11te Februar 1863.

Iøvrigt er det halve Aarhundrede, der nu er forløbet siden Grundloven af 1849, opfyldt med en Række Bestræbelser for en almindeligere Gennemførelse af de nævnte Grundlovsprinciper, Bestræbelser, der som bekendt hidtil have været uden direkte praktisk Resultat.

I 1852 blev det saaledes af Justitsminister A. W. Scheel overdraget Højesteretsassessor Mourier at udarbejde de fornødne Lovudkast til Gennemførelse af Grundlovens Bud paa Strafferetsplejens Omraade. Et af denne udarbejdede Lovudkast tillige med Grundtræk til en Ordning af Domsmagten blev derpaa i August 1854 indsendt til Justitsministeriet; den daværende Justitsminister (*Ørsted*) tilstillede under 7de December s. A. den Kommission, der dengang var nedsat til Udarbejdelse af en ny Straffelov, Udkastet til Betænkning, ledsaget af en udførlig Skrivelse, hvori han nærmere udviklede og begrundede sine Betæneligheder med Hensyn til Lovudkastet i det hele.

Da imidlertid det af Mourier udarbejdede Lovudkast nærmest var bygget paa fransk Ret, ansaa den følgende Justitsminister (*Simony*) det rettest tillige at søge et Lovudkast udarbejdet, der nærmest sluttede sig til den engelske Strafferetsplejes Principer, og dette Arbejde blev overdraget *Hother Hage*, som den 20de Juni 1857 ind-

sendte 3 Udkast til Love henholdsvis om 1) Domsmagten i Straffesager, 2) Forfølgningen af de Straffesager, der behandles ved Nævningeretter, og 3) Behandlingen af Straffesager, der høre under Kredsretternes Omraade. Under 24de August 1857 blev det overensstemmende med Straffelovskommissionens Ønske overdraget en særlig Kommission*) at afgive Betænkning over saavel de af *Mourier* som de af *Hage* udarbejdede Forslag. Denne Kommission gennemgik Grundprinciperne i de nævnte Lovforslag; men da den kom til det Resultat, at Behandlingen i det enkelte vilde være forbunden med særegne Vanskeligheder, fordi der forelaa indbyrdes meget afvigende Forslag, uden at man vidste, hvorvidt Regeringen vilde kunne slutte sig til noget af dem, standsede den sine Arbejder og indsendte Udskrift af sine Forhandlinger til Justitsministeriet med Anmodning om, at dette selv vilde udarbejde et Lovforslag, der da kunde danne Grundlag for Kommissionens videre Forhandlinger.

Denne Anmodning fandt Ministeriet at burde efterkomme, og der udarbejdedes i Aaret 1859 af daværende Departementschef *Leuning* et nyt Udkast, hvis endelige Behandling i Ministeriet endnu ikke havde fundet Sted, da der i Rigsdagen i Efteraaret 1861 (jfr. Folketingstid. 1861 Sp. 621, 973, 1164, Tillæg A. Sp. 945, 963, 1027) af *Hage* blev indbragt 3 Lovforslag angaaende Gennemførelse af Grundlovens § 79, hvilke med enkelte Afvigelser stemmede med de Udkast, der som foran anført havde foreligget den i dette Øjemed nedsatte Kommission til Betænkning. Disse Forslag gennemgik en første Behandling i Folketinget, som derefter vedtog tvende af et nedsat Udvalg foreslaaede Beslutninger (jfr. Folketingstid. 1861 Tillæg B. Sp. 537, 556, 567. A. Sp. 1507, B. 569), i Henhold til hvilke de forelagte Lovforslag tilligemed Udvalgets Betænkning tilstillede Regeringen, idet Folketinget udtalte sit levende Ønske om at se Lovforslag til Gennem-

*) Denne Kommission (den første Proceskommission) bestod af Højesteretsassessor *Bruun*, Generalprokurør *Aigreen-Ussing*, Højesteretsassessor *Mourier*, Departementschef i Justitsministeriet *Leuning*, Byfoged *Crone*, Kriminalretsassessor *Køpke*, Højesteretsadvokat *Brock* og Cand. juris *Hother Hage*.

førelse af Forskrifterne i Grundlovens §§ 76 og 79 forelagte Rigsdagen af Justitsministeren.

I den saaledes i Folketinget stedfundne Behandling fandt Justitsministeren (*Casse*) fornyet Opfordring til at fremme Sagen saa meget som muligt, og da de Forarbejder, som man alt var i Besiddelse af, dels i de tidligere udarbejdede Lovforslag, dels i den nedsatte Kommissions Betænkning i Forbindelse med Forhandlingerne i Folketinget og den af sammes Udvalg afgivne Betænkning, ansaas tilstrækkelige, forelagde Ministeren (*Casse*) i Efteraaret 1862 (jfr. Folketingstid. 1862 Sp. 23, 227, Tillæg A. Sp. 459) Udkast til Lov om Gennemførelsen af Offentlighed og Mundtlighed i Strafferetsplejen samt Indførelse af Nævninger i Misgerningssager og i Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser, et Udkast, i hvilket — som det hedder i de samme ledsagende Motiver — Ministeriet havde troet saa vidt muligt at burde slutte sig til den Maade, hvorpaa Anklagerettersgangen med Offentlighed, Mundtlighed og Nævninger er gennemført i England og de Lande, der have holdt sig til den der stedfundne Retsudvikling, medens man paa den anden Side, hvor saadant lod sig forene med de til Grund for den ny Rettergangsmaade liggende Principer, formente at burde tage Hensyn til de her i Landet bestaaende Forhold og til den under disse udviklede Retsbevidsthed.

Dette Forslag var imidlertid, da Rigsdagens Samling blev sluttet i Slutningen af Januar Maaned 1863, ikke naaet videre end til at have gennemgaaet en første Behandling i Folketinget, hvorhos en Betænkning om det var afgiven af et af Folketinget nedsat Udvalg (jfr. Folketingstid. 1862 Tillæg B. Sp. 649). Det udtales i denne Betænkning, at den omhandlede Reform maa betragtes som et stort Skridt til at udvikle og befæste Grundloven, der ikke kan siges at være fuldstændig gennemført, saa længe den bebudede Reform i Retsplejen — hvilken har en saa indgribende Betydning for den personlige Frihed, for Udviklingen af det statsborgerlige Liv, for Befæstelsen af Tilliden til Domstolene, for Udbredelsen af Agtelse for Loven og Nidkærhed for at opretholde den — ikke er bleven tilvejebragt. I den følgende Rigsdagssamling fremsatte dernæst Justitsministeren (*Casse*) paany i Januar 1864 Forslaget fra forrige Samling (jfr. Folketingstid. 1863 Sp. 63, 388, Tillæg A. Sp. 455) med Optagelse af adskillige Ændringer under Hensyn til det af Folketingsudvalget

foreslaaede. I Forbindelse hermed blev der fremsat Forslag til Lov om Kongeriget Danmarks Inddeling i Underretskredse m. m. og om Politiets Ordning i Kongeriget Danmark med Undtagelse af København og gamle Københavns Amt, hvorhos der bebudedes Forelæggelsen af et særligt Forslag til Lov om Strafferetsplejen i København. Heller ikke disse Forslag naaede længer end til første Behandling i Folketinget og til Udvalgsbetænkningens Afgivelse (jfr. Folketingstid. 1863 Tillæg B. Sp. 377). I Oktober 1864 (Justitsminister *Heltzen*) blev derpaa de samme 3 Lovforslag paany forelagt Rigsdagen (jfr. Folketingstid. 1864 Sp. 287, 852, Tillæg A. Sp. 1053), men naaede atter kun til første Behandling i Folketinget.

Sagen hvilede derpaa, indtil *Hage* i December 1867, da *Rosenørn-Teilmann* var Justitsminister, fremsatte 3 Lovforslag i væsentlig Overensstemmelse med de sidste Gang i Oktober 1864 fremsatte (jfr. Folketingstid. 1867 Sp. 387, 1073, Tillæg A. Sp. 1129). Forslagene kom til første Behandling i Folketinget, men blev ved denne tagne tilbage af Forslagsstilleren, efter at der var fremkommet Forslag til en motiveret Dagsorden, som gik ud paa, at en saa stor og indgribende Reform, som Lovforslagene gik ud paa, vanskelig kunde gennemføres med Held, før Regeringen tog Initiativet dertil, og alle fornødne Forarbejder var til Stede, at det vilde være rettest, at der, forinden endelig Beslutning toges om Indførelse af Nævninger i den kriminelle Retspleje, forelaa Forberedelser til den civile Retsplejes Omordning, og at man forventede, at Regeringen vilde lade begge disse Anliggendes Fremme være sig særdeles magtpaaliggende.

I Henhold til allerhøjeste Reskript af 28de Februar 1868 blev der derpaa af Justitsminister *Rosenørn-Teilmann* nedsat en Kommission til Udarbejdelse af Forslag til en Omordning af saavel den civile som den kriminelle Retspleje.*) Om Ar-

*) Denne Kommission (den anden Proceskommission) bestod fra Begyndelsen af følgende Medlemmer: Højesteretsassessor *Krieger* som Formand, Højesteretsassessor *Ussing*, Borgmester i København, Etatsraad *Larsen*, Formand i So- og Handelsretten i København *Klein*, Professor juris *Nellemann*, Kriminalretsassessor *Nyholm*, Overretsassessor *Rimestad*, By- og Herreds-foged *Hage* samt Højesteretsadvokaterne *Brock* og *Liebe*. Senere tiltraadtes Kommissionen i Henhold til allerhøjeste Reskripter af 8de Juni og 19de Oktober 1870, af Professor juris *Goos* og Departementschef i Justitsministeriet *Ri-*

bejdets Gang i denne Kommission afgav Kommissionens Formand i Forbindelse med Indsendelsen af de af Kommissionen udarbejdede 3 Lovudkast: om Strafferetsplejen, om den borgerlige Retspleje og om Domsmagts Ordning m. m., en Beretning til Justitsministeriet, dateret Septbr. 1877.

Som Grundlag for Kommissionens Arbejder paa den borgerlige Retsplejes Omraade tjente et af *Nellemann* forfattet foreløbigt Udkast, hvis vigtigste Dele tilsendtes Landets Overdommere, Advokater, Amtmænd, en Del Sagførere og andre med Anmodning om, saa vidt de dertil maatte føle sig opfordrede, at ytre sig over samme, hvorefter der til Kommissionen indkom en Del forskellige Udtalelser og Meddelelser.

Om Udpantning udarbejdedes et særligt Lovudkast med Motiver af *Ricard*.

Som Grundlag for Kommissionens Arbejder paa Strafferetsplejens Omraade tjente et af *Goos* udarbejdet Udkast til Lov om Strafferetsplejen.

Som Grundlag for Kommissionens Arbejder paa Retsorganisationens Omraade tjente først dels et af *Klein* udarbejdet Forslag til Lov om Domsmagts Ordning, dels et af *Nyholm* udarbejdet Forslag til Lov om en Rets- og Politiorganisation, og senere et af *Goos* i Tilslutning til de nævnte Udkast udarbejdet Udkast til Lov om Domsmagts Ordning samt om den offentlige Anklagemyndighed og om Nævningers Kaldelse.

Under Arbejdets Gang udsøndredes forskellige Dele til særskilt legislativ Behandling, hvilket førte til, at der paa Grundlag af Kommissionens Arbejder fremkom følgende særlige Love: *Konkursloven* af 25de Marts 1872, *Udpantningsloven* af 29de Marts 1873 og *Skifteloven* af 30te November 1874.

Kommissionen foretog den endelige Behandling af Udkast til Lov om Strafferetsplejen i Slutningen af 1874, og Udkastet med Motiver vedtoges derpaa, dog med et dissenterende Votum af *Ussing*, i Marts 1875 i den Form, hvori det afgaves til Justitsministeriet. Udkastet til Lov om Domsmagts, den offentlige Anklagemyndigheds, Politimyndighedens samt Sagførervæsenets Ordning med Motiver vedtoges i dets endelige Skikkelse i Februar

1876. Lovudkastet om den borgerlige Retspleje med Motiver vedtoges i September 1877; med Hensyn til dette afgav *Brock* og *Ussing* dissenterende Vota.

Efter at Justitsministeriet havde modtaget de nævnte Udkast, lod det ved en særlig Kommission udarbejde Forslag til en ny Lov om Retsafgifter, et Arbejde, der nødvendiggjordes ved, at den bestaaende Sportellovgivning, navnlig Sportelreglementet af 22de Marts 1814, ikke lader sig anvende under en fra den nuværende saa forskellig Indretning af hele Retsplejen som den paatænkte. Af samme særlige Kommission udarbejdedes derhos et Forslag til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen. Medens efter de gældende Regler samtlige de særlige Omkostninger i kriminelle Sager udredes af Kommunerne, blev der i dette Lovforslag foreslaaet en Fordeling af disse, saaledes at de egentlige Delinkventomkostninger skulde bæres af Statskassen, medens Kommunerne vedblivende skulde udrede Udgifterne dels til det underordnede Politipersonale, dels til Indrettelsen og Vedligeholdelsen af Arresthusene med Inventarium, Opvarmning, Betjening og Rengøring samt Udgifterne til Arrestanternes Bevogtning og til Tilvejebringelsen af de fornødne Retslokaler med Undtagelse af Lokalerne til Landsretterne. Kommunerne skulde for de i Arresthusene modtagne Arrestanter af Statskassen have en fast Betaling pr. Dag. Med Hensyn til Fordelingen af de Udgifter, der vedblivende skulde falde Kommunerne til Last, blev der i Lovforslaget truffet en Ordning, hvorved de nu i høj Grad bebyrdede Købstæder lettedes, og en ligelig Fordeling fandt Sted. — Endelig blev der i Justitsministeriet udarbejdet et Forslag til Lov om Lønninger m. m. for de i Lov om Domsmagts Ordning omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd.

De sidstnævnte 3 Lovforslag blev i Tilknytning til 3 Lovforslag, der i alt væsentligt svarede til de af Proceskommissionen udarbejdede Udkast, af Justitsminister *Nellemann* forelagt i Folketinget i Samlingen 1880—81 (Rigsdagstid. Tillæg A. Sp. 3365—4106). Samtlige 6 Lovforslag vare Genstand for en 1ste Behandling i Folketinget i Tiden fra 26de Januar til 5te Februar 1881. (Folket. Tid. Sp. 1981—2364). Deres Overgang til 2den Behandling og Henvisning til et Udvalg af 15 Medlemmer vedtoges. Udvalget blev valgt, men afgav ingen Betænkning. I Samlingen 1881—82 forelagde Regeringen de ovennævnte Lovforslag paa ny. De henvistes efter en ganske

card, medens to af dens oprindelige Medlemmer, Etatsraad, Borgmester *Larsen* og Byfoged *Hage*, afgik ved Døden, forinden Kommissionen havde sluttet sine Arbejder.

kort Omtale ved 1ste Behandling atter til Udvalg; videre skete ikke.

Sagen hvilede derefter — dog at der lejlighedsvis gennem det private Initiativ fremsattes Procesreformforslag — indtil Folketinget den 10de November 1891 efter en lang forudgaaende Forhandling (Folket. Tid. 1891 Sp. 910—1112) vedtog en saalydende Beslutning: „Idet Tinget udtaler sit levende Ønske om en snarlig Omordning af Retsplejen i Overensstemmelse med Grundlovens § 74, jfr. § 71, opfordrer det Justitsministeren til at foretage de fornødne Skridt til Fremme af denne Reformers Genemførelse“.

Under Hensyn hertil blev ved allerhøjeste Reskript af 11. Maj 1892 den tredje Proceskommission nedsat*). Af denne blev følgende Lovudkast udarbejdede:

1. Udkast til Lov om Domsmagts, den offentlige Anklagemyndigheds, Politimyndighedens samt Sagførervæsenets Ordning.
2. Udkast til Lov om den borgerlige Retspleje.
3. Udkast til Lov om Strafferetsplejen.
4. Udkast til Lov om Retsafgifter.
5. Udkast til Lov om Lønninger m. m. for de i Lov om Domsmagten Ordning omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd og
6. Udkast til Lov om offentlige Auktioner, der ikke er Tvangsauktioner.

Disse Lovudkast med tilhørende Bemærkninger m. v. afgaves af Kommissionen til Justitsministeriet i Begyndelsen af Aaret 1899, men blev ikke forelagt for Rigsdagen førend den 26de Oktober 1901, da den nuværende Justitsminister fremsatte de 4 førstnævnte i Folketinget, hvor de henvistes til et Udvalg, som under 16de Maj 1902 afgav Betænkning.

I Rigsdagssamlingen 1902—03 fremsatte Justitsministeren den 7de Oktober 1902 paany de 3 førstnævnte af Forslagene, men samlede til et Lovforslag under Navn „*Forslag til Lov om Rettens Pleje*“ og paa

de allerfleste Punkter i Overensstemmelse med de betydelige Ændringer, der fremgik af den fornævnte Udvalgsbetænkning. Lovforslaget blev med en Række af Ændringer vedtaget af Folketinget ved 3die Behandling den 18de December 1902.

I Landstinget kom Forslaget til 1ste Behandling den 13de Januar 1903 og henvistes til et Udvalg, som afgav Betænkning den 11te Maj 1903.

I Rigsdagssamlingen 1903—04 blev Lovforslaget paany fremsat for Landstinget den 7de Oktober 1903 i samme Skikkelse, hvori det i den foregaaende Rigsdagssamling var vedtaget i Folketinget. Lovforslaget henvistes til et Udvalg, som afgav Betænkning den 27de Oktober 1903, og Lovforslaget vedtoges i Landstinget ved 3die Behandling den 11te December 1903 i en Skikkelse, der paa mange og for en stor Del meget væsentlige Punkter afveg fra den, hvori det var vedtaget i Folketinget.

I dette kom det til 1ste Behandling den 16de Januar 1904, henvistes til et Udvalg, som afgav Betænkning den 25de Februar 1904, og ved 3die Behandling den 10de Marts 1904 blev det paa de væsentligste Uenighedspunkter ført tilbage til den tidligere af Folketinget vedtagne Skikkelse. Efterat det den 16de og den 17de Marts 1904 havde været til eneste Behandling henholdsvis i Landstinget og i Folketinget og var vedtaget i væsentlig afvigende Skikkelser, blev der den 17de Marts 1904 af Folketinget paa Forslag af *Alfred Christensen* begært Fællesudvalg, som den 21de April 1904 afgav Beretning, hvori udtaltes Ønske om Lovforslagets Genoptagelse paa et senere Tidspunkt.

I Rigsdagssamlingen 1904—05 fremsatte Justitsministeren paany Lovforslaget i Folketinget den 11te Oktober 1904 i den Skikkelse, hvori det sidst var vedtaget af Folketinget. Forslaget blev ikke henvist til Udvalg, men blev ved 3die Behandling den 22de Oktober 1904 uforandret vedtaget af Folketinget.

I Landstinget kom Forslaget til 1ste Behandling den 28de Oktober 1904, henvistes til et Udvalg, som afgav Betænkning den 22de Februar 1905, og ved 3die Behandling den 9de Marts 1905 blev Lovforslaget ført tilbage til den Skikkelse, hvori det senest var vedtaget af Landstinget.

Efter at det ved eneste Behandling den 11te Marts 1905 og den 17de Marts 1905, henholdsvis i Folketinget og Landstinget, var vedtaget i afvigende Skikkelser, vedtog Landstinget paa Forslag af *Madsen*

*) Denne Kommission bestod oprindelig af: Overpræsident *Klein* som Formand, Departementschef i Justitsministeriet *Ricard*, Højesteretsassessorerne *Rimestad* og *Nyholm*, Justitiarius i Københavns Kriminal- og Politiret *Ingerslev*, Professor juris *Deuntzer*, daværende Kriminalretsassessor, senere Overretsassessor *Thomsen*, Højesteretsadvokat *Oct. Hansen* og Direktør *N. I. Larsen*. Efter at Højesteretsassessor *Rimestad* var afgaaet ved Døden i Oktober 1894, blev det ved allerhøjeste Resolution af 30te Januar 1896 overdraget Justitiarius i Lands-over- samt Hof- og Stadsretten *Ipsen* at tiltræde Kommissionen.

Mygdal dets Henvisning til Fællesudvalg, som den 3die April 1905 afgav Beretning, hvori oplystes, at Justitsministeren i Fællesudvalget havde angivet som sin Hensigt at søge Lovforslaget fremmet i næste Rigsdagssamling.

I Rigsdagssamlingen 1905—06 fremsatte Justitsministeren den 3die Oktober 1905 Lovforslaget i Landstinget i den Skikkelse, hvori det senest var vedtaget af Landstinget, men med udtrykkelig Bemærkning, at den valgte Skikkelse udelukkende var anvendt, for at Lovforslaget om muligt kunde naa noget hurtigere gennem Landstinget end i den foregaaende Samling. Efter 1ste Behandling den 13de Oktober 1905 blev Lovforslaget uden Henvisning til Udvalg ved 3die Behandling den 20de Oktober 1905 vedtaget uforandret.

I Folketinget, hvor det kom til Behandling den 6te November 1905 og ej heller blev henvist til Udvalg, blev det ved 3die Behandling den 13de November 1905 vedtaget i den Skikkelse, hvori det senest var vedtaget af Folketinget. Efterat Lovforslaget den 15de November 1905 og den 17de November 1905 ved eneste Behandling henholdsvis i Landstinget og Folketinget var vedtaget i afvigende Skikkelser, blev det paa Forslag af *Sveistrup* henvist til et Fællesudvalg, som den 5te April 1906 afgav Beretning. Af denne fremgaar det, at der i Fællesudvalget var Enighed om, at „det vilde være uden Udsigt til Resultat at forhandle videre.“

Naar der saaledes i Fællesudvalget var Enighed om, at det vilde være uden Udsigt til Resultat at forhandle videre, stemmer dette ganske med Justitsministeriets Opfattelse af Sagens Gang igennem de fem Rigsdagssamlinger, hvori Proceskommissionens Forslag har været til Behandling paa Rigsdagen.

Det maatte da blive Justitsministeriets Opgave at tilvejebringe et nyt Forhandlingsgrundlag, der baade kunde opfylde Grundlovens Krav til Beskaffenheden af en Retsplejereform og kunde vinde Udsigt til Gennemførelse derved, at der toges et rimeligt Hensyn til de under Forhandlingerne saavel i Tingene som i Udvalgene fremkomne afvigende Anskuelser og til den stærke Understrøm af Betænkelighed ved den af Proceskommissionens Forslag flydende Udgiftsforøgelse saavel for Statskassen som for de procesførende Parter. Det maatte derhos efter Justitsministeriets Skøn ogsaa fremme Udsigterne til Gennemførelse, naar Forslaget i saa stort et Omfang som muligt søgte at tage Hensyn

til det Befolkningen gennem saa lange Tider tilvante, og til ikke at paaføre den større Ulempe end absolut nødvendigt i Henseende til Tidsspilde og personlig Ulejlighed.

Med disse Hensyn for Øje er nærværende Lovforslag udarbejdet i den Forvisning, at, om det maatte blive vedtaget, vilde derved være tilvejebragt en Retspleje, hvorunder Befolkningen vilde kunne leve med saa stor Tryghed og Tillid, som overhovedet mulig.

Grundloven paabyder som allerede foran nævnt en Reform af Retsplejen (Grundlovens § 74), hvorved Offentlighed og Mundtlighed saavidt muligt gennemføres ved hele Retsplejen, og at Nævninger skulle indføres i Misgerningssager og i Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser. Tillige indeholder Grundlovens § 71, at Retsplejen bliver at adskille fra Forvaltningen efter de Regler, der fastsættes ved Lov.

Proceskommissionens Forslag søgte at opfylde begge disse Løfteparagrafer under ét, men tog netop derved et Udgangspunkt, som af sig selv ved Indførelse af en stor Mængde nye Embeds- og Bestillingsmænd medførte stærkt forøgede Udgifter og en betydeligt forøget Ulejlighed for Befolkningen derved, at denne i mange Tilfælde fik væsentligt større Afstand fra Embedskontorerne og Tingstederne end nu, hvorhos denne Ordning ganske af sig selv maatte paa en Række af andre Punkter lede til forøgede Udgifter og forøget Ulejlighed.

Det foreliggende Lovforslag gaar alene ud paa nu at indføre den i Grundloven foreskrevne Reform af Retsplejen — idet den dog paa forskellige Punkter og navnlig i Henseende til Omraadet for Nævnings Medvirkning i Retsplejen gaar betydeligt videre, end Grundloven kræver — men foreslaar Retsplejereformen indført paa en saadan Maade, at en Adskillelse af Retspleje og Forvaltning naarsomhelst med Lethed vil kunne foretages. Herved opnaas det, at man, indtil saadan Adskillelse finder Sted, kan bibeholde den bestaaende og for Befolkningen tilvante Inddeling af Underretskredsene og de nuværende Tingsteder og Retskontorer og undgaar den betydelige Forøgelse af Antallet af Embeds- og Bestillingsmænd, idet den nuværende Forening af Underdommer- og Underøvrighedsembederne bibeholdes, indtil bemeldte Adskillelse finder Sted. Dette betyder en stor Formindskelse af Udgifterne ved Reformen og af Ulemperne for Befolkningen.

Udenfor København bliver der kun en Forandring i Retsbetjentembedernes Organisation i meget tæt befolkede Retskredse (for Tiden kun Aarhus, Odense og Frederiksberg), hvor der vil blive en særlig Dommer (paa Frederiksberg to) under hvem Retsplejen henlægges, og en særlig Politimester, under hvem de administrative Forretninger henlægges. I København indfører Forslaget ligesom Proceskommissionens Forslag en Byret som Underret.

Lovforslaget foreslaar ligesom det tidligere Forslag to Landsretter, den ene for Øerne med Sæde i København, den anden for Jylland og (i Overensstemmelse med Rigsdagens Vedtagelser) med Sæde i Viborg, men organiserer derhos. hvor Talen er om Behandling i første Instans saavel af borgerlige Sager som af Straffesager, Landsretterne som rejssende Domstole med Tingsteder omkring i Landet, hvorved det opnaas, at de fleste, der skulle møde som Nævninger eller som Parter eller Vidner, Syns- og Skønsmand o. s. v., faar kortere til Mødestedet end efter de tidligere Forslag, hvilket medfører betydeligt mindre Ulejlighed, Tidsspilde og Rejsseudgifter, hvorved saavel Statens som Amtskommunernes og de procesførende Parters Udgifter betydeligt vil nedbringes.

Højesterets Organisation er foreslaaet i samme Skikkelse som i det tidligere Forslag.

Det tidligere Forslags Regler om Dommere og Sagførere er i alt væsentligt bibeholdt. Derimod har man paa Grund af den nedenfor beskrevne Forandring i Behandlingen af Straffesager været i Stand til at undgaa den i de tidligere Forslag omhandlede meget kostbare Forøgelse af Politiet, idet formentlig en eller to rejssende smaa Afdelinger Opdagelsespoliti, hvorom særligt Lovforslag senere vil blive fremsat, vil være en tilstrækkelig Forøgelse af Politiet.

Hvad den borgerlige Retspleje angaar, bibeholder Lovforslaget Reglerne om Forligsmægling, Værneting, Forening af Sager, Sagens Parter, Rettergangsfuldmægtige, fri Proces og Sagsomkostninger, saaledes som disse forefindes i de seneste Regeringsforslag, altsaa med de Forandringer, Proceskommissionens Forslag i saa Henseende er undergaaet. Disse Bestemmelser udgør i det væsentlige kun en tidssvarende Kodifikation af de nugældende Regler. Ligeledes er de tidligere Forslags Bestemmelser om personlig Afhøring af Parterne og Partsed bibeholdt.

Rettergangsmaaden i borgerlige Sager bliver efter Lovforslaget ligesom efter de tidligere Forslag saaledes, at Sagerne i første Instans paadømmes dels af Underretterne, dels af Landsretterne; dog har Lovforslaget, da Landsretternes Arbejde lettes betydeligt, været i Stand til at henlægge betydeligt flere Sagers Paadømmelse til Landsret end de tidligere Forslag. Men Hovedafvigelsen paa dette Punkt fra de tidligere Forslag bestaar deri, at Behandlingen af alle Sager i første Instans uden Undtagelse begynder ved Underretten og at de Sager, hvis Paadømmelse i første Instans hører under Landsret, først kommer frem for denne, naar de er saavidt forberedte, at de er modne til mundtlig Procedure og Paadømmelse.

Rettergangsmaaden i de til Underretternes Paadømmelse henlagte borgerlige Sager vil efter Forslaget i væsentlig Henseende minde om den nu i mindre Gældsager brugte Fremgangsmaade med Vejledning af Dommeren, dog at der kun ganske undtagelsesvis vil blive Tale om Indlægsveksling imellem Parterne, idet disse eller deres Sagførere i Almindelighed mundtlig skal fremstille Sagen for Dommeren.

I de borgerlige Sager, som i 1ste Instans skal paadømmes af Landsretterne, nemlig de betydeligere Sager, hvori der ikke paa Grund af Indstævntes Udeblivelse gaar Udeblivelsesdom, foregaar som foran antydet Forberedelsen af Sagens Behandling for Underretten. Under denne forberedende Behandling afhøres Vidner, Skønsmand og Parter, og en kort Indlægsveksling finder Sted. Naar Forberedelsen saaledes er bragt til Ende, henvises Sagen til mundtlig Domsforhandling for Landsretten i den første ordinære Rets-session, Landsretten afholder paa det Tingsted, hvorunder den paagældende Retskreds hører. Her finder en mundtlig Procedure Sted efter lignende Regler, som nu følges ved den mundtlige Procedure i Højesteret, og med Oplæsning af de Dokumenter, som Parterne paaberaaber sig, derunder Udskrifter af afholdte Tingsvidner, Syns- og Skønforretninger samt afgivne Partsforklaringer. Rettens Formand har Ledelsen af hele Proceduren, og Dommerne have Ret til at stille Spørgsmaal for at fjerne Uklarhed i Fremstillingen.

Paa Grundlag af den saaledes foregaaede mundtlige Procedure fældes Dommen.

I Proceskommissionens Forslag var det saakaldte Umiddelbarhedsprincip indført i hele Retsplejen, ihvovet dette ikke er

krævet i Grundloven og ikke er nødvendigt for at opfylde Grundlovens Bud. Følgen af Umiddelbarhedsprincipets Anvendelse i Proceskommissionens Forslag var, at Afhøringen af Parter, Vidner, Syns- og Skønmænd altid i alle borgerlige Sager skulde foregaa under Domsforhandlingen og for den Domstol, hvor denne foregik. Heraf fulgte atter, at der i Underretssager for mange og i Landsretssager for næsten alle de nævnte mødende vilde blive længere, som oftest betydeligt længere og flere Rejser at gøre, hvilket baade vilde medføre store Udgifter for de procesførende Parter og betydelig Tidsspilde og Ulejlighed for de mødende. I det foreliggende Lovforslag er Umiddelbarhedsprincippet fraveget i alle borgerlige Sager, dog med den Undtagelse, at Landsret og Højesteret i de Tilfælde, hvor Retten finder det nødvendigt, kan kræve, at de Personer, hvis egen Forklaring den mener selv at burde høre, skulle fremstille sig for den. Forslagets Hovedregel bliver herefter, at Vidner og Syns- eller Skønmænd ligesom nu kun skulle være pligtige at afgive Forklaring for Underretten paa deres Hjemsted, og disse Forklaringer, der protokolleres efter de nugældende Regler, oplæses da ved den mundtlige Domsforhandling paa lignende Maade som nu ved Højesteret. Dette System vil medføre væsentlig mindre Udgifter og Ulejlighed end Proceskommissionens Forslag, og saa vidt vides har endnu ingen ment, at den hidtil i Højesteret brugte mundtlige Procedure ikke var fuldt tilstrækkelig og vel egnet til at give de retskyndige Dommere fuld Oplysning om Sagens Beskaffenhed, i hvert Fald, naar den fik det ovennævnte Tillæg om Adgang til at indkalde særlig betydningsfulde Vidner til Afhøring under Domsforhandlingen.

Alle af en Underret afsagte Domme i borgerlige Sager kunne indankes for Landsretten ligesom efter Proceskommissionens Forslag, men Landsrettens Dom i saadanne Sager kan, ligesom efter Proceskommissionens Forslag, kun i særlige Tilfælde indankes for Højesteret.

Alle af en Landsret i 1ste Instans afsagte Domme kunne ligesom efter Proceskommissionens Forslag indankes for Højesteret. Nye Beviser kunne paaberaabes i Højesteret uden særlig Bevilling, men nye Vidner skulle i Reglen føres for Underretten paa det Sted, hvor Vidnerne bor. Ogsaa i Ankesager foreskriver Lovforslaget mundtlig Procedure saavel for Landsret som for Højesteret.

I Henseende til Arrest, Eksekution, Tvangsauktion, Skifte og Konkurs m. v. foreskriver Lovforslaget i det væsentlige de samme, hovedsagelig med vor nugældende Ret stemmende Regler, som foresloes i Proceskommissionens Forslag. Alle disse Forretninger er efter Lovforslaget henlagte til Underdommerne. Der var under Sagens Behandling paa Rigsdagen en afgørende Uenighed imellem de to Ting paa dette Punkt, idet Folketinget ved Retsplejens Adskillelse fra Forvaltningen mente, at disse Sager burde henlægges til de nye Øvrighedspersoner. Justitsministeriet var ganske enig heri og maa fremdeles være af den Formening, at naar Retsplejen bliver adskilt fra Forvaltningen, bør disse Sager, der ifølge deres Natur og Beskaffenhed ere administrative, ikke forblive hos Underdommerne, hvor de efter den nugældende Ordning ere, men henlægges til Øvrigheden. Men da det foreliggende Lovforslag som oven anført ikke gaar ud paa allerede nu at adskille Retsplejen fra Forvaltningen, bliver dette vidtrækkende Uenighedsspørgsmaal for Øjeblikket uden Betydning.

Hvad Behandlingen af Straffesager angaar, har nærværende Lovforslag fra Proceskommissionens Forslag bibeholdt det Princip, at der i enhver Straffesag forud for dens Behandling ved den dømmende Ret, hvad enten denne er Underretten eller Landsret, gaar en Forberedelse ved Underret, men i Lighed med, hvad der foran er udviklet om borgerlige Sager, strækker Behandlingen ved Underret af de Sager, der skulle paa dømmes af en Landsret som 1ste Instans, sig til et noget mere fremskredet Punkt end i Proceskommissionens Forslag foreslaaet, nemlig til det Tidspunkt, da Sagen er moden til Domsforhandling og Paadømmelse, idet der dog i den Henseende gøres en Undtagelse i Nævningesager, hvis Behandling ved Underret stopper paa det samme Punkt, hvor den efter Proceskommissionens Forslag skulde ophøre.

Den nævnte Forandring staar i Forbindelse med, at nærværende Lovforslag ej heller i Straffesager — Nævningesager dog undtagne — saaledes som Proceskommissionens Forslag bygger paa Umiddelbarhedsprincippet. Man er nemlig gaet ud fra, at i alle de Sager, ved hvis Paadømmelse kun retskyndige Dommere skulle medvirke, vil Sagens Beskaffenhed kunne blive ligesaa klart og fyldestgørende behandlet og fremstillet for de retskyndige Dommere ved en lignende Fremgangsmaade som den, der

nu bruges under den mundtlige Procedure for Højesteret i Straffesager.

Bortset fra Nævningesager er nærværende Lovforslags Regel altsaa den, at saavel i Underretssager som i de Sager, der i første Instans skulle paadømmes af Landsret, foregaar hele Indsamlingen af Bevismaterialet ved Underretten, hvorefter Oplæsning af de tilvebragte Beviser finder Sted under den mundtlige Forhandling for Retten. Ligesom i borgerlige Sager kan Landsretten dog forlange, at en eller flere af de Personer, der have afgivet Forklaring i Sagen, skulle møde under Domsforhandlingen og personlig afgive Forklaring der. Ved denne Fremgangsmaade vil det offentlige i næsten alle Landsretssager spares for de meget betydelige Udgifter, som efter Proceskommissionens Forslag vilde bevirkes ved Vidners og andres Rejse til det Sted, hvor Landsretten holdes, og deres Ophold der ofte i flere, stundom i mange Dage, ligesom den Ulejlighed og Tidsspilde, som derved vilde foraarsages Borgerne, i en ganske tilsvarende og meget betydelig Grad formindskes.

Kun i Landsretssager, hvori der medvirker Nævninger, har man, da disse jo ikke kunne forudsættes at have de retskyndige Dommeres Øvelse og i mange Tilfælde ej heller deres Evne til ved at høre en Oplæsning at tilegne sig det oplæstes virkelige Indhold og Betydning, fundet det fornødent at bibeholde Umiddelbarhedsprincippet efter Proceskommissionens Forslag.

Lovforslaget beholder forandret Proceskommissionens Forslag om, hvilke Sager der i 1ste Instans skulle paadømmes ved Underret, og hvilke Sager der i 1ste Instans skulle paadømmes ved Landsret.

I alle Straffesagerne bliver det som anført Underretten, som ligesom efter Proceskommissionens Forslag besørger den forberedende Behandling. Hvad denne angaar, formener Justitsministeriet, at man ved en Reform af Strafferetsplejen maa fuldstændig bort fra det nuværende Inkquisitionssystem med dets hemmelige Forhør, dets Udelukkelse af Forsvarere, dets Pligt for den Sigtede til at udtale sig, en Pligt der endogsaa kan fremtvinges ved Tvangsmidler saa stærke som Hensættelse paa Vand og Brød, indtil den Sigtede svarer, o. s. v. Men man har ikke ment, at den Vej, Proceskommissionen er gaaet med Indførelse af det rene Anklageprincip, er den eneste, ad hvilken man kan naa til en for den Sigtede fuldt ud betryggende og retfærdig Ordning.

Anklageprincippet, saaledes som det

er udført i Proceskommissionens Forslag, lægger saa godt som hele Sagens Ledelse i Politiets Haand. Herimod kan der blandt andre Invendinger navnlig gøres den, at den vidtrækkende Virksomhed, som derved overlades Politiet, med Nødvendighed, hvis dette skal kunne magte Opgaven, maa medføre en meget betydelig Forøgelse af Politistyrken hele Landet over og derved særdeles betydeligt større Udgifter for det Offentlige end efter det nuværende System.

Det foreliggende Lovforslag foreslaar en Undersøgelsesform, hvorunder Undersøgelsesdommeren modtager saavel den Sigtedes som Vidnerens og andres Forklaringer, men ikke kan kræve, at den Sigtede skal svare, paa hvilken Frihed for den Sigtede til at undlade at udtale sig der maa lægges den allerstørste Vægt. Forslaget foreslaar tillige ligesom de tidligere Forslag, at Retsmøderne som Regel skal være offentlige, at der sørges for, at den Sigtede, saasnart han bliver arresteret, kan faa en Forsvarer, og at Varetagtsarrestens Anvendelse lovbindes. Dernæst foreslaas Indførelse af borgerlig Kontrol med Varetagtsarrestanter og gives en udvidet Adgang til Erstatning for uforskyldt Varetagtsarrest og til Erstatning for uforskyldt Udtaaelse af Straf ifølge en Dom, der senere viser sig at have været urigtig, og foreslaas en ganske ny Regel om Erstatning, eventuelt Æreserklæring, i Tilfælde af Anholdelse, der viser sig uberettiget. Lovforslaget indeholder endvidere den betydningsfulde Regel, at hvor Spørgsmaal opstaar om Erstatning for uforskyldt Varetagtsarrest eller for uforskyldt Udtaaelse af Straf, kan den, der søger Erstatningen, altid forlange afgjort af Nævninger, om der tilkommer ham Erstatning, og hvor stor denne skal være.

Og endelig indfører Lovforslaget til den Sigtedes fuldkomne Betyggelse mod Overgreb fra Undersøgelsesdommerens Side den nye Regel, at den Sigtede, som har aflagt Tilstaaelse, paa et hvilket som helst Trin af Sagens Behandling, saalænge der ikke er faldet Dom i Sagen, kan tage en afgiven Tilstaaelse tilbage, uden at der, saaledes som Tilfældet er efter den nugældende Ordning og ogsaa vilde have været efter Proceskommissionens Forslag, behøver at foreligge Omstændigheder, der bestyrker Rigtigheden af Tilstaaelsens Tilbagetagelse.

Den samlede Virkning af alle disse Bestemmelser — hvortil for betydelige

Straffespørgsmaals Vedkommende kan føjes, at i alle Sager, der behandles af de ved nærværende Lovforslag organiserede Domstole, vil Dommen blive afsagt af andre Dommere end den, der har ledet Undersøgelsen — er efter Justitsministeriets Formening, at der i Lovforslaget er skabt et Undersøgelsessystem, der endogsaa afviger mere fra det nuværende Undersøgelsessystem end Proceskommissionens paa Anklageprincippet byggede Forslag i saa Henseende, og som formentlig indeholder større Sikkerhed for den Sigtede imod vilkaarlig eller urigtig Behandling, end Anklageprincippets Gennemførelse i og for sig vilde medføre.

Naar Undersøgelssdommeren efter de anførte Regler har tilendebragt Forundersøgelsen, bliver det af Tiltalemyndigheden — i København Politidirektøren, udenfor København Amtmanden — afgjort, om Tiltale skal finde Sted eller ikke. Finder Tiltale Sted, beskikkes der i de Sager, der skal paadømmes ved Underretten, Anklager og Forsvarer, hvilken sidste kan være den samme som har været Tiltaltes Forsvarer under Forundersøgelsen, hvorpaa mundtlig Domsforhandling og Domsafsigelse sker ved Underretten.

I de Sager, der i 1ste Instans uden Nævninger paadømmes ved Landsretten, sendes hele det ved af Forundersøgelsen tilvejebragte Materiale til Landsretten, hvor Anklager og Forsvarer efter de foran fremskillede Regler, der i det væsentlige stemme med den nuværende Højesteretsprocedure, procedere Sagen mundtlig, hvorpaa Landsretten afsiger sin Dom.

I de Sager, der paadømmes i 1ste Instans af Landsretten under Medvirkning af Nævninger, foregaar, som foran nævnt, Domsforhandlingen, derunder indbefattet Afhøring af Vidner, Syns- og Skønmænd og Afgivelse af Udtalelser af Tiltalte, ganske paa samme Maade som af Proceskommissionen foreslaaet.

Hvad Udtagelse af Nævninger angaar, søger nærværende Forslag, uden at gaa bort fra de af Proceskommissionen foreslaaede Grundprinciper for Nævningers Udtagelse, en Ordning, som formentlig vil være egnet til at løse Uenigheden paa dette Punkt imellem Rigsdagens to Ting, idet det som Middelt til at undgaa partiske Nævninger indfører paa Nævningeuttagelsens forberedende Stadier en Række af nye Udskydninger.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om hvilke Sager, der skulle behandles med Nævninger, foreslaar nærværende Lovforslag ligesom

de seneste Regeringsforslag, at Nævninger skulle medvirke i Misgerningssager og i Sager, der rejse sig af politiske Lovovertrædelser.

Ihvorvel Grundlovens Krav til Nævningers Medvirkning dermed vilde være opfyldt, gaar Lovforslaget dog betydeligt videre. For det første giver det, som anført, Adgang til Nævningers Medvirkning ved Spørgsmaal om Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest eller for uforskyldt Udstaaelse af Straf. Dernæst bestemmer det, at Nævninger skal medvirke, hvor der bliver Spørgsmaal om Ikendelse af Legemsstraf. Og endelig giver Lovforslaget Adgang til Medvirkning af Nævninger, hvor der bliver Spørgsmaal om Idømmelse af Strafarbejde med visse Undtagelser. Paa dette Punkt stiller Lovforslaget sig i Princippet paa samme Maade som Proceskommissionens Forslag, men søger ikke det afgørende i den i den paagældende Straffebestemmelse give Strafferamme, men i om der i det enkelte foreliggende Tilfælde vil blive ikendt Strafarbejde eller ikke.

Med Hensyn til Appel af Straffesager gælder ligesom i borgerlige Sager den Regel, at Domme, der ere afsagte i 1ste Instans af Underret, kunne indankes for Landsret, hvor de procederes mundtlig, og at Domme, afsagte i 1ste Instans ved Landsret, kunne indankes for Højesteret, hvor de behandles efter de om mundtlig Procedure gældende Regler. Men i Mod sætning til Proceskommissionens Forslag, der i alle Sager, der være paakendte af Landsret, hvad enten det var Sager i 1ste Instans eller Appelsager, kun hjemlede en begrænset Appel til Højesteret, der kom til at fungere som en Art Kassationsret med Hensyn til begaaede formelle og processuelle Fejl, hjemler det foreliggende Lovforslag i alle Appelsager Adgang til Behandling og Undersøgelse af Sagen i dens fulde Udstrækning, alene med Undtagelse af Nævningesager, hvori det er anset fornødent ligesom i Proceskommissionens Forslag at fastholde Nævningernes Afgørelser som endelige, forsaavidt ingen formelle eller processuelle Fejl foreligger.

I offentlige Politisager bibeholder Lovforslaget i det væsentlige den nu i København brugelige Fremgangsmaade, hvorved Offentlighed og Mundtlighed allerede er indført. Saavel i borgerlige Sager som i Straffesager bibeholder Lovforslaget den i Proceskommissionens Forslag under Benævnelsen Kære foreslaaede hurtige og forholdsvis formløse Adgang til at fore-

lægge en Række Afgørelser af Underret for Landsret og af Landsret for Højesteret.

Den Regeringen nu tilkommende Myndighed til under særlige Omstændigheder at nedsætte ekstraordinære Retter foreslaar Lovforslaget bibeholdt. Det vil nemlig meget vel kunne tænkes, at en Sag enten omfatter saa mange Personer eller kræver Undersøgelser i en saa stor Del af Landet eller af andre Grunde er af saa stort Omfang, at det baade af Hensyn til Sagens egen Behandling og af Hensyn til det Ophold, denne vilde medføre for andre samtidig behandlede Sager, maa anses i høj Grad ønskeligt, at dens Behandling finder Sted udenfor de sædvanlige Retssagers Rækkefølge,

ligesom ogsaa saadant kan tænkes formaalstjenligt af andre Grunde, f. Eks. at den ordinære Dommer uden at være inhabil dog kan antages at have en saadan Stilling til Sagen, at dens Behandling under hans Ledelse maatte anses for lidet heldig. Til Betryggelse for Sigtede er det imidlertid i Lovforslaget foreskrevet, at alle de ved de almindelige Retter gældende Regler om Undersøgelismaade, Forsvarer, Varetægtsarrest, Fængselskontrol, Erstatning og Medtagelse af Nævninger skulle finde Anvendelse ved saadanne ekstraordinære Retter, hvis Domme og andre Afgørelser altid skulle staa under Anke og Kære til Højesteret.